

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ
ΤΩΝ ΑΝΑΡΤΗΘΕΝΤΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Δρ Ιωάννης Γ. Νεραντζής
(Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων)
(έδρα: Αγρίνιον)
nerantzis@sch.gr

(ΣΕΝΑΡΙΑ 1 – 260)

**Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ
(= ΣΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ)**

1ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το Διαπολιτισμικό Μοντέλο Εκπαίδευσης αναφέρεται σε μια δυναμική προσέγγιση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας: Ξεκινά από την παραδοχή ότι οι ομάδες δεν συγκροτούνται στη βάση ενός ομογενοποιητικού χαρακτηριστικού, αλλά μέσα από την συνύπαρξη και την αλληλεπίδραση ατόμων με πολλαπλές ταυτότητες. Δεν κάνει λόγο, δηλαδή απλά για συνύπαρξη και παράλληλη ανάπτυξη των πολιτισμών (πολυπολιτισμικό μοντέλο), αλλά για δυναμικές διαδικασίες αλληλεπίδρασης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:

- Στη λογική της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και αξιοποιώντας τις δυνατότητες που τους παρέχουν οι **Βιωματικές Δράσεις** (θεσμοθετήθηκαν πρόσφατα στα νέα προγράμματα υποχρεωτικής εκπαίδευσης), εκπαιδευτικοί, της περιφέρειάς σας, για να προσεγγίσουν την εθνοτική, γλωσσική, θρησκευτική και πολιτισμική ανομοιογένεια των τάξεων τους, αποφασίζουν να δουλέψουν **ερευνητικά το θέμα της διαφορετικότητας**. Επέλεξαν δραστηριότητες που σχετίζονται με διαφορετικούς λαούς και πολιτισμούς (ινδιάνοι, αφρικανοί, εσκιμώοι, κινέζοι), τους οποίους μελετούν για να κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητές τους, τις πολιτιστικές αναπαραστάσεις του δυτικού κόσμου γι' αυτούς, και τη σχέση τους με τον φυσικό κόσμο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές, με την κατάσταση που περιγράφεται;

= **ΑΤΥΧΗΣ ή ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΕΛΛΙΠΗΣ Η ΕΠΙΛΕΧΘΕΙΣΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: ΕΓΙΝΕ ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΝΟΝ ΛΑΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ. ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΔΙΑΛΕΞΟΥΝ ΣΥΜΕΡΙΝΕΣ Η.Π.Α., ΑΓΓΛΙΑ (ΛΟΝΔΙΝΟ), ΚΛΠ.**

2. Ποιες προτάσεις θα κάνατε στις εκπαιδευτικούς, ώστε να βελτιώσουν τις προσεγγίσεις τους και με τον τρόπο αυτό να συμβάλλουν στην άμβλυση πολιτιστικών στερεοτύπων και τριβών μέσα στην τάξη τους;

= ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΟΥΝ ΤΗΝ ΕΘΝΟΤΙΚΗ, ΓΛΩΣΣΙΚΗ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥΣ, ΚΑΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΟΥΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΝΑΙ ΜΕΝ ΝΑ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΛΑΟΥΣ, ΑΛΛΑ ΑΥΤΟΙ ΝΑ ΖΟΥΝ ΣΕ ΚΟΙΝΗ ΧΩΡΑ, ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΚΟΙΝΗ ΠΑΤΡΙΔΑ, ΟΠΩΣ π.χ. ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΣΤΙΣ Η.Π.Α. ΤΟΤΕ ΜΟΝΟΝ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΤΑΝΟΗΤΟ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΤΙ ΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΔΕΝ ΣΥΓΚΡΟΤΟΥΝΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΕΝΟΣ ΟΜΟΓΕΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟΥ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ. ΤΟΤΕ ΠΛΕΟΝ ΘΑ ΜΙΛΑΜΕ ΟΧΙ ΓΙΑ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ (ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ), ΑΛΛΑ ΓΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ.

2ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) διαπιστώνουν ότι οι εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν καλά το ΑΠ είναι πιο αποτελεσματικοί στην προετοιμασία τους, στη διεξαγωγή της διδασκαλίας, και την αξιολόγησή της.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ως Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί αγνοούν, σχεδόν στο σύνολό του, το ΑΠ. Το ενδιαφέρον τους, κατά την προετοιμασία του μαθήματος, επικεντρώνεται στη μελέτη του διδακτικού βιβλίου, το οποίο αποτελεί συχνά και τον οδηγό για τη διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε ποια κατά τη γνώμη σας είναι τα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν από την άγνοια του ΑΠ .

= (1).ΑΓΝΟΙΑ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΠΟΥ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΟΥΝ. 2.ΑΓΝΟΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΜΕΝΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΠΟΥ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ. (2). ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΤΙ ΣΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η ΕΜΦΑΣΗ ΔΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΩΣ ΕΝΕΡΓΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ-ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ. Η ΤΑΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΚΑΤΑ ΒΑΣΗ ΟΜΑΔΙΚΑ ΚΑΙ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΥΝΑΡΤΑΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΒΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. (3). ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΤΙ ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΧΟΥΝ ΔΕΙΞΕΙ ΟΤΙ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ. (4).ΑΓΝΟΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΤΡΕΙΣ ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ. (5).ΑΓΝΟΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ, ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΠΥΡΗΝΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΣΠΣ) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ.

Ως πεδίο του προβληματισμού μας ορίζεται: α) το **περιεχόμενο**: ποιοί οι σκοποί και οι στόχοι του μαθήματος ημέρας που πρέπει να θέσω; β) η **μέθοδος**: πώς θα διδάξω αυτό που επιλέγω; (διδακτική μέθοδος, και διδακτική πορεία).

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ:

Σχεδιασμός (προετοιμασία) => Διεξαγωγή (στρατηγική) => Αξιολόγηση.

(I) **Σχεδιασμός (“αρχιτεκτονική”) της διδασκαλίας, ή στάδιο προετοιμασίας.**

(= Οργάνωση της ύλης και των δραστηριοτήτων, ανά χρονιά, τρίμηνο, μήνα, ή σε μικροεπίπεδο μιάς ενότητας ή μιάς διδακτικής ώρας, με καθορισμό των διδακτικών στόχων. -κατανομή διδακτέας ύλης (χωρισμός θεματικών αξόνων ή ενοτήτων του μαθήματος). -Προσδιορισμός πηγών και βοηθημάτων πληροφόρησης. -Προσδιορισμός των μέσων διδασκαλίας. -Επιλογή τρόπων αξιολόγησης για τον έλεγχο του αποτελέσματος.

(II) Διεξαγωγή ("στρατηγική") της διδασκαλίας.

(= Οργάνωση τάξης και διεξαγωγή του μαθήματος).

- Οργάνωση της διδασκαλίας μιάς διδακτικής ενότητας,

ή του μαθήματος της ημέρας -

-οι σκοποί και οι στόχοι της διδασκαλίας: Καθορισμός **διδακτικών στόχων** και παρακολούθηση της πορείας κατάκτησης αυτών των στόχων. (Α) Γενικότεροι Στόχοι. (Β) Εξειδικευμένοι Διδακτ. Στόχοι.

-Καθορισμός και διατύπωση **Εξειδικευμένων Διδακτικών Στόχων :**

(Α) Γνωστικών (βασικών και ανωτέρων). (Β) Συναισθηματικών ή Θυμικών. (Γ) Ψυχοκινητικών.

-Πορεία, ή άρθρωση, της διδασκαλίας, δηλ. τα στάδια και οι "φάσεις" που διέρχεται η διδασκαλία.

-Μορφές διδασκαλίας, δηλαδή μονόλογος ή διάλογος (ως ερωταπόκριση, ως εξελικτικός διάλογος, ως κατευθυνόμενη συζήτηση ή ελεύθερος διάλογος).

-Μέθοδοι Διδακτικής της Ιστορίας. (Προτιμητέος ο συνδυασμός μεθόδων διδασκαλίας):

(1) Αφηγηματική ή Ακροαματική. (2) Μέθοδος της "Σχολιασμένης Αφήγησης". (3) Μέθοδος των "σταδίων". (4) Διαλογική, (μαιευτική, μέθοδος του "διευθυνομένου διαλόγου"). (5) Μαθητοκεντρική, Ερευνητική, Καθοδηγούμενης Αυτενέργειας. (6) Μέθοδος της "βιωματικής διδασκαλίας". (7) Ερευνητική. (8) Διερευνητική. (9) Εργαστηριακή.

(III) (α) Αξιολόγηση της Οργάνωσης και Διεξαγωγής της Διδακτικής Πράξης.

(β) Αξιολόγηση της Εμπέδωσης της Διδαχθείσας Ύλης από τους/τις μαθητές/τριες.

= **Ο έλεγχος επίτευξης των διδακτικών στόχων που έθεσα:** αξιολόγηση του μαθητή και επανατροφοδότηση της διδακτικής πράξης. (= πώς θα ξέρω ότι έφτασα;) Η Αξιολόγηση νοείται ως τριπλή διαδικασία: -*Διαγνωστική* (στην αρχή του σχολ. έτους). -*Διαπιστωτική* (στην ύλη του καθημερινού μαθήματος, ή της ενότητας). -*Ανατροφοδοτική της διδασκαλίας* (στην ύλη του καθημερινού μαθήματος, ή της διδακτικής ενότητας).

- **Μεθόδευση της διδασκαλίας ως αντικείμενο της Διδακτικής:**

Διαστάσεις ή στάδια σχεδιασμού (αρχιτεκτονικής) και

διεξαγωγής (στρατηγικής) της διδακτικής του μαθήματος:

(I) Σχεδιασμός => (II) Διεξαγωγή => (III) Αξιολόγηση.

(I) **Σχεδιασμός ή "αρχιτεκτονική" της Διδασκαλίας.**
(Στάδιο της προετοιμασίας της διδασκαλίας του μαθήματος): Οργάνωση της "διδακτέας ύλης" και των "δραστηριοτήτων").

(I.A.) **Προϋποθέσεις αποτελεσματικής διδασκαλίας.**

(α) Οι διδακτικοί στόχοι του μαθήματος.

(α.1) Οι Γενικότεροι Διδακτικοί Στόχοι.

(α.2) Οι Εξειδικευμένοι Διδακτικοί Στόχοι.

(β) Η Μεθοδολογία Διδασκαλίας του Μαθήματος.

(Διδακτική Μέθοδος, Μέσα, Ερωτήσεις, Εργασίες).

(γ) Ο Έλεγχος Επίτευξης των Διδακτικών Στόχων που έθεσα.

(= Αξιολόγηση του μαθητή και επανατροφοδότηση

της Διδακτικής Πράξης).

Μορφές αξιολόγησης:

ί) Διαγνωστική.

ίί) Διαπιστωτική.

ίίί) Ανατροφοδοτική της Διδασκαλίας.

(I.B) **Φάσεις Διαδικασίας Προετοιμασίας της διδασκαλίας.**

(I.B.1) Πρώτη Φάση, υποδιαιρούμενη σε τρεις ημιφάσεις:

(I.B.1.ί) Πρώτη ημιφάση:

Συνολική θεώρηση-ανάγνωση του σχολικού

εγχειριδίου του μαθήματος που έχω να διδάξω,

εν προκειμένω της Ιστορίας.

- (I.B.1.ίί) Δεύτερη ημιφάση:
Σπουδή του Γενικού Σκοπού Διδασκαλίας του Μαθήματος, εν προκειμένω της Ιστορίας.
- (I.B.1.ίίί) Τρίτη ημιφάση:
Επιμερισμός/ανάλυση του Γενικού Σκοπού Διδασκαλίας του Μαθήματος σε καθορισμένους Γενικότερους Στόχους Διδασκαλίας.
(= Προγραμματισμός της "Διδακτέας 'Υλης".)
- (I.B.2) Δεύτερη Φάση: Προετοιμασία και οργάνωση της Διδασκαλίας μίας Διδακτικής Ενότητας, ή του της επομένης ημέρας μαθήματος.
- (I.B.2.α) Καθορισμός και διατύπωση Εξειδικευμένων Στόχων.
- (I.B.2.α.ι) Καθορισμός του/των Εξειδικευμένου/ων Διδακτικού/ών Στόχου/ων:
Α) Γνωστικών,
Β) Συναισθηματικών ή Θυμικών,
Γ) Ψυχοκινητικών,
στο Μάθημα της Ιστορίας, επί της διδακτέας ύλης μίας ενότητας, ή επί της διδακτέας ύλης του μαθήματος της επομένης ημέρας.
- (I.B.2.α.ίι) Τομείς Ταξινομίας Διδακτικών Στόχων, ανάλογα με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, στο μάθημα της Ιστορίας.
Α) Εξειδικευμένοι Γνωστικοί Στόχοι.
Α.ί) Βασικοί Γνωστικοί Στόχοι.
Α.ίι) Ανώτεροι Γνωστικοί Στόχοι.
Γνωστικές Δεξιότητες.
Β) Συναισθηματικοί ή Θυμικοί Στόχοι.
Συναισθηματικές Στάσεις.
Γ) Ψυχοκινητικοί Στόχοι.
Δ) Παραδείγματα προσδιορισμού Διδακτικών Στόχων.
- (II) **Διεξαγωγή (= "στρατηγική") της διδασκαλίας.**
(= Στάδιο της διδασκαλίας του μαθήματος στην Τάξη: Οργάνωση της Τάξης).
- (II.A) Προϋποθέσεις πληρότητας και επιτυχίας μιας διδασκαλίας.
- (II.B) Πορεία - Μορφή - Δραστηριότητες μαθησιακής διαδικασίας μέσα στην Τάξη.
(Οργάνωση Δραστηριοτήτων: Καθηγητού // μαθητών/τριών.)
-Εποπτικά Μέσα και τα Υλικά που θα χρησιμοποιηθούν. (Εγχειρίδιο, πίνακας, ιστορικός χάρτης, εικόνα, σχετικό εξωσχολικό βιβλίο, Μέσα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας.)
-Αξιολόγηση των μαθητών/τριών.
-Καθορισμός Διδακτικής Μεθόδου.
- (II.Γ) Πλαίσιο Διδασκαλίας της Ιστορίας στην Τάξη.
- (II.Δ) Βασικές Μέθοδοι Διδακτικής της Ιστορίας.
1) Η Αφηγηματική ή Ακροαματική.
2) Η μέθοδος της "Σχολιασμένης Αφήγησης".
3) Η μέθοδος των "σταδίων".
4) Η Διαλογική (=μαιευτική μέθοδος).
5) Η μαθητοκεντρική.
(= Μέθοδος της καθοδηγούμενης αυτενέργειας.
6) Η μέθοδος της "βιωματικής διδασκαλίας".
7) Η Ερευνητική.
8) Η Διερευνητική.

- 9) Η Εργαστηριακή.
  - 10) Μέθοδος για να κατανοήσουν οι μαθητές του Γυμνασίου τη διάσταση ενός ιστορικού γεγονότος.
  - 11) Διδακτική μιάς ενότητας (της Ιστορίας) της Τέχνης ως έκφραση της Ιστορικής Ζωής και ως Μέσον Διδασκαλίας της διδασκαλίας της Ιστορίας στην Τάξη.
- (II.E) Φύλλο συνοπτικού προγραμματισμού μαθήματος.
- (III) Αξιολόγηση της Μαθησιακής Διαδικασίας (σχολικής επίδοσης).**
- α) Αξιολόγηση της Οργάνωσης και Διεξαγωγής της Διδακτικής Πράξης.
  - β) Αξιολόγηση της Εμπέδωσης της Διδαχθείσας Ύλης από τους/τις μαθητές/τριες.
- (III.1) Έλεγχος Επίτευξης των Διδακτικών Στόχων.
Το αποτέλεσμα αυτό μετρείται στις ακόλουθες κύριες εκφάνσεις του:
- α) Έλεγχος επίτευξης των γνωσιολογικών στόχων που έθεσα.
  - β) Έλεγχος επίτευξης και υλοποίησης των συναισθηματικών ή θυμικών στόχων που έθεσα εκ των προτέρων.
  - γ) Έλεγχος επίτευξης και υλοποίησης των ψυχοκινητικών στόχων που έθεσα εκ των προτέρων.
- (III.2) Πλαίσιο αξιολόγησης μαθητή: Από ποιές εξετάσεις διαμορφώνεται ο τελικός βαθμός.
Στο πλαίσιο αυτό ο/η μαθητής/τρια αξιολογείται:
- α) Από τη συμμετοχή του στην καθημερινή εργασία της τάξης και τη συνολική δραστηριότητά του στο πλαίσιο του σχολείου. Αυτή βέβαια συνίσταται στην προφορική εξέταση.
  - β) Από τα αποτελέσματα της επίδοσής του στις γραπτές δοκιμασίες αξιολόγησης, οι οποίες διακρίνονται σε:
    - 1) Διαγνωστικές.
    - 2) Ενδιάμεσες. Διακρίνονται σε:
      - Ολιγόλεπτες (10-15') στο μάθημα της ημέρας.
      - Ωριαίες.
      - Δοκιμασίες που καλύπτουν ευρύτερες ενότητες.
    - 3) Τελικές Εξετάσεις.
  - γ) Από τις εργασίες, στο σχολείο και στο σπίτι.
Αυτές διαιρούνται σε:
    - 1) μικρές εργασίες/ασκήσεις.
    - 2) μεγαλύτερες συνθετικές-δημιουργικές εργασίες.
- (III.3) Δραστηριότητες εμπέδωσης του γνωστικού αντικειμένου.
- (III.4) Μεθοδολογία των ερωτήσεων αξιολόγησης:
- 1) Ο ρόλος των ερωτήσεων.
  - 2) Προϋποθέσεις για την επιτυχή διατύπωσή τους.
  - 3) Βασικές αρχές για τη σύνταξη ερωτήσεων.
  - 4) Είδη ερωτήσεων:
    - α) Προφορικές.
    - β) Γραπτές.
- 4.α.1) Προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι προφορικές ερωτήσεις.
- 4.β.1) Κατηγορίες Γραπτών Ερωτήσεων:
- 1) Ανοικτές ερωτήσεις, ή ερωτήσεις ανάπτυξης. (Ερωτήσεις τύπου δοκιμίου).
  - 2) Ερωτήσεις σύντομης απάντησης.
  - 3) Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και σύντομης απάντησης.
  - 4) Ερωτήσεις κλειστού ή αντικειμενικού τύπου.
    - 4.α) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.
    - 4.β) Ερωτήσεις διάταξης.
    - 4.γ) Ερωτήσεις αντιστοίχισης ή σύζευξης.
    - 4.δ) Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού.

- 4.ε) Ερωτήσεις διαζευκτικής απάντησης του τύπου:
"σωστό-λάθος".
- 4.στ) Συνδυασμός ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου και ανοιχτής απάντησης.
- 5) Ερωτήσεις κρίσεως.
- 6) Εργασίες - Ασκήσεις για το σχολείο ή το σπίτι.
Αυτές διαιρούνται:
- 1) Σε μικρές εργασίες/ασκήσεις.
  - 2) Σε μεγαλύτερες συνθετικές-δημιουργικές εργασίες.

Οι διδακτικοί στόχοι του μαθήματος.

(καθορισμός των στόχων: Τί θέλω να πετύχω;)

- (1) **Οι γενικότεροι στόχοι**, που θέλω να επιτευχθούν με τη διδασχή της διδακτέας ύλης.
- (2) **Οι εξειδικευμένοι στόχοι**, που θέλω να επιτευχθούν κατά τη διδασχής της ύλης μαθήματος ημέρας.

-Γνωστικοί στόχοι, ειδικά στο μάθημα της Ιστορίας: αποβλέπουν στην απόκτηση εκ μέρους των μαθητών/τριών δεξιοτήτων χειρισμού των ιστορικών δεδομένων: απόκτηση πνευματικών δεξιοτήτων που σχετίζονται με την κατανόηση, ερμηνεία, εφαρμογή, επέκταση, αξιολόγηση, ανάλυση / σύνθεση, των ιστορικών γεγονότων.

-Συναισθηματικοί ή θυμικοί στόχοι: αποβλέπουν περισσότερο στην απόκτηση θετικών στάσεων με αφορμή και πάλι τη διδακτέα ύλη.

-Ψυχοκινητικοί στόχοι: αποσκοπούν στη ψυχοπνευματική διέγερση των μαθητών/τριών.

Είναι εύλογο ότι οι προαναφερθέντες στόχοι δεν είναι δυνατόν να χωριστούν με στεγανά, αλλά βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση. Είναι επίσης ευνόητο ότι ένας στόχος θα πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνει τις διαδικασίες εκείνες που είναι ανάγκη να ακολουθήσει ο μαθητής, για να επιτευχθεί κάποια μετρήσιμη αλλαγή (γνωσιολογική, συναισθηματική, ψυχοκινητική) στη συμπεριφορά του. Πρέπει, επίσης, να περιέχει τα κριτήρια με βάση τα οποία θα είναι δυνατό να αξιολογηθεί η επιτυχία ή αποτυχία του.

Για παράδειγμα: Με την ολοκλήρωση της επεξεργασίας οι μαθητές να είναι σε θέση: -αφού χρησιμοποιήσουν τον ιστορικό χάρτη, το σχολικό τους εγχειρίδιο και το φυλλάδιο εργασίας να διακρίνουν τα πλεονεκτήματα της γεωγραφικής θέσης της Κύπρου, ή της Κωνσταντινούπολης, καθώς και τις πολιτικές, οικονομικές, πολιτιστικές συνέπειες που προκύπτουν απ' αυτή τη θέση. Εξάλλου, η εργασία με στόχους επιτρέπει στο δάσκαλο ν' αξιολογήσει καλύτερα την προσφορά του και να βελτιώσει, αν χρειασθεί, τις μεθόδους του.

2. Με ποια μέσα, ποιες προτάσεις και ποιες διαδικασίες μπορείτε να συμβάλλετε: στην αλλαγή νοοτροπίας και στην αλλαγή πρακτικής, που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΝΕΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟ. –ΘΑ ΤΟΥ ΘΕΣΩ ΥΠΟΨΗ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. –ΘΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΠΕΜΨΩ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ. -ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ. – ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΣΧΕΤΙΚΟ. ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ.

3ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι το **ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης** διαμορφώνεται από πολλές παραμέτρους, μεταξύ των οποίων κύριο ρόλο κατέχουν οι σχέσεις καθηγητή-μαθητών και οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ενώ σε αρκετές τάξεις σχολείων της περιφέρειά σας εντοπίζονται έντονα αρνητικά στοιχεία στο ψυχολογικό κλίμα, μερικοί εκπαιδευτικοί υποτιμούν το πρόβλημα και εστιάζουν κυρίως στην κάλυψη της «διδακτέας ύλης».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο θα προσπαθήσετε να αναδείξετε τη σπουδαιότητα του προβλήματος;

= ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΟΤΙ Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΜΟΝΟΝ ΜΙΑ ΠΛΕΥΡΑ, ΤΗΝ ΥΛΗ (=κάλυψη της «διδακτέας ύλης»), ΑΛΛΑ ΤΡΕΙΣ ΠΛΕΥΡΕΣ, ΔΙΚΗΝ ΤΡΙΓΩΝΟΥ: ΜΑΘΗΤΗΣ (η μια πλευρα), ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ (η άλλη πλευρα), ΚΑΙ ΥΛΗ (η άλλη πλευρα): ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ ΔΕΝ ΒΑΖΟΥΜΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΤΗΝ ΥΛΗ, ΑΛΛΑ ΕΝΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ: ΜΑΘΗΤΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΥΛΗ: ΕΤΣΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΤΗ ΟΤΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΛΛΗΛΟΔΙΑΠΛΟΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΗΝ ΥΠΕΡΟΧΗ ΠΑΝΤΑ ΤΟ ΕΝΑ. ΣΤΗΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ, Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΥΠΕΡΟΧΗ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΥΛΗ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΒΑΖΕΙ ΠΑΝΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ. ΕΤΣΙ, ΜΕΤΕΤΡΕΨΕ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΣΕ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΜΕ ΤΟ ΑΝΑΛΟΓΟ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΚΛΙΜΑ, ΑΦΟΥ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΝΟΥΝ ΑΠΛΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΙ ΔΕΚΤΕΣ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να βελτιώσουν την κατάσταση;

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΠΡΩΤΑ-ΠΡΩΤΑ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΩΤΙΣΤΟΝ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ. ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΠΟΛΛΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ, ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΚΥΡΙΟ ΡΟΛΟ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ-ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ. ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΑΞΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΠΟΥ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΚΟΠΟ ΕΧΕΙ ΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ, ΟΠΟΤΕ ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΕΣΗ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΘΗΤΗ – ΚΑΘΗΓΗΤΗ – ΥΛΗΣ. -ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ Σ.Σ. ΣΧΕΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΔΕΚΤΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΤΑΞΗΣ (ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΝΤΡΑΪΚΩΡΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΗΛ), ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΟΥ ΜΑΛΙΣΤΑ ΣΤΙΣ ΑΡΜΟΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ. -ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΥΠΟ ΤΥΠΟΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ, ΤΟΥ/ΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ Σ.Σ. - ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΣΚΑΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Σ.Σ., ΟΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ Ο/Η ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΣ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ «ΘΕΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ». -ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ, ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΘΕΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΟΠΩΣ ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΑΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.

4ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες στο χώρο των Διερευνητικών και Διαθεματικών Προσεγγίσεων της Διδασκαλίας έχουν δείξει ότι, όταν η οργάνωση της διδασκαλίας περιλαμβάνει δραστηριότητες διερεύνησης ερωτημάτων, για θέματα που ενδιαφέρουν τους ίδιους τους μαθητές, καθώς επίσης και όταν επιχειρείται διασύνδεση του περιεχομένου του μαθήματος με καταστάσεις της πραγματικής ζωής, τότε οι μαθητές συμμετέχουν πιο ενεργά και αποκτούν σημεία προσωπικής εμπλοκής. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι θέματα και δραστηριότητες αποκτούν νόημα για τους μαθητές και η γνώση ενδιαφέρον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Εκπαιδευτικός διδάσκει με τον παραδοσιακό τρόπο: (α) παραθέτει μονολογικά τα στοιχεία του μαθήματος της ημέρας και (β) ερωτά για απορίες και (γ) ανακεφαλαιώνει τα βασικά στοιχεία του μαθήματος. Στη συζήτηση μαζί σας ο εν λόγω εκπαιδευτικός παραπονιέται ότι οι σημερινοί μαθητές δεν δείχνουν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για τα μαθήματα και το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΜΜΕΝΕΙ ΣΤΗ ΜΕΤΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΜΟΝΟΝ ΤΟΝ ΙΔΙΟ, ΕΝΩ ΚΡΑΤΑΕΙ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΚΑΘΩΣ ΕΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ. ΓΙΑΤΙ ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΤΟΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΠΙΟ ΕΝΕΡΓΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΣΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΟΛΩΝ ΑΥΤΩΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΘΑ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΝΟΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΓΝΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να κινητοποιήσει το μαθητικό ενδιαφέρον για το μάθημα που διδάσκει;

= (1).ΘΑ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ Διερευνητικών και Διαθεματικών Προσεγγίσεων της Διδασκαλίας, ΔΗΛΑΔΗ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ. ΤΕΛΟΣ, ΝΑ ΜΗΝ ΕΜΜΕΝΕΙ ΣΤΗ ΜΕΤΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΜΟΝΟΝ ΤΟΝ ΙΔΙΟ, ΕΝΩ ΚΡΑΤΑΕΙ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. (2).ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ, ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

5ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η κατανόηση νέων **γνωσιακών δεδομένων** επιτυγχάνεται, όταν ο αναγνώστης μπορεί να κάνει συσχετίσεις μεταξύ των δεδομένων αυτών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Εκπαιδευτικός επισημαίνει ότι πολλοί μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων, παρά το γεγονός ότι τους εξηγεί τις άγνωστες λέξεις και άλλα δύσκολα σημεία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΕΠΕΙΔΗ ΤΑ ΕΞΗΓΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΩΘΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να διευκολύνει τους μαθητές του στην κατανόηση του σχολικού εγχειριδίου και του λοιπού εκπαιδευτικού υλικού;

= 1.ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΤΙ Η ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΝΕΩΝ **ΓΝΩΣΙΑΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ** ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ, ΟΤΑΝ Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ-ΜΑΘΗΤΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΥΤΩΝ. 2.ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΗΣΗ ΕΥΡΕΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

6ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί αμφισβητούν τις δυνατότητες των μαθητών να επεξεργαστούν σε μικρο-ομάδες των 3-4 μαθητών κριτικά πρωτογενείς ή/και δευτερογενείς πηγές, για να κατανοήσουν πλευρές και οπτικές του μαθήματος της ημέρας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΗΘΙΣΕΙ ΤΗΝ ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ ΤΗ ΦΑΣΑΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΡΙΝΟΥΝ ΤΗ ΜΕΤΩΠΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κριτική προσέγγιση των πηγών;

= ΝΑ ΔΩΣΕΙ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΦΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ, ΑΦΟΥ ΒΕΒΑΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙ ΣΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. ΕΝΝΟΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΠΡΩΤΑ ΕΧΕΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

7ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι το **διδακτικό πλαίσιο στήριξης και φθίνουσας καθοδήγησης** έχει τη δυνατότητα να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Οι δυνατότητες αυτές μεγιστοποιούνται, όταν οι ατομικές γνωστικές διαδικασίες συμπράττουν με τις αντίστοιχες των άλλων και αξιοποιούν τα διαθέσιμα γνωστικά εργαλεία και σύμβολα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να εργασθούν παραγωγικά έξω από τα πλαίσια άμεσων και δασκαλοκεντρικών διδασκαλιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΚΑΤΕΙΛΗΜΜΕΝΟΙ ΤΟ ΩΣ ΑΝΩ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΑΝΤΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ, ΑΦΟΥ ΠΡΩΤΟΙ

ΑΥΤΟΙ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΑΥΤΗ ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες ενός υποστηρικτικού διδακτικού πλαισίου για τη σταδιακή μετάβαση στην ενεργό και αυτόνομη μάθηση;

= ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΑΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ, ΜΕΤΑ ΝΑ ΤΗΝ ΜΑΘΟΥΝ ΝΑ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΠΙΝ ΝΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ ΩΣΤΕ ΝΑ ΔΩΣΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗ.ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΜΠΡΑΤΤΟΥΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ.

8ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η υποστήριξη των μαθητών, σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης, για την κατάκτηση της εννοιολογικής γνώσης (conceptual scaffolding) του διδασκόμενου μαθήματος και για την ανάπτυξη της ικανότητας «μαθαίνουν διερευνώντας» δημιουργεί το κατάλληλο διδακτικό πλαίσιο για να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί δεν επικεντρώνουν αρκετά τη διδασκαλία τους στην ανάπτυξη των βασικών εννοιών του μαθήματος, τις οποίες απλώς παραθέτουν ως νέους όρους και ως άγνωστες λέξεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλοί μαθητές να μην κατακτούν βασικές έννοιες που είναι αναγκαίες για τη βαθύτερη κατανόηση της διδασκόμενης σχολικής γνώσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί;

= ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΡΝΗΣΗΣ: ΟΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΔΕΝ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΝΟΥΝ ΑΡΚΕΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΔΕΝ ΒΟΗΘΑΝΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ ΝΑ «ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ».

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας να κάνουν και πώς, για να βελτιωθεί η κατάσταση;

= ΝΑ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΝΑ ΠΑΨΟΥΝ ΝΑ ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΤΟΥΝ ΤΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΩΣ ΝΕΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΩΣ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ. Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΝΑ ΑΠΟΒΑΙΝΕΙ ΦΘΙΝΟΥΣΑ, ΩΣΤΕ ΑΠΟ ΜΟΝΟΙ ΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ ΝΑ «ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ». ΧΡΗΣΗ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ, ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΚΑΤΑΚΤΗΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ, ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΝΗΘΙΣΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

9ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για τη σχολική μάθηση τονίζουν την ανάγκη στήριξης των μαθητών με επεξηγήσεις, νύξεις και οδηγίες, μέχρι που να κατακτήσουν τα διδασκόμενα. Στη συνέχεια, στη λογική της φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding), τα εξωτερικά στηρίγματα πρέπει να υποχωρήσουν για να αυτο-ρυθμίζουν οι μαθητές τη διαδικασία της μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην κατανόηση του μαθήματος της ημέρας αξιοποιώντας στο έπακρο εικόνες, ερωτήματα και σχήματα, που διαπίστωσε στις πρώτες εφαρμογές ότι βοηθούν τους μαθητές. Προς το τέλος της χρονιά όμως διαπίστωσε ότι οι μαθητές άρχισαν να δείχνουν όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία. Ο εκπαιδευτικός αναρωτιέται, πού έκανε το λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΗΣ ΛΟΓΟΥΣ: -ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ, ΧΩΡΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΑΘΗΤΩΝ -ΜΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΑΝ ΔΗΛΑΔΗ ΗΤΑΝ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟ Η ΟΧΙ. -ΔΕΝ ΕΒΑΖΕ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ, ΟΥΤΕ ΗΛΕΓΧΕ ΑΝ ΑΥΤΟΙ ΕΠΕΤΕΥΧΘΗΣΑΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες που παρέχει η μεθοδευμένη παρέμβασή του για τη μετάβαση από την υποστηριζόμενη και καθοδηγούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

= **ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, PROJECT**

10ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες Παιδαγωγικές: αναγνωρίζουν την ανάγκη το μάθημα να είναι ευχάριστο και ενδιαφέρον, αλλά τονίζουν επίσης ότι οι μαθητές πρέπει να μάθουν: να αντιμετωπίζουν σύνθετες, περίπλοκες καταστάσεις και να ανακαλύπτουν τρόπους υπέρβασης απρόβλεπτων εμποδίων και δυσκολιών και, τέλος, να εμμένουν στις προσπάθειές τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας, προκειμένου να κάνουν το μάθημα ευχάριστο και ενδιαφέρον, επιλέγουν εύκολους και «προσιτούς» τρόπους προσέγγισης των γνώσεων, όπως είναι η χρήση εποπτικών μέσων και η συστηματική καθοδήγηση και η ελαχιστοποίηση των απαιτήσεων και των προσδοκιών. Παρόλα αυτά, διαπιστώνουν, τελικά, ότι οι μαθητές τους δεν αναπτύσσουν τη σκέψη τους και, επιπλέον, δείχνουν όλο και μεγαλύτερη ανία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ = ΔΕΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΘΕΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥΣ, ΩΣΤΕ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ. ΜΠΕΡΔΕΥΟΥΝ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΚΑΙ ΓΙ' ΑΥΤΟ ΤΑ ΜΕΣΑ ΚΑΤΑΛΗΓΟΥΝ ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΧΩΡΙΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ, ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΕΥΚΟΛΟΥΣ ΚΑΙ «ΠΡΟΣΙΤΟΥΣ» ΤΡΟΠΟΥΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ Η

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΜΕΝΟΥΝ ΑΝΕΝΕΡΓΟΙ, ΝΑ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΛΟ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΙΑ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΤΗ ΣΚΕΨΗ ΤΟΥΣ..

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να βοηθήσουν πραγματικά όλους τους μαθητές να αναπτύξουν ενδιαφέροντα και ικανότητες επεξεργασίας πιο σύνθετων δεδομένων της σχολικής γνώσης;
= ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΑΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ. ΔΕ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΙΚΡΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ, ΕΠΕΙΔΗ Η ΓΝΩΣΗ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΑΚΟΠΑ

11ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι παραδοσιακοί τρόποι αξιολόγησης των μαθητών, που αξιοποιούν ως κριτήριο τις νόρμες κάθε σχολικής ηλικίας και τις δια-μαθητικές συγκρίσεις, προκαλούν ανταγωνισμούς μεταξύ των μαθητών και το, κυριότερο, λειτουργούν σε μεγάλο βαθμό αναπαραγωγικά, διότι προωθούν εκπαιδευτικά τα παιδιά των ανώτερων κοινωνικο-οικονομικών στρωμάτων. Γι' αυτό **αντιπροτείνονται εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης**, που είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του διασφαλίζουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και, τέλος, δίνουν έμφαση στην αυτο-αξιολόγηση του μαθητή, αποφεύγοντας τις δια-μαθητικές συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:

Στις σύγχρονες σχολικές τάξεις φοιτούν μαθητές διαφορετικής κοινωνικο-οικονομικής προέλευσης και διαφορετικών επιπέδων μάθησης. Αυτό δυσκολεύει τους εκπαιδευτικούς της τάξης, τόσο σε σχέση με τη διδακτική διαδικασία όσο και την αξιολόγηση. Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να προσαρμόζουν το μάθημά τους στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και τους αξιολογούν με επαναληπτικά τεστ, στα οποία, όμως, επιτυγχάνουν πάντα οι ίδιοι, «καλοί», μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΟΤΙ Ο ΩΣ ΑΝΩ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΟΥΤΕ ΣΕ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΟΥΤΕ ΣΕ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΑΛΛΑ ΠΡΟΤΙΜΑ ΤΗΝ «ΙΣΟΠΕΔΩΤΙΚΗ» ΜΕΘΟΔΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΜΕ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΤΕΣΤ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να βελτιώσουν τους τρόπους αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσουν και την ποιότητα της διδασκαλίας.

= **ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΑΝΑ ΜΑΘΗΤΗ, ΤΟΣΟ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.**

12ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με κυρίαρχες σχολές στο χώρο της «Οργάνωσης και Διοίκησης της Σχολικής Τάξης» (classroom management), η μη ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών, προκαλεί τις σχολικές μορφές αταξίας/ παραβατικότητας, οι οποίες στην ουσία τους είναι άστοχες μορφές διαμαρτυρίας και προσέλευσης της προσοχής του εκπαιδευτικού. Παράλληλα, οι συστημικής προσέγγισης σχολές προσθέτουν ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας διαπιστώνουν αδιαφορία κάποιων μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Οι επισημάνσεις τους, τα επιχειρήματα πειθούς, οι προειδοποιήσεις και οι επιβολές κυρώσεων και ποινών δεν φέρνουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τα προβλήματα συνεχίζονται και, συχνά, οξύνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα, που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΣΧΕΣΗ, ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΕΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ, ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΜΒΑΤΗ. ΔΕΝ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΤΟ ΑΙΤΙΟ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ Η ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΑΦΟΥ ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΔΙΝΕΙ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΔΕΙΞΟΥΝ ΘΕΤΙΚΑ ΤΟ «ΕΓΩ» ΤΟΥΣ. ΚΑΙ ΓΙ' ΑΥΤΟ ΔΙΝΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ. ΑΛΛΑ ΑΝ ΔΕΝ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΗ ΔΙΑΔΙΑΚΑΣΙΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΘΑ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ: ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΠΑΝΤΑ ΘΑ ΧΑΛΛΑΕΙ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

= ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΔΙΑΓΝΩΣΕΙ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΕΠΕΙΤΑ ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΙΝΕΙ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΔΕΙΞΟΥΝ ΘΕΤΙΚΑ ΤΟ «ΕΓΩ» ΤΟΥΣ.

13ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, η **ατομική πορεία μάθησης** και ανάπτυξης των μαθητών συντελείται μέσα σε πλαίσιο αλληλεπίδρασης με τους άλλους μαθητές. Όταν οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν τη δυναμική της αλληλεπίδρασης, οι τάξεις μετατρέπονται σε *κοινότητες μάθησης*, οι οποίες μέσα από την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή οπτικών, διαλεκτική αντιπαράθεση), συμβάλουν και στη γνωστική και στη γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Σε συζητήσεις εκπαιδευτικών με τους μαθητές τους, συχνά οι τελευταίοι διαμαρτύρονται για τον τρόπο που τους αντιμετωπίζει το σχολείο. Στην ουσία αισθάνονται (και αν ακόμη δεν μπορούν να τα διατυπώσουν λεκτικά),

ότι δεν τους αντιμετωπίζει ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα, αφού δεν έχουν κανένα λόγο και ελάχιστες επιλογές στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ακούν παθητικά επί αρκετές διδακτικές ώρες τους εκπαιδευτικούς και απαντούν σποραδικά στις ερωτήσεις τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

Η ΣΧΕΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ.

= ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΑ: ΑΛΛΑ ΛΕΕΙ ΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΑ ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΠΕΙΔΗ ΑΓΝΟΕΙ ΠΑΝΤΕΛΩΣ ΟΤΙ η ατομική πορεία μάθησης και ανάπτυξης των μαθητών συντελείται μέσα σε πλαίσιο αλληλεπίδρασης με τους άλλους μαθητές.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς,

για να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης και να ανταποκριθεί στα αιτήματα των μαθητών,

= ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ, ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ ΕΝΑΝ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ. ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΙΤΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟΙ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ. ΓΙΑΤΙ, ΜΟΝΟΝ ΤΟΤΕ ΟΙ ΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ *ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ*, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ (ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΠΤΙΚΩΝ, ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ), ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

14ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έρευνες διαπιστώνουν ότι υπάρχει στενή σχέση μεταξύ της διαπροσωπικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητών, των δια-μαθητικών σχέσεων, του ψυχολογικού κλίματος και της μαθητικής συμπεριφοράς και μάθησης, ιδίως κατά τη φάση μετάβασης από το Γυμνάσιο στο Λύκειο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός διαπιστώνει από την αρχή της σχολικής χρονιάς ότι πολλοί μαθητές μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, διασπώντας την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζοντας το μάθημα. Οι καλοπροαίρετες συμβουλές, η αυστηρότητα, ο διάλογος, οι ποινές, η σχετική ανοχή δεν έχουν αποδώσει και το πρόβλημα παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΣΧΕΣΗ ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΜΒΑΤΗ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ. ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΛΛΑ ΑΓΝΟΕΙ ΤΟ ΑΙΤΙΟ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΑΥΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΥΤΗ, ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟΣ ΡΥΘΜΙΖΕΙ ΤΙΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ-ΜΑΘΗΤΩΝ, ΤΙΣ ΔΙΑ-ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΤΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ

ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ, ΩΣΤΕ ΑΥΤΗ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

= ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΟΤΙ Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΙΤΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.. ΟΤΑΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ, ΟΙ ΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ (ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΠΤΙΚΩΝ, ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ), ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

15ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, διότι το ενδιαφέρον ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι του σχολείου βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους και δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία των μαθητών για το νέο μάθημα της ημέρας. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος, πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;

= ΜΕ ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΦΟΡΜΗΣΗ. ΜΕ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Ή ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ.

2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά και πώς, προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΟΤΙ ΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΠΡΩΤΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΒΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΙΝΗΣΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΝΑ ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΞΗΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ, ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΠΥΡΗΝΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΣΠΣ) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ.

16ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Απώτερη επιδίωξη της εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην **ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών**, ώστε να εξελιχθούν σταδιακά σε σκεπτόμενους πολίτες, με ανεπτυγμένη την κριτική ικανότητα, την κοινωνική και περιβαλλοντική ευαισθησία και τη δημιουργικότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Στην πράξη μερικοί εκπαιδευτικοί, κάτω από την πίεση της διδακτέας ύλης και του διδακτικού χρόνου, αναιρούν ουσιαστικά τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της εκπαίδευσης, προσαρμόζοντας τη διδασκαλία στις απαιτήσεις της ύλης και των εξετάσεων. Οι μαθητές, έτσι, μετατρέπονται σε παθητικούς δέκτες πολλών πληροφοριών, χρησίμων μόνο για τις γραπτές εξετάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι απώτεροι σκοποί της εκπαίδευσης με τα προβλήματα, που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΟ. ΔΗΛΑΔΗ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΓΝΟΕΙ ΟΤΙ ΣΤΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ: ΥΛΗ – ΜΑΘΗΤΗΣ – ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, Η ΣΧΕΣΗ ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΗ. ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ, Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ ΘΕΤΕΙ ΜΟΝΙΜΩΣ ΤΗΝ ΥΛΗ ΚΑΙ ΑΓΝΟΕΙ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΔΥΟ ΠΛΕΥΡΕΣ Ή ΜΑΛΛΟΝ ΚΟΡΥΦΕΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ. ΕΠΟΜΕΝΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΠΟΤΥΧΕΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΧΟΥΜΕ:ΝΑ ΑΝΑΙΡΕΙΤΑΙ Ο αναπτυξιακός χαρακτήρας της εκπαίδευσης, προσαρμόζοντας τη διδασκαλία στις απαιτήσεις της ύλης και των εξετάσεων. Οι μαθητές, έτσι, μετατρέπονται σε παθητικούς δέκτες πολλών πληροφοριών, χρησίμων μόνο για τις γραπτές εξετάσεις.

2. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε μεθοδολογικά τους εκπαιδευτικούς παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΝΑ ΕΧΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΤΟ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ- ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ: ΥΛΗ – ΜΑΘΗΤΗΣ – ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΟΤΙΜΗ ΔΙΑΠΛΟΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ. ΝΑ ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΩΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ ΑΛΛΑ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

17ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις αποβλέπουν:

στη διερευνητική μάθηση,

στην οικοδόμηση και όχι στη μετάδοση της γνώσης (κονστрукτιβισμός),

στη βιωματική μάθηση, και

στις διαθεματικές προεκτάσεις της γνώσης.

Η συνδυαστική αξιοποίηση των παραπάνω αξόνων ανατρέπουν το παραδοσιακό διδακτικό πλαίσιο και προσδίδουν διαφορετικό προσανατολισμό στο καθημερινό μάθημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας μερικοί εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τις παραπάνω ως θεωρητικές θέσεις ανεφάρμοστες στην πράξη, όπου κυριαρχούν τα πιεστικά όρια χρόνου και της πληθωρικής ύλης. Οι προτεινόμενες από τα σχολικά εγχειρίδια Διαθεματικές Δραστηριότητες πιστεύουν ότι απευθύνονται σε λίγους μαθητές και, έτσι, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι σύγχρονες διδακτικές προτάσεις με τα προβλήματα, που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΜΗ ΣΥΜΒΑΤΟ: ΑΛΛΑ ΛΕΕΙ Η ΘΕΩΡΙΑ. ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΑ ΑΝΤΙΘΕΤΑ.

2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε και ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα κάνατε, για να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τις προτεινόμενες διδακτικές προσεγγίσεις;

= 1.ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΕ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΕΜΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΤΕΘΕΝΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ 2.ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΑΠΟΒΛΕΠΟΥΝ: ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ (ΚΟΝΣΤΡΟΥΚΤΙΒΙΣΜΟΣ), ΣΤΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ. Η ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΞΟΝΩΝ ΑΝΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΙΔΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΣΤΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ.

18ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η Διαθεματικότητα των Προγραμμάτων Σπουδών της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, οι Διερευνητικές Δραστηριότητες, που υπάρχουν στα νέα βιβλία, και η μεθοδολογία των *σχεδίων δράσης*, που εισηγούνται τα νέα Προγράμματα Σπουδών Γυμνασίου και Λυκείου, έχουν σκοπό να υποστηρίξουν τον μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό, παρέμβαση κατά την προσέγγιση των διδασκόμενων μαθημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Αρκετοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι, η διερευνητική προσέγγιση και ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και παράλληλα προς την κυρίαρχη οργανωτική δομή του σχολείου και της ειδικότητάς τους. Θεωρούν ότι πρόκειται για πρακτικές, που έρχονται σε αντίθεση με την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις των ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα και ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικά διερευνητικές προσεγγίσεις και διαθεματικές συσχετίσεις και να διερευνήσουν στην πράξη τις δυνατότητες, που τους παρέχουν οι νέες αυτές προτάσεις αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ = 1.ΑΛΛΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟ ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ. ΑΥΤΟ ΠΡΕΠΕΙ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ. Η ΣΧΕΣΗ ΔΗΛΑΔΗ ΕΧΕΙ ΤΗ ΧΡΟΙΑ ΑΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΠΣ. 2. ΜΕ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΟΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΑΞΟΝΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΧΘΕΙ ΠΟΣΟ ΕΥΚΟΛΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ. 3. ΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΘΕΙ ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΝΕΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΤΟΥ Α.Π.Σ..

19ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Δηλωτική της πρόθεσης των συντακτών των Προγραμμάτων Σπουδών που ισχύουν και των βιβλίων που τα στηρίζουν είναι η ενίσχυση της πολυ-πολιτιστικής ταυτότητας με όρους αλληλεπίδρασης και εμπλουτισμού, στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου με πολλούς αλλοδαπούς μαθητές.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί μπροστά στη σχετικά νέα κατάσταση για τα δεδομένα του ελληνικού σχολικού συστήματος δεν αισθάνονται ιδιαίτερα έτοιμοι να την διαχειριστούν και περιορίζονται να δηλώνουν την αποδοχή των αλλοδαπών μαθητών και να αποθαρρύνουν κάθε άμεση ή έμμεση ρατσιστική έκφραση και στάση. Όμως, αντιλαμβάνονται ότι αυτό δεν φτάνει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΤΡΟΦΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΙΚΟ. ΔΗΛΑΔΗ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΟΥΝ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥΣ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΛΕΟΝ.

2. Με ποιες προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές για ουσιαστικότερη διαπολιτισμική εκπαίδευση;

= 1.ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ. 2.ΘΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΩ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΤΡΟΠΟΣ. ΑΛΛΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΧΩΡΙΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΙΒΛΕΠΕΙ, ΑΞΙΟΛΟΓΩΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΩΣ ΤΗΝ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΟΥΣ, ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΤΟΥΣ. = ΕΜΠΛΕΚΟΥΝ ΕΝΕΡΓΑ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. 3. ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΙ ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ, ΜΕ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ.

20ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία οποιουδήποτε μαθήματος μπορεί να φανεί ενδιαφέρουσα για τους μαθητές, αν αξιοποιηθούν μέσα και τρόποι που θα εμπλέκουν ενεργά τους ίδιους στη διαδικασία της μάθησης. Σε ιδιαίτερα, μάλιστα, ετερογενείς τάξεις, όπως η πλειονότητα των τάξεων στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό σχολείο, η προσέγγιση αυτή μπορεί να κινητοποιήσει περισσότερους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί μπροστά στη σχετικά νέα κατάσταση για τα δεδομένα του ελληνικού σχολικού συστήματος που δημιουργεί η πολυπολιτισμική σύνθεση των τάξεων δεν αισθάνονται ιδιαίτερα έτοιμοι να την διαχειριστούν διδακτικά. Εξακολουθούν να χρησιμοποιούν κατά βάση τις παραδοσιακές προσεγγίσεις, παρά το γεγονός ότι αρκετοί μαθητές, ημεδαποί και αλλοδαποί, δείχνουν να μην τους παρακολουθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ. ΔΗΛΑΔΗ, Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΜΠΛΕΚΟΥΝ ΕΝΕΡΓΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΡΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΚΑΛΑ, ΑΛΛΑ ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΙ ΝΑ ΕΜΠΛΕΞΕΙ ΕΝΕΡΓΑ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

2. Με δεδομένη την ετερογένεια των μαθητών, ποιους εναλλακτικούς τρόπους θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας για τον εμπλουτισμό της προσέγγισής τους με εναλλακτικές και πιο αποτελεσματικές διδακτικές πρακτικές;

= 1. ΝΑ ΕΜΠΛΕΚΟΥΝ ΕΝΕΡΓΑ ΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. 2. ΠΡΩΤΟΝ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ. 3. ΝΑ ΟΜΑΔΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΦΟΥ ΠΡΩΤΑ ΚΑΝΕΙ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΥΤΩΝ.

21ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα εστιάζουν την προσοχή τους στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή σε ό,τι αφορά στη διαδικασία της οικοδόμησης και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το αντικείμενο που επεξεργάζονται. Τα βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία είναι οι εμπειρίες, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ Τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Ο εκπαιδευτικός της Γ΄ Γυμνασίου εκφράζει προβληματισμό για τη δυσκολία, που αντιμετωπίζει στη διδασκαλία του μαθήματος στους μαθητές της τάξης του. Παρατηρεί ότι, ενώ τα θέματα του μαθήματος παρουσιάζουν ενδιαφέρον και σχετίζονται με τη ζωή των μαθητών και τα σύγχρονα ζητήματα, αυτοί αδιαφορούν και δυσανασχετούν. Ο ίδιος είναι πάντα καλά προετοιμασμένος και ζητά απλά τη συμμετοχή των μαθητών σε συζήτηση πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Δυστυχώς συμμετέχουν ελάχιστοι και πάντα οι ίδιοι, ενώ οι υπόλοιποι παραμένουν αδιάφοροι και αμέτοχοι.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΥΝΔΕΕΙ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ : ΔΕΝ ΖΗΤΑΕΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΑΛΛΑ ΖΗΤΑ ΑΠΛΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΑΝΩ ΣΕ ΕΝΑ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. ΕΠΟΜΕΝΟ ΕΙΝΑΙ, ΔΥΣΤΥΧΩΣ, ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΟΙ ΙΔΙΟΙ, ΕΝΩ ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΑΜΕΤΟΧΟΙ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον για τα θέματα του μαθήματος και τη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη, έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ= ΠΑΡΩΘΗΣΗ + ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΟΣΟΥΣ ΤΟ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ.

22ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα εστιάζουν την προσοχή τους στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή σε ό, τι αφορά στη διαδικασία της οικοδόμησης της γνώσης και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το αντικείμενο που επεξεργάζονται. Τα βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία είναι οι εμπειρίες, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός εκφράζει προβληματισμό για τη δυσκολία που αντιμετωπίζει στη διδασκαλία του μαθήματος στους μαθητές της τάξης του, ακόμη και όταν τους διδάσκει θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος και επικαιρότητας. Ο ίδιος ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και είναι απαιτητικός και αυστηρός στην αξιολόγησή του. Οι μαθητές εκφράζουν παράπονα για τη δυσκολία του μαθήματος και έντονη κριτική για το περιεχόμενό του (υποστηρίζουν ότι δεν έχει σχέση με τη ζωή τους) και τη στάση του εκπαιδευτικού. Δημιουργούνται πολλά προβλήματα στην τάξη ακόμη και μετά από τους βαθμούς του Α΄ τετραμήνου, που ήταν ιδιαίτερα αυστηροί.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ : ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΕΤΩΠΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΟΝΙΜΩΣ ΔΕΝ ΕΠΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. 2.ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΟΣΑ ΤΟΥΣ ΕΧΕΙ ΔΙΔΑΞΕΙ. ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΖΗΤΑΜΕ, ΑΞΙΟΛΟΓΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΜΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ.

2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να επιχειρήσει και πώς, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

1.ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΣΩΣΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. 2. ΝΑ ΜΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΜΟΝΟΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (ΜΕΤΩΠΙΚΗ) ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΥΣΤΗΡΟΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΛΛΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ. ΝΑ ΔΟΣΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΣΤΟ ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΤΟΝΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ (ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥΣ) ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΚΑΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΜΕΘΟΔΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

23ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ο έλεγχος της τάξης από τον εκπαιδευτικό, σύμφωνα με τις έρευνες, είναι πολύ σημαντικός στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο ίδιος είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση μιας οργανωμένης και αποτελεσματικής τάξης, που δίνει σε κάθε παιδί την ευκαιρία να αναπτύξει τις ικανότητές του και στην οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να εκπληρώσει τη λειτουργία του ως διαμεσολαβητής και οι μαθητές μπορούν να αποκτήσουν λογικά και ευχάριστα τις τεχνικές που απαιτούνται για να κατευθύνουν και να καθοδηγούν την ίδια τη συμπεριφορά τους. Σε αυτή την τάξη χρειάζονται σταθερά κριτήρια συμπεριφοράς αποδεκτά και από τον εκπαιδευτικό και από τους μαθητές, έτσι ώστε, όταν παρουσιάζονται προβλήματα, να αξιολογούνται οι συμπεριφορές αμφοτέρων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει πρόβλημα διασφάλισης συνθηκών διδασκαλίας στις τάξεις που διδάσκει. Από την αρχή της σχολικής χρονιάς ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και δεν είναι απαιτητικός στους μαθητές, ούτε για τη προσοχή τους ούτε για το επίπεδο μάθησης. Οι μαθητές παρουσιάζουν συμπεριφορές που χαλαρώνουν την τάξη, δημιουργείται φασαρία και είναι συχνά αδύνατη η ολοκλήρωση του μαθήματος. Παρ' όλο που μετά το πρώτο τρίμηνο ο εκπαιδευτικός επιχείρησε να αλλάξει τις απαιτήσεις του, τα πράγματα χειροτέρεψαν. Ο Διευθυντής και γονείς δυσανασχετούν, ο εκπαιδευτικός βρίσκεται σε δύσκολη θέση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι έρευνες με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ. ΑΓΝΟΕΙ ΟΤΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΤΑΞΗ Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΑΘΗΤΙΚΗ, ΝΑ ΥΠΑΚΟΥΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ. ΑΥΤΟ ΘΑ ΤΟΥΣ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΘΑΜΩΝΕΣ ΕΞΩΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

= ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΙΣ ΑΔΡΑΪΣΤΕΙΣ ΤΟΥ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΝΑ ΜΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΑΠΛΩΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (ΜΕΤΩΠΙΚΗ) ΚΑΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΟΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ. ΝΑ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟΥΣ, ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΧΑΛΑΡΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΝ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΦΕΤΕΡΙΑΣ ΟΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΦΑΣΑΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΣΥΧΝΑ ΑΔΥΝΑΤΗ Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

24ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι οι κοινότητες μάθησης μπορούν, κάτω από κάποιους όρους, να συμβάλουν στην κοινωνική παραγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη συνεργασία, τη συζήτηση, την ανταλλαγή οπτικών και τη συνεχή διαπραγμάτευση. Μια ομάδα μαθητών γίνεται κοινότητα μάθησης μέσω της διάδρασης, ιδιαίτερα μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση- Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να κατανοούν και να εξηγούν ή να ερμηνεύουν έννοιες, καταστάσεις, διαδικασίες, φαινόμενα και αρχές του μαθήματος. Με βάση τις επιφυλάξεις αυτές χρησιμοποιούν παραδοσιακές προσεγγίσεις, οι οποίες είναι γνωστό ότι δεν μπορούν να διασφαλίσουν επίπεδο μάθησης με τις παραπάνω προδιαγραφές, ιδιαίτερα μάλιστα στις ανομοιογενείς τάξεις των σχολείων μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΑΡΝΗΤΙΚΟ. ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΔΗΛΑΔΗ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΕΙ ΣΤΑ ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ, ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΕΜΠΕΔΩΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ ΤΗ ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΡΧΗ: ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ, ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΟΡΟΥΣ, ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ, ΩΣΤΕ ΜΙΑ ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ, ΤΗΣ ΒΙΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κοινωνική παραγωγή της γνώσης, στα περιθώρια των επιδιώξεων του μαθήματος;

ΝΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΙΟΥΤΟΤΡΟΠΩΣ ΩΣΤΕ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ, ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΟΡΟΥΣ, ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ. Η ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ, ΤΗΣ ΒΙΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

25ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «Υποστηρικτική Διδασκαλία» συνιστά για τις ανομοιογενείς τάξης του Διαπολιτισμικού Σχολείου ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον, που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει όλους τους μαθητές να αναπτύξουν την εννοιολογική γνώση και τις ικανότητες διερευνητικής μάθησης, που είναι αναγκαίες για να μάθουν οι μαθητές πώς να μαθαίνουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ Τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Ο εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου δυσκολεύονται πολύ να κατανοήσουν, κατά την προσέγγιση, πολύπλοκες έννοιες και αρχές του διδασκόμενου μαθήματος. Ο ίδιος χρησιμοποιεί κατά την ανάλυση ακαδημαϊκές έννοιες, που δεν ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο και τις εμπειρίες των μαθητών, αλλά δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά, αφού απαιτούνται από το μάθημα. Προφανώς, αγνοεί τις βασικές αρχές της εννοιο-κεντρικής διδασκαλίας, παρά το γεγονός ότι τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα και στη χώρα μας έχουν εννοιο-κεντρικό προσανατολισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα, που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός;

= ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΙΑΣ. ΠΡΟΦΑΝΩΣ, ΑΓΝΟΕΙ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΠΑΡΑ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΤΑ ΝΕΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΕΧΟΥΝ ΕΝΝΟΙΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ. ΓΙ΄ ΑΥΤΟ Ο ΙΔΙΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

= ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΠΡΩΤΑ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΥΣΤΕΡΑ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΕΧΟΥΝ ΕΝΝΟΙΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ.

26ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά παιδαγωγικά κείμενα, διακηρύξεις διεθνών οργανισμών, αναλυτικά προγράμματα χωρών τονίζουν ότι κοινός σκοπός όλων των διδασκόμενων στο σχολείο μαθημάτων είναι να συμβάλουν στη γενικότερη μόρφωση και την ολόπλευρη ανάπτυξη του σύγχρονου νέου, ώστε ως ενήλικος πολίτης να συμμετέχει ενεργά, θετικά και αποτελεσματικά στο κοινωνικό γίνεσθαι.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί στην πράξη, υπό την πίεση του χρόνου και της ύλης, έχουν μία στενά γνωσιοκεντρική προσέγγιση στο μάθημα με κυρίαρχη οπτική τους καλούς βαθμούς στις εξετάσεις. Ενδόμυχα ίσως πιστεύουν ότι, τα περί γενικής μόρφωσης και γενικότερης ανάπτυξης, αφορούν κυρίως άλλα μαθήματα, πιο «φρονιματιστικά», που προσφέρονται για κάτι τέτοιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΕΛΛΙΠΤΙΚΗ. = ΕΛΛΙΠΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΩΝ, ΑΦΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΜΟΝΟ ΣΕ ΕΝΑΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ. ΑΓΝΟΥΝ ΟΤΙ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΤΙΣΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΛΟΠΛΕΥΡΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΝΕΟΥ, ΩΣΤΕ ΩΣ ΕΝΗΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΕΝΕΡΓΑ, ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ. ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΛΟΠΛΕΥΡΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΝΕΟΥ, ΩΣΤΕ ΩΣ ΕΝΗΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΕΝΕΡΓΑ, ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς της ειδικότητά σας να κάνουν και πώς, για να συνειδητοποιήσουν τις μορφωτικές δυνατότητες του μαθήματός σας και πώς μπορούν αυτές να τις αξιοποιήσουν για την προώθηση των μορφωτικών και αναπτυξιακών σκοπών της εκπαίδευσης.

= ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΤΟΙΜΟΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.

27ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες και αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή. Του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης, ενώ παράλληλα δίνουν έμφαση στην αυτο-αξιολόγηση του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια κοινωνικο-πολιτιστικά ανομοιογενή τάξη Γυμνασίου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, με την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Προσπαθεί να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης του και τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς, και, το κυριότερο, αναιρεί τον στόχο του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΜΕΡΙΚΟ. Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΗΛΑΔΗ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΜΕΡΙΚΩΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΟΛΙΚΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΩΣ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΔΕΝ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ. ΤΟΙΟΥΤΟΤΡΟΠΩΣ ΠΜΩΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΕΙ ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ, ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΥΠΟΠΙΠΤΕΙ ΣΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ ΠΑΡΑΠΟΝΑ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας προς όφελος όλων των μαθητών, αδιακρίτως κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης;

= 1. ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ. 2.ΚΑΙ, ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ, ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΔΙΑΚΡΙΤΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ. 3. ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

28ο Σενάριο

(ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΔΟΝ ΙΔΙΑ ΜΕ ΤΟ 120 ΣΕΝΑΡΙΟ:)

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία/παραβατικότητα αποτελεί έκφραση διαμαρτυρίας, αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Β΄ Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Ένας καθηγητής εργάζεται σε Επαγγελματικό Λύκειο αστικού κέντρου. Στο ένα τμήμα, στο οποίο διδάσκει, φοιτούν 25 μαθητές. Διαπιστώνει αδιαφορία των μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες, όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τετράμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται σε οριακό σημείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΣΧΕΣΗ ΜΗΔΕΝΙΖΕΤΑΙ ΛΟΓΩ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ. ΜΑΛΛΟΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ ΩΣ ΠΑΙΔΙΑ ΕΝΟΣ ΚΑΤΩΤΕΡΟΥ ΘΕΟΥ.

ΝΑ ΣΤΡΑΦΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΣΤΑ ΔΙΚΑ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΥΤΑ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΗ ΤΗΝ ΤΑΞΗ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ, Η ΣΧΕΣΗ, ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΕΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ, ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΜΒΑΤΗ. ΔΕΝ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΤΟ ΑΙΤΙΟ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ Η ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΓΙ' ΑΥΤΟ ΔΙΝΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ. ΑΛΛΑ ΑΝ ΔΕΝ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΗ ΔΙΑΔΙΑΚΑΣΙΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΘΑ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

= ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΔΙΑΓΝΩΣΕΙ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΕΠΕΙΤΑ ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΕΠΙΣΗΣ, **ΝΑ ΜΗ ΜΕΙΝΕΙ ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΑΛΛΑ ΝΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ**

29ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σε σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα η έμφαση δίνεται στον μαθητή ως ενεργό υποκείμενο της μάθησης. Ο εκπαιδευτικός στο μάθημα αναλαμβάνει το ρόλο του συμβούλου-διαμεσολαβητή. Η τάξη λειτουργεί κατά βάση ομαδικά και η σχολική μάθηση συναρτάται με την καθημερινή εμπειρία και τα κοινωνικο-πολιτιστικά βιώματα των μαθητών. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι όλα τα μαθήματα μπορούν να οδηγούν στην ολιστική προσέγγιση της γνώσης, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και της κριτικής σκέψης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Ένας νεοδιόριστος καθηγητής της περιφέρειάς σας διαπιστώνει ότι οι θεωρητικές του βάσεις δεν ακολουθούν τα ζητούμενα των σύγχρονων Προγραμμάτων Σπουδών (ΠΣ). Προτιμά την τυπική παράδοση με τη μορφή προσχεδιασμένης πορείας, που αποβλέπει σε μια ιδιαίτερως κατευθυνόμενη μαθησιακή διαδικασία. Επιπλέον, αφήνει συχνά αναξιοποίητες αρκετές προτάσεις και ασκήσεις εναλλακτικής διδασκαλίας, καθώς τις θεωρεί χρονοβόρες ως προς την προετοιμασία και πραγματοποίησή τους και ακατάλληλες για το μάθημά του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι αρχές των νέων ΠΣ. με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΑΝΤΙΠΡΟΠΟ. ΑΝΤΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΤΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΣ), ΠΡΟΤΙΜΑ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ, ΠΟΥ ΑΠΟΒΛΕΠΕΙ ΣΕ ΜΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. ΕΠΙΠΛΕΟΝ, ΑΦΗΝΕΙ ΣΥΧΝΑ ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΕΣ ΑΡΚΕΤΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΚΑΘΩΣ ΤΙΣ ΘΕΩΡΕΙ ΧΡΟΝΟΒΟΡΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να προσανατολιστεί σταδιακά στα προτάγματα των σύγχρονων ΠΣ;

= ΘΑ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΤΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ, ΑΦΟΥ ΒΕΒΑΙΑ ΠΡΩΤΑ ΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΕΔΩΣΕΙ.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ, ΝΑ ΜΗΝ ΑΦΗΝΕΙ ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΚΑΙ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ΝΑ ΜΗΝ ΤΙΣ ΘΕΩΡΕΙ ΧΡΟΝΟΒΟΡΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ. ΔΕΝ ΘΑ ΤΟ ΚΡΙΝΕΙ ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΟ ΠΡΙΝ ΚΑΝ ΠΡΟΒΕΙ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

30ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο εκπαιδευτικός αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις με τους μαθητές και, ταυτόχρονα, φροντίζει και για την ανάπτυξη θετικών δια-μαθητικών σχέσεων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Ένας καθηγητής της περιφέρειάς σας εργάζεται σε δύο Γυμνάσια. Στα περισσότερα τμήματα και των δύο σχολείων φοιτούν 25 με 27 μαθητές. Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει από την αρχή της χρονιάς ότι, στα περισσότερα τμήματα πολλοί μαθητές παραμένουν στο περιθώριο, ενώ άλλοι μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο εκπαιδευτικός, στη μέση της χρονιάς, κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: φιλική διάθεση, παρατηρήσεις, καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει και οξύνεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

ΕΧΕΙ ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ: ΑΝΤΙ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΙ, ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΜΕΝ ΟΤΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ, ΟΤΑΝ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ, ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ, ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΔΙΑ-ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, ΟΤΑΝ ΔΗΛΑΔΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΘΕΤΙΚΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ, ΑΦΗΝΕΙ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΜΙΣΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ. ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΟΤΙ ΣΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΛΛΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ, ΕΝΩ ΑΛΛΟΙ ΜΙΛΟΥΝ ΣΧΕΔΟΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΔΙΑΣΠΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ. ΕΚΕΙΝΟ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΟΜΩΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕΙ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΟ ΚΛΙΜΑ. ΑΝΤΙ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΙ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ

2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

ΘΑ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΕΥΘΥΣ ΕΞ ΑΡΧΗΣ ΘΕΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ, ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗ ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ, ΟΤΑΝ ΜΠΑΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ.

ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ, ΕΠΙΣΗΣ, ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΛΛΟΙ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ, ΕΝΩ ΑΛΛΟΙ ΜΙΛΟΥΝ ΣΧΕΔΟΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΓΙΑΤΙ ΒΕΒΑΙΑ ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΦΕΤΕΡΙΑΣ. ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΕΥΘΥΣ ΕΞ ΑΡΧΗΣ ΝΑ ΜΗΝ ΔΙΑΣΠΟΥΝ ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ. Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ, ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ, ΚΡΙΝΕΙ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΔΟΚΙΜΑΣΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ: ΦΙΛΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΚΑΛΟΠΡΟΑΙΡΕΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ, ΑΥΣΤΗΡΟΤΗΤΑ, ΔΙΑΛΟΓΟ, ΠΟΙΝΕΣ, ΑΝΟΧΗ ΚΛΠ. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ΟΜΩΣ, ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΚΑΙ ΟΞΥΝΕΤΑΙ.

31ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Σε αυτή την προοπτική ενεργοποιούνται τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και, κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Πεπειραμένος εκπαιδευτικός ΕΠΑΛ της περιφέρειάς σας αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία των μαθητών για τη νέα ενότητα. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου» και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του ΕΠΑΛ.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος, πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών, ανεξαρτήτως τύπου και βαθμίδας σχολείου;

ΘΑ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΞΩ ΟΤΙ ΠΡΩΤΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΒΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

=ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΑΦΟΡΜΕΣ ΑΦΥΠΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ/ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΟΔΗΓΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ, ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΣΥΝΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ. ΒΛ. ΣΧΕΤ.: ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΛΕΑΝΔΡΟΣ, ΣΣ. 45-47: ΤΡΟΠΟΙ/ΑΦΟΡΜΕΣ ΑΦΥΠΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ/ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΑΙΝΟ Η ΤΗΝ ΤΙΜΩΡΙΑ, ΘΑ ΗΣΑΝ ΔΥΝΑΤΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Α. ΞΥΠΝΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑΣ. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ: -ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΟΣ ΜΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ. -ΜΕ ΣΥΝΤΟΜΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ, Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ. -ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΥ, ΜΙΑΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ, ΚΤΛ. (ΟΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ). -ΜΕ ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΙΚΟΝΑ, ΣΚΙΤΣΟ, ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΧΑΡΤΗ, ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΟ, Η ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ, Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ. -ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ.

Β. ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΑΠΟΡΙΑΣ. -ΜΕ ΕΚΦΡΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ/ΚΡΙΣΕΩΝ, Η ΑΝΤΙΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ, ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ, Η ΓΕΓΟΝΟΣ, Η ΣΥΝΕΠΕΙΑ, ΚΛΠ. -ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (Π.Χ. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΚΛΠ. -ΜΕ ΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΙΑΣ

ΕΠΟΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΑΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΤΙΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ, ΤΑ ΗΘΗ.

Γ. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΑΥΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΝΑΝ ΡΟΛΟ. -ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΕΝΑ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ ΘΕΜΑ/ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ. Π.Χ. -ΕΞΗΓΗΣΕ ΣΕ ΕΝΑΝ ΣΥΜΜΑΘΗΤΗ ΣΟΥ ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕ Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΟΙ ΣΟΦΙΣΤΕΣ, ΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ, ΟΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΕΣ. -ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΟΙ ΈΛΛΗΝΕΣ ΝΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ, ΟΤΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΣΩΝ ΝΑ ΕΙΣΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, Η ΟΤΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΘΗΚΑΝ ΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ, Η ΟΤΑΝ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΠΡΟ ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΤΟ 1940 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, Η ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟ 1974; -ΠΩΣ ΕΙΔΑ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ /ΟΛΥΜΠΙΑ/ ΔΕΛΦΟΥΣ/ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ/ ΤΟ ΚΕΛΙ-ΦΥΛΑΚΗ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ /ΤΟ 'ΑΓΙΟ 'ΟΡΟΣ/, ΚΤΛ.

Δ. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ. -ΡΩΤΑΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΣ: ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΑΤΕ ΑΡΑΓΕ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ/ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ/ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ/ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ/ ΜΙΑΣ ΑΛΛΗΣ ΧΩΡΑΣ/ ΤΩΝ ΥΠΑΝΑΠΤΥΚΤΩΝ ΧΩΡΩΝ/ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ/ ΤΩΝ ΣΠΑΡΤΙΑΤΩΝ/ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ/ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, ΚΛΠ.

Ε. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ.

ΣΤ. ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΩΣΤΕ Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΤΑΝΤΑ ΟΜΟΙΟΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΑΝΙΑΡΗ.

ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ/ΑΦΟΡΜΕΣ ΑΦΥΠΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ/ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ, ΜΠΟΡΟΥΝ, ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ, ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΩΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ.

32ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έννοιες: διερευνητική μάθηση και μάθηση με ανακάλυψη, οικοδόμηση της γνώσης, βιωματική μάθηση και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης αποτελούν το βασικό πυρήνα της Διδακτικής Μεθοδολογίας, που προτείνεται για όλα τα μαθήματα από τα θεσμικά κείμενα σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, του νέου Εθνικού Σχολικού Προγράμματος Σπουδών (ΕΣΠΣ) συμπεριλαμβανομένου .

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη του Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Πολλοί εκπαιδευτικοί, υπερτονίζοντας τη διάσταση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, υποστηρίζουν ότι η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου καθοριστικοί παράγοντες για τις επιλογές των διδασκόντων παραμένουν οι απαιτήσεις των εξετάσεων και το ασφυκτικό ωρολόγιο πρόγραμμα. Θεωρούν μάλιστα κάποια σχέδια εργασίας και κάποιες διαθεματικές εργασίες πολύ απαιτητικές. Κάποιοι επίσης υποστηρίζουν ότι τέτοιου είδους ασκήσεις, καθώς ουσιαστικά απευθύνονται σε λίγους μαθητές, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών. Στο πλέγμα αυτό των παραδοχών, κατά κανόνα αγνοούν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις, δεν ανανεώνουν τη διδασκαλία τους και οδηγούν τους μαθητές τους στην αδιαφορία και την απαξίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΠΑΡΑΝΟΗΣΗΣ: ΟΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΕΝΩ ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΜΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΛΟΥΠΩΜΕΝΗΣ ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΝΩΣΗΣ. ΣΥΜΕΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ ΤΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ, ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΠΥΡΗΝΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΣΠΣ) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ .

2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε και ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα κάνατε, για να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις;

ΤΟ ΠΡΩΤΙΣΤΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΠΛΕΟΝ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ. ΕΠΙΣΗΣ, ΣΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΕΡΓΟ ΝΑ ΕΝΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ, ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΠΥΡΗΝΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΣΠΣ) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ .

33ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η διαθεματικότητα, βασικός πυρήνας των Προγραμμάτων Σπουδών και των προδιαγραφών συγγραφής βιβλίων, υποστηρίζεται ότι θα μπορούσε να προωθήσει διερευνητικές μεθόδους προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων. Η αξιοποίηση των διαθεματικών εννοιών (Πολιτισμός, Μεταβολή, Εξέλιξη, Σύγκρουση, Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία, Σύστημα), των δραστηριοτήτων, που προτείνονται στο ΑΠΣ, των διαθεματικών εργασιών που υπάρχουν στα νέα βιβλία και της μεθοδολογίας των σχεδίων δράσης, που εισηγούνται, υποστηρίζουν τον μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό παρέμβαση κατά την προσέγγιση των θεμάτων του μαθήματος.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ Τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Πολλοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσει συμπληρωματικά και παράλληλα προς την οργανωτική δομή των επιμέρους επιστημονικών κλάδων και τον τρόπο λειτουργίας των σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Διατηρούν επιφυλάξεις και συχνά υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια πρακτική αντιτιθέμενη προς την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή. Οι επιφυλάξεις τους ενισχύονται και από τις υπερβολικές απαιτήσεις που διακρίνει κάποιες διαθεματικές δραστηριότητες και μπορεί να αποτρέψει εκπαιδευτικούς και μαθητές από τον όποιο πειραματισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΑΓΝΟΙΑΣ. ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΔΗΛΑΔΗ ΕΧΟΥΝ ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΚΑΘΟΤΙ ΔΕΝ ΕΝΕΣΚΥΨΑΝ ΟΥΤΕ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΟΥΤΕ ΣΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΑΠΟΣΤΕΛΕΙ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Ή ΕΝΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ.

2. Με ποια επιχειρήματα και ποιες προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές προσεγγίσεις διερευνητικής φύσης και να δοκιμάσουν στην πράξη τις δυνατότητες που τους παρέχει, αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

= Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΛΕΓΟΜΕΝΗ (ΒΛ. ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ, Κ.Α.) ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ. ΔΗΛΑΔΗ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΩ ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΦΙΛΤΡΑΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΩ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΑ ΔΩ ΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Ή ΟΧΙ. ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΩ ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ. Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ (ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ, ΕΞΕΛΙΞΗ, ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ, ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΣΥΣΤΗΜΑ), ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ, ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΠΣ, ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΟΥΝΤΑΙ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΣΕ ΜΙΑ ΠΙΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ, ΑΡΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

34ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων διαδράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής). Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Σε ένα πολυπληθές Λύκειο αστικού κέντρου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί συνεδριάζουν, για να επιλύσουν τα προβλήματα που τους δημιουργούν οι συχνές αλλαγές στις κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος, των εγχειριδίων και των εξετάσεων. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανά για να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό δεν μπορούν να εγκαταλείψουν τις «δοκιμασμένες» πρακτικές τους, όπως λ.χ. τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Από την άλλη, κάποιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς πιστεύουν ότι οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι του παρελθόντος έχουν δείξει προ πολλού τα όριά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ. ΔΗΛΑΔΗ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΣΤΙΑΖΟΥΝ ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ ΜΟΝΟ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥΣ (= ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ) ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΟΛΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ (= ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ) ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

= ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗ. ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΠΟΥ ΣΥΝΤΕΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΟΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

35ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, να αμφισβητήσουν, να αντιπροτείνουν και γενικά να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Σε Γυμνάσιο αστικής περιοχής φοιτούν μαθητές διαφορετικών επιπέδων και κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες εναλλακτικές προσεγγίσεις: άλλοι αμφισβητούν τη λειτουργικότητά τους, ενώ άλλοι δηλώνουν ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και τρόπο. Σε αυτό το πλαίσιο προβάλλει και ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΡΝΗΣΗΣ. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ, ΔΗΛΑΔΗ, ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΝΩ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΟΤΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ, ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΝ ΝΕΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ, ΝΑ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΟΥΝ, ΝΑ ΑΝΤΙΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΝΑ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΟΥΝ ΠΑΝΩ Σ' ΑΥΤΑ, ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ, ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΙΡΟΥΝ ΑΥΤΗ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΟΥΣ, ΕΝΩ ΑΛΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΥΣΠΙΣΤΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ: ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΝ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ, ΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΤΕΙ ΠΟΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ. ΑΛΛΟΙ ΠΑΛΙ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΘΑ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΑΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΕΤΟΙΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΤΟΥΝ ΣΤΟ ΣΩΣΤΟ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟ. ΣΕ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ: ΩΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΚΑΙ ΣΩΣΤΑ ΜΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

= ΣΕ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ: ΩΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΚΑΙ ΣΩΣΤΑ ΜΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ.

36ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι οι πεπαιθότητες, οι αξίες και οι ιδεολογικές αναφορές των εκπαιδευτικών διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών. Ιδιαίτερα επηρεάζουν τη διδασκαλία αντικειμένων των ανθρωπιστικών και κοινωνικών σπουδών, τα οποία έχουν αναπόφευκτα και τις δικές τους αξιακές και ιδεολογικές εγγραφές. Όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες δεν προβάλλουν ως απόλυτες

αλήθειες, τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή ταυτότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί ενός Λυκείου κάνουν κάποιες συναντήσεις, στις οποίες συζητούν μεθοδολογικά ζητήματα. Άλλες φορές επισκέπτονται και τις τάξεις των συναδέλφων τους, ιδιαίτερα όταν εκείνοι προσφέρουν δειγματικές διδασκαλίες σε νεοδιορισθέντες εκπαιδευτικούς. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια θέματα, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία, πράγμα που κατανοούν ότι απορρέει από τους προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ιδεολογικά ζητήματα που ανακύπτουν, κάποιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την επικρατούσα άποψη, ενώ κάποιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες που οι ίδιοι συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών και των προσωπικών απόψεων έρχεται πια στην επιφάνεια.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΑΣΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΞΙΑΚΑ/ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ: ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΔΗΛΑΔΗ Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΨΗ ΕΠΙ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΧΙ Η ΕΛΕΓΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ. ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ, ΣΥΝΕΠΩΣ, ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΟΥΝ ΠΡΩΤΑ ΕΝΗΜΕΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΤΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ.

2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

= ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΑΚΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗ.

37ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται: α. στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να τους δημιουργεί κίνητρα για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και β. στην ελλιπή κοινωνικοποίηση των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Σε ένα τμήμα Γυμνασίου, 4 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη δράση τους την αξία του σχολείου. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές από τους καθηγητές τους (αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ. ΕΝΩ ΔΗΛΑΔΗ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΥ ΑΥΤΑ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ, ΕΝ ΤΟΥΤΟΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ. ΑΝΤΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙ ΝΑ ΟΔΗΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥΣ ΑΠΛΩΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΠΟΙΝΕΣ (ΑΠΟΒΟΛΗ, ΧΑΜΗΛΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ, ΑΠΟΡΡΙΨΗ), ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΒΕΒΑΙΑ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΟΝΤΑΙ ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΟΤΙ ΑΠΛΟΥΣΤΑΤΑ ΔΕΝ ΕΝΔΕΙΚΝΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΛΥΘΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

= ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.

38ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι πολλοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση στις θεωρίες μάθησης καθώς και στα σύγχρονα πορίσματα της Επιστήμης της Διδακτικής, έχουν την τάση να δίνουν «διαλέξεις», τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο το σχεδιάγραμμα των εννοιών των εγχειριδίων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας, που παρακολούθησε μια επιμόρφωση για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και μία για νέες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας, έχει εντάξει αρκετά νέα στοιχεία στη διδακτική του προσέγγιση, η οποία, όμως, στη βασική της δομή παραμένει μάλλον παραδοσιακή. Σε συζήτηση με το Σχολικό Σύμβουλο φαίνεται να αμφισβητεί την ανάγκη οποιασδήποτε ουσιαστικότερης αλλαγής στις μαθησιακές προσεγγίσεις της γνώσης και πιστεύει ότι η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή για τα διδακτικά σχεδιαγράμματα από μόνη της συνιστά σημαντική αλλαγή στο διδακτικο-μαθησιακό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΟΜΕΡΕΙΑΣ: Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΗΛΑΔΗ ΑΔΥΝΑΤΕΙ ΝΑ ΣΥΛΛΑΒΕΙ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΟΛΟΤΗΤΑ ΤΗΣ (= ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ => ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΕΣΩΝ => ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ) ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΑΝ ΑΠΛΩΣ ΚΑΝΕΙ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ Η/Υ ΘΑ ΛΥΣΕΙ ΟΛΑ ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να μπορέσει να εντάξει ουσιαστικότερες αλλαγές στην κατά βάση παραδοσιακή του διδασκαλία;

= ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ, ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ.

ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΥΘΥΣ ΕΞ ΑΡΧΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΣ ΟΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΟΥ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΕΙ.

ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ.
ΝΑ ΠΑΡΑΚΙΝΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΕΝΕΡΓΑ ΣΤΗ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΠΟΥ ΑΥΤΟΣ ΕΧΕΙ ΧΑΡΑΞΕΙ.

39ο Σενάριο .

(ΠΡΟΣΟΧΗ: ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ 27)

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η επιστημονική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγησή του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις. Περιλαμβάνουν και τα γραπτά δοκίμια, αλλά στηρίζονται σε χρήση μεθόδων που αξιολογούν στάσεις και δεξιότητες. Ένα εργαλείο καταγραφής και αξιολόγησης είναι το portfolio, το οποίο σύμφωνα με έρευνες παρέχει ευκαιρίες σε μαθητές κι εκπαιδευτικούς να επεκταθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο αξιολόγησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ Τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Σε ένα Γυμνάσιο πολυπολιτισμικής σύνθεσης φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, όσο με την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Γνωρίζει ότι τα ΔΕΠΠΣ, όπως πολλά άλλα σύγχρονα προγράμματα σπουδών, υιοθετεί την εναλλακτική αξιολόγηση (προτείνεται η χρήση του portfolio), αλλά προτιμά να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και να τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό αποτυχίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαράθεσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς και το, κυριότερο, αναιρεί την προσπάθεια του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΜΕΡΙΚΟ. Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΗΛΑΔΗ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΜΕΡΙΚΩΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΟΛΙΚΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΩΣ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΔΕΝ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ. ΤΟΙΟΥΤΟΤΡΟΠΩΣ ΟΜΩΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΕΙ ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ, ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΥΠΟΠΙΠΤΕΙ ΣΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ ΠΑΡΑΠΟΝΑ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας;

= 1. ΝΑ ΥΙΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ PORTFOLIO) ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΠΡΟΤΙΜΑ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΜΟΝΟΝ ΤΑ ΓΡΑΠΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΣΤ, 2. ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ. 3. ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ, ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ

ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΔΙΑΚΡΙΤΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ. ΘΑ ΤΟ ΠΕΤΥΧΕΙ ΜΕ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. 4. ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

40ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες επιστημονικές θεωρήσεις της Διδακτικής δεν θεωρούν τη γνώση προκαθορισμένη και μοναδική. Στην αίθουσα διδασκαλίας πρέπει να δημιουργούνται εκείνες οι συνθήκες που θα επιτρέπουν την αποδόμηση και την αναδόμηση τελικά της γνώσης με τρόπο, διαδικασίες και κριτήρια υποκειμενικότητας. Κύριο ζητούμενο σε αυτό το πλαίσιο της διδασκαλίας και μάθησης, είναι η δυνατότητα έκφρασης και αιτιολόγησης της προσωπικής άποψης και αντιπαράθεσης αυτής με αντίστοιχες των υπολοίπων μελών της ομάδας με στόχο τη σύνθεση. Οι ρόλοι του εκπαιδευτικού και του μαθητή αλλάζουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Στην Α΄ Λυκείου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και πολιτισμών. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Επιλέγει, λοιπόν, να ακολουθεί την παραδοσιακή μετωπική διδασκαλία, παρουσιάζοντας ο ίδιος ως αυθεντία τη νέα γνώση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ. Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΔΗΛΑΔΗ ΑΠΟΦΕΥΓΕΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΕΚΕΙΝΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΔΟΜΗΣΗ ΤΕΛΙΚΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΜΕ ΤΡΟΠΟ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ. ΝΑ ΘΕΛΗΣΕΙ, ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΡΟΛΟ ΩΣΤΕ ΚΑΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΠΛΕΟΝ ΡΟΛΟ. ΑΡΝΕΙΤΑΙ, ΣΥΝΑΜΑ ΝΑ ΔΕΧΘΕΙ ΟΤΙ ΚΥΡΙΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΣΤΟ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΕΙΝΑΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΑΠΟΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗΣ ΑΥΤΗΣ ΜΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ. ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ ΔΕΧΘΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΑΛΛΑΖΟΥΝ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις;

= ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΕΙ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΤΟΣΟ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ, ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.

41ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν στοχαστικά/κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις. Επισημαίνει, μάλιστα, ότι όταν η στοχαστική/κριτική ανάλυση γίνεται σε πλαίσιο συνεργασίας με τους συναδέλφους (collective reflection) οι θετικές επιδράσεις της στην επαγγελματική ανάπτυξη και στην ανασυγκρότηση του σχολείου είναι μεγαλύτερες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Σε ένα πολυπληθές σχολείο αστικού κέντρου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών μαθησιακών επιπέδων και ποικίλης προέλευσης.

Οι εκπαιδευτικοί προβληματίζονται για την αποτελεσματικότητα και την καταλληλότητα των γνωστών και καθιερωμένων προσεγγίσεων, τονίζουν την ανεπάρκεια των επιμορφωτικών ημερίδων για τις εναλλακτικές προσεγγίσεις και αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΑΛΛΑ ΜΗ ΑΠΟΔΟΧΗΣ: ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ, ΔΗΛΑΔΗ, ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΠΑΡΑΔΕΧΟΝΤΑΙ ΟΤΙ, ΟΤΑΝ Η ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ/ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ (COLLECTIVE REFLECTION) ΟΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΔΕΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ, ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΠΩΣ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΑΟΡΙΣΤΑ ΜΙΑ ΠΙΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΕΞΟΔΟ(;), ΕΝΩ ΚΑΤΟΥΣΙΑΝ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΝΩΣΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

= ΝΑ ΑΝΑΛΥΟΥΝ ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΑ/ΚΡΙΤΙΚΑ ΤΙΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ. ΝΑ ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ, ΜΑΛΙΣΤΑ, ΑΥΤΗ Η ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ/ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ (COLLECTIVE REFLECTION), ΩΣΤΕ ΟΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ.

42ο Σενάριο

(ΠΡΟΣΟΧΗ: είναι παραπλήσιο με το Σενάριο 35)

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Στην περιφέρειά σας υπάρχουν αρκετά σχολεία όπου φοιτούν μαθητές διαφορετικών μαθησιακών επιπέδων και ποικίλης προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί, που παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση σε θέματα Διδακτικής, είναι διχασμένοι: άλλοι είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες προτάσεις και άλλοι συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και τρόπο. Τελικά, στο πνεύμα της ενδοσχολικής επιμόρφωσης, αποφασίζουν να καλέσουν τον Σχολικό Σύμβουλο της περιφέρειας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΡΝΗΣΗΣ. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ, ΔΗΛΑΔΗ, ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΝΩ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΟΤΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ, ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΝ ΝΕΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ, ΝΑ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΟΥΝ, ΝΑ ΑΝΤΙΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΝΑ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΟΥΝ ΠΑΝΩ Σ' ΑΥΤΑ, ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ, ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΙΡΟΥΝ ΑΥΤΗ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΟΥΣ, ΕΝΩ ΑΛΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΥΣΠΙΣΤΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ: ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΝ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ, ΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΤΕΙ ΠΟΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ. ΑΛΛΟΙ ΠΑΛΙ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΘΑ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΑΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΕΤΟΙΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΤΟΥΝ ΣΤΟ ΣΩΣΤΟ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟ. ΣΕ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ: ΩΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΚΑΙ ΣΩΣΤΑ ΜΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

= ΣΕ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ: ΩΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΚΑΙ ΣΩΣΤΑ ΜΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ, ΩΣΤΕ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ. Ο ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΔΗΛΑΔΗ ΤΟΥΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ, ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΝ ΝΕΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ, ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΟΥΝ ΠΑΝΩ Σ' ΑΥΤΑ, ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ.

43ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επιβεβαιώνουν ότι η «προσωπική θεωρία» των εκπαιδευτικών, που απαρτίζεται από πεποιθήσεις, αξίες, κοσμοαντιλήψεις, γνώσεις και εμπειρίες, διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών και λοιπών στοιχείων του «άδηλου/κρυφού Αναλυτικού Προγράμματος». Για να μην λειτουργούν με δογματικό τρόπο οι εκπαιδευτικοί, πρέπει να έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες, ασφαλώς, δεν προβάλλουν ως τις απόλυτες αλήθειες. Μόνο τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μέσα από τις ενδοσχολικές συναντήσεις και επιμορφώσεις, οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια σχολικά βιβλία, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία. Αντιλαμβάνονται ότι οι διαφοροποιήσεις τους απορρέουν από τους διαφορετικούς προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ιδεολογικά ζητήματα που ανακύπτουν στο μάθημα, κάποιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την «επίσημη» άποψη, ενώ κάποιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες των σχολικών κειμένων τις οποίες συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών έρχεται πια στην επιφάνεια και τίθεται στις συζητήσεις τους με τον/την σύμβουλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΩΣ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΤΥΧΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΟΝΟΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥΣ ΑΞΙΑΚΟΥΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΝΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ.

2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

= ΝΑ ΣΤΡΕΨΕΙ ΤΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΑΞΙΑ, ΑΦΟΥ ΣΗΜΕΡΑ ΤΕΙΝΕΙ Η ΛΕΞΗ ΝΑ ΧΑΣΕΙ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ, ΕΝΩ ΣΥΝΑΜΑ ΠΡΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ Μ.Μ.Ε. ΤΑ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ» ΩΣ ΑΞΙΕΣ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΝΑ ΑΠΟΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ, ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ: ΕΓΙΝΕ Η ΑΠΑΞΙΑ ΑΞΙΑ ΚΑΙ Η ΑΞΙΑ ΑΠΑΞΙΑ. Ο ΟΜΑΛΟΣ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΑΝΩΜΑΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΩΜΑΛΟΣ ΟΜΑΛΟΣ. Ο ΝΟΣΗΡΟΣ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΥΓΙΗΣ ΚΑΙ Ο ΥΓΙΗΣ ΝΟΣΗΡΟΣ. ΕΔΩ ΕΓΚΕΙΤΑΙ Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΝ ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε. ΜΕ ΑΥΤΟΥΡΓΟΥΣ ΚΑΛΟΠΛΗΡΩΜΕΝΑ ΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟΚΤΗΝΩΜΕΝΑ ΑΝΔΡΕΙΚΕΛΑ. 2. ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΤΙ ΕΠΙΤΕΛΕΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ: ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΩΣ ΘΕΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΤΙ Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΓΟ ΕΧΕΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΑ Μ.Μ.Ε. ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΘΕΤΙΚΟ. 3. ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΕΙ ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΟΤΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΑΤΑΛΥΤΕΣ.

44ο Σενάριο

(ΠΡΟΣΟΧΗ: παρόμοιο με το 37ο)

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται (α) στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να τους δημιουργεί κίνητρα για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και (β) στην ελλιπή κοινωνικοποίηση των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε αρκετές τάξεις της περιφέρειάς σας υπάρχουν μαθητές που αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη συμπεριφορά τους, προσπαθούν να τραβήξουν την προσοχή του εκπαιδευτικού και των συμμαθητών τους. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλει διαφορετικής μορφής και έντασης επιπλήξεις και ποινές, οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΟΥ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΕΙ ΜΕΝ ΟΤΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ (Α) ΣΤΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΙΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΑΓΝΟΕΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΑΞΗΣ: 1.ΑΓΝΟΕΙ ΟΤΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΥ ΕΠΕΛΕΞΕ ΝΑ ΤΡΑΒΗΞΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΠΑΝΩ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΘΕΤΙΚΟΣ Ή ΑΡΝΗΤΙΚΟΣ. ΑΥΤΟΣ ΤΟ ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ ΤΟ ΕΓΩ ΤΟΥ. 2.ΑΓΝΟΕΙ ΕΠΙΣΗΣ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΟΤΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΟΜΑΔΑ ΜΟΝΟΝ ΕΝΑΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΗΓΕΤΗΣ. ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΗΓΕΤΗΣ ΣΥΝΑΜΑ ΚΑΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ (ΒΛ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΝΤΡΑΙΚΩΡΣ). ΣΥΝΕΠΩΣ, Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΚΑΙ ΗΓΕΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ (ΑΛΛΟ ΑΥΤΟ ΑΠΟ ΤΟ ΝΑ ΤΟ «ΠΑΙΖΕΙ» Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΥΘΕΝΤΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΔΙΚΗΝ ΔΙΚΤΑΤΟΡΑ), ΩΣΤΕ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΑΓΟΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

= ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΙΝΕΤΑΙ Η ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΜΕ ΤΟ ΛΟΓΟ Η ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΝΑ ΤΡΑΒΗΞΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥΣ.

45ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση, έχουν την τάση να δίνουν «διαλέξεις» εμπλουτισμένες με ερωτήσεις, τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο τις επίσημες ή της προσωπικές τους απόψεις για θέματα που επιδέχονται διαφορετικές ερμηνείες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας φαίνονται να αμφισβητούν την ανάγκη της διερεύνησης και ερμηνείας από τους μαθητές των πολλαπλών οπτικών, υποστηρίζοντας ότι το χαμηλό τους επίπεδο και η πίεση της ύλης δεν επιτρέπουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας του μαθήματος. Εξάλλου, όπως ισχυρίζονται, έχουν ανανεώσει τον τρόπο της διδασκαλίας τους με συζητήσεις και χρήση πηγών από το Διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΑΦΕΝΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΚΡΙΣΙΑΣ.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΦΕΝΟΣ ΜΕΤΑΘΕΤΟΥΝ ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΔΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΣΤΗ ΣΦΑΙΡΑ ΤΗΣ ΔΗΘΕΝ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΤΟ ΧΑΜΗΛΟ ΤΟΥΣ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ Η ΠΙΕΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΑΛΛΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΕΧΟΥΝ Ή ΑΔΥΝΑΤΟΥΝ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΠΛΩΣ ΑΝΑΛΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΝΟΥΣΙΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕ ΑΣΥΜΕΤΡΗ ΧΡΗΣΗ ΠΗΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

= ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΝ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

46ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί, σύμφωνα με τη διδακτική έρευνα, ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, διότι ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης και αυξάνει τη μαθητική εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι του σχολείου βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μετά από επιμορφωτική ημερίδα για τα κίνητρα μάθησης, αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν ελκυστικό εκπαιδευτικό υλικό (π.χ., χιουμοριστικά σκίτσα και υλικό από κόμικς, στίχους τραγουδιών στη διδασκαλία τους), για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο γοητείας, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται στο βαθμό που ανταποκρίνονταν στις αρχές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΞΗΓΟΥΣΑ ΟΤΙ: 1.ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΦΟΡΜΗΣΗΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ, ΑΛΛΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ. 2.ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΑ ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΑΠΛΩΣ ΕΜΕΙΝΑΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΜΕΣΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: ΟΛΙΚΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά και πώς προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

= ΕΔΩ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΑΦΟΡΜΗΣΗ.

ΠΡΟΤΑΣΗ = Η ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ (ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ) ΟΤΙ : Η ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΔΙΟΤΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΞΑΝΕΙ ΤΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΙ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΡΜΟΝΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ, ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ.

47ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η σημασία της κινητοποίησης του μαθητικού ενδιαφέροντος για τη μάθηση είναι πρόδηλη και Έρευνες διαπιστώνουν ότι το μαθητικό ενδιαφέρον κινητοποιείται περισσότερο, όταν οι εκπαιδευτικοί θέτουν τους μαθητές μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της διερεύνησης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή σεναρίου

Δεδομένα: Τάξη: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί στην περιφέρειά σας για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν – όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν πλούσιο εποπτικό υλικό και εξηγούν τα πάντα. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΞΗΓΟΥΣΑ ΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΡΧΗ: ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΛΕΩ ΚΑΙ ΔΕΝ ΚΑΝΩ Ο,ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ.

2. Τι και πώς θα του προτείνετε να εφαρμόσει εναλλακτικά να κάνουν και πώς προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

= ΣΥΝΕΠΩΣ: -ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΩ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΩΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΩ. -ΔΕΝ ΑΠΛΟΠΟΙΩ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ. -ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ ΤΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΣΚΟΠΟ. -ΠΡΟΒΑΙΝΩ ΕΥΘΥΣ ΕΞΑΡΧΗΣ ΣΕ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΩ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΟΥ. -ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΩ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

48ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η σχετική βιβλιογραφία αλλά και το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών συνιστούν την κριτική αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών, που δίνουν διαφορετικές οπτικές και προσεγγίσεις στο ίδιο θέμα, τις οποίες οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν, να ερμηνεύσουν και να αποτιμήσουν. Επισημαίνεται, όμως, συχνά από την έρευνα ότι οι πεπαιθότητες και οι ιδεολογικοί προσανατολισμοί των εκπαιδευτικών ενδέχεται να καταστήσουν προσχηματική τη διερευνητική διαδικασία, κατευθύνοντας τους μαθητές σε προκαθορισμένα συμπεράσματα .

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει το μάθημά του κάνοντας χρήση εναλλακτικών πηγών με διαφορετικές οπτικές και προσεγγίσεις, όταν το διδασκόμενο θέμα το επιτρέπει. Πρόθεσή του είναι να προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε οπτική οικοδομείται με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεκμηρίων και συγκεκριμένης ιδεολογικής αφετηρίας. Συχνά, όμως, τους εκμαιεύει συμπεράσματα σχετικά με την πιο «έγκυρη οπτική/προσέγγιση», διατυπώνοντας αξιολογικούς χαρακτηρισμούς για τις υπόλοιπες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σε ερώτηση εκπαιδευτικών να αναφέρετε χαρακτηριστικά παραδείγματα θεμάτων που επιδέχονται διαφορετικές προσεγγίσεις και οπτικές και συχνά διχάζουν, επιστημολογικά ή/και ιδεολογικά τους ειδικούς, ποια θα αναφέρατε ως χαρακτηριστικές περιπτώσεις;

= ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

-ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ.

-ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΙΔΕΟΛΟΓΙΩΝ

-ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ.

-ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑΣ.

-ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ ΣΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.
-ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε οι διερευνητικές προσεγγίσεις να είναι μια πραγματικά ανοιχτή διαδικασία και όχι όχημα προβολής συγκεκριμένων πεποιθήσεων και ιδεολογικών απόψεων, είτε αυτές είναι οι επίσημες είτε οι προσωπικές;

= ΝΑ ΔΙΑΚΑΤΕΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΑΦΕΝΟΣ ΑΠΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ (= ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ) ΚΑΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΑΠΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Σ' ΑΥΤΑ ΝΑ ΕΝΤΑΣΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΤΙ ΚΑΘΕ ΟΠΤΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΦΕΤΗΡΙΑΣ.

49ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές, η διδασκαλία των βασικών εννοιών ενός μαθήματος πρέπει να τύχει ιδιαίτερης προσοχής. Περιστασιακές εξηγήσεις και επίσημοι ορισμοί δεν επαρκούν για την σε βάθος κατανόηση των πολύπλοκων επιστημονικών εννοιών. Η εννοιοκεντρική εστίαση της διδασκαλίας και η μάθηση των βασικών εννοιών διασφαλίζουν την κατανόηση του περιεχομένου των μαθημάτων και διευκολύνει τη διατήρηση, αλλά και τη μεταφορά της γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί προβληματίζονται με τη δυσκολία των μαθητών να κατανοήσουν βασικές έννοιες και να διακρίνουν τις μεταξύ τους διαφορές. Για παράδειγμα, έχουν δυσκολίες με έννοιες όπως «Προεδρική Δημοκρατία» και «Προεδρευομένη Δημοκρατία» ή τις έννοιες «Αναθεωρητική Βουλή» και «Συνταγματική Βουλή». Παρόμοιες έννοιες και δυσκολίες υπάρχουν σε όλα τα μαθήματα όλων των βαθμίδων. Παρά τις εξηγήσεις που δίνουν οι εκπαιδευτικοί, στο επόμενο μάθημα, διαπιστώνουν ότι αρκετοί μαθητές δεν μπορούν να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΚΕΦΤΟΥΝ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΡΟΚΑΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

2. Τι θα προτείνατε να κάνουν οι εκπαιδευτικοί σας και πώς, ώστε η διδασκαλία των βασικών εννοιών του μαθήματος να γίνεται συστηματικά;

= -ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ. -ΠΡΕΠΕΙ, ΣΥΝΑΜΑ, ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΤΙ ΤΟ ΑΞΙΩΜΑ ΠΩΣ ΚΑΘΕ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΤΕΛΙΚΑ ΝΑ ΚΑΤΑΤΕΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΓΛΩΣΣΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΦΥΣΙΚΗ, ΧΗΜΕΙΑ, ΚΛΠ.) ΕΙΝΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΞΙΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ.

50ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η μεγάλη ανομοιογένεια των σύγχρονων σχολικών τάξεων καθιστά αναγκαία τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, η οποία προσαρμόζεται στις μαθησιακές δυνατότητες και

ανάγκες όλων των μαθητών. Θεωρητικοί της εκπαίδευσης διαπιστώνουν ότι χωρίς διαφοροποίηση της μάθησης, το ανομοιογενές σημερινό σχολείο θα κινδύνευε να γίνει αντιδημοκρατικό, βαθαίνοντας τις προϋπάρχουσες κοινωνικο-μορφωτικές διαφορές. Από την άλλη, η πλήρης διαφοροποίηση θα σήμαινε την απώλεια των κοινών αναφορών, τη διάλυση των πλαισίων και, ενδεχομένως, μια νέα χαοτική κατάσταση, παρόμοια με εκείνη της μηδενικής διαφοροποίησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας, που υπηρετεί σε ιδιαίτερα ανομοιογενές σχολείο, δεν διαφοροποιεί τη διδασκαλία του, επικαλούμενος ότι η κάλυψη μιας κοινής για όλους ύλης θα ισοσταθμίσει τις διαφορές. Άλλος συνάδελφός του στο διπλανό τμήμα κάνει το αντιδιαμετρικά αντίθετο: ετοιμάζει πολλές κατηγορίες κειμένων, εκπαιδευτικού υλικού, μεθόδων και ασκήσεων, για να καλύψει όλες τις περιπτώσεις. Και οι δύο διαπιστώνουν κάποια στιγμή ότι δεν ελέγχουν την πορεία της μάθησης των μαθητών τους, αλλά ούτε και το τεταμένο κοινωνικό κλίμα των τάξεών τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ Η ΑΚΟΛΟΥΘΗΤΕΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ. ΕΠΙΣΗΣ Η ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΟΝΟΜΕΡΕΙΑ. ΔΕΝ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ, ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΚΛΠ.

2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να ασκήσουν μια ρεαλιστική και αποδοτική διαφοροποιημένη παιδαγωγική;

= ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΑΛΛΑ ΠΑΝΤΟΤΕ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΣΤΙΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΤΟ ΤΟΝΙΖΩ.

51 Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης υποστηρίζουν την αναγκαιότητα οι σχολικές τάξεις να μετατραπούν σε *κοινότητες διερευνητικής μάθησης*, διότι σε ένα τέτοιο πλαίσιο οι μαθητές ως μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μαθησιακές μεθόδους και διαδικασίες ο ένας του άλλου. Τελικό αποτέλεσμα μιας τέτοιας κατάστασης είναι να αναβαθμισθεί το γενικότερο επίπεδο μάθησης και, σταδιακά, να καθίστανται οι μαθητές αυτο-διορθωτικοί και αυτόνομοι ως προς τη διαδικασία σκέψης και μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας επιχειρούν να οργανώσουν τα μαθήματά τους με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στους μαθητές τους να συνεργαστούν ανά 3-4 και να επεξεργαστούν μαζί τις ερωτήσεις και ασκήσεις του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη

σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Οι διδάσκοντες συζητούν μεταξύ τους και αναζητούν τρόπους να κάνουν παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΑΣΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΠΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΑΠΟΥΝ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝ ΜΕΝ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΣΟΥΝ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ, ΑΛΛΑ΄ ΑΠΛΩΣ ΥΠΟΔΕΙΚΝΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΟΥΝ ΑΝΑ 3-4 ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΟΥΝ ΜΑΖΙ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. ΤΟΥΤΟ ΔΗΛΩΝΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΥΤΕ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΑΚΑΣΙΑ ΟΥΤΕ ΑΣΚΟΥΝ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΟΜΑΔΟΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ. ΕΠΙΣΗΣ, ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΑΠΛΩΣ ΑΡΚΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ. ΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΟΜΩΣ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΝΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΩΣΤΕ ΑΥΤΗ ΝΑ ΑΦΟΜΟΙΩΝΕΤΑΙ ΣΩΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ.

2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ. ΒΑΣΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΚΑΤΕΧΕΙΣ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΜΕΘΟΔΟ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ. ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΟΥΝ ΑΥΤΟΙ ΠΡΩΤΟΙ Σ' ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ. ΒΕΒΑΙΑ Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΕΚΜΑΙΕΥΣΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ Σ.Σ. ΑΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΙ ΕΠ' ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ.

52ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η βιβλιογραφία για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία έρχεται να προσφέρει απάντηση στη δεδομένη ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού, αντιμετωπίζοντας τους μαθητές ως άτομα με μοναδικές μαθησιακές δυνατότητες και ανάγκες. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί που υιοθετούν μια τέτοια προσέγγιση λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές των μαθητών ως προς το βαθμό ετοιμότητάς τους, το μαθησιακό τους στυλ και τα ενδιαφέροντά τους.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας αποδίδουν τις διαφορές των μαθητών είτε στην προέλευσή τους είτε στα εγγενή χαρακτηριστικά τους. Επιπλέον, θεωρούν τις διαφορές εμπόδιο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Σε αυτή τη λογική και υπό την πίεση της ύλης και του διδακτικού χρόνου, απευθύνονται στον μέσο μαθητή, δηλαδή απευθύνονται ουσιαστικά σε όσους μπορούν να ακολουθήσουν τους ρυθμούς του σχολείου. Με αυτή την πρακτική τροφοδοτούν ουσιαστικά τη σχολική διαρροή, αλλά και την κοινωνική αναπαραγωγή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΙΑΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΠΕΙΔΗ ΑΓΝΟΟΥΝ ΑΥΤΗ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗ ΔΕΔΟΜΕΝΗ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ

ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΜΟΝΑΔΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΕΣ, ΚΑΝΟΥΝ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΒΑΣΗ ΛΑΝΘΑΣΕΝΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥΣ ΝΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ: ΑΠΟΔΙΔΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥΣ ΕΙΤΕ ΣΤΑ ΕΓΓΕΝΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ. ΕΠΙΠΛΕΟΝ, ΘΕΩΡΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΕΝΩ Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥΣ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ, ΠΟΥ ΑΠΛΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΠΟ ΑΤΟΜΟ ΣΕ ΑΤΟΜΟ, ΑΝΕΥ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΩΣ: Η ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΓΚΕΦΑΛΩΝ ΕΙΝΑΙ ΙΣΟΤΙΜΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΑ ΚΑΤΑΛΗΘΟΥΝ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ. ΑΠΛΩΣ Ο ΕΝΑΣ ΚΑΤΑΛΗΓΕΙ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΛΙΓΟ ΑΡΓΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΛΟΝ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

= 1. ΘΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΔΕΙΚΝΥΑ ΟΤΙ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΝΑ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΟΥΝ ΤΟ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥΣ. 2. ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟΝ ΜΕΣΟ ΜΑΘΗΤΗ ΑΛΛΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ. 3. ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΘΑ ΦΡΟΝΤΙΖΑ ΝΑ ΕΜΠΕΔΩΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

53ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη στοχαστική/κριτική(reflective) προσέγγιση στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό, λοιπόν, ρόλο στην αντιμετώπιση αρκετών προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου έχουν αποδεδειγμένα παίζει οι εκπαιδευτικοί, δεδομένου ότι έχουν τη δυνατότητα να διερευνήσουν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και, αξιοποιώντας ποικίλες θεωρίες, να σχεδιάσουν, να υλοποιήσουν και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά εναλλακτικών λύσεων στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Στην περιφέρειά σας αρκετοί εκπαιδευτικοί έχουν διαπιστώσει τις δυσκολίες μετάβασης που αντιμετωπίζουν πολλοί μαθητές ερχόμενοι από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Διστάζουν, όμως, να αναλάβουν πρωτοβουλίες παρέμβασης για τη διευκόλυνση των πραγμάτων, είτε διότι αναλογίζονται τη δυσκολία και την ευθύνη του εγχειρήματος είτε διότι θεωρούν ότι οι λύσεις στα προβλήματα αυτά είναι ευθύνη και αρμοδιότητα «ανωτέρων κλιμακίων» και όχι του εκπαιδευτικού της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΧΙ ΑΠΛΩΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΑΛΛΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ/ΚΡΙΤΙΚΗ(REFLECTIVE) ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ (= ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑ).

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις και ποιες εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΞΗΓΟΥΣΑ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ στοχαστική/κριτική(reflective) προσέγγιση: ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΣΤΟΧΑΣΤΟΥΝ ΚΡΙΤΙΚΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ Η ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΝΑ ΕΠΙΛΥΣΟΥΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΝΑ ΠΡΟΒΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ή ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ.

54ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, οι διερευνητικές και διαθεματικές προσεγγίσεις αποδεικνύονται αποτελεσματικότερες, διότι ενεργοποιούν τα μαθησιακά κίνητρα, αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών και δίνουν νόημα στις γνώσεις τους και στις δράσεις τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας είναι επιφυλακτικοί στην εφαρμογή διερευνητικών και διαθεματικών προσεγγίσεων, όπως είναι οι «Βιωματικές Δράσεις» που προτείνονται από τα νέα Προγράμματα Σπουδών και εφαρμόζονται το τρέχον σχολικό έτος πιλοτικά, με το σκεπτικό ότι είναι ανέφικτες σε ένα υλοκεντρικό σχολείο και ένα εξετασιοκεντρικό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΗ ΜΕΝ ΑΛΛΑ ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ, ΚΑΘΟΤΙ ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΕΙΣ ΤΟ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟ» ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και πώς θα τους προετοιμάζατε;

= ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΟΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΤΕΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ. ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ. ΤΟΥΤΟ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥΣ ΘΑ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΙΣΟΤΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΓΩΝΙΕΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ: ΥΛΗ + ΜΑΘΗΤΗΣ + ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ (= ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΛΗΣ), ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΗΝ ΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ. ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΑΨΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΥΛΟΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΣΕ ΕΝΑ ΕΞΕΤΑΣΙΟΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

55ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ανάπτυξη ικανοτήτων, αλλά και στάσεων, που απαιτούν η αυτο-ρυθμιζόμενη μάθηση και η ενεργός συμμετοχή στα δρώμενα του σχολείου σήμερα και της κοινωνίας αύριο, συντελείται μέσα σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding) σε τάξεις όπου κυριαρχούν η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα. Μόνο έτσι διευκολύνεται αποτελεσματικά η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη στην καθοδηγούμενη, αρχικά, κατάκτηση της γνώσης και στη συνέχεια στην αυτο-ρυθμιζόμενη διερεύνηση και μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α Γυμνασίου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε Γυμνάσια της περιφέρειάς σας μερικοί εκπαιδευτικοί, ενώ οργανώνουν ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες διερεύνησης θεμάτων του Προγράμματος Σπουδών, δεν προετοιμάζουν τους μαθητές σταδιακά για την εν λόγω στρατηγική, με αποτέλεσμα η ομαδοσυνεργατική διαχείριση της τάξης να αποβαίνει δυσλειτουργική.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ: ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΑΓΝΟΟΥΝ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ. ΕΠΟΜΕΝΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΠΟΤΥΧΟΥΝ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= 1.ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ. ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ. 2.ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΑΔΙΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ.

56ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν την μάθηση μια κοινωνική διαδικασία, που αναπτύσσεται κατά τη συναναστροφή του μαθητή με τους εκπαιδευτικούς και τους συμμαθητές και σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του, φυσικό και κοινωνικό. Γι' αυτό θεωρείται ότι το σύγχρονο σχολείο πρέπει να ενθαρρύνει την επικοινωνία και τη συνεργασία στις ποικίλες μορφές τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α τάξη Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Για να βοηθήσουν στην ομαλή προσαρμογή των μαθητών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, που υπηρετούν σε ανομοιογενείς τάξεις με πολλούς μαθητές, ενδιαφέρονται και προσπαθούν να ενεργοποιήσουν τους μαθητές τους με ποικίλους τρόπους. Διαπιστώνουν, όμως, ότι όλο και περισσότερο δυσκολεύονται να κινητοποιήσουν το ενδιαφέρον τους και να τους εμπλέξουν σε οργανωμένες μορφές συζήτησης και συνεργασίας. Οι τρόποι που χρησιμοποιεί για την παρακίνηση του ενδιαφέροντος περιστρέφονται γύρω από το να τονίσουν τη σπουδαιότητα συγκεκριμένων γνώσεων, που πολλές φορές δεν συσχετίζονται με τις εμπειρίες των παιδιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ: ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΝΑ ΕΠΙΛΥΣΟΥΝ ΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΟΝΟΝ ΜΕ ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να δημιουργήσει ένα γνήσιο ενδιαφέρον στα παιδιά, αξιοποιώντας τα νέα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα;

= ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΟΛΟΤΗΤΑ ΤΟΥ. ΝΑ ΤΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ΣΧΟΛΕΙΟ = ΜΑΘΗΤΕΣ +

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ + ΓΟΝΕΙΣ). ΤΟΥΤΟ ΘΑ ΤΟΥΣ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΝΤΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΑΠΛΟΥΣ ΔΕΚΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ.

57ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητές αντιμετωπίζουν θετικά τη μαθησιακή διαδικασία, όταν οι ίδιοι εμπλέκονται ενεργά σε αυτή και κυρίως εάν τους δίνεται η ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με συστηματικό τρόπο με το περιβάλλον τους, φυσικό και ανθρωπογενές, κοινωνικο-πολιτισμικό.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, κατά τον ετήσιο προγραμματισμό τους και κατά την προετοιμασία ευρύτερων ενοτήτων και του καθημερινού μαθήματος, βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και στο σχολικό εγχειρίδιο, χωρίς όμως να λαμβάνουν υπόψη τους και τα δημογραφικά και τα μαθησιακά δεδομένα των μαθητών τους. Αγνοούν, δηλαδή, και αντιπαράχονται τόσο την κοινωνική προέλευση των παιδιών, όσο και τις εμπειρίες και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Αποτέλεσμα, άλλοι μαθητές αδιαφορούν για την εκπαιδευτική διαδικασία και άλλοι αντιδρούν έντονα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΓΝΟΙΑ: ΑΓΝΟΟΥΝ ΔΗΛΑΔΗ ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΗΝ ΤΡΙΜΕΡΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ: ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ + ΜΑΘΗΤΗΣ = ΥΛΗ. ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΜΕΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα και με ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τη διαφοροποίηση της διδακτικής τους πρακτικής ως εναλλακτική λύση στο πρόβλημα;

= ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΙΣ ΕΞΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ: - ΕΤΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ. -ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΥΡΥΤΕΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ –ΝΑ ΜΗΝ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΣΧΕΔΟΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ. ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥΣ. ΝΑ ΜΗΝ ΑΓΝΟΟΥΝ, ΔΗΛΑΔΗ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΡΕΡΧΟΝΤΑΙ ΤΟΣΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥΣ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ, ΑΛΛΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΑΝΤΙΔΡΟΥΝ ΕΝΤΟΝΑ.

58ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι κάθε μορφής δραματοποιήσεις αποτελούν εργαλεία μάθησης για όλες τις ηλικίες και όλα τα αντικείμενα. Προωθούν την ενεργητική, βιωματική μάθηση και την ελεύθερη έκφραση και δημιουργικότητα του παιδιού, ενώ μπορούν να επιτύχουν την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Θέτουν το μαθητή στο κέντρο της εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημασία του κοινωνικού πλαισίου καθώς επίσης και το διαμεσολαβητικό ρόλο του εκπαιδευτικού.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός εργάζεται σε σχολείο αστικού κέντρου. Έχει 29 χρόνια εμπειρίας και ακολουθεί την ύλη όπως παρατίθεται στο σχολικό εγχειρίδιο, προσπαθώντας ταυτόχρονα να εντάξει καινοτομίες, όπως χρήση power point κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Οι μαθητές όμως δεν ενθουσιάζονται και δεν παρακολουθούν με ενδιαφέρον. Ο ίδιος, παρ' όλο που έχει παρακολουθήσει σχετική επιμόρφωση, θεωρεί ότι οι τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος, όπως η δραματοποίηση, το παίξιμο ρόλων, κάρτες ρόλων, παγωμένες εικόνες κ.ά. κατεβάζουν το επίπεδο του μαθήματος και μειώνουν τη σοβαρότητα της θέσης του στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΧΕΣΗ ΜΗ ΑΠΟΔΟΧΗΣ: Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝ ΑΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΟΤΙ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΑΙ ΑΥΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΗΛΙΚΙΕΣ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος; Σε ποιες περιπτώσεις και με ποιο τρόπο θα του προτείνατε να δοκιμάσει τις προτάσεις σας;
= ΝΑ ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΩΣ «ΚΑΣΕΤΑ ΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΟΥ», ΔΗΛΑΔΗ, ΝΑ ΜΗΝ «ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΕΙ» ΜΟΝΟ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ.
= ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ (ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ) ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ, ΟΠΩΣ Η ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΤΟ ΠΑΙΞΙΜΟ ΡΟΛΩΝ, ΚΑΡΤΕΣ ΡΟΛΩΝ, ΠΑΓΩΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ Κ.Α.

59ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι σε όλες τις ηλικίες η μάθηση καθίσταται αποτελεσματικότερη με την εμπλοκή των μαθητών σε διαδικασίες διερεύνησης και επίλυσης. Οι μαθητές σε ένα τέτοιο μαθησιακό πλαίσιο έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν ενεργητικά τη γνώση, που θεωρούν ότι τους είναι χρήσιμη στη συγκεκριμένη διαδικασία, καθώς την εφαρμόζουν για να επιλύσουν ένα πρόβλημα, να αντιμετωπίσουν μια προβληματική κατάσταση και μάλιστα ο καθένας με το δικό του ρυθμό και τρόπο.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας, υπό την πίεση του χρόνου, της ύλης, άλλα και αρκετών γονέων, επιλέγουν τη μετωπική διδασκαλία, η οποία τους βοηθάει και την ύλη να καλύψουν, αλλά και να προσφέρουν στους μαθητές τις γνώσεις, που θεωρούνται απαραίτητες για τη σχολική τους επιτυχία. Τη μετωπική διδασκαλία συμπληρώνουν η εξάσκηση και η επανάληψη, με στόχο να διασφαλίσουν σε όλους την ίδια γνωστική υποδομή. Υπάρχουν ωστόσο παιδιά που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να ακολουθήσουν αυτό το ρυθμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΔΕΙΧΝΕΙ ΟΤΙ: Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΡΦΗΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ. ΚΑΛΗ Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ

ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΑΚΕΙΑ ΩΣ ΤΗ ΘΕΩΡΕΙ ΑΥΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και με ποιους θα τους προετοιμάζατε;
= ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΕΠΕΜΠΑ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ, ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ; ΑΥΤΕΣ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΗΛΙΚΙΕΣ Η ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ ΤΗ ΓΝΩΣΗ, ΠΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΣΙΜΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΚΑΘΩΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΛΥΣΟΥΝ ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΝ ΜΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟ.

60ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η συστηματική συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου του σχολείου, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει το βαθμό ικανοποίησης εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων. Την ίδια στιγμή οι ίδιες έρευνες δείχνουν ότι η προώθηση ή η διατήρησή της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας δεν είναι εύκολη υπόθεση. Συχνά οι σχέσεις γονέων και εκπαιδευτικών χαρακτηρίζονται από αντιπαραθέσεις, σπάνια είναι ισότιμες, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας συχνά έχει στην τάξη του μαθητές με έντονο πρόβλημα «πειθαρχίας». Αναφέρει στη μητέρα τι ακριβώς συμβαίνει και την ρωτά για τη συμπεριφορά του παιδιού στο σπίτι. Εκείνη απαντά ότι το παιδί της δεν δημιουργεί κανένα πρόβλημα στο σπίτι. Η μητέρα απευθύνεται την επομένη στον Διευθυντή, δηλώνοντας προσβεβλημένη και δεν δέχεται να ξανασυζητήσει το θέμα με τον εκπαιδευτικό της τάξης. Ο Διευθυντής σας καλεί ως Σύμβουλο για να συζητήσετε το θέμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι ερευνητικές διαπιστώσεις με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΜΠΛΕΞΕΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑΣ ΑΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ. ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΟΝΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. Η ΑΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΟΜΩΣ ΕΚΔΗΛΩΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

2. Πώς πιστεύετε ότι μπορείτε να παρέμβετε και να βοηθήσετε, ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα που δημιουργήθηκε στο συγκεκριμένο σχολείο;

= Α. ΚΟΙΝΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ + ΜΑΘΗΤΗ + + ΓΟΝΕΑ + ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ. Β. ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΔΕΝ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΛΛΑ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ. Γ. ΝΑ ΔΙΕΡΕΥΝΑ ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΑΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΝΑ ΕΓΚΑΛΕΙ ΑΠΛΩΣ ΤΟΝ ΓΟΝΕΑ. Δ. ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΕΙ ΙΚΑΝΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ. ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΗΓΕΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ.

61ο Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι μέσα από το «ανήκειν» του καθενός στο σύνολο των διεργασιών που αναπτύσσονται στις ποικίλες ομάδες, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα διαμορφωτικά χρόνια, διαμορφώνεται η αίσθηση του εαυτού, η αντίληψη για τους άλλους, για τις σχέσεις, για τον κόσμο. Η ομάδα είναι μία ζωντανή αναπτυσσόμενη κοινωνική οντότητα, μοναδική στην κάθε της στιγμή και έκφραση, που εμπλέκει πολλές πλευρές της ανθρώπινης λειτουργίας. Για να εργαστεί αποτελεσματικά ένας συντονιστής με μία ομάδα, είναι σημαντικό να γνωρίζει τον τρόπο οργάνωσης και στήριξης της ομάδας.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής Γυμνασίου προβληματίζεται γιατί δεν πετυχαίνει τους στόχους του, όταν επιχειρεί την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Σε συζήτηση με το Σύμβουλο προκύπτει ότι κατά το χωρισμό των ομάδων αφήνει τους μαθητές να επιλέξουν με ποιον θα συνεργαστούν και συνήθως δημιουργούνται ανομοιογενείς ομάδες σε επίπεδο και αριθμό μελών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΠΡΟΕΒΗ ΣΕ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΟΥΣ ΓΝΩΡΙΣΕΙ ΩΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την επιτυχία της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας;

= ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ ΤΗΝ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. – ΣΧΕΤΙΚΗ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ Σ.Σ.

62ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι η χρήση της τεχνολογίας στην τάξη διευρύνει τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές δυνατότητες επιτρέποντας την ενσωμάτωση πολλαπλών μέσων για τη διευκόλυνση, τον εμπλουτισμό και την αναβάθμιση του διδακτικού έργου. Μία τάξη, συνδεδεμένη με εκπαιδευτικούς πόρους μέσα κι έξω από το σχολικό κτήριο καθώς και με την τοπική και διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα, αποτελεί ισχυρό εργαλείο για τους διδάσκοντες και διδασκόμενους. Συγχρόνως, δημιουργείται ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης για εκπαιδευτικά σενάρια, που βασίζονται σε συνθετικές εργασίες και προάγουν την κριτική σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής της Α Λυκείου, ο οποίος εποπτεύει μία από τις Ερευνητικές Εργασίες που εφαρμόζονται από το τρέχον σχολικό έτος στην Α΄ Λυκείου, δηλώνει ότι χρησιμοποιεί συχνά την τεχνολογία στην τάξη και κυρίως το διαδίκτυο. Ο Σύμβουλος γνωρίζει ότι το Λύκειο αυτό διαθέτει άρτια εξοπλισμένο Εργαστήριο Πληροφορικής και ρωτά τον καθηγητή αν το χρησιμοποιεί και αυτός απαντά: «Δε χρειάζεται, τα περισσότερα παιδιά έχουν πρόσβαση από το σπίτι στο διαδίκτυο. Τους παραπέμπω σε αυτό, για να κάνουν εργασίες ή να δουν κάτι στο σπίτι».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
ΣΧΕΣΗ ΑΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ χρήση της τεχνολογίας στην τάξη. Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΔΗΛΩΝΕΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟΣ ΕΧΕΙ ΠΑΝΤΕΛΗ ΑΓΝΟΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ.

2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου στη διδασκαλία, αλλά και στις Ερευνητικές Εργασίες;
= ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΠΡΩΤΑ Ο ΙΔΙΟΣ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ.

63ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι ο μαθητής τείνει να αναβαθμίσει τους στόχους ύστερα από μία επιτυχία και να τους υποβαθμίσει ύστερα από αποτυχία. Επομένως, ο εκπαιδευτικός οφείλει να βοηθά τους μαθητές να θέτουν στόχους που να είναι μεν προκλητικοί αλλά και συγχρόνως εφικτοί, για να κρατά τη διδασκαλία του μέσα στο πλαίσιο των ικανοτήτων των μαθητών, δηλαδή να μην την κάνει ούτε πολύ δύσκολη ούτε πολύ εύκολη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός, που διδάσκει σε τρία τμήματα, είναι πάντα πολύ καλά προετοιμασμένος και ζητά τη συμμετοχή των μαθητών πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Χρησιμοποιεί κείμενα από το εγχειρίδιο και άλλα, προερχόμενα μάλιστα από ποικίλα επιστημονικά πεδία. Οι μαθητές, υπό την πίεση της προετοιμασίας για τις Πανελλήνιες Εξετάσεις, δεν συμμετέχουν και πολλές φορές ασχολούνται με άλλα μέσα στην τάξη (διαβάζουν άλλα μαθήματα κ.ά). Πολλές φορές δυσκολεύονται με τα προσφερόμενα κείμενα και τα δύσκολα θέματα συζήτησης. Στο επαναληπτικό κριτήριο αξιολόγησης σημειώθηκε γενική αποτυχία. Κανένας μαθητής δε βαθμολογήθηκε με βαθμό πάνω από 16. Οι μαθητές εκφράζουν παράπονα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ, ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: ΔΗΛΑΔΗ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: 1. ΑΠΟΔΕΧΤΗΚΕ ΝΑ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΛΙΜΑ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ» ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΛΙΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ. 1.ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΓΝΟΕΙ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΛΟΥΣ. Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΙΠΗΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον, έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;
= ΝΑ ΛΑΒΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΤΙΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ.

64ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι μαθητές, υποστηρίζουν, θεωρητικοί και ερευνητές, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία. Με αυτά ως δεδομένα, χαρακτηρίζουν τη κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος ως ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ τάξη του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση: Εφαρμόζοντας προτάσεις επιμορφωτικού σεμιναρίου, μερικοί εκπαιδευτικοί σε Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας χρησιμοποιούν στην αρχή του μαθήματος επιλεγμένο λογισμικό υλικό, για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Διαπιστώνουν, όμως, ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται πια σε όλα αυτά στον ίδιο βαθμό που ανταποκρίθηκαν στις αρχικές εφαρμογές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΞΗΓΟΥΣΑ ΟΤΙ Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΗ ΜΟΝΙΜΩΣ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΧΡΗΣΗ ΕΝΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΜΕΣΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΥ ΑΦΟΡΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥΣ.

2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

ΘΑ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΞΩ ΟΤΙ ΠΡΩΤΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΒΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

3. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΑΦΟΡΜΕΣ ΑΦΥΠΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ/ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΟΔΗΓΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ, ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΣΥΝΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ. ΒΛ. ΣΧΕΤ.: ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΛΕΑΝΔΡΟΣ, ΣΣ. 45-47: ΤΡΟΠΟΙ/ΑΦΟΡΜΕΣ ΑΦΥΠΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ/ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΑΙΝΟ Η ΤΗΝ ΤΙΜΩΡΙΑ, ΘΑ ΗΣΑΝ ΔΥΝΑΤΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Α. ΞΥΠΝΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑΣ. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ: -ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΟΣ ΜΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΠΗΓΗΣ. -ΜΕ ΣΥΝΤΟΜΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ, Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ. -ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΥ, ΜΙΑΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ, ΚΤΛ. (ΟΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ). -ΜΕ ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΙΚΟΝΑ, ΣΚΙΤΣΟ, ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΧΑΡΤΗ, ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΟ, Η ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ, Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ. -ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ.

Β. ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΑΠΟΡΙΑΣ. -ΜΕ ΕΚΦΡΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΠΟΦΕΩΝ/ΚΡΙΣΕΩΝ, Η ΑΝΤΙΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΦΕΩΝ, ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ, Η ΓΕΓΟΝΟΣ, Η ΣΥΝΕΠΕΙΑ, ΚΛΠ. -ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΑΛΛΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (Π.Χ. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΚΛΠ. -ΜΕ ΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΙΑΣ ΕΠΟΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΑΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΤΙΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ, ΤΑ ΗΘΗ.

Γ. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΑΥΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΝΑΝ ΡΟΛΟ. -ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΕΝΑ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ ΘΕΜΑ/ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ. Π.Χ. -ΕΞΗΓΗΣΕ ΣΕ ΕΝΑΝ ΣΥΜΜΑΘΗΤΗ ΣΟΥ ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕ Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΟΙ ΣΟΦΙΣΤΕΣ, ΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ, ΟΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΕΣ. -ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΟΙ ΈΛΛΗΝΕΣ ΝΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ, ΟΤΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΣΩΝ ΝΑ ΕΙΣΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, Η ΟΤΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΘΗΚΑΝ ΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ, Η ΟΤΑΝ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΠΡΟ ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΤΟ 1940 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, Η ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟ 1974; -ΠΩΣ ΕΙΔΑ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ /ΟΛΥΜΠΙΑ/ ΔΕΛΦΟΥΣ/ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ/ ΤΟ ΚΕΛΙ-ΦΥΛΑΚΗ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ /ΤΟ ΆΓΙΟ ΌΡΟΣ/, ΚΤΛ.

Δ. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ. -ΡΩΤΑΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΣ: ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΑΤΕ ΑΡΑΓΕ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ/ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ/ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ/ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ/ ΜΙΑΣ ΑΛΛΗΣ ΧΩΡΑΣ/ ΤΩΝ ΥΠΑΝΑΠΤΥΚΤΩΝ ΧΩΡΩΝ/ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ/ ΤΩΝ ΣΠΑΡΤΙΑΤΩΝ/ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ/ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, ΚΛΠ.

Ε. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ.

ΣΤ. ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΩΣΤΕ Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΤΑΝΤΑ ΟΜΟΙΟΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΑΝΙΑΡΗ.

ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ/ΑΦΟΡΜΕΣ ΑΦΥΠΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ/ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ, ΜΠΟΡΟΥΝ, ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ, ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΩΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΎΛΗΣ.

65ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τα Αναλυτικά Προγράμματα και το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας. Τα αξιοποιεί κατάλληλα προκειμένου, μέσα από αυτά, να προσφέρει στους μαθητές το υλικό και το πεδίο ανάπτυξης μαθησιακών δραστηριοτήτων, που θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν πληροφορίες, γνώσεις, κώδικες, να αναπτύξουν δεξιότητες, έννοιες, αξίες και στάσεις, και να δοκιμάσουν καινούριους τρόπους σκέψης και επικοινωνίας και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις επίλυσης προβλημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός εκφράζει την άποψη ότι δεν απαραίτητο να ακολουθεί το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών, αλλά ούτε και το διδακτικό εγχειρίδιο. Αποφασίζει ο ίδιος το θέμα και ορίζει τους στόχους του ανάλογα. Πολλές φορές τα θέματα δε σχετίζονται με το περιεχόμενο του βιβλίου, αλλά ο ίδιος θεωρεί ότι παρουσιάζουν περισσότερο ενδιαφέρον. Συμφωνούν μάλιστα και τα παιδιά, γιατί, όπως λέει, τα θέματα του είναι προκλητικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΧΕΣΗ ΑΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΕ ΝΑ ΠΑΙΞΕΙ ΟΤΑΝ ΔΙΟΡΙΣΤΗΚΕ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να καταλάβει το ρόλο και να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των Προγραμμάτων Σπουδών;
= ΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΤΕΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΡΟΛΟ. – ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΝΑ ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ. ΟΧΙ ΝΑ ΤΟ ΑΓΝΟΕΙ.

66ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός ανεξάρτητα από το γνωστικό του αντικείμενο πρέπει να χρησιμοποιεί στρατηγικές που προάγουν τις γνωστικές και μετα-γνωστικές ικανότητες που συγκροτούν την κριτική σκέψη, τις οποίες να λαμβάνει υπόψη του κατά το σχεδιασμό της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με 20ετή εμπειρία εκφράζει τον προβληματισμό του για το μάθημα, διότι οι μαθητές έχουν πολύ συχνά απορίες και ζητούν να διατυπώσουν ερωτήσεις, οι οποίες όμως αποσυντονίζουν τη διαδικασία και εκτρέπουν την πορεία που έχει σχεδιάσει. Κάποιες, μάλιστα, δεν γνωρίζει να τις απαντήσει. Γι' αυτό αποφεύγει να δίνει το λόγο για ερωτήσεις και δεν αφήνει τα χρονικά περιθώρια να διατυπώνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
= ΑΠΟΦΕΥΓΕΙ ΝΑ ΕΠΙΛΥΣΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να καταλάβει το ρόλο των ερωτήσεων για τη μετα-γνώση των μαθητών του;

= ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΣΩΣΤΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ => ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ => ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

67ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τα Αναλυτικά Προγράμματα και το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας. Τα αξιοποιεί κατάλληλα προκειμένου, μέσα από αυτά, να προσφέρει στους μαθητές το υλικό και το πεδίο ανάπτυξης μαθησιακών δραστηριοτήτων, που θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν πληροφορίες, γνώσεις, κώδικες, να αναπτύξουν δεξιότητες, έννοιες, αξίες και στάσεις, και να δοκιμάσουν καινούριους τρόπους σκέψης και επικοινωνίας και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις επίλυσης προβλημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός με 29 χρόνια στην εκπαίδευση παραδέχεται ότι μπαίνει χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία για το νέο μάθημα. Πιστεύει ότι η εμπειρία που έχει του επιτρέπει να αυτενεργεί και να προσαρμόζεται. Δεν χρησιμοποιεί στην τάξη το βιβλίο και εποπτικά μέσα, διότι θεωρεί ότι η παρουσία του έμπειρου και ταλαντούχου εκπαιδευτικού αρκεί. Πιστεύει ότι δεν είναι αναγκαίο να ασχοληθεί με τη στοχοθεσία και δηλώνει ότι ουσιαστικά δεν την κρίνει απαραίτητη, αφού η εμπειρία και η ζωντανή τάξη οδηγούν τα με φυσικό τρόπο τη διδασκαλία και κρατούν το ενδιαφέρον των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΠΑΡΕΜΕΙΝΕ ΕΝΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ. ΤΟΥ ΛΕΙΠΕΙ Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό, ώστε να κατανοήσει την έννοια της στοχοθεσίας και τον ρόλο των Προγραμμάτων Σπουδών;

= ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΨΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΘΡΑΣΥΣ ΛΟΓΩ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΗΣ ΑΓΝΟΙΑΣ ΤΟΥ. -ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΑΘΗΜΑ, ΟΧΙ ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΠΕΡΝΑΕΙ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΤΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ. ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΤΕ. ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΝΑ ΝΑΡΚΙΣΣΕΥΕΤΑΙ.

68ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι δάσκαλοι τους τούς θέτουν μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της ανακάλυψης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε ΕΠΑΛ, για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν –όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν σχεδιαγράμματα και εξηγούν τα πάντα ακολουθώντας γραμμικά την πορεία του σχολικού βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΦΙΣΤΟΥΣΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΤΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΔΕΝ ΚΙΝΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ, ΓΙΑΤΙ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ, ΕΝΩ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ.. ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΝ ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ. ΘΑ ΤΟ ΠΕΤΥΧΟΥΝ ΑΥΤΟ ΟΤΑΝ ΤΟΥΣ ΘΕΤΟΥΝ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ «ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ», ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΡΗΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ, ΠΡΟΚΑΛΩΝΤΑΣ, ΕΤΣΙ, ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ. ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΕΤΣΙ, ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ.

2. Τι και πώς θα τους προτείνετε να εφαρμόσουν εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

= ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΝ ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ. ΘΑ ΤΟ ΠΕΤΥΧΟΥΝ ΑΥΤΟ ΟΤΑΝ ΤΟΥΣ ΘΕΤΟΥΝ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ «ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ», ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΡΗΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ, ΠΡΟΚΑΛΩΝΤΑΣ, ΕΤΣΙ, ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ. ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΕΤΣΙ, ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ.

69ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η αυτοαντίληψη είναι μια ζωτική ανθρώπινη ιδιότητα σημαντική για τον επαγγελματία. Όταν ανακύπτει ένα πρόβλημα στην εργασία, η αντίδραση του καθενός συνδέεται με την άποψη που έχει για τον εαυτό του, τόσο στο προσωπικό όσο και στο επαγγελματικό επίπεδο. Μάλιστα, η λύση ή η βελτίωση εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τις επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες του ίδιου να διαχειριστεί το πρόβλημα, να αναλύσει δηλαδή συνετά και μεθοδικά τι πραγματικά συμβαίνει στους άλλους και στον εαυτό του.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός, διορισμένος πριν 5 χρόνια συναντά πρόβλημα ελέγχου της τάξης σε δύο τμήματα, ένα της Β΄ και ένα της Γ΄ Λυκείου. Η κατάσταση έφτασε σε τέτοιο σημείο που αντιμετωπίζει περιστατικά ανυπακοής και αγένειας. Ο ίδιος θεωρεί τα προβλήματα ως άμεση απόδειξη της ανεπάρκειάς του και ζητά από το Σχολικό Σύμβουλο να τον βοηθήσει να απομακρυνθεί από το σχολείο και να εργάζεται στο εξής σε κάποιο γραφείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΧΕΙ ΧΑΜΗΛΗ ΕΩΣ ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για τη βελτίωση της πρακτικής του και της αυτο-αντίληψής του;

= ΝΑ ΑΦΙΕΡΩΣΕΙ ΧΡΟΝΟ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΤΟΥ. ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΟΤΙ ΟΥΔΟΛΩΣ ΕΚΤΙΜΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ, ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΔΕΝ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΝΑ ΤΟΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙ. ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΤΙ ΚΑΘΕ ΤΑΞΗ ΕΧΕΙ ΤΑ ΔΙΚΑ ΤΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΑ, ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ. ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΙ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ. ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ.

70ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν καταλήξει ότι τα παιδιά που ανήκουν σε διαφορετικούς πολιτισμούς απαιτούν και διαφορετική συμπεριφορά. Οι ίδιες έρευνες αναφέρουν ότι τρόποι που ερμηνεύουν τις πράξεις και τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών μπορεί να διαφέρουν ανεπαίσθητα ανάλογα με τον πολιτισμό που κομίζει ο κάθε μαθητής και σύμφωνα με τον οποίο έχει ανατραφεί. Αντίστοιχα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσέχουν τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουν τις συμπεριφορές των παιδιών από άλλους πολιτισμούς, γιατί διατρέχουν τον κίνδυνο να εκλάβουν τις συμπεριφορές αυτές ως αγενείς ή απειλητικές, ενώ μπορεί το παιδί να μην έχει τέτοια πρόθεση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής που διδάσκει στην Α΄ Λυκείου παραπονιέται ότι έχει μαθητές μετανάστες από άλλες χώρες που παρουσιάζουν γλωσσικά προβλήματα. Δυσκολεύονται να εκφράσουν τις απόψεις τους και να πάρουν θέση σε ζητήματα του μαθήματος. Συχνά δεν κατανοούν έννοιες, αλλά και τι ακριβώς ζητάει ο εκπαιδευτικός με αποτέλεσμα να δείχνουν απρόθυμοι. Ο καθηγητής προβληματίζεται, επειδή θεωρεί ότι τον αμφισβητούν μέσα στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΝ ΣΥΝΑΔΟΥΝ ΜΕ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ: ΔΕΝ ΣΥΜΒΙΒΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΝΑ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΕΙΝΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΝΑ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟΝ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΝ. ΣΥΝΕΠΩΣ, ΕΡΜΗΝΕΥΕΙ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΤΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε οι μαθητές/μετανάστες να ενεργοποιηθούν στην τάξη;

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ, ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΩΣ ΝΑ ΠΡΑΞΕΙ ΑΝΑΛΟΓΩΣ.

71ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι είναι σπάνιο να υπάρξει σωματική επίθεση μαθητή κατά εκπαιδευτικού χωρίς προειδοποίηση και, μάλιστα, από ένα μαθητή που ήταν έως εκείνη τη στιγμή φιλικός και συνεργατικός. Σε τέτοιες περιπτώσεις έχουν προϋπάρξει σαφείς ενδείξεις ότι ο μαθητής είναι εριστικός ή ότι για κάποιον λόγο έχει συσσωρεύσει μέσα του πολλή αγανάκτηση ή ματαίωση εναντίον του εκπαιδευτικού ειδικά ή του σχολείου γενικά.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής τηλεφωνεί ταραγμένος στο Σύμβουλο και αναφέρεται σε ένα δύσκολο περιστατικό που βιώνει. Ένας μαθητής σε

έντονη παρατήρησή του στο διάδρομο αντέδρασε χτυπώντας τον στον ώμο. Ο ίδιος δεν ανταπέδωσε και απάντησε λέγοντάς του ήρεμα και λογικά «Θα εξηγηθούμε στο γραφείο του διευθυντή». Καθώς επέρχεται η συνάντηση ρωτά τον Σύμβουλο για την αντίδρασή του και τη στάση που θα υιοθετήσει στη συνάντηση, αφού ο νέος κινδυνεύει να χάσει τη χρονιά του από απουσίες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ ΕΙΝΑΙ ΦΑΝΕΡΟ ΠΩΣ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΔΕΝ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΛΛΑ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για την αντίδρασή του και τι θα του προτείνατε, με παιδαγωγικά κριτήρια, να κάνει και πώς για στη μελλοντική του στάση;

= ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΙΧΑΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ Σ' ΑΥΤΗ. – ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ. ΘΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΘΕΩΡΙΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ. (π.χ. Ντράϊκωρς).

72ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι η τήρηση από τον εκπαιδευτικό ορισμένων απλών κανόνων διοίκησης της τάξης αποτελεί ζωτικό παράγοντα για την άσκηση ενός καλού ελέγχου. Στη διοίκηση περιλαμβάνονται ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η προετοιμασία του μαθήματος. Η καλή διοίκηση επιτρέπει στο μαθητικό σύνολο να διαμορφώσει μια ευκρινή εικόνα για τι συμβαίνει, τι ζητείται, ποιες είναι οι συνέπειες της συμπεριφοράς, επιθυμητές ή μη και ποιος είναι ο δάσκαλός τους, όσον αφορά την επαγγελματική του επάρκεια.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής που εργάζεται στο Γυμνάσιο διερωτάται γιατί δεν μπορεί να ελέγξει την τάξη, παρόλο που προετοιμάζεται για το μάθημά του και επιχειρεί εναλλακτικές μεθόδους και τεχνικές προσέγγισης. Η κατάσταση πολλές φορές χαλαρώνει τόσο, που ενοχλούνται τα παρακείμενα τμήματα. Ο εκπαιδευτικός παραδέχεται ότι καθυστερεί να μπει στην τάξη και συνήθως κρατά τους μαθητές στο διάλειμμα στην τάξη. Μάλιστα, μερικές φορές χρειάζεται να βγει από την τάξη για να αναζητήσει ένα υλικό ή εξάρτημα (χαρτιά/μαρκαδόροι, πολύμπριζο κ.λπ.). Κάποιες φορές, όταν μπει κανονικά, τελειώνει το μάθημα πιο νωρίς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ. (ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΧΕΤΑΙ Ο ΙΔΙΟΣ)

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με τη διοίκηση και τον έλεγχο της τάξης, έτσι ώστε να προσφέρει ένα ικανοποιητικό μαθησιακό περιβάλλον στους μαθητές του;

= ΝΑ ΔΕΙ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ (= ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ – ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ) ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ (= ΔΡΑΣΗΣ – ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΔΙΚΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ).

73ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά και θεωρητικά δεδομένα εισηγούνται σε περίπτωση συγκεκριμένου προβλήματος ελέγχου στην τάξη ότι ο εκπαιδευτικός μπορεί ο ίδιος να το αντιμετωπίσει. Να βοηθήσει τα παιδιά να συλλογιστούν πάνω στη συμπεριφορά τους και να αναγνωρίσουν τους διάφορους παράγοντες που την επηρεάζουν, να υπολογίσουν τις συνέπειες συγκεκριμένων συμπεριφορών και να ερμηνεύσουν πιο έγκυρα τις προθέσεις των άλλων απέναντί τους. Έτσι, τους βοηθά να τροποποιήσουν και να εξελίξουν τις αντιλήψεις τους για τον εαυτό τους, τις εκτιμήσεις που κάνουν για τις πράξεις τους και τους μακροπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής της περιφέρειάς σας αντιμετωπίζει έντονα προβλήματα με συγκεκριμένο μαθητή, ο οποίος από την αρχή της χρονιάς έχει αντιδραστική συμπεριφορά. Δεν συμμετέχει, μιλά, δημιουργεί άσχημες καταστάσεις, μιλά στον καθηγητή με έντονο ύφος. Η κατάσταση είναι ανυπόφορη. Σκέφτεται να τον παραπέμψει στον διευθυντή και στη συνέχεια να ζητήσει από το σύλλογο των διδασκόντων να του κάνουν συστάσεις και να τον τιμωρήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΘΕΣΗΣ: Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ, ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΝΑ ΕΠΙΛΥΣΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος και τι θα του προτεινάτε να κάνει και πώς, με παιδαγωγικά κριτήρια, για τη μελλοντική του στάση;

= ΘΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΝΤΩΝ ΝΑ ΜΑΘΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΝΑ ΕΠΙΛΥΕΙ ΤΟ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΜΕΝΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ. ΚΑΙ ΟΤΙ, ΑΝ ΔΕΝ ΤΟ ΕΠΙΛΥΕΙ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΙ ΣΕ ΝΙΚΗΤΗ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ, ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟ, ΑΛΛΩΣΤΕ, ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ: ΝΑ ΚΙΝΗΣΕΙ ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Ο ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ.

74ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι στις ανταμοιβές και τιμωρίες ισχύει η ενεργός εξάρτηση. Οι δράσεις που δεν ανταμείβονται ή τιμωρούνται τείνουν να εξαλείφονται. Όσο ισχυρότερη είναι η ανταμοιβή, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εδραιωθεί η συμπεριφορά και όσο πιο έντονη είναι η τιμωρία, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εξαφανιστεί η συμπεριφορά. Η τιμωρία, βέβαια, ορίζεται, κυρίως, ως απουσία της ανταμοιβής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο το μήνα Φεβρουάριο, παραπονείται, διότι τα μέτρα που πήρε μετά από τις διακοπές των Χριστουγέννων, για να ελέγξει τις τάξεις του, δεν απέδωσαν. Τους πρότεινε ποινές, για τις ανάρμοστες συμπεριφορές, που σχετίζονται με τη βαθμολογία και την αποβολή από την τάξη. Βέβαια, δεν τις επέβαλε ακόμα, αλλά επιφυλάσσεται. Ζητά την άποψη του Συμβούλου, γιατί δεν καταλαβαίνει τι κάνει λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΝΕΛΑΒΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΜΟΙΒΗΣ ή ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΤΟΥΣΙΩΣΕ ΣΕ ΑΠΕΙΛΗ.

ΔΗΛΑΔΗ ΑΝΤΙ ΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙ (= ΝΑ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΕΙ ή ΝΑ ΤΙΜΩΡΕΙ), ΝΑ ΔΩΣΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΕΝΕΡΓΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΠΡΑΞΗΣ, ΑΠΛΩΣ ΑΠΕΙΛΕΙ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;
= ΝΑ ΠΡΑΤΤΕΙ ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΟΣ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΟΤΙ: ΣΤΙΣ ΑΝΤΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΕΣ ΙΣΧΥΕΙ Η ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗ. ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΤΑΜΕΙΒΟΝΤΑΙ Η ΤΙΜΩΡΟΥΝΤΑΙ ΤΕΙΝΟΥΝ ΝΑ ΕΞΑΛΕΙΦΟΝΤΑΙ. Όσο ισχυρότερη είναι η ανταμοιβή, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εδραιωθεί η συμπεριφορά και όσο πιο έντονη είναι η τιμωρία, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εξαφανιστεί η συμπεριφορά.

75ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι μεγάλη σημασία στη διατήρηση της γνώσης έχει η συνδυαστική χρήση εικόνας και λεκτικής περιγραφής και εξήγησης. Δηλαδή μια εικόνα που την παρουσιάζει και την ονοματίζει, με ή χωρίς επιπρόσθετες πληροφορίες, έχει το πλεονέκτημα να περιέχει δύο αντίγραφα «ίχνους» στη μνήμη, ένα λεκτικό και ένα οπτικό. Έτσι, η οπτική βοήθεια συμβάλλει σημαντικά στη μάθηση και στη διατήρησή της. Εκτός από πρωτοτυπία στη διδασκαλία, δίνει παραπέρα ώθηση στην επικοινωνία.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο αναρωτιέται γιατί οι μαθητές, ενώ ο ίδιος κατά τη διδασκαλία αναλύει όσα χρειάζονται και ζητά από τους μαθητές να τα παρατηρήσουν αυτά στις εικόνες του βιβλίου, εκείνοι δεν κατανοούν τα ζητούμενα ή αδιαφορούν. Θεωρεί ότι οι εικόνες θα έπρεπε να κινούν το ενδιαφέρον τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ: Η ΟΠΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΔΕΝ ΔΙΝΕΙ ΠΑΡΑΠΕΡΑ ΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΜΕ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΓΙΑΤΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΔΕΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΚΦΡΑΖΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ, ΑΛΛΑ ΑΠΛΩΣ ΤΟΥΣ ΖΗΤΕΙΤΑΙ Η ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ, ΕΝΩ ΤΗΝ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗ ΔΙΝΕΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;
= ΝΑ ΑΝΤΙΣΤΡΕΨΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ.

76ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έδειξαν ότι το πολυτροπικό κείμενο (συνδυάζει περισσότερους από έναν τρόπους επικοινωνίας του περιεχομένου του) προσεγγίζεται διαφορετικά από τους μαθητές στην τάξη ως πηγή μάθησης, πληροφόρησης, καλλιέργειας στάσεων και αντιλήψεων. Η εικόνα είναι κυρίαρχη στις συνειδήσεις των νέων, ακόμη και όταν χρησιμοποιείται γραπτό κείμενο στη διδασκαλία. Η χρήση εικόνας ή η δημιουργία της με βιωματικές μεθόδους αποδεικνύεται αποδοτικότερη σε σχέση με τη χρήση μονοτροπικού μέσου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με 20ετή εμπειρία αντιδρά στην πρόταση του Συμβούλου να χρησιμοποιούν στη διδασκαλία πολυτροπικά κείμενα, όπως ο κινηματογράφος, η εικόνα, το τραγούδι. «Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά. Δεν μπορούμε να ακολουθούμε τη μόδα και να εκφυλίζουμε το επίπεδο». Στον αντίποδα προτείνει τη χρήση κειμένων, η ανάλυση των οποίων μπορεί να οδηγήσει αποδοτικότερα στη μάθηση και να έχει και ενδιαφέρον για τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΑΡΝΗΣΗΣ: ΕΜΜΟΝΗ ΣΤΟ ΜΟΝΟΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ. – ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. – ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΝΑ ΕΙΡΩΝΕΥΕΤΑΙ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΝΑ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ΚΑΘΕ ΤΙ ΤΟ ΚΑΙΝΟΦΑΝΕΣ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την πολυτροπικότητα του μαθήματος και τη δυναμική των πολυτροπικών τεχνικών;

= ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΔΗΛΩΝΕΙ ΑΜΥΝΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΠΟΚΡΥΒΕΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΣΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ.

2.ΝΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (ΜΟΝΟΤΡΟΠΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΑ).

77ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της μετατροπής της τάξης σε κοινότητα διερεύνησης είναι ότι τα μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες ο ένας του άλλου. Έτσι, στο βαθμό που ο κάθε συμμετέχων είναι σε θέση να εσωτερικεύσει τη μεθοδολογία της κοινότητας στο σύνολό της, μπορεί να γίνει αυτο-διορθωτικός ως προς τη δική του σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής Λυκείου που διδάσκει στην Α΄ τάξη και εποπτεύει Ερευνητική Εργασία επιχειρεί να οργανώσει τους μαθητές για να εργασθούν με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Στην πρώτη συνάντηση με τους μαθητές τους ζήτησε να σχηματίσουν με τους διπλανούς τους τις 4μελές ομάδες που θα αναλάβουν να διερευνήσουν βασικά ερωτήματα του θέματος της εργασίας. Σύντομα διαπιστώνει δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Ο εκπαιδευτικός αναζητά τρόπους να κάνει παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΑΠΕΙΡΙΑΣ: ΤΟΣΟ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΚΟΜΗ ΑΠΕΙΡΟΙ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

2. Πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κινηθεί, για να δημιουργήσει πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

= ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ Ο ΙΔΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΑΥΤΟΝ. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ. ΤΙΣ ΘΕΤΟΥΜΕ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ.

78ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων, με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο του μαθητή. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και δεν αφορά αποκλειστικά στον έλεγχο του μαθητή, αλλά στον έλεγχο του διδακτικού έργου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο θεωρεί τη γραπτή δοκιμασία του τριμήνου το βασικό παράγοντα αξιολόγησης του μαθητή. Χρησιμοποιεί κλασικές ερωτήσεις κλειστού τύπου με βάση το κείμενο του βιβλίου, συνήθως τέσσερις, και ανάλογα με το βαθμό αξιολογεί το μαθητή στο τρίμηνο. Ο ίδιος παραδέχεται ότι δεν συνυπολογίζει τη γενική εικόνα, συμμετοχή, προφορική εξέταση του καθενός, γιατί δεν έχει τη δυνατότητα με τόσους μαθητές να διατηρεί σημειώσεις, βαθμολόγιο, φάκελο μαθητή κ.λπ. Από την άλλη θεωρεί ότι οι μέτριοι και κακοί βαθμοί προσδίδουν στον ίδιο κύρος και βοηθούν στον έλεγχο της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΑΚΣΙΑΣ.

2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;

= ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΕΙ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΠΑΡΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ => ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ => ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

79ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων, με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο του μαθητή. Έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και δεν αφορά αποκλειστικά στον έλεγχο του μαθητή, αλλά στον έλεγχο του διδακτικού έργου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός με εμπειρία τριών δεκαετιών σε Γυμνάσιο θεωρεί ότι στο επαναληπτικό κριτήριο αξιολόγησης δεν είναι απαραίτητες οι ερωτήσεις ανοιχτού τύπου. Ακολουθεί παραδοσιακές μορφές γραπτής αξιολόγησης. Εκτός αυτού λαμβάνει ως βασικό παράγοντα αξιολόγησης του μαθητή το βαθμό του γραπτού κριτηρίου και στο τρίμηνο ο βαθμός είναι ταυτόσημος. Δεν συνυπολογίζει τη γενική εικόνα, συμμετοχή, προφορική εξέταση του καθενός, επειδή θεωρεί ότι έτσι είναι «πιο αντικειμενικός ο τρόπος αξιολόγησης».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΧΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟ: Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ! ΣΤΗΡΙΧΘΗΚΕ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΣΜΟ ΤΟΥ. Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΞΕΛΙΞΗ ΥΠΗΡΞΕ ΜΗΔΕΝΙΚΗ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;
=ΝΑ ΠΑΨΕΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ. (ΔΕΝ ΝΟΜΙΖΩ ΟΜΩΣ ΟΤΙ ΘΑ ΤΟ ΚΑΝΕΙ).

80ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, βασικό χαρακτηριστικό ενός προγράμματος συνεργατικής μάθησης είναι η υιοθέτηση δημοκρατικών διαδικασιών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του. Η συνεργατική αυτή στόχευση σημαίνει συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες: συνδιαμόρφωση του προγράμματος των δραστηριοτήτων, διαπραγμάτευση, ανάπτυξη του αισθήματος του «ανήκειν» και συμμετοχή σε μια κοινή προσπάθεια στην προοπτική μιας συλλογικής δράσης και δημιουργίας. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια ενός συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενδυναμώσουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου σε αστική συνοικία .

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στα σχολεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι εκπαιδευτικοί δεν οργανώνουν συνεργατικές δραστηριότητες με το πρόσχημα ότι σε τέτοιες δραστηριότητες λόγω της ανομοιομορφίας του μαθητικού πληθυσμού δημιουργούνται προβλήματα, διαταράσσεται η τάξη και εντείνονται φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών. Η εργασία επίσης σε ομάδες εντός του προγράμματος περιορίζεται στην παράλληλη εργασία των μαθητών στην προοπτική της επίτευξης απλώς ενός κοινού στόχου. Ακόμη και όσοι/ες «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική τους σημασία, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε με πρόσχημα την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος δεν επιχειρούν τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΠΡΟΘΥΜΙΑΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΑΠΡΟΘΥΜΟΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= **ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΑΚΣΙΑΣ. ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΑ** ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ, ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ. Η ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΥΤΗ ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ: ΣΥΝΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ.

81ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το σχολείο αναμένεται και μπορεί να συμβάλει στην προαγωγή κλίματος αποδοχής του «άλλου», που είναι διαφορετικός, διότι διαμορφώνει άμεσα τις αναπαραστάσεις των

παιδιών για το διαφορετικό και, κατ' επέκταση, τη δημιουργία στερεοτύπων. Οι τρόποι με τους οποίους το σχολείο επιτελεί αυτόν τον εξειδικευμένο, αλλά επίκαιρο, ρόλο είναι πολλοί, με κυριότερους τους εξής: (α) την απευθείας κοινωνικοποιητική διαδικασία και την επαφή με άλλα παιδιά, τα οποία διαφέρουν κοινωνικοπολιτισμικά, εθνοτικά, γλωσσικά, φυλετικά, (β) τις στάσεις και τις επιλογές των εκπαιδευτικών και (γ) το φανερό ή κρυφό Αναλυτικό Πρόγραμμα με τις υπόρρητες υποδηλώσεις και αποσιωπήσεις.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μερικά σχολεία ή σε μεμονωμένες τάξεις της περιφέρειάς σας υπάρχουν προβλήματα με την αποδοχή και την ένταξη των αλλοδαπών. Η απώρριψή τους είναι συνήθως σιωπηρή και έμμεση, αλλά σε μερικές περιπτώσεις γίνεται φανερή και βίαιη. Όταν μερικοί εκπαιδευτικοί έθεσαν άμεσα το θέμα, διαπίστωσαν το έντονο ενδιαφέρον των παιδιών γύρω από αυτή τη συζήτηση. Το ζήτημα αυτό τους απασχόλησε και τους προβλημάτισε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΕΝΑΥΣΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΔΙΩΝ: ΟΤΑΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΟΥ «ΑΛΛΟΥ», ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΣ, ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΑΜΕΣΑ ΤΙΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΚΑΙ, ΚΑΤ' ΕΠΕΚΤΑΣΗ, ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να κατανοήσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται και να αντιμετωπίσουν τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που εκφράζουν τα παιδιά στο σχολείο;

= ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ, ΑΛΛΑ ΕΠΙΚΑΙΡΟ, ΡΟΛΟ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΟΙ, ΜΕ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΞΗΣ: (Α) ΤΗΝ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ, ΕΘΝΟΤΙΚΑ, ΓΛΩΣΣΙΚΑ, ΦΥΛΕΤΙΚΑ, (Β) ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ (Γ) ΤΟ ΦΑΝΕΡΟ Η ΚΡΥΦΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΟΡΡΗΤΕΣ ΥΠΟΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΕΙΣ.

82ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Μία από τις παιδαγωγικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η Διαπολιτισμική Προσέγγιση της Εκπαίδευσης είναι η ερευνητική διαπίστωση σύμφωνα με την οποία οι μαθητές αναπτύσσουν πραγματική επιθυμία για μάθηση, όταν αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται το βίωμά τους και η αξία τους και όταν σε αυτή την διαδικασία μπορούν να καταθέσουν τις εμπειρίες τους. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται η πολιτισμική τους ταυτότητα και νιώθουν ότι μπορούν να αναζητήσουν το χώρο να δράσουν και να παρέμβουν στη διαδικασία διερευνώντας, διατυπώνοντας απορίες αλλά και δοκιμάζοντας μαζί με τους άλλους και σε αλληλεπίδραση μαζί τους λύσεις και διευρύνοντας τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Κάποιοι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι αλλοδαποί μαθητές δυσκολεύουν την απρόσκοπτη εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Εστιάζουν στις δυσκολίες επικοινωνίας, αλλά και στα προβλήματα που προκύπτουν τόσο

από τις διαφορετικές πολιτισμικές πρακτικές, με τις οποίες τα παιδιά αυτά είναι εξοικειωμένα, όσο και από την αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της δουλειάς στο σχολείο. Με τη στάση τους αυτή είναι δυνατόν να οδηγήσουν τους αλλοδαπούς μαθητές στο εκπαιδευτικό περιθώριο και έμμεσα προς την «παραβατική» συμπεριφορά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΥΤΟ ΕΓΓΕΙΡΕΙ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες;

= ΝΑ ΜΗ ΜΕΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΠΡΟΒΟΥΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΩΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΤΟ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

83ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η γνώση κατακτιέται όταν οι μαθητές την επενδύουν με ένα νόημα για αυτά τα ίδια, για τη ζωή τους και την προσωπική τους ιστορία. Έτσι, υποστηρίζεται ότι κάθε εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να (ανα)τροφοδοτεί το ενδιαφέρον των μαθητών, ώστε να διασφαλίζει την ενεργητική συμμετοχή τους, και να διαμορφώνει ένα μαθησιακό περιβάλλον που να συνδέει το νέο με τις υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στην περιφέρειά σας διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί διδάσκουν την ενότητα της ημέρας χωρίς να κάνουν καμία συσχέτιση με προηγούμενες ενότητες, με άλλα μαθήματα και, κυρίως, χωρίς καμία προσπάθεια να συσχετίζουν το διδασκόμενο μάθημα με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Επιλέγουν τις δραστηριότητες και τα θέματα με τα οποία ασχολούνται με κριτήριο τις προτάσεις του Αναλυτικού Προγράμματος και προηγούμενες επιτυχημένες πρακτικές ανεξάρτητα από το συγκεκριμένο τμήμα στο οποίο διδάσκουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΙΠΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΙΠΗ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες;

= ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΕΚΜΑΙΕΥΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΩΣ ΑΝΩ Α΄ ΚΑΙ Β΄.

84ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι θεωρητικοί υποστηρικτές της ομαδοσυνεργατικής μάθησης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της εργασίας των μαθητών σε ομάδες στο πλαίσιο προγραμματισμένων δράσεων, όπως είναι οι προτεινόμενες από τα νέα Προγράμματα

Σπουδών «Βιωματικές Δράσεις», είναι ότι οι μαθητές αρχίζουν να αναπτύσσουν το αίσθημα του «ανήκειν» και να δημιουργούν μια *κοινότητα μάθησης*. Σε αυτή την *κοινότητα μάθησης* δεν διαμορφώνονται μόνο κοινοί στόχοι, αλλά οι μαθητές αρχίζουν επίσης να διερευνούν, να αναγνωρίζουν, να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τις μεθόδους, τις διαδικασίες και τους τρόπους σκέψης ο ένας του άλλου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας έχουν σοβαρές επιφυλάξεις για τις **ομαδικές** ερευνητικές εργασίες(projects) και προσανατολίζονται προς τις ατομικές. Προς τούτο επικαλούνται το γεγονός ότι συχνά δεν εργάζονται όλοι οι μαθητές το ίδιο στο πλαίσιο της ομάδας, αλλά παρ' όλα αυτά λαμβάνουν τον ίδιο βαθμό. Έτσι, δημιουργούνται αδικίες και καλλιεργούνται σε μερικούς μαθητές στάσεις και πρακτικές εκμετάλλευσης της εργασίας των άλλων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΡΟΘΥΜΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ.

2. Πώς θα προτεινάτε στους εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες μάθησης, όπου θα εργάζονται συλλογικά, χωρίς τα προαναφερόμενα προβλήματα;

= ΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΤΟΥΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ PROJECT.

85ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται σε μεγάλο βαθμό αφενός στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών και αφετέρου στην επιλογή, ιεράρχηση και γλωσσική διατύπωση των γνώσεων και την εφαρμογή πολιτισμικών πρακτικών, που αποκλείουν συγκεκριμένες ομάδες μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι αποκλειόμενες ομάδες είτε παραμένουν βουβές και παθητικές είτε διεκδικούν με παραβατικούς τρόπους την «παρουσία» τους στο σχολείο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου;;;

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε αρκετά σχολεία της περιφέρειάς σας κάποιοι μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και/ή νιώθουν περιθωριοποιημένοι και παραμένουν σιωπηλοί ή είναι ανήσυχοι. Έτσι, παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν συμβάλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗ ΝΕΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙΣΑ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΕΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες, που θα ενσωματώσουν όλους τους μαθητές στη διαδικασία;

= ΑΝ ΔΕΝ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΩΣΤΕ ΜΕΡΙΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΜΗΝ ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΗ, ΤΟΤΕ ΘΑ ΑΔΥΝΑΤΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΑΠΕΞΕΛΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΩΣ ΑΡΝΗΤΙΚΟ.

86ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στην εκπαίδευση των ενηλίκων εφαρμόζονται διεθνώς εκπαιδευτικές μέθοδοι που ενθαρρύνουν την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ επιμορφωμένων, τη συνεργασία, τη διερευνητική μάθηση, την ενεργό συμμετοχή και την ανάπτυξη κριτικού στοχασμού. Οι πρακτικές εφαρμοζόμενες στην ενδο-σχολική επιμόρφωση αναπτύσσουν ένα συνεργατικό και (ανα)στοχαστικό κλίμα, που διευκολύνει την αμοιβαία σχέση θεωρίας και πράξης και μετατρέπουν τους εκπαιδευτικούς από «καταναλωτές» της έρευνας σε ερευνητές της δικής τους εκπαιδευτικής πράξης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:** Ως Σχολικός Σύμβουλος καλείστε να αντιμετωπίσετε πολλά και σημαντικά προβλήματα στην περιοχή ευθύνης σας: εποπτεία πολλών σχολείων, μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών, πολλές και διαφορετικές επιμορφωτικές ανάγκες και μεγάλη δυσκολία στην επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις με εισηγήσεις αποβαίνουν άκαρπες και οι εκπαιδευτικοί συνεχίζουν να διαμαρτύρονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ Σ.Σ. = Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ.

2. Πώς νομίζετε ότι θα πρέπει να σχεδιάσετε και να οργανώσετε την επιμόρφωση στην περιοχή ευθύνης σας προκειμένου να ανταποκριθείτε όσο το δυνατόν περισσότερο στις αυξανόμενες ανάγκες των εκπαιδευτικών;

= ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΠΟΥ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΜΟΡΦΟΥΜΕΝΩΝ, ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΣΤΟΧΑΣΜΟΥ. ΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΥΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟ-ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΕΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΑΙ (ΑΝΑ)ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ, ΠΟΥ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΧΕΣΗ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΑΠΟ «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ» ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.

87ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης επηρεάζει σημαντικά (α) τη σχολική μάθηση, (β) την κοινωνική μάθηση και συμπεριφορά, (γ) τον βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από

το σχολείο και (δ) την ψυχική υγεία των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Οι διαπιστώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες, διότι το ψυχολογικό κλίμα είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες μάθησης, που έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει με δική του παρέμβαση ο εκπαιδευτικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Σε μερικά σχολεία της περιφέρειάς σας κυριαρχεί μια υπερένταση τόσο στις σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών όσο και στις σχέσεις μεταξύ μαθητών, οι οποίοι έρχονται σε συνεχείς συγκρούσεις μεταξύ τους. Οι εκπαιδευτικοί παρεμβαίνουν κατασταλτικά μόνο όταν υπάρχουν προβλήματα, αλλά τους απασχολεί έντονα το ζήτημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να διαμορφώσουν μέσα στη τάξη τους θετικό ψυχολογικό κλίμα;

= ΘΑ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΟΤΙ ΠΡΩΤΙΣΤΟΝ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΑ ΟΣΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ.

88ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι οι μαθητές αναπτύσσονται γνωστικά, συναισθηματικά και κοινωνικά, όταν εστιάζουμε στη διαδικασία της μάθησης και όχι μόνο στο αποτέλεσμα, διαμορφώνοντας ένα ευέλικτο πλαίσιο που να επιτρέπει στον καθένα να χρησιμοποιεί τις δικές του μαθησιακές διαδρομές, τους δικούς του τρόπους και τις δικές του στρατηγικές για να κατακτήσει τη γνώση. Αντιμετωπίζοντας έτσι τους μαθητές ως ιδιαίτερες «βιογραφίες» και όχι ως αντίγραφα της ίδιας εικόνας δίνουμε χώρο σε καθένα να βρει το δικό του ρυθμό και τη δική του ξεχωριστή πορεία αξιοποιώντας τα βιώματα και τις εμπειρίες του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί παραπονούνται ότι ο ανομοιογενής μαθητικός πληθυσμός δεν τους επιτρέπει να ακολουθήσουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα ή να οργανώσουν απαιτητικές δραστηριότητες, που θα επιτρέψουν και στους ιδιαίτερα «ευφυείς» μαθητές να αξιοποιήσουν την ευφυΐα τους και να εξελιχθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΥΝ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣ ΣΥΣΤΗΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ.

2. Ποιες προτάσεις θα κάνατε στους συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, ώστε να αναζητήσουν πρακτικές που θα επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν και να εξελιχθούν;

= ΝΑ ΕΣΤΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ, ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΕΥΕΛΙΚΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΝΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ, ΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙ ΤΗ ΓΝΩΣΗ. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΕΤΣΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ «ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ» ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΔΙΝΟΥΜΕ ΧΩΡΟ ΣΕ ΚΑΘΕΝΑ ΝΑ ΒΡΕΙ ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΠΟΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΑ ΒΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΟΥ.

89ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι, όταν οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται μεταξύ τους, προσφέρουν ο ένας στον άλλον συναισθηματική στήριξη και ενθάρρυνση και δίνουν από κοινού λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η συνεργασία κάνει τους εκπαιδευτικούς να νοιώθουν πιο ασφαλείς, προωθεί τη δημιουργικότητά τους, αλλά και διαμορφώνει πρότυπα για την προώθηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας ανάμεσα στους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Σε μερικά σχολεία της περιφέρειάς σας υπάρχει δυσκολία συνεργασίας μεταξύ συναδέλφων των διαφορετικών τμημάτων της ίδιας τάξης και ακόμη περισσότερο των διαφορεικών ειδικοτήτων που διδάσκουν στην ίδια τάξη. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει μια κοινή γραμμή ούτε ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ούτε σε θέματα πειθαρχίας, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα οι μαθητές να μην μπορούν να μπουν σε πρόγραμμα και να κάνουν διακρίσεις ανάμεσα σε «καλούς» και «κακούς» εκπαιδευτικούς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΑΛΛΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ ΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ, ΑΛΛΟΙ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΖΟΥΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ». ΑΥΤΗ Η ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ ΕΠΙΔΡΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν δημιουργική συνεργασία μεταξύ τους και να υιοθετήσουν κοινές γραμμές, ώστε να μην στέλνουν αντιφατικά μηνύματα στους μαθητές;

= 1.ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ. 2.ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΡΕΠΑ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.

90ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η σύσταση ανομοιογενών ομάδων παρέχει ευκαιρίες για διευκρινίσεις και ευνοεί συχνά τις διαλεκτικές αντιπαραθέσεις και τις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στους μαθητές. Με αυτές τις διαδικασίες μάθησης και κοινωνικοποίησης βοηθούν «καλούς» και «αδύνατους» μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, από αυτούς που εφαρμόζουν την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση στη μάθηση, δημιουργούν ομοιογενείς ομάδες, για να προτείνουν δραστηριότητες που κρίνουν ότι ανταποκρίνονται στο επίπεδό τους. Συχνά όμως διαπιστώνουν ότι οι ομάδες των «αδύνατων» μαθητών δεν προχωρούν ικανοποιητικά, σε αντίθεση με τις ομάδες των «καλών» μαθητών που προοδεύουν. Επιμένουν, όμως, στην επιλογή των ομοιογενών ομάδων, διότι πιστεύουν ότι με αυτό τον τρόπο δεν «αδικούνται μένοντας πίσω» τα πιο «προχωρημένα» παιδιά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που παρουσιάζει το σενάριο;
= ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΣΥΛΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑΣ ή ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ: ΤΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΒΑΖΟΥΝ, ΤΙ ΣΤΟΧΟΥΣ ΕΧΟΥΝ, ΑΝ ΕΧΟΥΝ ΚΑΝΕΙ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΚΛΠ .
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες;
= ΝΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΒΟΥΝ ΣΕ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ.

91ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι μέρος του διδακτικού ρόλου του εκπαιδευτικού είναι να ενθαρρύνει τους μαθητές και να τους υποστηρίζει- σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης και επεξήγησης- να διερευνούν, να παρατηρούν, να κάνουν προβλέψεις, να αναζητούν τις αιτίες των πραγμάτων, να αναζητούν απαντήσεις και να τις ελέγχουν. Επιπλέον, είναι σημαντικό να επιδιώκουν να διατυπώνουν λειτουργικούς ορισμούς, στη φυσική καθημερινή τους γλώσσα.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α τάξη Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση –Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί, υπό την πίεση του χρόνου και της ύλης, παραθέτουν τα δεδομένα του νέου μαθήματος, τα αναλύουν, τα εξηγούν, τα συσχετίζουν, διατυπώνουν τα συμπεράσματα και τα αποτιμούν αξιολογικά. Σε μερικές περιπτώσεις εξηγούν και ερμηνεύουν οι ίδιοι σχήματα ή τα λοιπά παραθέματα που υπάρχουν στο σχολικό εγχειρίδιο. Δηλαδή, κάνουν μια ολοκληρωμένη παρουσίαση και επεξεργασία του μαθήματος εντός των χρονικών ορίων της διδακτικής ώρας και, αν έχουν χρόνο, ζητούν από τους μαθητές να υποβάλουν ερωτήσεις και να διατυπώσουν με τη βοήθειά τους την ανακεφαλαίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
= ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΥΤΟΙ ΚΑΝΟΥΝ ΜΑΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ ΑΓΝΟΩΝΤΑΣ ΚΑΤ' ΟΥΣΙΑΝ ΟΤΙ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΔΗΛΑΔΗ ΩΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥΣ ΔΕΚΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΛΟΥΣ ΑΠΟΔΟΧΕΙΣ ΓΝΩΣΗΣ.
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε με ποιες προτάσεις προετοιμάζατε τον/την εκπαιδευτικό για εναλλακτικές πρακτικές, παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;
= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΟ ΩΣ ΑΝΩ ΔΕΔΟΜΕΝΟ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΚΑΝΟΥΝ ΜΑΘΗΜΑ ΜΟΝΟΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ ΑΓΝΟΩΝΤΑΣ ΚΑΤ' ΟΥΣΙΑΝ ΟΤΙ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΔΗΛΑΔΗ ΩΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥΣ ΔΕΚΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΛΟΥΣ ΑΠΟΔΟΧΕΙΣ ΓΝΩΣΗΣ. ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ

ΑΥΤΟΝ ΔΕΝ ΜΑΘΑΙΝΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΛΛΑ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΜΟΝΟΝ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. ΤΕΛΟΣ, ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ.

92ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι πρωταρχικός στόχος του εκπαιδευτικού είναι να ενισχύσει την ενεργό συμμετοχή των παιδιών σε δραστηριότητες μάθησης και ανάπτυξης, συμβάλλοντας έτσι στη σταδιακή ανάπτυξη της αυτονομίας τους, η οποία αποτελεί βασική προϋπόθεση για την μετέπειτα σχολική τους εξέλιξη. Είναι, λοιπόν, βασικό να διαμορφώνει ανοιχτές δραστηριότητες, λαμβάνοντας πάντα υπόψη του το πλαίσιο της τάξης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί, θεωρούν ότι τα παιδιά που δεν έχουν πολλά ερεθίσματα δεν έχουν οικοδομήσει αρκετές γνώσεις και νοητικές δεξιότητες, και, κυρίως, ότι δεν έχουν αναπτύξει τον προφορικό λόγο. Επομένως, με όλες αυτές τις ελλείψεις στους παραπάνω τομείς τα παιδιά αυτά δεν έχουν δυνατότητες να επιχειρηματολογούν και να συνδιαλέγονται μεταξύ τους. Με αυτή τη συλλογιστική, επικεντρώνονται στη διδασκαλία γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα σε ένα κλειστού τύπου διδακτικό πλαίσιο.

Γ. Ερωτήματα

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται αυτές οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΕΥΘΥΣ ΕΞ ΑΡΧΗΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΙΚΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε με ποιες προτάσεις προετοιμάζατε τον/την εκπαιδευτικό για εναλλακτικές πρακτικές, παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΙΝΑ ΟΤΙ: ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΣΥΜΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΕΤΣΙ ΣΤΗ ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟΥΣ, Η ΟΠΟΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΒΑΣΙΚΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΞΕΛΙΞΗ. ΕΙΝΑΙ, ΛΟΙΠΟΝ, ΒΑΣΙΚΟ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΙ ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΠΑΝΤΑ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ.

93ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η σχέση σχολείου-οικογένειας είναι ένας πολύ βασικός παράγοντας που επηρεάζει συνολικά τη σχέση των παιδιών με το σχολείο και την αποτελεσματικότητα των σχολικών προγραμμάτων. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση αυτής της σχέσης είναι καθοριστικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στην αρχή όσο και κατά τη διάρκεια της χρονιάς, καλούν τους γονείς για να τους ενημερώσουν για τους στόχους τους αρχικά και στη συνέχεια για να συζητήσουν για την πρόοδο των παιδιών τους. Οι

γονείς που έρχονται είναι ελάχιστοι, κυρίως οι πιο μορφωμένοι και αυτοί των οποίων τα παιδιά τους/ δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ούτε σε γνωστικό επίπεδο ούτε σε επίπεδο συμπεριφοράς. Οι εκπαιδευτικοί καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για αδιάφορους γονείς και «παραιτούνται» από την προσπάθεια να τους φέρουν κοντά στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι παραπάνω παραδοχές με τη συγκεκριμένη κατάσταση;

=ΕΜΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ. ΓΙΑ ΤΟΝ ΛΟΓΟ ΑΥΤΟΝ ΚΑΤΑΛΗΓΟΥΝ ΣΕ ΕΛΛΙΠΗ ή ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να καταστήσουν τη σχέση τους με τους γονείς λειτουργικότερη;

=ΝΑ ΔΟΥΝ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ – ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΛΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΜΕΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ. ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΟΥΝ ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ.

94ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η παιδαγωγική αρχή της συνεκπαίδευσης όλων σχεδόν των μαθητών στο κοινό σχολείο έχει οδηγήσει στη δημιουργία ανομοιογενών τάξεων. Η μαθητική ανομοιογένεια επιβάλλει την εφαρμογή προσαρμοσμένων διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι οποίες προσαρμόζουν στις μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών παραμέτρους της διδασκαλίας, όπως είναι οι μαθησιακές διαδικασίες και ο βαθμός καθοδήγησης των μαθητών. Αυτό σημαίνει ότι στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας όλοι οι μαθητές μιας πολυπολιτισμικής τάξης βρίσκουν το χώρο και το χρόνο να αξιοποιήσουν τις δικές τους μαθησιακές διαδρομές και να εκφραστούν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας προβληματίζονται έντονα αν μπορούν να «κάνουν τόσες εξατομικευμένες διδασκαλίες όσοι και οι μαθητές». Ως Σύμβουλος τους εξηγείτε ότι δεν πρόκειται για πλήθος ανεξάρτητων και παράλληλων διδασκαλιών, αλλά για μία κεντρική διδασκαλία που (α) περιλαμβάνει τα απολύτως αναγκαία στοιχεία τα οποία πρέπει να μάθουν όλοι, (β) παρέχει διδακτική στήριξη σε όσους έχουν ανάγκη για την κατάκτηση των κοινών και αναγκαίων αυτών στοιχείων και (β) παρέχει δυνατότητες σε όσους μπορούν να κάνουν τα κοινά στοιχεία πολυπλοκότερα ή/και να προσθέσουν νέα, επιπλέον, στοιχεία. Οι εκπαιδευτικοί ανακουφίζονται από τις εξηγήσεις σας και ζητούν να τους δώσετε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα στην παραγωγή του γραπτού λόγου, όπου οι μαθητές καλούνται να συνθέσουν ένα αφηγηματικό κείμενο, τις δομές του οποίου έχουν ήδη αναλύσει σε σχετικά κείμενα της Γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο συσχετίζονται οι ερευνητικές παραδοχές με τα διαλαμβανόμενα στο σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΑ ΣΕ ΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΑΤΗ Η ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ. ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΒΑΘΜΟ ΔΗΛΑΔΗ ΑΝΤΑΠΕΞΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

2. Με ποιο συγκεκριμένο τρόπο θα τους δείχνατε ποια μορφή θα έπαιρνε η διαφοροποιημένη διδασκαλία για την παραγωγή αφηγηματικού κειμένου;
= ΘΑ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΦΗΓΗΘΟΥΝ ΜΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ, ΓΙΑΤΙ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΕΤΣΙ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΟΥΝ ΕΥΚΟΛΑ ΤΙΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥΣ, ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥΣ, ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥΣ. ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΩΡΑΣ, ΘΑ ΕΠΟΠΤΕΥΑ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ.

95ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ειδικοί της Ψυχολογίας της Μάθησης, των Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής κάνουν διάκριση μεταξύ «Αναπαραγωγικής Μάθησης» και «Παραγωγικής Μάθησης» και επισημαίνουν ότι τα δύο αυτά είδη μάθησης προκύπτουν μέσα από την ενεργοποίηση διαφορετικών γνωστικών δεξιοτήτων και επιτελούν διαφορετικούς διδακτικούς στόχους. Συγκεκριμένα, η Αναπαραγωγική Μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση μνημονικών και γνωστικών δεξιοτήτων και αποβλέπει στην κατανόηση, συγκράτηση και εύκολη ανάκληση και αλγοριθμική εφαρμογή των δεδομένων και στην αυτοματοποίηση δεξιοτήτων, ενώ η Παραγωγική Μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση ανώτερων γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων και λογικών συλλογισμών και αποβλέπει στη βαθιά κατανόηση και επεξεργασία των δεδομένων, που επιτρέπουν στο άτομο να γενικεύει τη νέα γνώση και να την αξιοποιεί για την εξήγηση και ερμηνεία άγνωστων φαινομένων, την επίλυση νέων προβλημάτων και λήψη αποφάσεων σε πολύπλοκα ζητήματα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση –Πρόβλημα:** Ενώ και τα δύο είδη μάθησης έχουν θέση στην εκπαίδευση, ως Σύμβουλος παρατηρείτε ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί κατανέμουν άνισα τις μαθησιακές δραστηριότητες και ευνοούν την Αναπαραγωγική Μάθηση σε βάρος, βέβαια, της Παραγωγικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΛΑΒΕΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ. ΣΥΝΗΘΩΣ ΩΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε την εκπαιδευτικό και με ποιες προτάσεις να τον βοηθήσετε να ενισχύσει στην τάξη του την παραγωγική μάθηση;

= 1.ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. 2.ΘΑ ΠΡΟΕΒΑΙΝΑ ΣΕ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΛΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. (δες το βιβλίο των Bloom et al., Ταξινόμια διδακτικών στόχων).

96ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι ένας αποτελεσματικός τρόπος να διευκολύνει ο εκπαιδευτικός τον μαθητή στη διαδικασία της μάθησης είναι να τον βοηθήσει να συσχετίσει τις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες του με τη νέα γνώση.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι από τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας διαμαρτύρονται ότι αρκετοί μαθητές συναντούν δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος και παρουσιάζουν προβλήματα συμπεριφοράς. Σε επίσκεψη στις τάξεις τους διαπιστώνετε ότι, παρά την καλή προετοιμασία τους, το μάθημα έχει έντονα τα στοιχεία της παραδοσιακής διδασκαλίας, όπως είναι ο υψηλός βαθμός αφαίρεσης των γνώσεων και η απουσία συσχέτισής τους με άλλες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τη περίπτωση του σεναρίου;
= Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΡΙΖΟΤΑΝ ΜΟΝΙΜΩΣ ΣΕ ΜΙΑ ΜΟΝΟΝ ΜΕΘΟΔΟ.

2. Τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς της τάξης να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να δημιουργήσουν ένα νοηματοδοτούμενο μαθησιακό περιβάλλον για τους μαθητές με αυτού του είδους δυσκολίες και προβλήματα;
= ΝΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ, ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΜΕΝΟΙ ΑΝΑΛΟΓΩΣ.

97ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η Σχολική Μάθηση δεν επηρεάζεται μόνο από νοητικούς παράγοντες, αλλά και από συναισθηματικούς. Γι' αυτό ένα παιδί με σχολική φοβία βρίσκεται σε ομάδα υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση προβλημάτων μάθησης και προσαρμογής και ομαλής ένταξη στην ομάδα των ομηλίκων.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας έχει διαπιστώσει ότι μία μαθήτριά της Α΄ τάξης Γυμνασίου κάνει πολλές απουσίες ήδη από τους πρώτους μήνες, δυσκολεύεται στην κατανόηση του μαθήματος και αποφεύγει συστηματικά να εμπλακεί με οποιοδήποτε τρόπο στο μάθημα, αλλά και να επικοινωνήσει τόσο με τους εκπαιδευτικούς όσο και με τους συμμαθητές της. Η περίπτωση έχει προκαλέσει την προσοχή του εκπαιδευτικών, διότι η νοητική εικόνα που παρουσιάζει δεν συμφωνεί με την όλη συμπεριφορά της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΔΕΝ ΣΥΣΧΕΤΙΣΑΝ ΤΗ ΝΟΗΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να βοηθήσει τη μαθήτριά να ξεπεράσει τα ψυχολογικά προβλήματα ένταξης στη σχολική τάξη και συμμετοχής στη ζωή της;
= ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ, ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ. ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΣ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ «ΤΟ ΠΑΙΞΕΙ ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ».

98ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι τα παιδιά που δεν κατάφεραν να ενταχθούν ομαλά σε ομάδα συνομηλίκων κατά τη

διάρκεια της σχολικής ηλικίας θα εισέλθουν στην εφηβική και ενήλικη ζωή με συναισθηματικό και κοινωνικό έλλειμμα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γυμνάσιο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής, που δεν έχει καμία αμοιβαία φιλία, εκδηλώνει επιθετική συμπεριφορά, δεν παραχωρεί χώρο και χρόνο στους συμμαθητές του, θέλει πάντα να κερδίζει, διαφορετικά αντιδρά αντικοινωνικά. Ο μαθητής αδιαφορεί για το μάθημα, δημιουργεί προβλήματα στη συνεργασία με τους περισσότερους εκπαιδευτικούς και συνομηλίκους τόσο κατά τη διάρκεια του μαθήματος όσο και κατά τη διάρκεια των ελεύθερων δραστηριοτήτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΑΙΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ: Η ΠΡΟΗΓΗΘΕΙΣΑ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΕΠΙΔΡΑ ΤΩΡΑ ΣΤΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μετατρέψουν αυτή τη διαπίστωση σε αποτελεσματική διαχείριση του συγκεκριμένου προβλήματος;

= ΤΟΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙΣ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙΣ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΛΛΗΛΟΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ.

99ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη Στοχαστική Σχολή της επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό λοιπόν ρόλο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου διαδραματίζει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός: διερευνώντας αφενός το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και αξιοποιώντας αφετέρου ποικίλες θεωρίες, σχεδιάζει λύσεις και διερευνά την αποτελεσματικότητά τους στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε αρκετά σχολεία μερικοί εκπαιδευτικοί είναι επιφυλακτικοί να αναλάβουν πρωτοβουλίες καινοτομιών, αλλαγών και βελτίωσης εκπαιδευτικών καταστάσεων με το σκεπτικό ότι δεν τους επιτρέπεται από το θεσμικό πλαίσιο. Ταυτόχρονα, όταν προτείνονται αλλαγές από το Υπουργείο αισθάνονται ότι τους αγνοούν και, συχνά, θεωρούν τις όποιες εισηγήσεις ανεδαφικές και ανεφάρμοστες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΙΝΑΙ ΔΙΤΤΗ: 1.ΔΕΝ ΚΑΤΕΝΟΗΣΑΝ ΟΤΙ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΟ ΑΛΛΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΟ. 2.ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΟ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΤΙ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΑΓΝΟΗΜΕΝΟΙ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις, και με ποιο τρόπο θα υποστηρίζατε τις εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτείνατε;

=1.ΝΑ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΟΥΝ ΤΑ ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΑΒΟΥΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ, ΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ. 2.ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΚΑΝΑ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΑ ΦΕΡΕΦΩΝΑ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΤΕΣ ΑΛΛΑ ΑΥΤΟΙ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΩΣ ΗΓΕΤΕΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ «ΣΕΡΒΙΤΟΡΟΙ».

100ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, οι διερευνητικές προσεγγίσεις κινητοποιούν τα μαθητικά ενδιαφέροντα και οι διαθεματικές συσχετίσεις καθιστούν ολιστική/σφαιρική (και όχι κατακερματισμένη) την προσέγγιση της γνώσης, καθότι εμπλέκουν και συνδέουν διαφορετικές γνωστικές περιοχές (Γλώσσα, Μαθηματικά, Φυσική, Ιστορία, Θρησκευτικά...). Πρόκειται για προσεγγίσεις που αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών, διευκολύνουν τις διερευνητικές δραστηριότητες και, με τον τρόπο αυτό, δίνουν νόημα στη δράση τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄τάξη Γυμνασίου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς έχουν επιφυλάξεις για τα διερευνητικά και διαθεματικά στοιχεία των Προγραμμάτων Σπουδών και για τις προτεινόμενες από τα νέα Προγράμματα Σπουδών «Βιωματικές Δράσεις», που κινούνται στη λογική των ομαδικών διερευνήσεων. Γενικά, είναι επιφυλακτικοί για την αποτελεσματικότητα εναλλακτικών προσεγγίσεων που αποκλίνουν από τις παραδοσιακές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= Η ΣΧΕΣΗ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΕΠΙΦΥΛΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ.
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές στάσεις και πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;
= ΕΝΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ.

101ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά και θεωρητικά ευρήματα αναδεικνύουν ότι η ποιότητα στην εκπαίδευση εξαρτάται, πέρα από την αρχική εκπαίδευση, από τη συνεχή και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Το περιεχόμενο της επιμόρφωσης πρέπει να διαφοροποιείται για να ανταποκρίνεται στις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών, οι οποίες αλλάζουν με τα έτη υπηρεσίας. Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, αφορούν, μεταξύ άλλων, σε διαδικασίες ανάπτυξης πολυποίκιλων και σύνθετων ικανοτήτων δημιουργίας και διαχείρισης εκπαιδευτικών καταστάσεων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Προγραμματίζετε επιμορφωτική συνάντηση διάρκειας μιας ημέρας και αναρωτιέστε τι θα πρέπει να περιλαμβάνει το πρόγραμμα της συνάντησης και κυρίως με ποιο τρόπο οι ώρες αυτές θα ικανοποιήσουν εκπαιδευτικούς με διαφορετικά χρόνια υπηρεσίας, και θα τους δώσουν πραγματικά εφόδια για την εργασία τους στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την υπόθεση που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΧΕΣΗ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ: ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΝΟΣ ΕΥΡΕΩΣ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ. ΑΥΤΗ Η ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΕΝΝΟΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΘΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Σ.Σ., ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΕΦΙΚΤΗ Η ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ. ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΣΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
2. Με ποια κριτήρια, με ποιο περιεχόμενο και με ποιες επιμορφωτικές δράσεις θα οργανώνατε αυτή την επιμορφωτική συνάντηση;
=1.ΚΡΙΤΗΡΙΑ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΣΟΤΙΚΑ = ΑΝ ΕΙΜΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ π.χ. ΘΑ ΛΑΜΒΑΝΑ ΥΠΟΨΗ ΜΟΥ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΕΙ. 2.ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΣΥΝΥΦΑΣΜΕΝΑ ΤΟΣΟ ΜΕ ΤΗΝ ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.
2.ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: ΘΑ ΑΦΟΡΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: **Σχεδιασμός (προετοιμασία) => Διεξαγωγή (στρατηγική) => Αξιολόγηση.** ΆΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ: ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ, ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (ΓΟΝΕΙΣ, ΜΑΘΗΤΕΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ). ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ. ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ. ΝΕΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΚΛΠ.
3.ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ: α.ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Σ.Σ. ή ΤΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ. β.ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΠΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ. γ.ΔΙΑΛΟΓΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΕΠΙ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΓΕΙΡΟΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ, ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΛΥΠΟΙΚΙΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ. δ.ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ.

102ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα τονίζουν ότι η ενημέρωση με ταχύρυθμα επιμορφωτικά προγράμματα για τις εκάστοτε εκπαιδευτικές καινοτομίες δεν είναι αρκετή για να επιφέρει την αναμενόμενη αλλαγή στη σχολική εργασία και, κατά συνέπεια στη μάθηση των παιδιών. Οι διεργασίες αλλαγής και βελτίωσης της εκπαίδευσης προϋποθέτουν την επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού στο αντικείμενο της ειδικότητάς του, αλλά δεν απορρέουν αυτόματα από αυτή. Είναι αποτέλεσμα ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί συμμετέχουν στις επιμορφωτικές συναντήσεις που διενεργούνται από φορείς (Π.Ι., ΟΕΠΕΚ) και τον σύμβουλο, αλλά εκφράζουν έντονο προβληματισμό για την ικανότητα να ανταπεξέλθουν στις προτεινόμενες αλλαγές. Εκφράζουν την αδυναμία τους στον Σχολικό Σύμβουλο και τη διάθεσή τους να συνεχίσουν να διδάσκουν με τις δοκιμασμένες, κατά τη γνώμη τους, και πιο παραδοσιακές μεθόδους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα ερευνητικά ευρήματα με τον προβληματισμό που περιγράφει το σενάριο;
=ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΑΠΡΟΘΥΜΙΑΣ: ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΑΠΡΟΘΥΜΟΙ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΕΜΜΕΝΟΥΝ ΣΤΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ.
2. Τι θα προτείνατε ως Σύμβουλος να κάνουν και πώς, ώστε να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευτικοί το πρόβλημά τους;
= ΝΑ ΘΕΛΗΣΟΥΝ ΝΑ ΝΟΙΩΣΟΥΝ ΤΗΝ ΗΔΟΝΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ=ΝΑ ΠΡΟΒΟΥΝ ΣΕ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΑΦΕΝΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ.

103ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικές και ερευνητικές απόψεις υποστηρίζουν ότι ο στοχαστικο-κριτικός εκπαιδευτικός κατά την ώρα της διδασκαλίας, μεταξύ άλλων, (α) ακροάται «εμπραθητικά» τους μαθητές του για να κατανοήσει τι ακριβώς λένε και πώς το στηρίζουν, (β) αναδεικνύει τη μεταγνωστική διάσταση της μάθησης, (γ) ενθαρρύνει την ενεργό δράση και τη διαφοροποίηση των μαθητών και (δ) μετατρέπει την τάξη του σε «κοινότητα διερεύνησης».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας καθηγητής εργάζεται σε ένα Πειραματικό Γυμνάσιο αστικού κέντρου. Στοχεύοντας στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, σύμφωνα με τα λεγόμενά του στον Σύμβουλο της ειδικότητας, προβληματίζεται γιατί, όταν χρησιμοποιεί εικόνες με έργα τέχνης στο μάθημα, ακόμη και σε ομάδες, οι μαθητές, από τη μια, δεν ενθουσιάζονται και, από την άλλη, δεν διαφαίνεται να πετυχαίνουν την παραγωγή σκέψης, κρίσης κ.ά. Τις εικόνες με τα έργα τέχνης (με όλα τα στοιχεία: ζωγράφος, τίτλος, χρονολογία, ρεύμα κ.ά) τις προσφέρει ο ίδιος στις ομάδες και παραπέμπει σε αυτές κατά την παρουσίαση της νέας ύλης. Π.χ. «όπως βλέπετε στον πίνακα....».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την πρακτική του εκπαιδευτικού που περιγράφει το σενάριο;
=ΣΧΕΣΗ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ: ΟΣΑ ΚΑΝΕΙ ΑΥΤΟΣ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΤΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΕΠΙΣΗΣ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ, ΜΕΤΕΤΡΕΨΕ ΤΟ ΜΕΣΟΝ (= ΧΡΗΣΗ ΕΙΚΟΝΑΣ) ΣΕ ΣΚΟΠΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να κατανοήσει τη χρήση της εικόνας με στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και ποιες τεχνικές χρήσης της εικόνας θα του προτείνατε;
= ΘΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΑ ΟΤΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΟΝ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΒΛΕΠΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΕΠΙΘΥΜΗΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ. => ΠΡΑΚΤΙΚΗ: (α) να ακροάται «εμπραθητικά» τους μαθητές του για να κατανοήσει τι ακριβώς λένε και πώς το στηρίζουν, (β) να αναδεικνύει τη μεταγνωστική διάσταση της μάθησης, (γ) να ενθαρρύνει την ενεργό δράση και τη διαφοροποίηση των μαθητών και (δ) να μετατρέπει την τάξη του σε «κοινότητα διερεύνησης».

104ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές.

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, ο κύριος σκοπός της αξιολόγησης των μαθητών είναι να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να διαμορφώσει ολοκληρωμένη αντίληψη των γνώσεων των μαθητών, ώστε να μπορεί να πάρει παιδαγωγικές αποφάσεις, βασισμένες σε πραγματικά δεδομένα. Είναι σημαντικός ο ρόλος της στην ανατροφοδότηση μαθητών και εκπαιδευτικού με πληροφορίες σχετικές με τις συνθήκες που επικρατούν στη διδασκαλία και στη διαδικασία μάθησης και με τις δυσκολίες και αδυναμίες των μαθητών. Η αξιολόγηση αναμένεται να έχει περισσότερο ποιοτικό παρά ποσοτικό χαρακτήρα.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παρακολουθείτε ένα μάθημα σε Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας κατά το οποίο ο εκπαιδευτικός στο τέλος της ώρας δίνει ένα 15-λεπτο τεστ στους μαθητές, λέγοντάς σας ότι το χρησιμοποιεί προκειμένου να αξιολογήσει την κατανόηση του συγκεκριμένου μαθήματος, καθώς και για την τελική αξιολόγηση του τριμήνου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς συνδέετε τα όσα περιγράφονται στο παραπάνω σενάριο με την αρχική θεωρητική τοποθέτηση;

= Η ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ, ΣΥΝΕΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΑΤΕΛΗΣ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.

2. Ποια θα ήταν η συμβουλή και ποιες οι προτάσεις σας προς τον συνάδελφο, του οποίου τη διδασκαλία παρακολουθήσατε;

= ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΕΛΛΙΠΗ ΚΑΙ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ, ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΠΑΡΑ ΠΟΣΟΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.

105ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία καθιστά δυνατή την ανταπόκριση μας στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών των ανομοιογενών τάξεων των σχολείων μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική ή ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν διαφορετικά προφίλ μάθησης. Στη διαφοροποιημένη διδασκαλία, τα ενδιαφέροντα και οι μαθησιακές ανάγκες των μαθητών διαμορφώνουν το περιεχόμενο και τις διδακτικές στρατηγικές, για να προσαρμόσουν την εκπαίδευση στο παιδί και όχι το παιδί στην εκπαίδευση.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας ζητά από τους μαθητές του να επεξεργαστούν συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό για το μάθημα της ημέρας, χρησιμοποιώντας κυρίως εικόνες και διαφορετικής έκτασης και δυσκολίας κείμενα. Ζητούμενο είναι οι μαθητές, που έχουν ήδη μελετήσει το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου, να σημειώσουν παρατηρήσεις με βάση το πρόσθετο υλικό. Παρακολουθώντας

την εξέλιξη της δραστηριότητας, ο εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι κάποιοι μαθητές δυσκολεύονται αρκετά τόσο στην αξιοποίηση των εικόνων όσο και των κειμένων, ενώ ταυτοχρόνως άλλοι ολοκληρώνουν πολύ εύκολα τη δραστηριότητα χωρίς ιδιαίτερη ανάγκη βοήθειας ή εξάσκησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΤΙΚΗ: Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν διαφορετικά προφίλ μάθησης.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλευάτε και τι θα προτείνατε στον/την εκπαιδευτικό να κάνει και πώς προκειμένου να καταστήσει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες τις πρακτικές του;
= ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΔΥΝΑΤΗ Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΙΑΣ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ. ΝΑ ΛΑΒΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΟΤΙ Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ, ΝΟΗΤΙΚΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ, ΣΩΜΑΤΙΚΗ Η ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΗ. ΟΠΟΤΕ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΑΝΑΛΟΓΑ. ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ, ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΑ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΡΟΦΙΛ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΩΣΤΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΕΤΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

106ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές.

Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία καθιστά δυνατή την ανταπόκριση μας στις διαφορετικές ανάγκες των ανομοιογενών τάξεων στα σχολεία μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική ή ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν διαφορετικά προφίλ μάθησης. Στη διαφοροποιημένη διδασκαλία, τα ενδιαφέροντα και οι μαθησιακές ανάγκες των μαθητών διαμορφώνουν το περιεχόμενο και τις διδακτικές στρατηγικές, για να προσαρμόσουν την εκπαίδευση στο παιδί και όχι το παιδί στην εκπαίδευση.

Β. Περιγραφή Σεναρίου.

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ο εκπαιδευτικός ενός τμήματος Γ΄ Γυμνασίου επιθυμεί να οργανώσει ένα σχέδιο εργασίας (project) (διάρκειας 2-3 μαθημάτων), το οποίο θα επικεντρωθεί σε συγκεκριμένη ενότητα. Κατηγοριοποιεί τους μαθητές της τάξης του χωρίζοντάς τους σε τρεις μεγάλες ομάδες (με βάση την εκτίμησή του για το στυλ μάθησής τους): όσους διαθέτουν περισσότερο ακαδημαϊκό στυλ και προτιμούν τη χρήση γραπτού και προφορικού κειμένου, εκείνους που έχουν πιο καλλιτεχνική φύση και προτιμούν τη χρήση των τεχνών, και τέλος εκείνους που προτιμούν να εκφράζονται μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας. Ζητά τη βοήθειά σας για τη δημιουργία διαφοροποιημένων στρατηγικών καθώς και διαφοροποιημένων τελικών προϊόντων (από τις ομάδες των μαθητών), τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στην αξιολόγησή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το παιδαγωγικό σενάριο που περιγράφεται;

= ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Έχοντας υπόψιν τη συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες του όπως αυτές περιγράφονται στο σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΤΟΙΜΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΩΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΜΑΣΤΕ ΕΝΑ PROJECT ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΚΑΙ ΘΑ ΘΕΣΩ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ. ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΟΡΕΞΗ ΝΑ ΤΟ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ.

107ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έρευνες στο χώρο των διερευνητικών και διαθεματικών προσεγγίσεων της διδασκαλίας έχουν δείξει ότι, όταν η οργάνωση της διδασκαλίας περιλαμβάνει δραστηριότητες διερεύνησης ερωτημάτων για θέματα που ενδιαφέρουν τους ίδιους τους μαθητές, καθώς επίσης και όταν επιχειρείται διασύνδεση του περιεχομένου του μαθήματος με καταστάσεις της πραγματικής ζωής, τότε οι μαθητές συμμετέχουν πιο ενεργά και αποκτούν σημεία προσωπικής εμπλοκής. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι θέματα και δραστηριότητες αποκτούν νόημα για τους μαθητές και η γνώση ενδιαφέρον.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής σε ένα τμήμα της Γ΄ Γυμνασίου διδάσκει με βάση το σχολικό βιβλίο, αναπαράγοντας το κείμενο της ενότητας: (α) παραθέτει μονολογικά τα στοιχεία του μαθήματος της ημέρας, (β) ερωτά για απορίες και (γ) ανακεφαλαιώνει τα βασικά στοιχεία του μαθήματος. Στη συζήτηση μαζί σας ο εν λόγω καθηγητής παραπονείται ότι οι σημερινοί μαθητές δεν δείχνουν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για τα μαθήματα και το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΙΑΣ. ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΧΑΣΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να κινητοποιήσει το μαθητικό ενδιαφέρον για το μάθημα του;

= ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΩΣΤΕ ΑΥΤΗ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΚΑΘΩΣ ΕΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ, ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΠΙΟ ΕΝΕΡΓΑ ΚΑΙ ΝΑ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΣΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΟΛΩΝ ΑΥΤΩΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΘΑ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΝΟΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΓΝΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ.

108ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στις θεωρίες για τα κίνητρα και για τη μάθηση υποστηρίζεται ότι ο μαθητής δίνει μεγαλύτερη σημασία στο αίσθημα προσωπικής ικανοποίησης και στην αυτο-εκτίμηση παρά στην υλική επιβράβευση. Οι μαθητές κινητοποιούνται, όταν οι δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν, ενθαρρύνουν το αίσθημα της αυτονομίας και όταν αισθάνονται ότι

τους σέβονται και τους εμπιστεύονται. Αν οι εκπαιδευτικοί απευθυνθούν στις αξίες και στην συναισθηματική ανταπόκριση των μαθητών, τότε είναι πιθανότερο να ενισχύσουν τα μαθητικά κίνητρα και, έτσι, να επιτύχουν υψηλά επίπεδα μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι εκπαιδευτικοί παραπονιούνται ότι οι μαθητές τους δεν δείχνουν ενδιαφέρον συμμετοχής στο μάθημά τους και πολύ περισσότερο για τις δυσκολίες που συναντούν να τους εμπλέξουν σε δραστηριότητες με διάρκεια, όπως είναι τα σχέδια εργασίας. Διαπιστώνουν ότι ακόμη και η υπόσχεση απτής ανταμοιβής (π.χ. μεγαλύτερος βαθμός στο τρίμηνο) δεν έχει το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το σενάριο που περιγράφεται;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κατάσταση που περιγράφεται στο σενάριο;

= ΝΑ ΛΑΒΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΟΤΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΔΙΝΕΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΑΡΑ ΣΤΗΝ ΥΛΙΚΗ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ. ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ, ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΥΝ ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΤΑΝ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΟΤΙ ΤΟΥΣ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑΙ. ΑΝ, ΛΟΙΠΟΝ, ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΠΕΥΘΥΝΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΤΟΤΕ ΕΙΝΑΙ ΠΙΘΑΝΟΤΕΡΟ ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ, ΕΤΣΙ, ΝΑ ΕΠΙΤΥΧΟΥΝ ΥΨΗΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΑΥΤΟ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΠΡΑΤΤΟΥΝ ΣΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ.

109ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα αποτελούν δεξιότητες απαραίτητες στην προετοιμασία των μαθητών για το νέο πολιτισμικό περιβάλλον. Θεωρείται αναγκαία η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη και την καθοδηγούμενη κατάκτηση της γνώσης, στη διερεύνηση και στην επέκτασή της. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού μετασχηματίζεται από τον πλήρη έλεγχο της τάξης και τη χρήση της παρεμβατικής καθοδήγησης, σε ένα ρόλο όπου με τη χρήση της φθίνουσας καθοδήγησης δίνει όλο και περισσότερη ελευθερία και έλεγχο στους μαθητές. Ως μέσο για την επίτευξη αυτών των στόχων προτείνονται οι συνεργατικές προσεγγίσεις διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε Γυμνάσια της περιφέρειάς σας μερικοί εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν πιλοτικά από το τρέχον σχολικό έτος τις προβλεπόμενες από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών «Βιωματικές Δράσεις», στο πλαίσιο των οποίων οι μαθητές συνεργάζονται σε μικρές ομάδες για να διερευνήσουν ποικίλα θέματα. Από τα πρώτα βήματα εφαρμογής, όμως, οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν δυσκολίες των μαθητών στη διερευνητική επεξεργασία των δεδομένων του θέματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΝ ΠΟΛΛΟΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΟΙ ΚΑΙ ΑΠΕΙΡΟΙ ΣΤΙΣ «ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ», ΟΠΟΤΕ ΑΔΥΝΑΤΟΥΝ ΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΟΥΝ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΙΘΑ ΟΤΙ Η ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΤΩΡΑ ΠΛΕΟΝ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΛΗΡΗ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ, ΣΕ ΕΝΑ ΡΟΛΟ ΟΠΟΥ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΔΙΝΕΙ ΟΛΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΩΣ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

110ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, τα Μοντέλα Διδασκαλίας και Μάθησης, τα οποία χρησιμοποιούν μικρές ομάδες σε διάφορες μορφές ομαδοκεντρικών και συνεργατικών προσεγγίσεων, επιδρούν θετικά στις επιδόσεις των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους και βελτιώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις, μεγιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και της μάθησης. Στις προσεγγίσεις αυτές προβλέπεται η συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες, από την επιλογή του θέματος μέχρι τη διαμόρφωση των δραστηριοτήτων και την αξιολόγηση, και υποστηρίζεται ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενισχύουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στην περιφέρειά σας παρατηρείτε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί είναι επιφυλακτικοί προς τις συνεργατικές διδακτικές προσεγγίσεις. Υποστηρίζουν ότι στα σχολεία τους παρατηρείται ανομοιομορφία του μαθητικού πληθυσμού και η χρήση τέτοιων προσεγγίσεων δημιουργεί προβλήματα, διαταράσσει την τάξη και εντείνει φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών. Ακόμη και οι εκπαιδευτικοί που «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική σημασία τους, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε, με αιτιολόγηση την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος, δεν επιχειρούν συχνά τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΡΝΗΣΗΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΡΝΟΥΝΤΑΙ ΤΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες ;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΘΕΤΑ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ. ΘΑ ΠΡΟΕΒΑΙΝΑ ΣΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΡΧΙΣΟΥΝ ΝΑ ΜΠΑΙΝΟΥΝ ΣΤΟ ΝΕΟ ΠΝΕΥΜΑ.

111ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, τα μοντέλα διδασκαλίας και μάθησης τα οποία χρησιμοποιούν μικρές ομάδες σε διάφορες μορφές ομαδοκεντρικών και συνεργατικών προσεγγίσεων, επιδρούν θετικά στις επιδόσεις των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους και βελτιώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις, μεγιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και της μάθησης. Κατά τη διαδικασία εργασίας σε ομάδες οι μαθητές καλούνται να συζητήσουν, να εξηγήσουν, να συγκρίνουν, να τεκμηριώσουν τις απόψεις τους, να αξιοποιήσουν τις ικανότητες και δεξιότητες που έχουν αποκτήσει.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας κατά διαστήματα χωρίζει το μάθημα της επόμενης εβδομάδας σε τρία-τέσσερα μέρη και αναθέτει σε ισάριθμους μαθητές να μάθουν στη διάρκεια του Σαββατοκύριακου το «κομμάτι» του μαθήματος που τους αναλογεί, για να το διδάξουν ως ομάδα στο επόμενο μάθημα, παρουσιάζοντας διαδοχικά ο καθένας το «κομμάτι» του. Στη συζήτησή σας ο εκπαιδευτικός αναφέρει ότι κάνει χρήση συνεργατικής διδασκαλίας και φέρνει ως παράδειγμα την «ομάδα διδασκαλίας», όπως αποκαλεί το παραπάνω σχήμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το σενάριο που περιγράφεται;

= ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ ΧΡΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΛΩΣ ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ.

2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό για την αναζήτηση πρακτικών που θα είναι παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

= ΝΑ ΜΗΝ ΑΛΛΑΖΕΙ ΑΠΛΩΣ ΤΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ ΑΛΛΑ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΣΩΣΤΑ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ. ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΣΥΖΗΤΗΣΟΥΝ, ΝΑ ΕΞΗΓΗΣΟΥΝ, ΝΑ ΣΥΓΚΡΙΝΟΥΝ, ΝΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ, ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ.

112ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες στο χώρο της εκπαίδευσης έχουν δείξει ότι η διαχείριση της τάξης αποτελεί ένα σημαντικό λόγο ανησυχίας και άγχους των εκπαιδευτικών, ιδιαίτερα των νεοδιοριζόμενων. Οι συνομιλίες των μαθητών κατά την ώρα του μαθήματος, οι διαπληκτισμοί και η χρήση ανάρμοστων εκφράσεων και χειρονομιών μέσα στην τάξη, αλλά και η αρνητική και παθητική συμπεριφορά των μαθητών, μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές δυσκολίες στην ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να

κατέχουν στρατηγικές οργάνωσης της τάξης, καθώς και πρόληψης και αντιμετώπισης των προβλημάτων συμπεριφοράς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα τμήμα Γυμνασίου της περιφέρειάς σας 3 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τις πράξεις τους την αξία του σχολείου, παρασύροντας συχνά και άλλους μαθητές του τμήματος. Η χρήση ποινών (αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), τις οποίες επιστρατεύει ο εκπαιδευτικός για την αντιμετώπιση του προβλήματος, αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το σενάριο που περιγράφεται;

= ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΛΟΓΩ ΑΓΝΟΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ. ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΔΕΝ ΑΝΑΖΗΤΑ ΤΟ ΑΙΤΙΟ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΤΟ ΘΕΡΑΠΕΥΣΕΙ ΑΝΟΗΤΩΣ, ΣΥΝΕΠΩΣ ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ.

2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας / η παρέμβασή σας και ποιες οι προτάσεις σας στον εκπαιδευτικό που αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο πρόβλημα, για να αναπτύξει πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

= ΘΑ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΑΞΗΣ. ΘΑ ΤΟΥ ΕΦΙΣΤΟΥΣΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΔΕΝ ΤΟ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΛΛΑ Ο ΙΔΙΟΣ ΛΟΓΩ ΑΓΝΟΙΑΣ. ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΕΠΙΣΗΣ ΤΟΝ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ. ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΤΟ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΙΝ ΠΑΡΑ ΤΟ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙΝ. ΤΕΛΟΣ, ΘΑ ΠΡΟΕΒΑΙΝΑ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ.

113ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το «Νέο Σχολείο», προβάλλοντας την παιδοκεντρική αρχή που κυριαρχεί στις προτάσεις των σύγχρονων παιδαγωγών πολλές δεκαετίες τώρα, θέτει τον μαθητή στον κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, πιστεύοντας ότι μπορεί στο κατάλληλο διδακτικό πλαίσιο να λειτουργήσει ως «μικρός διανοούμενος», αξιοποιώντας τις εναλλακτικές δυνατότητες της γλώσσας, της μουσικής, του πολιτισμού, της λογοτεχνίας, των διαθεματικών προσεγγίσεων και των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης. Έτσι, θα γίνει σταδιακά αυτόνομος στη σκέψη και στη μάθηση και έτοιμος για τη δια βίου μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας έχουν επιφυλάξεις για τις δυνατότητες των μαθητών να λειτουργήσουν όπως τους οραματίζεται το “Νέο Σχολείο”. Άλλοι πάλι δυσκολεύονται να κατανοήσουν την εφαρμογή των αρχών αυτών στο μάθημά τους, ιδιαίτερα την αξιοποίηση της κριτικής σκέψης και των δεξιοτήτων δια βίου μάθησης. Αποφασίζουν να σας προσκαλέσουν για να τους βοηθήσετε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι μπορεί να έχει εφαρμογή η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και δια βίου μάθησης στο μάθημά σας;

= ΜΕ ΤΟ ΝΑ ΘΕΣΩ ΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ ΑΥΤΟ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΕΧΩ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΝΑ ΤΟ ΚΑΝΩ.

2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στους επιφυλακτικούς εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας, για να αναπτύξουν πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

= ΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΑΙΔΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΣΤΟΝ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ, ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΣΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΩΣ «ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΣ», ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ, ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ.

114ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το πλαίσιο του «Νέου Σχολείου», στόχος της εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες κατανόησης του κόσμου που τους περιβάλλει και των αναπαραστάσεων αυτού του κόσμου, ικανότητες διερεύνησης και ανάλυσης των δεδομένων αναφορικά με αυτό τον κόσμο, ικανότητες ανάπτυξης θεωρητικής σκέψης, ικανότητες αξιολόγησης, ικανότητες δημιουργίας, επικοινωνίας και συνεργασίας, καθώς και ικανότητες αξιοποίησης και εφαρμογής όσων μαθαίνουν προς επίλυση νέων προβλημάτων. Η κριτική σκέψη και οι ικανότητες που αυτή η θεωρία περιλαμβάνει αποτελούν, επομένως, προτεραιότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας δυσκολεύονται να κατανοήσουν την εφαρμογή των αρχών αυτών στο καθημερινό μάθημα τους, ιδιαίτερα την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και των ικανοτήτων που αναφέρονται παραπάνω. Αποφασίζετε να ασχοληθείτε στην περιφέρειά σας με τα θέματα αυτά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι μπορεί να έχει εφαρμογή η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και των επιδιωκόμενων ικανοτήτων στο μάθημα σας;

= Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ ΑΡΧΩΝ ΣΤΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ.

3. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας, για να αναπτύξουν πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

= ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΔΕΧΘΟΥΝ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΤΕΘΙΜΟΙ ΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΘΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟ ΣΤΟΧΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΕΙ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΣΩΝ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΠΡΟΣ ΕΠΙΛΥΣΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ Η ΚΡΙΤΙΚΗ

ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΟΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΥΤΗ Η ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ.

115ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες προσεγγίσεις της διδακτικής οι διαθεματικές προσεγγίσεις διδασκαλίας έχουν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα, βοηθούν στη διατήρηση της μάθησης, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν ισχυρότερα κίνητρα στους μαθητές. Οι διαθεματικές προσεγγίσεις αφορούν ποικιλία εφαρμογών και χρησιμοποιούν διαφορετικά μέσα και διδακτικές στρατηγικές με ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας, στη λογική της διαθεματικότητας, συχνά στο τέλος του μαθήματος χρησιμοποιεί καλλιτεχνικές δημιουργίες που έχουν κάποια σχέση με το μάθημα της ημέρας. Συνήθως παρέχει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός πληροφορίες για τα χρησιμοποιούμενα έργα ή παραπέμπει τους μαθητές στο διαδίκτυο για ανεύρεση σχετικών πληροφοριών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;

= Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΥΤΟΣ ΚΑΤ' ΟΥΣΙΑΝ ΑΓΝΟΕΙ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΛΩΣ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΖΕΙ.

2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στον/στην συγκεκριμένη εκπαιδευτικό που ζητά την άποψή σας για τον τρόπο αξιοποίησης των καλλιτεχνικών έργων;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΤΟΙΜΟ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΕΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΤΟΣΟ ΣΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ. ΘΑ ΤΑ ΕΘΕΤΑ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ. ΕΠΙΣΗΣ ΘΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΣΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ.

116ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, υπάρχει η αναγκαιότητα της υιοθέτησης της «αυθεντικής αξιολόγησης» ή «εναλλακτικής αξιολόγησης», η οποία εστιάζει όχι μόνο στο περιεχόμενο, αλλά και στη διαδικασία της μάθησης. Η αξιολογική αποτίμηση των μαθητών και στους δύο αυτούς τομείς γίνεται μέσα από διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων και ανάθεσης δραστηριοτήτων. Έτσι, η αξιολόγηση γίνεται συνεχής και ευέλικτη, αποτελεί οργανικό και λειτουργικό μέρος της διδακτικής πράξης, αντικατοπτρίζοντας με τον τρόπο αυτό την ατομική πρόοδο των μαθητών, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διδασκαλία. Τέλος, στη λογική της παιδαγωγικής λειτουργίας της αξιολόγησης, προτείνεται και η αυτο-αξιολόγηση των μαθητών, ιδίως όταν συνοδεύεται με τη χρήση διαβαθμισμένων κριτηρίων αξιολόγησης (rubrics).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας καταθέτουν τον προβληματισμό τους σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών, που είναι από μόνη της

δύσκολη υπόθεση και γίνεται ακόμη δυσκολότερη με το πλήθος των μαθητών και των διαφορετικών τμημάτων. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες είναι αδύνατο ο καθηγητής να θυμάται όλους τους μαθητές του και να έχει σχηματίσει αντικειμενική εικόνα για τις προσπάθειες και την πρόδοό του, με αποτέλεσμα η βαθμολογία τους να στηρίζεται κυρίως στα διαγωνίσματα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
= ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΑΣΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ.

2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν αυτές τις δυσκολίες;
= ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΤΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟ ΕΝΑ ΤΡΙΤΟ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ => ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ => ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΟ ΙΔΙΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΟΥ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΥΙΟΘΕΤΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ: ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ «ΑΥΘΕΝΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ» Η «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ», Η ΟΠΟΙΑ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. Η ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΥΟ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ. ΈΤΣΙ, Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΚΤΗ, ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ, ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΥΤΟ ΤΗΝ ΑΤΟΜΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΠΡΙΝ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. ΤΕΛΟΣ, ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΚΑΙ Η ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΙΔΙΩΣ ΟΤΑΝ ΣΥΝΟΔΕΥΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (RUBRICS).

117ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν συντελεστεί ραγδαίες αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο με συνέπεια τη δημιουργία πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών. Η πολιτισμική διαφορετικότητα θεωρείται από αρκετούς ως ένα χαρακτηριστικό των σύγχρονων κοινωνιών, το οποίο έχει ωθήσει τη σύγχρονη εκπαίδευση σε προσεγγίσεις με βάση τις αρχές της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα Γυμνάσιο αστικού κέντρου, στο τμήμα που παρακολουθείτε, παρατηρείτε ότι η πλειοψηφία των μαθητών δεν είναι ελληνικής καταγωγής. Ο/Η εκπαιδευτικός επιβεβαιώνει την εικόνα αυτή και προσθέτει ότι σε πολύ μεγάλο ποσοστό οι μαθητές αυτοί έχουν την ελληνική ως ξένη γλώσσα και δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν και, κυρίως, να κατανοήσουν τα σχολικά κείμενα. Στον τομέα αυτό ζητά τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
= ΣΧΕΣΗ ΑΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ: ΕΠΟΜΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΥΤΟΙ ΝΑ ΔΥΣΚΟΛΕΥΟΝΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΟΥΝ ΑΦΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ.

2. Ποιές θα ήταν οι προτάσεις σας στον/στην συγκεκριμένο/η εκπαιδευτικό για να αναπτύξει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες πρακτικές;
= ΝΑ ΡΙΞΕΙ ΤΟ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΑΚΡΙΒΩΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΝΤΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ. ΔΗΛΑΔΗ ΣΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΗΝ ΔΥΣΚΟΛΕΥΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥΣ. Ο ΑΛΛΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΚΑΘΙΕΡΩΘΕΙ ΠΛΕΟΝ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ(!!!).

118ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με ευρύτερης αποδοχής παιδαγωγικές αρχές, που τονίζει και το Νέο Σχολείο, η εκπαίδευση των παιδιών είναι συμμετοχική υπόθεση. Επομένως, η συστηματοποίηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ του σχολείου, της οικογένειας των μαθητών, αλλά και τις ευρύτερης κοινότητας συμβάλλει θετικά στη δευτερογενή κοινωνικοποίησή τους και στην ομαλή εξέλιξη της μαθησιακής τους πορείας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γυμνάσιο στο κέντρο εργατικής συνοικίας με υψηλό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μερικά τμήματα διαπιστώνετε έλλειψη ενδιαφέροντος από την πλευρά των μαθητών, δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος και έντονα προβλήματα στην τήρηση των κανόνων που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή. Η επικοινωνία σχολείου με τις οικογένειες είναι περιορισμένη, με εξαίρεση μια μικρή ομάδα γονέων που δραστηριοποιήθηκαν προσφάτως, για να διαμαρτυρηθούν στην διευθυντή και να απαιτήσουν την απομάκρυνση από το σχολείο ορισμένων μαθητών, αλλοδαπών στην πλειονότητά τους, που παρουσιάζουν έντονα προβλήματα συμπεριφοράς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω αρχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΥΓΧΥΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙΣΑΣ ΑΡΝΗΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.

1. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μετατρέψουν την παιδαγωγική αρχή σε αποτελεσματική εκπαιδευτική παρέμβαση;

= ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΝ ΩΣΤΕ ΣΤΟ ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ. ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΟΤΙ Η ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΘΑ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ Σ ΤΟΥΣ ΠΟΡΕΙΑΣ.

119ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ο όρος «διαφοροποιημένη διδασκαλία» αναφέρεται σε μια συστηματική προσέγγιση στο σχεδιασμό του συνόλου της διδασκαλίας για μαθητές με διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες. Για τον κατάλληλο σχεδιασμό της διδασκαλίας, δίνεται έμφαση στις τρεις διαστάσεις της διδασκαλίας: το περιεχόμενο, τις διαδικασίες επεξεργασίας του περιεχομένου και το τελικό προϊόν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με αρκετά μαθησιακά κενά και χαμηλό ενδιαφέρον για το σχολείο δεν μπορεί να παρακολουθήσει το σχολικό πρόγραμμα λόγω της αυξημένης απροσεξίας που παρουσιάζει. Αδυνατεί να ολοκληρώσει τη μελέτη του στο σπίτι, δυσκολεύεται να συγκεντρωθεί στο μάθημα, ενώ δεν είναι σε θέση να αναγνωρίσει τις δυσκολίες του, ώστε να τις αντιμετωπίσει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΔΥΝΑΤΟΥΝ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙ ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥΣ. ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΔΙΝΕΤΑΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ.

120ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές δομούν προσωπικά τη μάθησή τους και προσπαθούν να βρουν νόημα σε ό,τι διδάσκονται. Για να δομήσουν το νόημα κάθε φορά, βοηθούνται από τις προηγούμενες εμπειρίες τους, τις πεποιθήσεις τους, τα ενδιαφέροντά τους και προσεγγίζουν τη μάθηση με διαφορετικούς τρόπους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης, ενώ μπορεί να «διαβάσει», δεν μπορεί να κατανοήσει τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων και συγκεκριμένα δεν μπορεί να εξάγει συμπεράσματα από αυτό. Η συμπερασματική του κατανόηση είναι μηδενική, καθώς ο μαθητής δεν μπορεί να απαντήσει σε ερωτήσεις που απαιτούν το συνδυασμό της προηγούμενης γνώσης του και των πληροφοριών του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΑΣΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ (= ΑΠΟΚΤΗΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ) ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΒΙΒΑΣΤΗΚΕ. ΤΟ ΚΕΝΟ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΑΝΑΠΛΗΡΩΤΟ

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= ΝΑ ΜΠΟΡΕΣΕΙ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΚΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΟΡΟΤΕΡΟ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΚΡΙΝΕΙ ΑΥΤΟΣ. ΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΩΡΩ ΑΠΙΘΑΝΟ ΝΑ ΚΑΛΥΦΘΕΙ ΤΟ ΚΕΝΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΟΝΩΝ.

121ο Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία στηρίζεται στους παράγοντες που αφορούν το γνωστικό προφίλ του μαθητή (δημιουργικότητα, συνθετική ή αναλυτική σκέψη, συνεργατικότητα ή ανταγωνιστικότητα, συγκεκριμένη ή αφηρημένη σκέψη, στοχαστικότητα ή έντονη δράση). Για το λόγο αυτό το διδακτικό υλικό θα πρέπει να διαφοροποιείται/προσαρμόζεται ανάλογα με το γνωστικό προφίλ των μαθητών της τάξης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι για να ασκήσουν διαφοροποιημένη διδασκαλία πρέπει να βρουν διαφορετικό υλικό από εκείνο του Αναλυτικού Προγράμματος ή να σχεδιάσουν δικό τους. Καθώς όμως λίγοι έχουν τις γνώσεις, το χρόνο και την εμπειρία για την παραγωγή διαφοροποιημένου υλικού, οι υπόλοιποι διδάσκουν με τον παραδοσιακό τρόπο και δεν κάνουν καμία διαφοροποίηση στο περιεχόμενο της διδασκαλίας τους. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μαθαίνουν μόνο οι «μέτριοι» και οι «άριστοι» μαθητές, ενώ οι αδύναμοι και οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποκτούν όλο και μεγαλύτερα μαθησιακά κενά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΚΑΝΟΥΝ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ: ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΑ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΑΠΟ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Η ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΣΟΥΝ ΔΙΚΟ ΤΟΥΣ. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΗΛΑΔΗ ΖΗΤΗΜΑ ΜΕΣΟΥ-ΥΛΙΚΟΥ ΑΛΛΑ ΑΡΝΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς του σεναρίου να κάνουν και πώς, ώστε να μετατρέψουν την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

=ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΝΑ ΤΗΝ ΑΣΚΟΥΝ ΜΕ ΤΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ. ΘΑ ΒΟΗΘΗΘΟΥΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ.

122ο Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας όλοι οι μαθητές διδάσκονται το ίδιο αντικείμενο. Δεν διαφοροποιούνται τα θέματα που εξετάζονται, αλλά το επίπεδο των θεμάτων και ο τρόπος προσέγγισής τους. Με άλλα λόγια, ο εκπαιδευτικός διδάσκει την ίδια έννοια/αντικείμενο, αλλά διαφοροποιεί το επίπεδο αφαίρεσης, τη δυσκολία της κριτικής σκέψης που απαιτείται και το βαθμό καθοδήγησης. Με αυτό τον τρόπο, όλοι οι μαθητές καλούνται να σκεφθούν κριτικά, αλλά σε διαφορετικό επίπεδο. Διαφοροποιώντας τις ερωτήσεις ο εκπαιδευτικός μπορεί να καλέσει ορισμένους μαθητές να βρουν αιτιακές σχέσεις, άλλους να κάνουν βασικές υποθέσεις και άλλους να βρουν τα κεντρικά σημεία της ενότητας. Όλοι οι μαθητές εργάζονται στο ίδιο αντικείμενο με διαφορετικούς όμως τρόπους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί συχνά κάνουν απλές ερωτήσεις στους «αδύναμους» μαθητές του τύπου *ποιος, πού, τι, πότε*. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, δεν διαφοροποιείται η διδασκαλία, απλώς περιορίζονται και η μάθηση και η σκέψη σε ένα χαμηλότερο επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΥΔΕΜΙΑ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΥΤΗΣ. ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΧΡΗΣΗ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΟΛΟΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΔΕΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ, ΑΛΛΑ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥΣ. ΘΑ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΛΟΙΠΟΝ ΣΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΝΝΟΙΑ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ, ΤΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ. ΝΑ ΚΑΛΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΣΚΕΦΘΟΥΝ ΚΡΙΤΙΚΑ, ΑΛΛΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΛΕΣΕΙ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΑΙΤΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΑΛΛΟΥΣ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ. ΤΟΙΟΥΤΟΤΡΟΠΩΣ ΟΛΟΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΟΜΩΣ ΤΡΟΠΟΥΣ.

123ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες είναι σημαντική, διότι έχει την προσωπική σφραγίδα του κάθε μαθητή και μεταφέρει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο του μαθητή. Σε μια τάξη διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι τρόποι αξιολόγησης της προόδου και της επίδοσης του μαθητή δεν περιορίζονται στην προφορική διήγηση, τις απαντήσεις σε ερωτήσεις και την παραγωγή γραπτού λόγου, αλλά περιέχει (και) πολλές δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης σε διαφορετικά πλαίσια. Ενδείκνυται, μάλιστα, οι εργασίες αυτές να φυλάσσονται στον Ατομικό Φάκελο του Μαθητή (portfolio) και να αποτελούν και αντικείμενο αυτο-αξιολόγησης.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας μαθητής με δυσλεξία πρέπει να εξετάζεται προφορικά σύμφωνα με τη διάγνωσή του και το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έχει σχεδιαστεί από το ΚΕΔΔΥ της περιοχής του. Παρόλα αυτά, το άγχος του στις προφορικές εξετάσεις είναι τόσο μεγάλο, που δεν αποδίδει όπως θα μπορούσε αν επιλεγόταν ένας διαφορετικός τρόπος αξιολόγησης. Οι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής του σχολείου του δεν βρίσκουν άλλη λύση και επιμένουν στην προφορική εξέταση, οδηγώντας το μαθητή σε σίγουρη αποτυχία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΙΠΟΥΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΘ' ΟΛΟΝ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΤΟΣ. ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΚΑΘ' ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΕΚΛΗΘΗ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΕΞΕΛΘΕΙ ΣΕ ΠΟΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΝΩΣΗΣ

ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ. ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΟΤΙ ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΤΑΙ ΟΤΙ ΥΠΗΡΧΕ ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΛΟΣ ΜΑΘΗΤΗ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= ΝΑ ΜΗΝ ΕΜΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΛΛΑ ΝΑ ΟΡΙΖΟΥΝ ΣΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ. ΕΝΔΕΙΚΝΥΤΑΙ, ΜΑΛΙΣΤΑ, ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΥΤΕΣ ΝΑ ΦΥΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ (PORTFOLIO) ΚΑΙ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.

124ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η επανεκπαίδευση στην απόδοση αιτιολογικών προσδιορισμών επιτυχίας ή αποτυχίας (δηλ. να αναφέρει ο μαθητής ότι επιτυγχάνει ή αποτυγχάνει λόγω προσπάθειας ή ικανοτήτων του και όχι λόγω τύχης) λειτουργεί ενισχυτικά στην προσπάθεια μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες, καθώς συμβάλλει στην καλύτερη και ανώδυνη διαχείριση μιας ενδεχόμενης αποτυχίας σε κάποιο ακαδημαϊκό έργο. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ενός γνωστικού αντικειμένου, δεν αρκεί ο εκπαιδευτικός να λέει στο μαθητή πως πρέπει να προσπαθεί περισσότερο, αλλά να του προσφέρει απτές **υποδείξεις** πώς μπορεί να το επιτύχει.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μια μαθήτρια αποδίδει σχεδόν πάντα την επιτυχία της στην τύχη και την αποτυχία της στο χαμηλό νοητικό της δυναμικό (κάτι το οποίο δεν ισχύει). Εξαιτίας αυτών των αιτιολογικών προσδιορισμών της επιτυχίας και της αποτυχίας που έχει, αποτυγχάνει συχνά στις σχολικές εργασίες της, ενώ ο εκπαιδευτικός δεν ξέρει πώς να την υποστηρίξει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ: Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΥΤΗ ΑΝΗΚΕΙ ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ ΑΠΤΕΣ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΟ ΕΠΙΤΥΧΕΙ.

125ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι, εκτός από την ακριβή και γρήγορη ανάγνωση και την απόδοση νοήματος στις λέξεις, κατά την ανάγνωση απαιτούνται δεξιότητες όπως:

α. Η ενεργοποίηση της προηγούμενης γνώσης.

β. Η δημιουργία νοητικών αναπαραστάσεων.

γ. Η εύρεση από την πλευρά του αναγνώστη του σκοπού της ανάγνωσης.

δ. Ο σχηματισμός υποθέσεων σχετικών με το περιεχόμενο του κειμένου.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μια εκπαιδευτικός άκουσε σε επιμορφωτική εισήγηση ότι, για να ενισχύσει την αναγνωστική κατανόηση των μαθητών με δυσλεξία που

έχει στην τάξη της, πρέπει να διδάξει άμεσα και συστηματικά γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές. Δεν γνωρίζει όμως τι πρέπει ακριβώς να κάνει και ζητάει τη βοήθειά σας ως Σχολικού Συμβούλου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΙΑΣ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΓΝΟΕΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;
= ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΕΙ ΩΣΤΕ ΜΕ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΑ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ:
Α. Η ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΓΝΩΣΗΣ.
Β. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΟΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ.
Γ. Η ΕΥΡΕΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ.
Δ. Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

126ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με δίγλωσσο οικογενειακό περιβάλλον συχνά αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσκολίες με τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, που σημαίνει ότι έχουν ανάγκη από αμεσότερη στήριξη. Στοιχεία του στηρικτικού εκπαιδευτικού πλαισίου αποτελούν η βοήθεια του μαθητή να συσχετίζει το νέο με τις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες και να εντοπίζει σχέσεις.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μαθητές με γονείς μετανάστες, που μιλούν στο σπίτι άλλη γλώσσα από την ελληνική, καλούνται στο σχολείο να μάθουν όχι μόνο τη νέα ελληνική γλώσσα της καθημερινής επικοινωνίας, αλλά και τη σχολική γλώσσα των επιμέρους μαθημάτων. Οι εκπαιδευτικού, που δεν θέλουν να αφήσουν «πίσω» τους δίγλωσσους μαθητές, επιμένουν, συνήθως και κυρίως, στο λεξιλόγιο που βλέπουν ότι υστερούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΔΙΝΕΙ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ.
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;
= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΥΤΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ. ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΥΤΟΙ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΓΚΗ ΑΠΟ ΑΜΕΣΟΤΕΡΗ ΣΤΗΡΙΞΗ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ Η ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΙ ΤΟ ΝΕΟ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΖΕΙ ΣΧΕΣΕΙΣ.

127ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι παιδιά και έφηβοι με Μαθησιακές Δυσκολίες έχοντας χαμηλή αυτο-εικόνα και αυτο-αντίληψη οδηγούνται στην επιθετική συμπεριφορά και καταφεύγουν σε ανάλογες παρέες, για να κερδίσουν την προσοχή και την αναγνώριση των άλλων. Επομένως, έστω και έμμεσα η σχολική αποτυχία και η συνακόλουθη απόρριψη από συμμαθητές τους είναι η αιτία των προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών και εφήβων με Μαθησιακές Δυσκολίες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες συμμετέχει σε μικρή «άτακτη» ομάδα της τάξης του και συχνά εκφοβίζει κάποιους από τους συμμαθητές του που είναι άριστοι μαθητές, ώστε να γελάσουν οι υπόλοιποι στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΔΕΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕ ΤΟ ΑΙΤΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΥΤΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΑΝΩΣ ΕΙΤΕ ΑΝΕΧΤΗΚΕ ΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ «ΑΤΑΚΤΟΥΣ» ΜΑΘΗΤΕΣ, ΓΕΓΟΝΟΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΒΑΙΝΕΙ ΣΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΕΙΤΕ ΚΡΑΤΑΕΙ ΧΑΜΗΛΗ ΚΑΙ ΔΕΝ ΑΝΕΒΑΖΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΛΟΥΣ ΩΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΩΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥΣ. ΕΤΣΙ ΘΑ ΑΠΟΦΥΓΕΙ ΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ «ΑΤΑΚΤΟΥΣ» ΜΑΘΗΤΕΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΑΝΕΒΑΖΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΑΡΧΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ. ΕΧΕΙ ΚΑΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΧΑΜΗΛΗ ΑΥΤΟ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟ-ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ.

128ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι θεωρητικές μελέτες και έρευνες στην εκπαιδευτική διαδικασία επισημαίνουν ότι το ψυχολογικό κλίμα της τάξης διαμορφώνεται από πολλές παραμέτρους, μεταξύ των οποίων κύριο ρόλο κατέχουν οι σχέσεις καθηγητή-μαθητών και οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σε σχολεία της περιφέρειάς σας διαπιστώνετε ότι σε αρκετές τάξεις εντοπίζονται έντονα αρνητικά στοιχεία στο ψυχολογικό κλίμα με αρνητικές επιδράσεις στις σχέσεις μαθητών και εκπαιδευτικών καθώς και μεταξύ των μαθητών. Μερικοί εκπαιδευτικοί όμως υποτιμούν το πρόβλημα και εστιάζουν κυρίως στη διδασκαλία «της ύλης» του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο θα προσπαθήσετε να αναδείξετε τη σπουδαιότητα του προβλήματος;

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ Μαθησιακό περιβάλλον - Κλίμα τάξης: Ο εκπαιδευτικός διατηρεί ευχάριστο και ζεστό περιβάλλον, αποφεύγοντας σαρκασμούς και αρνητικές κριτικές και διατηρώντας ένα κλίμα ευγένειας και αλληλοσεβασμού. -Προτείνονται από τον Σ.Σ.

σχετικά βιβλία που έχουν παραδείγματα πρακτικής εφαρμογής του τι σημαίνει δημιουργία θετικού δεκτικού κλίματος τάξης (Βιβλία του Ντραϊκωρς και του Νήλ). - Ιδιαίτερη ενημέρωση, υπό τύπον σεμιναρίου, του/της καθηγητή/τριας επί του θέματος από τον Σ.Σ. -Δειγματική διδασκαλία από τον Σ.Σ., όπου θα συνειδητοποιήσει ο/η συνάδελφος τι σημαίνει «θετικό κλίμα τάξης».

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να βελτιώσουν την κατάσταση;

-ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ Σ.Σ. ΣΧΕΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΔΕΚΤΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΤΑΞΗΣ (ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΝΤΡΑΪΚΩΡΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΗΛ). -ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, ΥΠΟ ΤΥΠΟΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ, ΤΟΥ/ΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ Σ.Σ. -ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΣΚΑΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Σ.Σ., ΟΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ Ο/Η ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΣ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ «ΘΕΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ». ΕΠΙΣΗΣ, ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΟΤΙ Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΙΤΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.. ΟΤΑΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ, ΟΙ ΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ (ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΠΤΙΚΩΝ, ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ), ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

129ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, η γνώση κατασκευάζεται μέσα από την αλληλεπίδραση του ανθρώπου με τους άλλους γύρω του. Τα μαθησιακά περιβάλλοντα που διαμορφώνονται στις τάξεις πρέπει, επομένως, να λειτουργούν ως *κοινότητες μάθησης*: να διευκολύνουν τις επιθυμητές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών και, περνώντας από την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων), να συμβάλουν στη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα** Ένας εκπαιδευτικός εργάζεται σε Γυμνάσιο αστικού κέντρου. Στη διάρκεια των μαθημάτων του συζητά με τους μαθητές του τις απόψεις τους για τις διδακτικές πρακτικές και την όλη σχολική πραγματικότητα. Οι μαθητές εκφράζουν το παράπονο ότι στα περισσότερα μαθήματα δεν αντιμετωπίζονται ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα. Νιώθουν ότι η φωνή τους δεν ακούγεται. Αντίθετα, κάθονται παθητικά επί έξι διδακτικές ώρες, μόνο για να ακούν τους καθηγητές τους, να σημειώνουν στο τετράδιό τους ή στην καλύτερη περίπτωση να απαντούν σε ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΑΝΤΙΝΟΜΙΚΗ: ΑΝΤΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΙ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΑΦΗΝΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΚΑΘΟΝΤΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑ ΕΠΙ ΕΞΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες πρακτικές;

= 1.ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΤΙΣ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ, ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ (ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟΦΕΩΝ), ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΕΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. 2.ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ, ΚΑΙ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΑΝ ΤΟΥΣ ΚΡΑΤΑΕΙ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΘΑ ΜΑΘΑΙΝΕΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ.

130ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο διδάσκων αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και, ταυτόχρονα, απαιτεί από τους μαθητές του να συμπεριφέρονται ως υπεύθυνα άτομα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα** Ένας εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας εργάζεται σε Γυμνάσια μιας επαρχιακής πόλης. Σε 2 από τα τμήματα στα οποία διδάσκει, αντιμετωπίζει ιδιαίτερες δυσκολίες με τη συμπεριφορά των μαθητών μέσα στην τάξη. Πολλοί μαθητές μιλούν, σχεδόν συνέχεια, μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, ξεσπούν σε γέλια, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο καθηγητής κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, σχετική ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝ ΣΥΣΧΕΤΙΣΕ ΤΙΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ ΑΛΛΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ.

2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ. ΘΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΘΕΩΡΙΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ. (π.χ. Ντράϊκωρς).

131ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Οι μαθητές, υποστηρίζουν επίσης οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται, έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση του χρόνου» και της ύλης που δεν καλύπτεται εύκολα στον προβλεπόμενο από το Αναλυτικό Πρόγραμμα διδακτικό χρόνο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;
= 1.ΜΕ ΔΙΚΗ ΜΟΥ «ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ. 2.ΜΕ ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ. ΜΕ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

2. Τι και πώς θα του προτείνετε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;
= ΝΑ ΘΡΕΠΙ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ) => ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ (ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ) => ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ. ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΤΙΣ **ΤΡΕΙΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ.** ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΜΑΣ ΟΡΙΖΕΤΑΙ: Α) ΤΟ **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:** ΠΟΙΟΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΗΜΕΡΑΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΣΩ; Β) Η **ΜΕΘΟΔΟΣ:** ΠΩΣ ΘΑ ΔΙΔΑΞΩ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΓΩ; (ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ). ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑ ΤΗΝ ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

132ο Σενάριο .

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων διαδράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής). Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων, συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα** Ως Σύμβουλος σε μια από τις μεγάλες περιφέρειες της χώρας έρχεστε σε επαφή με τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι σας προσκαλούν για να συζητήσετε θέματα που τους απασχολούν. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανοποιητικά, ώστε να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό πολλοί δε φαίνονται διατεθειμένοι να εγκαταλείψουν το δοκιμασμένο τρόπο διδασκαλίας. Από την άλλη, κάποιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όριά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΟΙ ΚΑΙ ΑΝΕΚΠΑΙΔΕΥΤΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑ ΑΝΑΛΥΟΥΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΑ ΤΙΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ, Σ' ΕΝΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΔΙΑΔΡΑΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥΣ (ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ). ΕΠΙΣΗΣ ΔΕΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΝΤΕΠΕΞΕΛΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς σας να κάνουν και πώς, προκειμένου να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

= ΝΑ ΜΗΝ ΜΕΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΣΕ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥΣ ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΟΝ ΤΡΟΠΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ. ΕΠΙΣΗΣ, ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΝΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΒΕΒΑΙΑ ΚΑΙ Η ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ.

133ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα Αρκετοί εκπαιδευτικοί, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις προτάσεις των νέων Προγραμμάτων Σπουδών. Ορισμένοι προβληματίζονται για την αξία της ένταξης των διδακτικών αντικειμένων σε ευρύτερα πεδία (όπως π.χ. «Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες», «Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες και Τεχνολογία» «Τέχνη και Πολιτισμός») με το σκεπτικό ότι υπάρχει ο κίνδυνος να χαθούν οι χαρακτηριστικές δομές των επιμέρους επιστημονικών κλάδων. Άλλοι πάλι συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις διεπιστημονικής διασύνδεσης, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και στον τρόπο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΤ' ΟΥΣΙΑΝ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΛΑΒΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες διαμόρφωσης της μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

= ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ, ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΝ ΝΕΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ, ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΟΥΝ ΠΑΝΩ Σ' ΑΥΤΑ, ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ.

134ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι σύγχρονες έρευνες επισημαίνουν ότι μια ομάδα μαθητών γίνεται κοινότητα μάθησης μέσω της διάδρασης, ιδιαίτερα μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων. Θεωρούν, μάλιστα, τις κοινότητες αυτές ως το αποτελεσματικό πλαίσιο μάθησης, διότι μπορούν, κάτω από κάποιους όρους, να συμβάλουν στην κοινωνική παραγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη συνεργασία, τη συζήτηση, την ανταλλαγή οπτικών και τη συνεχή διαπραγμάτευση.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί εκπαιδευτικοί Λυκείου θεωρούν πολύ απαιτητικό το Πρόγραμμα Σπουδών της Α΄ Λυκείου και εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να κατανοούν και να εξηγούν ή να ερμηνεύουν έννοιες, καταστάσεις, διαδικασίες, φαινόμενα και αρχές που περιλαμβάνονται σε αυτό. Αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν και να εδραιώσουν τις συγκεκριμένες έννοιες και δεξιότητες/ικανότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟΥ: ΤΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΚΕΤΑΙ: ΝΑ ΜΕΤΑΒΛΗΘΕΙ ΜΙΑ ΤΑΞΗ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ Η ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΘΕΙ ΤΟ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ. ΕΠΙΣΗΣ, ΜΑΛΛΟΝ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΟ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες πρακτικές;

= 1.ΝΑ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ. 2.ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΨΕΙ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ, ΤΗΣ ΒΙΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

135ο Σενάριο .

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα αναδεικνύουν ως βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία τις εμπειρίες των μαθητών, τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οι μαθητές με ενεργητικό ρόλο οικοδομούν τη γνώση τους και διαμορφώνουν την αντίληψη τους για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το αντικείμενο που επεξεργάζονται.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της Α΄ Λυκείου διαπιστώνει ότι, ενώ τα θέματα του μαθήματος παρουσιάζουν ενδιαφέρον και σχετίζονται με τη ζωή των μαθητών και τα σύγχρονα ζητήματα, αυτοί αδιαφορούν και δυσανασχετούν, γεγονός που τον προβληματίζει έντονα. Μπροστά σε αυτή την κατάσταση προετοιμάζεται καλά για κάθε νέο μάθημα και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών σε συζήτηση πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Παρ' όλα αυτά δεν μπορεί να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΣΩΣΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΩΣ ΒΑΣΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΤΙΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον για τα θέματα του μαθήματος και τη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη, έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;

= ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΙ ΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΤΙΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΜΕΣΑ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΑΙΖΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΚΑΙ ΝΑ ΟΙΚΟΔΟΜΟΥΝ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Η ΓΝΩΣΗ ΝΑ ΑΠΟΡΡΕΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η ΜΑΘΗΣΗ ΝΑ ΑΠΟΚΤΑΤΑΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΝΟΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ.

136ο Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ο έλεγχος της τάξης από τον εκπαιδευτικό, σύμφωνα με τις έρευνες, είναι πολύ σημαντικός στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο ίδιος είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση μιας οργανωμένης και αποτελεσματικής τάξης, που δίνει σε κάθε παιδί την ευκαιρία να αναπτύξει τις ικανότητές του, όπου κριθεί αναγκαίο με τη διαμεσολάβηση του εκπαιδευτικού. Έτσι, σταδιακά οι μαθητές θα αποκτήσουν τις τεχνικές που απαιτούνται για να κατευθύνουν και να καθοδηγούν την ίδια τη συμπεριφορά τους. Στο γενικό πλαίσιο απαιτούνται σταθερά κριτήρια συμπεριφοράς αποδεκτά και από τον εκπαιδευτικό και από τους μαθητές, έτσι ώστε, όταν παρουσιάζονται προβλήματα, να αξιολογούνται οι συμπεριφορές αμφοτέρων.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει πρόβλημα ελέγχου στις τάξεις που διδάσκει. Ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και δεν είναι απαιτητικός κατά τη διάρκεια του μαθήματος, από την αρχή της σχολικής χρονιάς, όσον αφορά το περιεχόμενο του μαθήματός του. Οι μαθητές παρουσιάζουν συμπεριφορές που χαλαρώνουν την τάξη, δημιουργείται φασαρία και είναι συχνά αδύνατη η ολοκλήρωση του μαθήματος. Παρ' όλο που μετά το πρώτο τετράμηνο ο εκπαιδευτικός επιχείρησε να αλλάξει τις απαιτήσεις του, τα πράγματα χειροτέρεψαν. Διευθυντής και γονείς δυσανασχετούν, εκπαιδευτικός βρίσκεται σε δύσκολη θέση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι έρευνες με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΔΥΝΑΜΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΝΑ ΑΠΟΒΕΙ ΗΓΕΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΤΗΝ ΕΛΕΓΧΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ, ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ. ΠΡΑΤΤΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΑ ΑΝΤΙΘΕΤΑ, ΑΝ ΚΡΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΑ ΩΣ ΑΝΩ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΜΠΕΡΙΕΧΕΙ Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ (136).

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟ ΠΡΟΚΑΛΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΩΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΜΟΝΟΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (ΜΕΤΩΠΙΚΗ), ΚΑΘΩΣ ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ, ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΕΙ ΣΥΝΑΜΑ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΜΗΝ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΧΑΛΑΡΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΦΑΣΑΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΣΥΧΝΑ ΑΔΥΝΑΤΗ Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

137ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο περιβάλλον, προωθείται τόσο η εννοιολογική ανάπτυξη των μαθητών (conceptual scaffolding) όσο και η ικανότητά τους να επιλύουν προβλήματα (heuristics scaffolding).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι τα παιδιά δυσκολεύονται πολύ να κατανοήσουν, κατά την προσέγγιση, πολύπλοκες έννοιες και αρχές που περιλαμβάνονται στα Προγράμματα Σπουδών του Λυκείου. Ο ίδιος χρησιμοποιεί κατά την ανάλυση ακαδημαϊκές έννοιες, που δεν ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο και τις εμπειρίες των μαθητών, αλλά θεωρεί ότι δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά, αφού απαιτούνται από το μάθημα. Προφανώς, αγνοεί τις βασικές αρχές της εννοιο-κεντρικής διδασκαλίας, παρά το γεγονός ότι τα Προγράμματα Σπουδών αποκτούν και στη χώρα μας όλο και σαφέστερο εννοιο-κεντρικό προσανατολισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός;

= ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΙΑΣ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΓΝΟΕΙ ΤΟ ΩΣ ΑΝΩ ΝΕΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΑΔΥΝΑΤΕΙ ΝΑ ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ. ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΑ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ ΨΕΥΔΕΣ ΑΛΛΟΘΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

= ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ. ΤΩΡΑ ΠΩΣ ΘΑ ΤΗΝ ΜΑΘΕΙ ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΑ ΠΟΛΛΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΙΣΤΩΣΩΝ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΕΧΕΙ ΚΑΙ Ο Σ.Σ. ΚΑΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, Η «ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ» ΣΥΝΙΣΤΑ ΕΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗ. ΣΕ ΚΑΘΕ ΤΕΤΟΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΤΟΣΟ Η ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ (CONCEPTUAL SCAFFOLDING) ΟΣΟ ΚΑΙ Η ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ ΝΑ ΕΠΙΛΥΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ (HEURISTICS SCAFFOLDING).

138ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες και αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή. Του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης, ενώ παράλληλα δίνουν έμφαση στην αυτο-αξιολόγηση του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μία τάξη Λυκείου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία όσο και με τη διδακτική διαδικασία, αλλά και την αξιολόγηση. Προσπαθεί να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης του και τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς, και, το κυριότερο, αναιρεί τον στόχο του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΑΝΤΙ ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΗΤΟΙ ΣΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΝΑ ΤΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙ ΤΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΝΑ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ, ΑΥΤΟΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΓΡΑΠΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΣΤ, ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ, ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ, ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΟΥΝ ΠΑΝΤΑ ΟΙ «ΚΑΛΟΙ» ΜΑΘΗΤΕΣ.

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας;

= ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΗΤΟΙ ΣΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΝΑ ΤΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙ ΤΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΝΑ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΟΠΟΤΕ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΕΥΚΟΛΟΤΕΡΗ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

139ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία/παραβατικότητα αποτελεί έκφραση διαμαρτυρίας, αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας καθηγητής, που διδάσκει σε Γυμνάσιο αστικού κέντρου, έχει σε ένα τμήμα 25 μαθητές. Διαπιστώνει αδιαφορία των μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες, όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τρίμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται σε οριακό σημείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΟΤΙ Η ΑΤΑΞΙΑ/ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΚΦΡΑΣΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΑΣΤΟΧΗ ΣΥΧΝΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ. ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΩΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΕΝΤΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΧΕΙ ΑΓΝΟΙΑ ΟΤΙ ΑΦΕΝΟΣ ΠΑΝΤΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΞΕΚΙΝΑΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΚΑΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΟΤΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥ, ΑΝ ΔΗΛΑΔΗ ΑΥΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΘΕΤΙΚΟΣ ή ΑΡΝΗΤΙΚΟΣ. ΤΕΛΟΣ Η ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΙΤΙΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΚΑΙ ΣΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντά τους προς το μάθημα;
3. = ΝΑ ΣΤΡΑΦΕΙ ΣΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΡΕΨΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

140ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η επιστημονική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγησή του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις. Περιλαμβάνουν και τα γραπτά δοκίμια, αλλά στηρίζονται σε χρήση μεθόδων που αξιολογούν στάσεις και δεξιότητες. Ένα εργαλείο καταγραφής και αξιολόγησης είναι το portfolio, το οποίο σύμφωνα με έρευνες παρέχει ευκαιρίες σε μαθητές κι εκπαιδευτικούς να επεκταθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο αξιολόγησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα ΕΠΑΛ πολυπολιτισμικής σύνθεσης φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, όσο με την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Γνωρίζει ότι πολλά σύγχρονα προγράμματα σπουδών υιοθετούν την εναλλακτική αξιολόγηση (προτείνεται η χρήση του portfolio), αλλά προτιμά να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και να τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό αποτυχίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς, και το, κυριότερο, αναιρεί την προσπάθεια του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΒΑΘΜΟ ΧΑΣΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΟΤΙ ΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΕΣ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΔΙΝΟΥΝ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ. ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΓΡΑΠΤΑ ΔΟΚΙΜΙΑ, ΑΛΛΑ ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ

ΧΡΗΣΗ ΜΕΘΟΔΩΝ ΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝ ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ. ΈΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ PORTFOLIO. ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΕΝΩ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ ΠΟΛΛΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΥΙΟΘΕΤΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ PORTFOLIO), ΑΥΤΟΣ ΑΝΟΗΤΩΣ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΤΙΜΑ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙ ΜΟΝΟΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΓΡΑΠΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΣΤ

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας.

= ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΡΟΠΟΥΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΤΑ ΓΡΑΠΤΑ ΔΟΚΙΜΙΑ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΜΕΘΟΔΩΝ ΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝ ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ. ΈΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ PORTFOLIO,

141ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δημιουργηθεί μια ζεστή σχέση ανταπόκρισης μεταξύ του μαθητή και του εκπαιδευτικού. Σε αυτό αποβλέπουν αρκετά μοντέλα διαχείρισης διαπροσωπικών σχέσεων και σχολικής τάξης, όπως π.χ. του Thomas Gordon, που προτείνουν σε βάθος αλλαγή της «παραδοσιακής» φιλοσοφίας και στάσης απέναντι στους μαθητές τους. Κοινό στοιχείο των εν λόγω μοντέλων είναι ότι ζητούν από τους εκπαιδευτικούς, πρώτα απ' όλα να μάθουν να ακούν, χωρίς να επικρίνουν και να λένε ειλικρινά αυτό που αισθάνονται στους μαθητές τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας εκπαιδευτικός που έχει στην τάξη του ένα μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζει προβλήματα με τον αργό ρυθμό συμπλήρωσης των ασκήσεων και τα πολλά λάθη που κάνει. Αυτό του προκαλεί έντονο εκνευρισμό και κατά συνέπεια έχει δημιουργηθεί πολύ κακή σχέση μεταξύ τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΙΑΣ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΧΕΙ ΑΓΝΟΙΑ ΤΩΝ μοντέλων διαχείρισης διαπροσωπικών σχέσεων και σχολικής τάξης. ΕΠΟΜΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ μια ζεστή σχέση ανταπόκρισης μεταξύ του μαθητή και του εκπαιδευτικού.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε καλή σχέση;

= ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ THOMAS GORDON ΜΟΝΤΕΛΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ, ΟΠΩΣ Π.Χ. ΤΟΥ THOMAS GORDON, ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΤΗΝ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ» ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ: ΖΗΤΑΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ, ΠΡΩΤΑ ΑΠ' ΟΛΑ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΝΑ ΑΚΟΥΝ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΠΙΚΡΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΛΕΝΕ ΕΙΛΙΚΡΙΝΑ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ. ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΙ ΕΠΙΣΗΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ GOLEMAN, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ.

142ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η συνεργασία μεταξύ συνομηλίκων αποτελεί μια από τις καλύτερες πρακτικές για την ενίσχυση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε μαθητές Δημοτικού Σχολείου, Γυμνασίου και Λυκείου η διδασκαλία μεταξύ συνομηλίκων μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στη βελτίωση της επίδοσης, της συμπεριφοράς και των στάσεων μαθητών που έχουν Μαθησιακές Δυσκολίες, χαμηλή επίδοση και προβλήματα συμπεριφοράς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός επιθυμεί να δημιουργήσει ζευγάρια για να συνεργαστούν οι μαθητές μεταξύ τους και με τον τρόπο αυτό να βοηθηθεί και ο μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες, που φοιτά στην τάξη του. Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια, είτε τυχαία είτε με βάση την επίδοσή τους, όπου μαθητές χαμηλής επίδοσης συνεργάζονται με μαθητές υψηλότερης επίδοσης. Δεν έδωσε όμως προσοχή στην κοινωνική διάσταση της συνεργασίας, δηλαδή δεν εξακρίβωσε αν οι μαθητές όλων των ζευγαριών επιθυμούν να εργαστούν μαζί. Έτσι ο μαθητής με ΜΔ νιώθει ανεπιθύμητος στο ζευγάρι του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της Διδασκαλίας Μεταξύ Συνομηλίκων;

= ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΝΟΜΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΥΤΩΝ ΣΥΝΥΠΑΡΧΟΥΝ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ Μ.Δ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΣΤΗΝ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΟΥΝ ΜΑΖΙ. ΈΤΣΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΜΕ Μ.Δ. ΔΕΝ ΘΑ ΝΙΩΘΕΙ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΟΣ. ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΙ ΕΠΙΣΗΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ GOLEMAN, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ.

143ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, βασική επιδίωξη της εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να αναπτύξουν στρατηγικές που θα τους βοηθήσουν πώς να μαθαίνουν. Ο εκπαιδευτικός πρέπει μέσω νέων διδακτικών μεθόδων, εκπαιδευτικών υλικών και ψηφιακών εργαλείων να συμβάλει στην επίτευξη του βασικού αυτού σκοπού της εκπαίδευσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Το βασικότερο πρόβλημα των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες είναι ότι δεν γνωρίζουν το πώς να μαθαίνουν. Συνήθως υιοθετούν στρατηγικές μάθησης που ανήκουν σε μικρότερες τάξεις, ενώ δεν δείχνουν να ενεργοποιούν μεταγνωστικές στρατηγικές, όπως είναι ο έλεγχος της μάθησης και η ρύθμισή της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι το σενάριο σχετίζεται με τους παραπάνω επιδιώξεις του σύγχρονου σχολείου;

= ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΕΧΕΙ ΜΕΙΝΕΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΑΣΗ. ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΑΚΟΜΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΜΕΣΩ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.

144ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης επηρεάζει σημαντικά (α) τη σχολική μάθηση, (β) την κοινωνική μάθηση και συμπεριφορά, (γ) τον βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από το σχολείο και (δ) την ψυχική υγεία των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Οι διαπιστώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες, διότι το ψυχολογικό κλίμα είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες μάθησης που έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει με δική του παρέμβαση ο εκπαιδευτικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:** Σε μερικά τμήματα Α΄ τάξης Γυμνασίου στην αρχή τουλάχιστον της χρονιάς υπάρχουν σοβαρά προβλήματα προσαρμογής, που εκδηλώνονται ως μαθησιακά και κοινωνικά προβλήματα. Είναι γνωστό ότι οι νουθεσίες από μόνες τους και οι ποινές δεν βοηθούν τους μαθητές να τα ξεπεράσουν. Με δεδομένη τη συμβολή του θετικού ψυχολογικού κλίματος σε αυτούς τους τομείς, οι εκπαιδευτικοί ζητούν τη βοήθειά σας

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να διαμορφώσουν μέσα στη τάξη τους θετικό ψυχολογικό κλίμα;

= 1.ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΟΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΟ ΒΗΜΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥΣ. ΟΤΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ. ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΑ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ. ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΙ ΕΠΙΣΗΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ GOLEMAN, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ.

145ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει κατ' επανάληψη διαπιστωθεί η μη σύγκλιση του συστήματος σκοπών - στόχων του *Αναλυτικού Προγράμματος* και των *Οδηγιών διδασκαλίας* στο μάθημα της λογοτεχνίας. Οι *Οδηγίες* ελάχιστα υποστηρίζουν το κανονιστικό κείμενο. Λ.χ., το Ε.Π.Π.Σ. (1998: 60) αναφέρει –ως τελευταίο– ανάμεσα στους γενικούς στόχους της διδασκαλίας το «να είναι σε θέση ο μαθητής να εκφράζει, προφορικά ή γραπτά, την αναγνωστική του πρόσληψη ...», και το Π.Σ. δείχνει μια τάση να ενσωματώσει στοιχεία των αναγνωστικών προσεγγίσεων. Δεν υπάρχει, όμως, ούτε μια οδηγία, που να προβάλλει στους διδάσκοντες μια τέτοια επιλογή (λ.χ. «να ρωτηθούν οι μαθητές πώς προσέλαβαν το x σημείο του κειμένου» ή «να

εκφράσουν τις προσωπικές τους αντιδράσεις απέναντι στον τρόπο που θέτει τα πράγματα το κείμενο»).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου, Μάθημα: Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι φιλόλογοι ενός Γυμνασίου της περιφέρειάς σας αποφεύγουν τις νέες προοπτικές που ανοίγουν τα Α.Π. Κάποιος ισχυρίζεται ότι «τα Αναλυτικά Προγράμματα ενσωματώνουν θεωρίες που δεν έχουν δοκιμαστεί στην τάξη, δεν θεμελιώνονται στις πραγματικές δυνατότητες των μαθητών, και δεν παρέχουν κριτήρια για την αξιολόγησή τους. Ο πραγματικός οδηγός δράσης για το φιλόλογο είναι οι Οδηγίες διδασκαλίας των φιλολογικών μαθημάτων». Από την άλλη, δυσανασχετούν, όταν διαπιστώνουν ότι οι μαθητές αντιμετωπίζουν τη λογοτεχνία ως ένα γνωστικό μάθημα, και την ερμηνεία ως μια πάγια γνώση η οποία «μεταφέρεται» από τον διδάσκοντα και πρέπει απλώς να αναπαραχθεί.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΩΣ ΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΥΤΟ ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ. ΕΠΟΜΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ Η ΠΑΡΑΝΟΗΣΗ ΝΑ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΑΝΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ. ΕΠΙΣΗΣ ΥΠΟΘΕΤΩ ΟΤΙ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟΥ: ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΤΑΞΕ ΕΙΤΕ ΤΟ ΕΝΑ ΕΙΤΕ ΤΟ ΑΛΛΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΑ ΘΕΩΡΕΙ ΑΥΤΟΝΟΗΤΑ, ΑΛΛΑ ΔΥΣΤΥΧΩΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΑΥΤΟΝΟΗΤΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη αναντιστοιχία, τι θα συμβουλευάτε μια φιλόλογο, που σας δηλώνει την πρόθεσή της να προχωρήσει σε διδακτικές προσεγγίσεις σύμφωνες με το Αναλυτικό Πρόγραμμα αλλά όχι με τις Οδηγίες: να ζητήσει, λ.χ. από τους μαθητές να συμπληρώσουν δημιουργικά κάποια «κενά σημεία» του κειμένου, να ερμηνεύσουν με το δικό τους τρόπο κάποιες επιλογές ή πράξεις των προσώπων (λ.χ. με παιχνίδι ρόλων) ή να διατυπώσουν τεκμηριωμένα την ανταπόκρισή τους ως προς την αποδοχή ή την απόρριψη στοιχείων του κειμένου; (ΠΣ, 2000: 171).

= ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΟ ΟΤΙ ΟΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΝ. ΑΡΑ ΘΑ ΣΥΝΕΒΟΥΛΕΥΑ ΤΗΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΕΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ.

146ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι οι κοινότητες μάθησης μπορούν, κάτω από κάποιους όρους, να συμβάλουν στην κοινωνική παραγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη συνεργασία, τη συζήτηση, την ανταλλαγή οπτικών και τη συνεχή διαπραγμάτευση. Μια ομάδα μαθητών γίνεται *κοινότητα μάθησης* μέσω της διάδρασης, ιδιαίτερα μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων, του βαθμού και της ποιότητα των εμπειριών που ανταλλάσσουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία από πηγές

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να επεξεργάζονται κριτικά τις πηγές, να αναγνωρίζουν, λ.χ., την οπτική του συντάκτη και να φτάνουν σε τεκμηριωμένα συμπεράσματα. Αναζητούν

παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν και να εδραιώσουν τις συγκεκριμένες δεξιότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ ΜΑΛΛΟΝ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΨΕΥΔΕΣ ΑΛΛΟΘΙ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΛΥΨΟΥΝ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΝΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΚΡΙΤΙΚΑ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ, ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ, Λ.Χ., ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΗ ΚΑΙ ΝΑ ΦΤΑΝΟΥΝ ΣΕ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κοινωνική παραγωγή της γνώσης, στα περιθώρια των επιδιώξεων του συγκεκριμένου μαθήματος;

= ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΕΙ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ. ΚΑΝΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ, ΤΗΣ ΒΙΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ.

147ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο περιβάλλον, ισχύει η παραδοχή ότι οι ατομικές γνωστικές διαδικασίες εξαρτώνται από τις αντίστοιχες των άλλων, από τα διαθέσιμα εργαλεία, τα σύμβολα και τις μορφές επικοινωνίας.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Ισοκράτης, Περί Ειρήνης 19-21, Ενότητα 4: Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να κατανοούν το αρχαίο κείμενο και να συζητούν για τα προβλήματα που θέτει. Οι μαθητές είναι αδρανείς, αδιάφοροι και θεωρούν ότι το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών είναι δύσκολο αλλά και περιττό. Οι εκπαιδευτικοί αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε να βοηθήσουν τους μαθητές να περάσουν στον έλεγχο της μαθησιακής τους δραστηριότητας και στην απόδοση νοήματος στο μάθημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΝΙΚΑΝΟΙ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΖΗΤΟΥΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΔΕΝ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΔΟΚΙΜΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ. ΤΟ ΠΙΘΑΝΟΤΕΡΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΜΗ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ-ΠΑΡΑΔΙΔΟΥΝ ΚΑΘΟΛΟΥ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση, στα περιθώρια που παρέχει το Ωρολόγιο Πρόγραμμα;

= ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΑΘΗΜΑ. ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΝΑ ΑΝΕΒΑΖΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΙ. ΤΕΛΟΣ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΠΟΥ ΛΕΕΙ ΟΤΙ: Η «ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ» ΣΥΝΙΣΤΑ ΕΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗ. ΣΕ ΚΑΘΕ ΤΕΤΟΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΙΣΧΥΕΙ Η ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΟΤΙ ΟΙ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΞΑΡΤΩΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ, ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ, ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.

148ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με ερευνητικά πορίσματα, η μέθοδος της *από κοινού επίλυσης προβλήματος* (collaborative problem solving) ασκεί τις διερευνητικές δεξιότητες & προάγει τη γνωστική ανάπτυξη, βοηθώντας τον μαθητή να χρησιμοποιήσει τη δική του νοημοσύνη και να επαναανακαλύψει τη γνώση. Σημείο εκκίνησης της διδακτικής διαδικασίας πρέπει να είναι ένα πραγματικό πρόβλημα που επιτρέπει & προβλέπει πολλαπλές οπτικές για την αντιμετώπισή του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου, Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί, που έχουν διδάξει σε πολλά σχολεία του κέντρου αλλά και των συνοικιών, εκφράζουν κοινό προβληματισμό για το φαινόμενο της υπερβολικά κατευθυνόμενης ή και της έτοιμης ερμηνείας στη διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων. Αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις που θα τους επιτρέψουν να δώσουν προτεραιότητα στην ανάπτυξη αναγνωστικών στρατηγικών των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΜΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΙΑΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τη μέθοδο της από κοινού επίλυσης προβλήματος για να επιλύσει το πρόβλημα;

= ΝΑ ΜΗΝ ΕΜΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ *ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ* (COLLABORATIVE PROBLEM SOLVING). ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΑΣΚΕΙ ΤΙΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ & ΝΑ ΠΡΟΑΓΕΙ ΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ, ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΑΝ-ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΗ ΓΝΩΣΗ. ΣΥΝΕΠΩΣ, ΣΗΜΕΙΟ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ & ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ. ΔΕΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ: ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΣΕΡΙΖΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ- ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

149ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η βασική παραδοχή του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων είναι η επικοινωνιακή λειτουργία του γραπτού λόγου: τα κείμενα, ως μέσα επικοινωνίας, έχουν σαφή σκοπό και συγκεκριμένους αποδέκτες. Τα δύο αυτά στοιχεία αποτελούν μέρος του πλαισίου μέσα στο οποίο παράγεται ένα κείμενο και διαμορφώνουν το εννοιολογικό και πολιτισμικό του περιεχόμενο, τη δομή και την έκφρασή του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Γλώσσας φοιτούν 25 μαθητές, από τους οποίους οι 11 είναι αλλοδαποί. Από τα πρώτα μαθήματα, διαπιστώνει μεγάλες αδυναμίες των μαθητών στην παραγωγή γραπτού λόγου αλλά και αρκετές αποκλίσεις στην απόδοση μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών μαθητών. Τους κάνει πολλές επαναλήψεις στη γραμματική και το συντακτικό, και τους εξασκεί συνέχεια στην παραγωγή μικρών και μεμονωμένων προτάσεων, για να απλοποιήσει το καθήκον και να το κάνει πιο προσβάσιμο σε όλους, όπως πιστεύει. Μετά από λίγους μήνες, τα αποτελέσματα εξακολουθούν να είναι απογοητευτικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΠΑΡΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ: ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΑ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΛΛΑ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΣΥΝΕΠΩΣ ΕΧΟΥΜΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων;

= ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΤΟ ΧΕΙΡΙΖΕΤΑΙ. ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΒΑΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΟΥ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΝΑΙ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ: ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ΩΣ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΕΧΟΥΝ ΣΑΦΗ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ. ΤΑ ΔΥΟ ΑΥΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΟ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥ. ΕΠΙΣΗΣ, ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΑΜΑΡΑ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΚΩΔΙΚΑΣ» (1987), ΚΑΘΩΣ ΕΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ JEREMY HAWTHORN, ΞΕΚΛΕΙΔΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: ΜΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, («ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ», 2006).

150ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η βασική παραδοχή του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων είναι η επικοινωνιακή λειτουργία του γραπτού λόγου: τα κείμενα, ως μέσα επικοινωνίας, έχουν σαφή σκοπό και συγκεκριμένους αποδέκτες. Τα δύο αυτά στοιχεία αποτελούν μέρος του πλαισίου μέσα στο οποίο παράγεται ένα κείμενο και διαμορφώνουν το εννοιολογικό και πολιτισμικό του περιεχόμενο, τη δομή και την έκφρασή του. Η συνεργαζόμενη μαθητική μικρο-ομάδα προτείνεται από πολλούς ειδικούς της διδακτικής του γραπτού λόγου ως το κατάλληλο πλαίσιο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α ΄ Λυκείου. Μάθημα: Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Λύκειο μικροαστικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Έκφρασης-Έκθεσης φοιτούν 24 μαθητές, από τους οποίους οι 8 είναι αλλοδαποί. Από τα πρώτα μαθήματα, διαπιστώνει μεγάλες αδυναμίες των μαθητών στην κατανόηση του γραπτού λόγου αλλά και αρκετές αποκλίσεις στην απόδοση μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών μαθητών. Τους εξηγεί αναλυτικά τα κείμενα φράση-φράση, αλλά η κατάσταση δεν αλλάζει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ: ΤΟΥΣ ΕΞΗΓΕΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΦΡΑΣΗ-ΦΡΑΣΗ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων, στο πλαίσιο των δεδομένων του σχολείου του;

= ΝΑ ΜΕΛΕΤΑ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΩΣ ΟΛΟΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΑΤΑΤΕΜΑΧΙΣΜΕΝΟ ΦΡΑΣΗ – ΦΡΑΣΗ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ: Η ΒΑΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΟΥ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΝΑΙ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ: ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ΩΣ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΕΧΟΥΝ ΣΑΦΗ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ. ΤΑ ΔΥΟ ΑΥΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΟ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥ. Η ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΠΟΛΛΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΩΣ ΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

151ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές συνδέουν συχνά τη διδασκαλία της ποίησης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όχι τόσο με την αισθητική ή πολιτισμική της αξία αλλά και με τη διαμόρφωση των ταυτοτήτων των μαθητών. Ως προς το σκοπό αυτό προτείνουν καινοτόμες πρακτικές, όπως τη σύνδεση της ποίησης με τη βιωμένη κουλτούρα των μαθητών (με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, το διαδίκτυο, τα οπτικοακουστικά μέσα και τον περιοδικό τύπο ποικίλης ύλης), τη δραματοποίηση, μέσω της ανάγνωσης ποιημάτων από μαθητές ανά ζεύγη ή με μοίρασμα ρόλων, τη συγγραφή και την παραγωγή ποιητικού λόγου από τους ίδιους τους μαθητές, τη διαθεματικότητα και την επικοινωνία όλων των σχολικών μαθημάτων με την ποίηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος έχει εργαστεί σε πολλά Λύκεια της περιφέρειας και του κέντρου της Αθήνας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει τώρα το μάθημα της Λογοτεχνίας φοιτούν 23 μαθητές/ -τριες που καλύπτουν όλο το φάσμα των επιδόσεων στα φιλολογικά μαθήματα: μια τυπική τάξη. Μολονότι διαθέτει μεγάλο ενδιαφέρον και γνώση για την ποίηση, διαπιστώνει ότι χρόνο με το χρόνο περιέρχεται σε όλο και μεγαλύτερη αδυναμία να παρακινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών του για το μάθημα. Οι τρόποι που χρησιμοποιεί για την παρακίνηση του ενδιαφέροντος περιστρέφονται γύρω από το να τονίζει την αισθητική και πολιτισμική αξία των διδασκόμενων κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΣΥΜΒΑΤΟΣ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ : ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΜΕΝΑ ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΠΕΡΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΝΑ ΤΟΝΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ. ΔΕΝ ΣΥΝΔΕΕΙ ΣΥΧΝΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να εξάψει ένα γνήσιο ενδιαφέρον των μαθητών του για την ποίηση, αξιοποιώντας τα νέα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα;

= ΝΑ ΣΥΝΔΕΕΙ ΣΥΧΝΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΟΧΙ ΤΟΣΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ Η ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΑΥΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ, ΟΠΩΣ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΒΙΩΜΕΝΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ (ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, ΤΑ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΥΠΟ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ), ΤΗ ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΖΕΥΓΗ Η ΜΕ ΜΟΙΡΑΣΜΑ ΡΟΛΩΝ, ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΤΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ.

152ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο περιβάλλον, προωθείται τόσο η εννοιολογική ανάπτυξη των μαθητών (conceptual scaffolding) όσο και η ικανότητά τους να επιλύουν προβλήματα (heuristics scaffolding).

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Λογοτεχνία (Ρομαντισμός – Συμβολισμός)

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί που διδάσκουν λογοτεχνία στη Γ΄ Γυμνασίου αντιμετωπίζουν δυσκολία στη διδασκαλία εννοιών που προέρχονται από την Ιστορία ή τη Θεωρία της λογοτεχνίας. Δεν υποστηρίζονται επαρκώς από τα βιβλία αναφοράς (Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Λεξικό λογοτεχνικών όρων), καθώς τα βιβλία αυτά παρέχουν ακαδημαϊκούς ορισμούς των εννοιών, που δεν ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο και τις αναγνωστικές εμπειρίες των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί;

= ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΙΑΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΓΝΟΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΝΟΙΩΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς που έχουν να διδάξουν λ.χ. το ρομαντισμό και το συμβολισμό στην ποίηση, ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

= Η «ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ» ΝΑ ΕΧΕΙ ΩΣ ΣΤΟΧΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟ ΤΟ ΝΑ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΤΟΣΟ Η ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ (CONCEPTUAL SCAFFOLDING) ΟΣΟ ΚΑΙ Η ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ ΝΑ ΕΠΙΛΥΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ (HEURISTICS SCAFFOLDING).

153ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο παρελθόν ίσχυε η υπόθεση ότι η ιστορική αφήγηση συμπίπτει με την ιστορία της μεγαλύτερης εθνικής ομάδας και της κυρίαρχης γλωσσικής και πολιτισμικής κοινότητας. Έτσι, η ιστορία διδασκόταν πολύ συχνά από μια οπτική γωνία μονοπολιτισμική, εθνοκεντρική και επιλεκτική. Ωστόσο, οι εξελίξεις που σημειώθηκαν στην κοινωνική, την ανθρωπολογική και την πολιτιστική ιστορία, είχαν ως αποτέλεσμα η διδακτική της ιστορίας να στραφεί περισσότερο στην ιστορία κοινωνικών κατηγοριών και ομάδων, που έως τότε παραβλέπονταν σε μεγάλο βαθμό: γυναίκες, εθνοτικές μειονότητες, μετανάστες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Ιστορίας φοιτούν 30 μαθητές, από τους οποίους οι 16 είναι αλλοδαποί. Από τα πρώτα μαθήματα, διαπιστώνει αρκετές αποκλίσεις στην απόδοση μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών μαθητών, καθώς οι τελευταίοι δείχνουν αδιαφορία για τη διδασκαλία της ελληνικής εθνικής ιστορίας. Τους κάνει πολλές επαναλήψεις, και τους παρουσιάζει τις νέες ενότητες με PowerPoint και άφθονο φωτογραφικό υλικό από την Ελληνική Επανάσταση, για να κάνει το μάθημα πιο κατανοητό και ενδιαφέρον σε όλους, όπως πιστεύει. Ωστόσο, τα αποτελέσματα, τόσο στους αλλοδαπούς όσο και στους υπόλοιπους μαθητές, εξακολουθούν να είναι -----απογοητευτικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΚΑΤΑΛΑΒΕ ΟΤΙ Ο ΜΙΣΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΝΟΜΙΜΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΟΙ, ΑΔΙΑΦΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΣΕ ΩΤΑ ΜΗ ΑΚΟΟΝΤΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή των αλλοδαπών μαθητών;

= ΝΑ ΤΟ ΠΑΡΕΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΟΤΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΘΝΟΣ-ΚΡΑΤΟΣ ΤΕΘΝΗΚΕ. ΜΑΣ ΚΥΒΕΡΝΑΝΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΜΕ ΔΥΟ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ. ΓΙΝΑΜΕ ΔΟΥΛΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΕΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΛΛΑΞΕ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΧΑΒΟΥΖΑ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ.

154ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει υποστηριχθεί από τους μελετητές ότι τα αρχαιοελληνικά λογοτεχνικά έργα, ανεξάρτητα από την ιστορική φάση στην οποία παρήχθησαν, αναγιγνώσκονται ως πολυσυστήματα αξιών - γλωσσικών, αισθητικών, ιδεολογικών και κοινωνικών, σχετίζονται δηλαδή άμεσα τόσο με τις πολιτισμικές αξίες της ιστορικής φάσης παραγωγής τους όσο και με τις αντίστοιχες των αναγνωστών στις διαφορετικές χρονικές στιγμές της πρόσληψής τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Τρίτη Γυμνασίου. Μάθημα: «Δραματική Ποίηση» Οποιαδήποτε ενότητα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί, που διδάσκουν το μάθημα, στο πλαίσιο του στόχου της πολιτισμικής μεταβίβασης εστιάζουν σε «πολιτιστικά στοιχεία» και στην παραδοσιακή «φιλολογική» προσέγγιση του κειμένου: κατά ποσόν και κατά ποιόν μέρη της τραγωδίας, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τέχνης του δημιουργού, διαδικασίες που ωστόσο δεν μπορούν να ανατρέψουν την εμφανή αδιαφορία των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΤΑ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

2. Ποιες εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις θα προτείνατε ως υποθέσεις εργασίας στους εκπαιδευτικούς, ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι να κατανοήσουν τη συγκεκριμένη προβληματική συνθήκη;

= ΝΑ ΜΗΝ ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΥΚΟΛΗ «ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ» ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΛΛΑ ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΔΗΛΑΔΗ ΑΥΤΑ ΝΑ ΑΝΑΓΙΓΝΩΣΚΟΝΤΑΙ ΩΣ ΠΟΛΥΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΞΙΩΝ - ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ, ΑΙΣΘΗΤΙΚΩΝ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΝΑ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΔΗΛΑΔΗ ΑΜΕΣΑ ΤΟΣΟ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΦΑΣΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΤΟΥΣ.

155ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι ο εκπαιδευτικός για να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση, πρέπει να τους «υποστηρίξει» προς την κατεύθυνση της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης: την περιοχή δηλ. εκείνη που ορίζει την απόσταση ανάμεσα στα καθήκοντα που μπορούν να εκτελέσουν μόνοι τους και εκείνα που μπορούν να εκτελέσουν με κάποια βοήθεια είτε από ικανότερους «άλλους» είτε από τη χρήση υλικών ή σημειωτικών εργαλείων. Τα «υποστηρίγματα», όμως, που παρέχει ο εκπαιδευτικός ως εξωτερικά βοηθητικά ερεθίσματα πρέπει να είναι προσωρινά. Όταν οι μαθητές έχουν κατανοήσει τη λογική τους, «τους νόμους που τα διέπουν», είναι σε θέση πια να εργάζονται μόνοι τους, με «εσωτερικά παραγόμενα ερεθίσματα».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο ακριτικού νησιού προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου (ελληνική ή ξένη γλώσσα) αξιοποιώντας στο έπακρο όλες τις οπτικές πηγές του βιβλίου αλλά και άλλες (φωτογραφικό υλικό, γελοιογραφίες, κόμικς, κάρτες με εικόνες κλπ). Μέχρι τα μισά της χρονιάς η μέθοδος φαίνεται να αποδίδει. Μετά, οι μαθητές αρχίζουν να δείχνουν όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία. Ο εκπαιδευτικός αναρωτιέται που έκανε το λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΕΠΕΤΕΛΕΣΕ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ ΣΚΟΠΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕ ΕΜΜΕΣΑ «ΥΠΟΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ» ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΜΕΣΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

= ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΣΥΝΔΕΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ ή ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΤΕΘΕΙ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΕΝΕΡΓΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

156ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Πρόσφατα, έρευνες για τη διδασκαλία της Ιστορίας υποστήριξαν την ανάγκη για μια ισορροπία ανάμεσα στη γνώση του ιστορικού περιεχομένου και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των μαθητών (χρονολογική σκέψη, ιστορική κατανόηση, ιστορική ανάλυση και ιστορική ερμηνεία, λήψη αποφάσεων σε επίπεδο επίλυσης προβλημάτων στην καθημερινή ζωή).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία Γενικής Παιδείας.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος εργάζεται σε Λύκειο της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Ιστορίας Γενικής Παιδείας φοιτούν 28 μαθητές. Ο φιλόλογος διαπιστώνει αδιαφορία της πλειοψηφίας των μαθητών για το μάθημα. Παρά τις συνεχείς προσπάθειές του (ελκυστική παρουσίαση του ιστορικού περιεχομένου με πλούσιο φωτογραφικό υλικό και ζωντανή ιστορική αφήγηση), δεν κατορθώνει να τους πείσει ότι η ιστορική κατανόηση και ερμηνεία μπορεί να τους βοηθήσει στην κατανόηση του κόσμου στον οποίο οι ίδιοι ζουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΜΙΑ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΔΗΛΑΔΗ ΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΕΛΚΥΣΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΕ ΟΛΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή τους;

= ΝΑ ΣΥΝΗΔΕΙΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΤΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΙΑ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ (ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ, ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ).

157ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει εκφραστεί η θεωρητική άποψη ότι η μαθησιακή διαδικασία δεν αρκεί να στηρίζεται σε αρχές όπως, απλό και εύκολα αφομοιώσιμο διδακτικό υλικό και μετατροπή της μάθησης σε ξένοιαστη και εύκολη διαδικασία. Ο μαθητής πρέπει να μάθει να αντιμετωπίζει σύνθετες, περίπλοκες καταστάσεις και να ανακαλύπτει τρόπους υπέρβασης απρόβλεπτων εμποδίων και δυσκολιών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος διδάσκει το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας σε Γυμνάσιο λαϊκής συνοικίας της περιφέρειάς σας, σε τμήμα στο οποίο φοιτούν 28 μαθητές. Ξεκινά από την αρχή ότι για να κερδίσει το ενδιαφέρον των μαθητών, και να βοηθήσει στην εξισορρόπηση των άνισων επιδόσεων, πρέπει να επιλέξει έναν εύκολο και «προσιτό» τρόπο αφομοίωσης των γνώσεων. Βασίζεται πολύ στα δεδομένα της προσωπικής εμπειρίας τους, στην εποπτικότητα, και σε απλό και ελκυστικό διδακτικό υλικό, στο οποίο οι μαθητές πρέπει να εφαρμόσουν προδιαγεγραμμένους κανόνες, μεθόδους κλπ. Μετά από κάποιους μήνες διαπιστώνει δεν αναπτύσσουν τη σκέψη τους και, επιπλέον, δείχνουν όλο και μεγαλύτερη ανία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

ΞΕΚΙΝΑ ΑΠΟ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΑΡΧΗ: ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΗΔΗ ΓΝΩΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ή ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΩΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ. ΕΠΟΜΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΙΑΝΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΙΑ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών να αναπτύξουν ανεξάρτητη σκέψη και να επεξεργάζονται πιο σύνθετα τα δεδομένα της εμπειρίας και της σχολικής γνώσης;

= ΝΑ ΜΗ ΜΕΝΕΙ ΣΕ ΑΠΛΟ ΚΑΙ ΕΥΚΟΛΑ ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑΣ. Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΣΥΝΘΕΤΕΣ, ΠΕΡΙΠΛΟΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΡΟΠΟΥΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗΣ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΚΑΙ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ.

158ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία του μαθήματος των αρχαίων ελληνικών προτάσσουν τη συνολική επεξεργασία του αρχαιοελληνικού κειμένου (κατανόηση μικροκειμένου & ερμηνευτική επεξεργασία), ακόμη και στο πλαίσιο μεθόδων που διατηρούν ένα ισχυρό ενδιαφέρον για τη γλωσσική προσέγγιση του κειμένου.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ & Β΄ Λυκείου. Μάθημα: «Αρχαία Ελληνική Γραμματεία». Οποιαδήποτε ενότητα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν το μάθημα ως αμιγώς γλωσσικό, θεμέλιο ουσιαστικά της γλωσσικής αγωγής των μαθητών, και αφιερώνουν πολύ χρόνο στη μηχανιστική εκμάθηση κανόνων και τύπων. Οι μαθητές είτε δυσκολεύονται, καταβάλλοντας άνιση με τα αποτελέσματα προσπάθειας, είτε αδιαφορούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΠΑΡΕΚΛΙΝΟΥΝ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΗ ΜΙΛΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ, ΑΛΛΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΕΥΚΟΛΑ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

2. Ποιες εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς, ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι να υπερβούν τη συγκεκριμένη προβληματική συνθήκη;

= ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΩΣ ΑΜΙΓΩΣ ΓΛΩΣΣΙΚΟ, ΘΕΜΕΛΙΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΚΑΙ ΑΦΙΕΡΩΝΟΥΝ ΠΟΛΥ

ΧΡΟΝΟ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΣΤΙΚΗ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΥΠΩΝ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

159ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με πρόσφατα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, οι *αφηγήσεις ιστοριών* από μαθητές μπορούν να αποτελέσουν έναν τρόπο για να μοιράζονται τις οπτικές τους για ποικίλα ζητήματα που θέτει το ίδιο το γνωστικό αντικείμενο. Παράλληλα, οι αφηγήσεις αυτές, δίνοντας πολλαπλούς ορισμούς και ερμηνείες των καταστάσεων, μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να προχωρήσουν σε μια προσωπική κατανόηση του κόσμου, στην οποία να οραματιστούν και μια θέση για τον εαυτό τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου - Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολογοί που διδάσκουν το μάθημα της λογοτεχνίας εκφράζουν προβληματισμό για το πώς μπορούν να ξεφύγουν από τη στεία ερμηνευτική ανάλυση των κειμένων, κατά την οποία δίνεται μία και μόνη ερμηνεία στους μαθητές, έστω και μέσω ερωταποκρίσεων που έχουν μοναδικό σκοπό να οδηγήσουν τους μαθητές στην προσδοκώμενη σωστή απάντηση. Αναζητούν διδακτικές πρακτικές, ώστε να αναδειχθεί στην τάξη η ερμηνευτική πολλαπλότητα των λογοτεχνικών κειμένων και να αναπτύξουν οι μαθητές τους δεξιότητες 'ανάγνωσης' των λογοτεχνικών νοημάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΟΜΕΡΕΙΑΣ: ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΕΙΑ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΔΙΝΕΤΑΙ ΜΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΈΣΤΩ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΩΝ ΠΟΥ ΈΧΟΥΝ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΚΟΠΟ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΗ ΣΩΣΤΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι αφηγήσεις για την κατανόηση από τους μαθητές της πολλαπλότητας των ερμηνειών και της ανακάλυψης της δικής τους ερμηνείας για το κείμενο και τον κόσμο;

= ΝΑ ΤΙΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙ ΜΕ ΤΟ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑ ΤΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣΦΟΡΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΜΕΣΟΝ, ΑΦΟΥ ΒΕΒΑΙΑ ΠΡΩΤΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΟΥΝ ΕΝΑΝ ΤΡΟΠΟ ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ ΤΙΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΠΟΙΚΙΛΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ, ΟΙ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΑΥΤΕΣ, ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΟΥΣ ΟΡΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΝ ΣΕ ΜΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΝΑ ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΟΥΝ ΚΑΙ ΜΙΑ ΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ.

160ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με πρόσφατα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, οι *αφηγήσεις ιστοριών* από μαθητές μπορούν να αποτελέσουν έναν τρόπο για να μοιράζονται τις οπτικές τους για ποικίλα ζητήματα που θέτει το ίδιο το γνωστικό αντικείμενο. Παράλληλα, οι αφηγήσεις αυτές, δίνοντας πολλαπλούς ορισμούς και ερμηνείες των καταστάσεων, μπορούν να

βοηθήσουν τους μαθητές να προχωρήσουν σε μια προσωπική κατανόηση του πολιτισμικού πλαισίου παραγωγής των κειμένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγοι που διδάσκουν το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση εκφράζουν προβληματισμό για το πώς μπορούν να ξεφύγουν από την φιλολογική μονοδιάστατη ερμηνευτική ανάλυση των κειμένων. Αναζητούν διδακτικές πρακτικές, ώστε να αναδειχθεί στην τάξη η ερμηνευτική πολλαπλότητα των αρχαιοελληνικών κειμένων και να αναπτύξουν οι μαθητές τους ερμηνευτικές δεξιότητες 'ανάγνωσης' των κειμένων και του πολιτισμικού πλαισίου παραγωγής των κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΠΡΩΤΟΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ΜΕ ΤΗΝ ΜΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΟΙ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΟΥΝ ΕΝΑΝ ΤΡΟΠΟ ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ ΤΙΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΠΟΙΚΙΛΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι αφηγήσεις για την κατανόηση από τους μαθητές της πολλαπλότητας των ερμηνειών και της ανακάλυψης της δικής τους ερμηνείας για το κείμενο και τον κόσμο του;

= ΑΦΕΝΟΣ ΝΑ ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΩΣΤΕ ΑΥΤΕΣ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΝΑΝ ΤΡΟΠΟ ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ ΤΙΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΠΟΙΚΙΛΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ.

161ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Δηλωτικός της πρόθεσης των συντακτών του ΑΠΣ Ιστορίας του Γυμνασίου είναι ο ειδικός σκοπός του: [Οι μαθητές] να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα **επιλογής και κριτικής αξιολόγησης των ιστορικών πηγών**. Το σκοπό αυτό μπορεί, σύμφωνα με το ΑΠΣ, να υπηρετήσουν *παραθέματα*, που θα επιλεγούν με κριτήριο την *ποικιλία και πολυφωνία απόψεων και πληροφοριών*. Στην διδακτική επίσης μεθοδολογία η προτεινόμενη *σύγκριση πηγών που προσεγγίζουν το ζήτημα από διαφορετική οπτική* και η ενθάρρυνση των μαθητών να *αναζητήσουν τους λόγους αυτής της διαφοράς* ανοίγουν διερευνητικές προοπτικές στην προσέγγιση του παρελθόντος, που επιτρέπουν στους μαθητές να προσλάβουν την ιστορική σκέψη ως ανοικτή ερμηνεία του παρελθόντος και ως κειμενική κατασκευή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μερικοί εκπαιδευτικοί, πιστοί στην παραδοσιακή προεπιστημονική διδακτική, συνεχίζουν να επιδιώκουν να μετατρέψουν τη σχολική ιστορία σε εθνική μυθολογία. Προβάλλουν έτσι

συγκεκριμένες εκδοχές αποσιωπώντας τις εναλλακτικές τους και αξιοποιούν πηγές που στηρίζουν τη μία και μόνη ιστορική αλήθεια. Οι μαθητές τους συνήθως δεν βρίσκουν κανένα ενδιαφέρον στο μάθημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΤΟΣΟΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΟΜΕΡΕΙΑΣ (= ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΠΗΓΩΝ) ΟΣΟ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές;
= ΜΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΓΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΣΟ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ: ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΙΝΑΙ: ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ **ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ**. ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΑΥΤΟ ΜΠΟΡΕΙ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΠΣ, ΝΑ ΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΝ ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΦΩΝΙΑ ΑΠΟΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ. ΣΤΗΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΣΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ Η ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΗΓΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΥΝ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ, ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΡΟΣΛΑΒΟΥΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΩΣ ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ.

162ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγηση του μαθητή αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μία τάξη Γυμνασίου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τους εκπαιδευτικούς της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να προσαρμόζουν το μάθημά τους στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και τους αξιολογούν με επαναληπτικά τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει συχνά ως αποτέλεσμα να επιτείνονται μέσα στην τάξη οι αντιπαραθέσεις και να δημιουργείται ανταγωνιστικό κλίμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΠΕΔΩΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑΣ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να αξιοποιήσουν τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσουν την ποιότητα της διδασκαλίας.

= ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΗ ΣΤΕΝΗ ΣΧΕΣΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ Η ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ, Η ΙΔΙΑ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΜΕΡΗ ΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ. ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΑ, ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΤΕΤΟΙΕΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΕΣ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ, ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙ ΤΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ, ΤΕΛΟΣ, ΝΑ ΔΙΝΟΥΝ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ.

163ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι το ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η διδασκαλία, η κουλτούρα της κοινότητας και οι προσωπικές πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών σφραγίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει κατανοητό και θα υλοποιηθεί το αναλυτικό πρόγραμμα. Κατά συνέπεια, καθορίζουν εν τέλει τη μορφή που θα πάρει η εργασία στην τάξη, τις σχέσεις και τους ρόλους εκπαιδευτικών και μαθητών και τους όρους της επικοινωνίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Β' Λυκείου. Μάθημα: Νεοελληνική Λογοτεχνία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα πολυπληθές Λύκειο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και αρκετοί αλλοδαποί. Ο μεγάλος αριθμός των μαθητών, η πολιτισμική ετερογένεια και ο εξετασιοκεντρικός προσανατολισμός στη συγκεκριμένη σχολική βαθμίδα έχουν οδηγήσει τη Διεύθυνση και πολλούς εκπαιδευτικούς να θέσουν ως προτεραιότητες την αυστηρή «φροντιστηριακού τύπου» διδασκαλία και τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Ένας φιλόλογος που διδάσκει Νεοελληνική Λογοτεχνία στη Β' τάξη προσπαθεί να ενσωματώσει στη διδασκαλία στοιχεία των αναγνωστικών προσεγγίσεων (δημιουργική συμπλήρωση «κενών σημείων» του κειμένου, ανάδειξη της πολλαπλότητας των προσλήψεων, παιχνίδια ρόλων κλπ). Οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται με σοβαρότητα, και η τάξη μετατρέπεται σύντομα σε παιδική χαρά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΡΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ (ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ) ΚΑΙ ΤΟΥ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΥ» ΡΟΛΟΥ ΠΟΥ ΑΝΕΛΑΒΕ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΣ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΠΟΥ ΕΔΩΣΕ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. ΕΠΙΣΗΣ Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΠΕΔΩΤΙΚΗ, ΑΦΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥΣ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να ενισχύσει τις προϋποθέσεις της επιτυχίας .

= 1.ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ. 2.ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ». 3.ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΠΟΙΚΙΛΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΤΗΝ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. 4. ΤΗ ΜΟΡΦΗ

ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΕΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥΣ. ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

164ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι το ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η διδασκαλία, η κουλτούρα της κοινότητας και οι προσωπικές πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών σφραγίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει κατανοητό και θα υλοποιηθεί το αναλυτικό πρόγραμμα. Κατά συνέπεια, καθορίζουν εν τέλει τη μορφή που θα πάρει η εργασία στην τάξη, τις σχέσεις και τους ρόλους εκπαιδευτικών και μαθητών και τους όρους της επικοινωνίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ' Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα πολυπληθές Λύκειο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και αρκετοί αλλοδαποί. Ο μεγάλος αριθμός των μαθητών, η πολιτισμική ετερογένεια και ο εξετασιοκεντρικός προσανατολισμός στη συγκεκριμένη σχολική βαθμίδα έχουν οδηγήσει τη Διεύθυνση και πολλούς εκπαιδευτικούς να θέσουν ως προτεραιότητες την αυστηρή «φροντιστηριακού τύπου» διδασκαλία και τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Ένας φιλόλογος που διδάσκει Νεοελληνική Γλώσσα στη Γ' Γυμνασίου προσπαθεί να αξιοποιήσει εναλλακτικές πρακτικές (θεατροκεντρική διδασκαλία, δραματοποιήσεις, αξιοποίηση πολυτροπικών κειμένων κλπ). Οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται με σοβαρότητα, και η τάξη μετατρέπεται σύντομα σε παιδική χαρά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ: ΑΛΛΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΤΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΕΤΣΙ ΜΙΑ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να ενισχύσει τις προϋποθέσεις της επιτυχίας;

= ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΖΗΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

165ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η χρήση της λογοτεχνικής θεωρίας στη διδακτική πράξη μπορεί να οδηγήσει στην ανανέωση των διδακτικών σκοπών και μεθόδων και στην εισαγωγή δημιουργικών δραστηριοτήτων, που είναι δυνατόν να κινητοποιήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών, και να καλλιεργήσουν τη βιωματική επικοινωνία τους με τα λογοτεχνικά κείμενα και την ελεύθερη έκφρασή τους αναφορικά με αυτά. Η συνδυαστική και ελαστική χρήση της μάλιστα μπορεί να υπηρετήσει διαφορετικές παραμέτρους και ανάγκες της διδασκαλίας. Λ.χ., ο συνδυασμός μια αυστηρής ενδοκειμενικής μεθόδου (αφηγηματικές τεχνικές) με μια

αναγνωσιοκεντρική θεωρία μπορεί να συμφιλιώσει τη μεθοδική μελέτη με την δημιουργική πρόσληψη του κειμένου από τους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου-Θεωρητική Κατεύθυνση. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι φιλόλογοι που διδάσκουν λογοτεχνία Κατεύθυνσης αντιμετωπίζουν, μεταξύ άλλων, δυσκολίες στο να κάνουν τους μαθητές να αντιληφθούν τη σημασία και το ρόλο των αφηγηματικών τεχνικών στα διδασκόμενα κείμενα. Συχνά οι αφηγηματικές τεχνικές διδάσκονται ως εξεταστέα ύλη, ενώ οι μαθητές δεν παρακινούνται να αναγνωρίσουν τη λειτουργία τους ως ερμηνευτικών εργαλείων. Έτσι ακυρώνονται οι διερευνητικές ερμηνευτικές διαδικασίες και δεν αναδεικνύεται ο πλούτος των κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΜΜΟΝΗ ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΕΜΜΕΝΟΥΝ ΔΗΛΑΔΗ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε οι μαθητές να αντιληφθούν τη λειτουργία των αφηγηματικών τεχνικών μέσα από μια δημιουργική πρόσληψη του κειμένου;

= ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΤΙΛΗΦΘΟΥΝ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΝΑ ΜΕΘΟΔΕΥΣΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΟΥΤΩΣ ΩΣΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΧΡΗΣΤΙΚΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΘΟΥΝ ΣΕ ΜΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΕΝ ΤΕΛΕΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΑΡΑΚΙΝΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΝ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΩΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ. ΈΤΣΙ ΔΕΝ ΘΑ ΑΚΥΡΩΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΘΑ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.

166ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία/ παραβατικότητα αποτελεί έκφραση διαμαρτυρίας αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Όλα τα αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε Λύκειο της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει ορισμένα φιλολογικά μαθήματα φοιτούν 30 μαθητές. Ο φιλόλογος διαπιστώνει αδιαφορία κάποιων μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τρίμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΔΕΝ ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΙ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ, ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΡΜΗΝΕΥΕΙ ΣΩΣΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;
= ΝΑ ΣΤΡΑΦΕΙ ΣΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ: ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ Η ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥΣ, ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΔΙΝΕΙ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΝ ΤΟ ΕΓΩ ΤΟΥΣ ΘΕΤΙΚΑ, ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΝ ΑΝ ΘΑ ΤΟΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΝ ΘΕΤΙΚΑ ή ΑΡΝΗΤΙΚΑ, ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΤΟΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΝ. ΣΥΝΕΠΩΣ, ΘΑ ΣΤΡΕΨΕΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ, ΑΝ ΣΥΝΔΥΑΣΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΕ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΩΣ ΜΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΠΕΙΘΟΥΣ ή ΑΠΛΩΣ ΜΕ ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΩΝ, ΟΤΑΝ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΔΕΝ ΦΕΡΝΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ (Π.Χ. ΑΠΟΒΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΧΑΜΗΛΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ).

167ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, οι άνθρωποι κατασκευάζουν τη γνώση μέσα από τις αλληλεπιδράσεις με τους άλλους. Τα μαθησιακά περιβάλλοντα που διαμορφώνονται στις τάξεις πρέπει, επομένως, να λειτουργούν ως *κοινότητες μάθησης*: να διευκολύνουν τις επιθυμητές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών και, περνώντας από την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή οπτικών), να συμβάλουν στη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου - Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία, Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Λύκειο της Αθήνα. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει Νέα Ελληνικά (Γλώσσα και Λογοτεχνία), συζητά με τους μαθητές του τις απόψεις τους για τις διδακτικές πρακτικές και την όλη σχολική πραγματικότητα. Οι μαθητές εκφράζουν το παράπονο ότι στα περισσότερα μαθήματα δεν αντιμετωπίζονται ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα. Νιώθουν ότι η φωνή τους δεν ακούγεται, αντίθετα κάθονται παθητικά επί έξι διδακτικές ώρες, μόνο για να ακούν τους καθηγητές τους, να σημειώνουν στο τετράδιό τους ή στην καλύτερη περίπτωση να απαντούν σε ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης, για να ανταποκριθεί στα αιτήματα των μαθητών ώστε να αποκτήσουν έναν πιο ενεργητικό ρόλο στην τάξη και να γίνουν συμπαραγωγοί της γνώσης μέσα από τις αλληλεπιδράσεις;

= ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ: 1.ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΑ, ΑΞΙΟΠΙΣΤΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ. 2.ΝΑ ΑΦΗΝΕΙ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ κατασκευάζουν τη γνώση μέσα από τις αλληλεπιδράσεις με τους ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΕΙ ΩΣΤΕ ΤΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΠΟΥ

ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΩΣ *ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ*: ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ, ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ (ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΠΤΙΚΩΝ), ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

168ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αναγνωστικές θεωρίες της λογοτεχνίας, κατά την προσέγγιση ενός λογοτεχνικού κειμένου αυτό που έχει σημασία είναι οι προσλήψεις και οι ανταποκρίσεις των αναγνωστών απέναντι σε αυτό και ο τρόπος με τον οποίο εκείνοι το σηματοδοτούν. Σύμφωνα πάλι με πρόσφατα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, οι *αφηγήσεις ιστοριών* μέσα στην τάξη δίνουν στους μαθητές τη δυνατότητα να κινητοποιηθούν, να προβάλουν τον εαυτό τους και να βρουν νόημα στις διδακτικές δραστηριότητες, νιώθοντας ενταγμένοι σε αυτές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου - Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι μαθητές θέτουν στον καθηγητή τους το πρόβλημα ότι το μάθημα της λογοτεχνίας δεν τους αγγίζει για ποικίλους λόγους: τα περισσότερα κείμενα είναι παλιά, τα θέματά τους μακριά από τις δικές τους εμπειρίες και αναζητήσεις, η λογοτεχνική γραφή ανοίκεια. Ο καθηγητής, αντιμέτωπος με μια τέτοια κατάσταση, αναζητά έναν νέο προσανατολισμό για το μάθημα, που θα βοηθούσε τους μαθητές να του αποδώσουν νόημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= με την εννοια του προσανατολισμου ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΝΟΣ ΣΥΜΒΑΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟ ΣΚΟΠΟ, ΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ *ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ* ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των αναγνωστικών θεωριών της λογοτεχνίας και της αφήγησης ιστοριών για την αλλαγή της στάσης των μαθητών απέναντι στο μάθημα της λογοτεχνίας και για την απόδοση νοήματος σε αυτό;

= 1.ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΩΣΤΕ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΛΙΑ, ΟΥΤΕ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΟΥΤΕ Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΑΝΟΙΚΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. 2.ΝΑ ΠΡΟΒΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΝΟΣ ΣΥΜΒΑΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟ ΣΚΟΠΟ, ΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ *ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ* ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΓΙΑΤΙ ΔΙΝΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ, ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΟΥΝ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΝΟΗΜΑ ΣΤΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΝΙΩΘΟΝΤΑΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟΙ ΣΕ ΑΥΤΕΣ.

169ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στα νέα βιβλία της Νεοελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο επισημαίνεται η πρόθεση για απεγκλωβισμό από την παραδοσιακή, σχολαστικιστικού τύπου ενασχόληση με τη γλώσσα σε μια τοποθέτηση υπέρ της διδασκαλίας της γλώσσας εν λειτουργία. Σύμφωνα με την

επίσημη στοχοθεσία, δίνεται έμφαση σε παραμέτρους, όπως οι πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας, τα στοιχεία προφορικότητας, οι στρατηγικές λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής που διδάσκει το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, διαπιστώνει ότι, μολονότι πιστεύει πολύ στην καλλιέργεια του προφορικού λόγου, παραμένει συχνά προσκολλημένος στην τυπική παράδοση με τη μορφή σχεδιαγράμματος που προκύπτει μέσα από μια ιδιαίτερος κατευθυνόμενη συζήτηση. Επιπλέον, αφήνει συχνά αναξιοποίητες αρκετές ασκήσεις επικοινωνιακού-προφορικού σχεδιασμού, καθώς τις θεωρεί χρονοβόρες ως προς την προετοιμασία και πραγματοποίησή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προθέσεις των νέων βιβλίων της Νεοελληνικής Γλώσσας με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ: ΑΛΛΑ ΕΠΙΤΑΣΣΕΙ Η ΘΕΩΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΘΕΙ ΚΑΙ ΑΛΛΗ, ΕΝΤΕΛΩΣ ΑΣΥΜΒΑΤΗ ΚΑΙ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό, ώστε να προσανατολιστεί σταδιακά στα νέα προτάγματα του αναλυτικού προγράμματος και των βιβλίων της Νεοελληνικής Γλώσσας;

= 1.ΝΑ ΜΗ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΠΟΛΥΤΑ ΠΡΟΣΚΟΛΛΗΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ. 2.ΕΠΙΠΛΕΟΝ, ΝΑ ΜΗΝ ΑΦΗΝΕΙ ΣΥΧΝΑ ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΕΣ ΤΙΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ-ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΕΠΕΙΔΗ ΔΗΘΕΝ ΤΙΣ ΘΕΩΡΕΙ ΧΡΟΝΟΒΟΡΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ. 3.ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΠΕΓΚΛΩΒΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ, ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΣΕ ΜΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ, ΝΑ ΔΙΝΕΤΑΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΕ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ, ΟΠΩΣ ΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΛΟΓΟΥ.

170ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η παραδοχή ότι η κοινωνική διάδραση των μαθητών με πιο ανεπτυγμένους γνωστικά ή **ικανότερους άλλους** είναι αυτή που οικοδομεί τον τρόπο που σκέπτονται και νοηματοδοτούν την εμπειρία τους. Στη βάση αυτή, συγκροτείται μια κοινότητα μάθησης, όπου όλοι εργάζονται με ομαδικές δραστηριότητες, ανταλλαγές και αλληλεξάρτηση, για να ικανοποιήσουν συγκεκριμένες μαθησιακές ανάγκες και να μοιραστούν τις πηγές και τις δεξιότητες. Τότε, η γνώση, η μάθηση των μαθητών μπορεί να προβάλλεται ως κοινό επίτευγμα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Απογευματινοί όμιλοι ρητορικής τέχνης: 10-12 μαθητές προερχόμενοι και από τις τρεις τάξεις του Γυμνασίου, κάποιιοι με 2 χρόνια ήδη συμμετοχής στους ομίλους.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε όμιλο ρητορικής τέχνης, που λειτουργεί σε δημόσιο Γυμνάσιο συνυπάρχουν μαθητές διαφορετικών τάξεων, που βρίσκονται σε διαφορετικό επίπεδο γνωστικής ανάπτυξης. Όσοι μαθητές, κυρίως της τρίτης τάξης του Γυμνασίου, έχουν ήδη συμμετάσχει στους ομίλους 1-2 χρόνια, δυσανασχετούν με την

επανάληψη κανόνων, οδηγιών αλλά και δραστηριοτήτων που αφορούν σε ρητορικά αγωνίσματα και δραστηριότητες. Από την άλλη, μαθητές της πρώτης τάξης του Γυμνασίου πιέζονται να ακολουθήσουν γρήγορους ρυθμούς εξάσκησης, και χάνουν το ενδιαφέρον τους. Οι συντονιστές του ομίλου αναζητά τρόπους εξισορρόπησης αυτής της ανομοιογένειας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΠΡΟΣΛΑΒΕΙ ΣΩΣΤΑ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΝΑ ΜΗΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ.

Τι θα προτείνατε στον συντονιστή να κάνει, ώστε να αξιοποιήσει την ανομοιογένεια των μελών προς όφελος όλων;

= ΑΝ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΙ ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΟΠΟΥ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ, ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ, ΝΑ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΞΑΡΤΗΣΗ, ΓΙΑ ΝΑ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΟΙΡΑΣΤΟΥΝ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ. ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΟΤΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΠΙΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΟΥΣ ΓΝΩΣΤΙΚΑ Η **ΙΚΑΝΟΤΕΡΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ** ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΣΚΕΠΤΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥΣ, ΘΑ ΠΡΠΕΙ ΝΑ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΙΣΟΠΕΔΩΤΙΚΗ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΑ ΜΕΛΗ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΠΡΟΣΔΙΔΕΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟ ΕΙΤΕ ΣΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΕΙΤΕ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΜΕΛΗ, ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΣΥΝΑΜΑ **ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΟΥΣ ΓΝΩΣΤΙΚΑ** ή **ΙΚΑΝΟΤΕΡΟΥΣ**.

171ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο διδάσκων αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και, ταυτόχρονα, απαιτεί από τους μαθητές του να συμπεριφέρονται ως υπεύθυνα άτομα.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος εργάζεται σε Γυμνάσιο. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει τα μαθήματα της Νεοελληνική Γλώσσας και Λογοτεχνίας φοιτούν 30 μαθητές. Ο φιλόλογος διαπιστώνει σύντομα ότι πολλοί μαθητές μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, ξεσπούν σε γέλια, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο καθηγητής κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, σχετική ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΑ ΑΤΟΜΑ. ΣΥΣΧΤΙΖΕΤΑΙ ΕΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.: Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΕΠΕΛΕΞΕ ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΨΕΙ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΝΤΙ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑΤΙ ΑΝΕΧΘΗΚΕ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΕ ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ.

2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

= **ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ, ΟΤΑΝ Ο ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ, ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ, ΑΠΑΙΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΑ ΑΤΟΜΑ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ, ΟΤΑΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΘΑΜΩΝΕΣ ΚΑΦΕΤΕΡΙΑΣ.**

172ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σε γενικές γραμμές η ερευνητική βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι ως υγιής ομαδική εργασία μπορεί να οριστεί η κατάσταση κατά την οποία οι μαθητές εργάζονται μαζί, με παραγωγικό τρόπο, έχοντας ένα κοινό στόχο ή/ και αποτέλεσμα, και ότι οι διδάσκοντες είναι το κλειδί για να ενορχηστρωθεί αυτό το αποτέλεσμα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολογοί που διδάσκουν τα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας σ' ένα τυπικό Γυμνάσιο επιχειρούν να οργανώσουν τα μαθήματά τους με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στους μαθητές τους να συνεργαστούν με το συμμαθητή που κάθεται δίπλα τους και τη δυάδα των μαθητών του μπροστινού θρανίου. Μετά από μια σύντομη εισαγωγή στην ενότητα (ή μια ανάγνωση του λογοτεχνικού κειμένου) και λίγες βασικές ερωτήσεις κατανόησης, αναθέτουν στους μαθητές να επεξεργαστούν ομαδικά τις ερωτήσεις ή/ και ασκήσεις του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν τελείωναν την εργασία στον προβλεπόμενο χρόνο. Οι διδάσκοντες συζητούν μεταξύ τους και αναζητούν τρόπους να κάνουν παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= **ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΑΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ** ότι οι διδάσκοντες είναι το κλειδί για να ενορχηστρωθεί αυτό το αποτέλεσμα, **ΚΑΙ ΑΠΛΩΣ ΑΝΕΘΕΣΑΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΟΥΝ ΟΜΑΔΙΚΑ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Η/ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. ΝΑΙ ΑΛΛΑ Ο ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΠΑΙΤΕΙ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΘΕΙ ΤΟ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ.**

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς, για να διαμορφώσουν τις προϋποθέσεις μιας υγιούς και παραγωγικής ομαδικής εργασίας στις τάξεις τους;

= **ΟΤΑΝ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΣΟΥΝ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ, ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΟΤΙ ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΘΕΙ ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ.**

173ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Σε αυτή την προοπτική ενεργοποιούνται τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και κυρίως όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;

= 1.ΜΕ ΔΙΚΗ ΜΟΥ «ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ», ΩΣΤΕ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΟΣΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΑΦΟΡΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

2.ΘΑ ΤΟΥ ΕΞΗΓΟΥΣΑ ΟΤΙ Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΤΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ => ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ => ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΑΝ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΙΑ, Η ΔΙΑΔΙΑΚΣΙΑ ΜΕΝΕΙ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΛΛΙΠΗΣ..

2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

= ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ, ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΩΣΤΕ Η ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΝΑ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΑΡΜΟΝΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ, ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ ΕΧΟΥΝ ΝΟΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ, ΚΑΘΩΣ ΔΕΝ ΑΠΟΚΛΕΙΟΥΝ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ Η ΝΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΥΝ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΦΡΟΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑ.

174ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ολοένα και περισσότεροι θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) διαπιστώνουν ότι, στη νέα πραγματικότητα των σύγχρονων πολυπολιτισμικών και τεχνολογικά ανεπτυγμένων κοινωνιών, η γλώσσα, ως γραπτός ή ως προφορικός λόγος δεν αποτελεί πια τον μοναδικό τρόπο μετάδοσης του νοήματος ενός κειμένου. Η γλώσσα συνδιαμορφώνει πλέον το νόημα με άλλους σημειωτικούς τρόπους (π.χ. εικόνα, οργάνωση μιας ιστοσελίδας), οι οποίοι δεν είναι δευτερεύοντες, αλλά συντελούν όλοι μαζί στην πολυτροπική σύνθεση του κειμένου

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Για να ανεβάσει το γλωσσικό επίπεδο των μαθητών του, επιλέγει να διδάσκει από το σχολικό εγχειρίδιο μονοτροπικά κείμενα, κυρίως κείμενα δοκιμιακού τύπου ή λογοτεχνικά. Γρήγορα διαπιστώνει μεγάλες αδυναμίες των μαθητών στην κατανόηση των κειμένων αυτών. Αγνοεί τα πολυτροπικά κείμενα του εγχειριδίου κρίνοντας ότι τέτοια κείμενα είναι οικεία στους μαθητές (ηλεκτρονικά παιχνίδια, διαδίκτυο, τηλεόραση) και δεν τους βοηθούν να βελτιωθούν γλωσσικά. Μετά από λίγους μήνες και παρά τις επίμονες προσπάθειες κατανόησης των μονοτροπικών κειμένων που επιλέγει, τα προβλήματα στην τάξη του παραμένουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΑΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ (= ΧΡΗΣΗ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ) ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ (= ΧΡΗΣΗ ΜΟΝΟΤΡΟΠΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ)

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει πολυτροπικά κείμενα στη διδασκαλία του;

= ΜΙΛΑΕΙ ΑΠΟ ΜΟΝΗ ΤΗΣ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΛΙΓΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΕΠΙΜΟΝΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΟΝΟΤΡΟΠΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΓΕΙ, ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ. ΑΡΑ ΚΑΛΟΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΡΟΠΟ ΚΑΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ.

175ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στην εισαγωγή του Βιβλίου του Εκπαιδευτικού της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου τονίζεται η αναγκαιότητα μελέτης στην τάξη κειμένων που «συνομιλούν», δηλαδή που αναφέρονται στο ίδιο –κοινωνικά αμφιλεγόμενο– ζήτημα και παρουσιάζουν συχνά αντικρουόμενες θέσεις. Τέτοια κείμενα μπορούν να πυροδοτήσουν στην τάξη ζωηρές συζητήσεις όπου θα παρατίθενται αντίθετες απόψεις. Έτσι οι μαθητές βρίσκονται μπροστά σε διλημματικές καταστάσεις απέναντι στις οποίες καλούνται να πάρουν θέση και αναπτύξουν έτσι την κριτική τους σκέψη.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα πειραματικό Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας. Όταν προσεγγίζει αμφιλεγόμενα κοινωνικά ζητήματα, επιλέγει να διδάσκει από το σχολικό εγχειρίδιο μόνο ένα κείμενο, αυτό που εκφράζει τη δική του άποψη, η οποία είναι και η κοινωνικά κυρίαρχη. Αγνοεί τα κείμενα που εκφράζουν διαφορετικές ή και αντίθετες απόψεις. Ουσιαστικά δηλαδή προσεγγίζει τα κείμενα ως υποδειγματικά / πρότυπα κείμενα, από κάθε πλευρά, ακόμα και από την ιδεολογική, και υποβάλλει στους μαθητές του την αντίληψη ότι υπάρχει μία μόνο άποψη σε κάθε ζήτημα και αυτή θα πρέπει να υιοθετήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΝΑΙΡΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΕΠΙΛΕΓΕΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ «ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ», ΔΗΛΑΔΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΙΔΙΟ –

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΟ- ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΣΥΧΝΑ ΑΝΤΙΚΡΟΥΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία του κείμενα που παρουσιάζουν αντικρουόμενες θέσεις;

= ΘΑ ΤΟΥ ΤΟΝΙΖΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ «ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ», ΔΗΛΑΔΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΙΔΙΟ –ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΟ- ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΣΥΧΝΑ ΑΝΤΙΚΡΟΥΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΩΝΤΑΣ ΘΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΑ ΟΤΙ ΤΕΤΟΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΥΡΟΔΟΤΗΣΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΖΩΗΡΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΟΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ. ΈΤΣΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΘΑ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΔΙΛΗΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΘΑ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΟΥΝ ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΘΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΕΤΣΙ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΣΚΕΨΗ.

176ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στην εισαγωγή του Βιβλίου του Εκπαιδευτικού της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου προτείνονται ανακαλυπτικές – επαγωγικές διαδικασίες για τη συνειδητοποίηση των διδασκόμενων γραμματικών φαινομένων. Λ.χ., ξεκινώντας οι μαθητές από το κείμενο να εντοπίζουν το υπό εξέταση φαινόμενο και, μέσα από την παρατήρηση, να καταλήγουν επαγωγικά –είτε μόνοι τους είτε με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού- στη διατύπωση του γραμματικού κανόνα. Η παρατήρηση της λειτουργίας του φαινομένου στο λόγο του κειμένου μπορεί να διευκολύνει το πέρασμα του μαθητή από τις αυτόματες στις συνειδητές γλωσσικές επιλογές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα κεντρικό Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας. Επιλέγει να διδάσκει παραγωγικά τα γραμματικά φαινόμενα υποστηρίζοντας ότι οι ανακαλυπτικές – επαγωγικές διαδικασίες είναι πολύ χρονοβόρες και του στερούν τη δυνατότητα να καλύψει την ύλη: ξεκινά, λοιπόν, από το γραμματικό κανόνα και ζητά εφαρμογές σε πολλές περιπτώσεις και παραδείγματα. Η επιλογή του αυτή δεν κερδίζει το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των μαθητών, ούτε βελτιώνει την επίδοσή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ. : ΑΝΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΕΣ – ΕΠΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (= ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ => ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ [= ΣΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΝΟΝΑ]), ΠΡΟΤΙΜΑΕΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (= ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ).

2. Πώς θα επιχειρηματολογούσατε, για να τον πείσετε να αξιοποιήσει ανακαλυπτικές – επαγωγικές διαδικασίες στη διδασκαλία της γραμματικής;

= 1.ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΑ ΩΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΩΝ – ΕΠΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ. ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ Η ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΥΤΟΜΑΤΕΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΙΔΗΤΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ. 2.ΕΠΙΣΗΣ, ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ Η ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣΚΟΠΟΣ, ΑΛΛΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΔΥΑΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

177ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας διαπιστώνουν ότι κατά τη διδασκαλία της πρώτης γλώσσας είναι απαραίτητες συχνά οι εξατομικευμένες παρεμβάσεις, μια και οι μαθητές –για ποικίλους λόγους- δεν έχουν ποτέ την ίδια γλωσσική αφετηρία. Τέτοιες εξατομικευμένες παρεμβάσεις και γενικότερα μια διαφοροποιημένη παιδαγωγική μοιάζει ουσιαστική αναγκαιότητα πια για το σύγχρονο πολυπολιτισμικό και πολυγλωσσικό ελληνικό σχολείο στο οποίο φοιτά μαθητικός πληθυσμός με εξαιρετική ανομοιογένεια.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας, όπου φοιτά ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών που διδάσκονται τη Νεοελληνική ως δεύτερη γλώσσα. Ο εκπαιδευτικός ακολουθεί πιστά το σχολικό εγχειρίδιο και δε διαφοροποιεί τη διδασκαλία του ανάλογα με τους μαθητές που έχει απέναντί του. Υποστηρίζει μάλιστα ότι, αν έκανε κάτι τέτοιο, δεν θα κάλυπτε την ύλη. Για τον ίδιο λόγο δεν χρησιμοποιεί καθόλου το Τετράδιο Εργασιών που συνοδεύει το σχολικό εγχειρίδιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΩΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΜΕΘΟΔΟ ΠΟΥ ΕΝΔΕΙΚΝΥΤΑΙ ΟΤΑΝ ΔΙΔΑΣΚΕΙΣ ΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΛΩΣΣΑ. ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΒΕΒΑΙΑ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΕΙ ΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΥ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ, ΚΑΙ ΝΑ ΑΔΙΑΦΟΡΗΣΕΙ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ. ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΥΦΑΝΤΑΣΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ-ΙΔΕΟΛΟΓΗΜΑ ΣΙΓΟΥΡΑ ΕΙΝΑΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΕΛΛΗΝΑΣ.

2. Πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κινηθεί, για να δοκιμάσει εξατομικευμένες παρεμβάσεις και διαφοροποιήσεις στη γλωσσική διδασκαλία του;

= ΚΑΘΕ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟΥΣ ΟΜΟΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΙ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΩΣ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

178ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) τονίζουν τη σημασία διαδικασιών αυτοαξιολόγησης του μαθητή στη γλωσσική διδασκαλία. Συγκεκριμένα υποστηρίζουν ότι τέτοιες διαδικασίες συμβάλλουν καθοριστικά στη βελτίωση της γλωσσικής έκφρασης του μαθητή και διακρίνονται από υψηλή μαθησιακή αξία. Την ίδια θεωρητική παραδοχή φαίνεται ότι υιοθετεί και το ισχύον Αναλυτικό Πρόγραμμα.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλόλογος που διδάσκει Νεοελληνική Γλώσσα σε Γυμνάσιο ολοκληρώνει τη διδασκαλία κάθε ενότητας με τη διόρθωση της παραγωγής λόγου που έκαναν οι μαθητές του. Ανακεφαλαιώνει ουσιαστικά και συζητά τα λάθη τους. Τους υποδεικνύει τι θα έπρεπε να έχουν αποφύγει και επισημαίνει τρόπους ορθής έκφρασης. Παρατηρεί όμως ότι δεν παρουσιάζουν βελτίωση τα κείμενα που γράφουν οι

μαθητές του στο πέρασμα του χρόνου. Διαισθάνεται ότι η διαδικασία διόρθωσης που κάνει δεν πιάνει τόπο. Έχει διαβάσει στο ΔΕΠΠΣ για την αυτοαξιολόγηση του μαθητή, αλλά δεν θέλει να τη δοκιμάσει, γιατί πιστεύει ότι θα αφαιρέσει πολύ χρόνο από τη διδασκαλία της Γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΚΑΙ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΑΤΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ, ΔΗΛΑΔΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ. Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ ΑΠΛΩΣ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΝΕΙ ΑΝΤΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΕΚΠΗΓΑΖΕΙ Η ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να επιχειρήσει διαδικασίες αυτοαξιολόγησης του μαθητή στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας;
= ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΚΑΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΑΝΤΙΛΗΦΘΗΚΕ: ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΔΕΝ ΠΙΑΝΕΙ ΤΟΠΟ. ΑΦΟΥ ΙΣΧΥΡΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ ΈΧΕΙ ΔΙΑΒΑΣΕΙ ΣΤΟ ΔΕΠΠΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ, ΚΑΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΕΙ, ΚΑΙ ΝΑ ΑΦΗΣΕΙ ΚΑΤΑ ΜΕΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΘΑ ΑΦΑΙΡΕΣΕΙ ΠΟΛΥ ΧΡΟΝΟ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΑΦΟΥ ΔΕΝ ΤΟ ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΠΟΤΕ, ΠΩΣ ΤΟ ΞΕΡΕΙ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ;

179ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής της Γλώσσας και της εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας τονίζουν τη σημασία που έχει η έμφαση σε δραστηριότητες προφορικού λόγου στη διδασκαλία τόσο της μητρικής όσο και της ξένης γλώσσας. Έτσι, απορρίπτουν παραδοσιακές αντιλήψεις που εστίαζαν αποκλειστικά στην καλλιέργεια του γραπτού λόγου και επισημαίνουν την αναγκαιότητα καλλιέργειας στο σχολείο και του προφορικού λόγου.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει νεοελληνική Γλώσσα, συνειδητά εστιάζει τη διδασκαλία του στην καλλιέργεια του γραπτού λόγου. Υποστηρίζει ότι δε χρειάζεται να αφιερώνεται πολύτιμος διδακτικός χρόνος σε δραστηριότητες παραγωγής προφορικού λόγου: οι μαθητές μιλούν αναγκαστικά στον κοινωνικό τους περίγυρο και έτσι βελτιώνουν αναπόφευκτα τη γλωσσική τους έκφραση. Ο γνήσια εγγράμματος πολίτης είναι αυτός που χειρίζεται αποτελεσματικά το γραπτό λόγο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑΤΙ ΕΧΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΕ ΤΗ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΜΗ ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΕΜΦΑΣΗ ΚΑΙ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΣΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αφιερώσει χρόνο σε δραστηριότητες καλλιέργειας του προφορικού λόγου των μαθητών του;

= ΘΑ ΤΟΥ ΤΟΝΙΖΑ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ Η ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΣΟ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΣΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.

180ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την επικοινωνιακή και κειμενοκεντρική προσέγγιση στη διδασκαλία μητρικής ή ξένης γλώσσας η διεύρυνση του λεξιλογίου των μαθητών μπορεί να γίνει μόνο μέσα από την επαφή τους με κείμενα. Οι λέξεις μπορούν μόνο μέσα στα κείμενα να διδάσκονται, μέσα στο αυθεντικό συμφραστικό τους πλαίσιο, γιατί μόνο αυτό είναι που καθορίζει σε κάθε περίπτωση όχι μόνο τη λειτουργία τους αλλά και την ίδια τη σημασία τους. Έξω από αυτό, αποπλαισιωμένες οι λέξεις δε σημαίνουν τίποτα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει νεοελληνική Γλώσσα, συνηθίζει να διδάσκει το λεξιλόγιο κάθε ενότητας μέσα από την παράθεση εκτενών καταλόγων λέξεων εκτός συμφραζομένων. Έτσι πιστεύει ότι μπορεί να διδάξει μεγάλη ποσότητα λέξεων κι όχι μόνο ορισμένες που τυχόν θα βρεθούν στα κείμενα της ενότητας που διδάσκεται. Προβληματίζεται όμως που παρά τις επίμονες προσπάθειές του να διδάξει τους καταλόγους λέξεων που κατασκευάζει ειδικά για το μάθημα, οι μαθητές δε φαίνεται να υιοθετούν τις λέξεις αυτές στο λόγο τους. Ενώ δηλαδή τις κατανοούν κατά τη διδασκαλία, δεν τις χρησιμοποιούν κατά την παραγωγή λόγου που τους αναθέτει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ. ΔΗΛΑΔΗ ΔΕΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕ ΟΤΙ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΕΙ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΟΥ Η ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΤΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΩΣ ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΠΟΚΟΜΜΕΝΟ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ. ΚΑΤΕΛΗΞΕ, ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΙΑΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΜΕ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να εγκαταλείψει τη διδασκαλία καταλόγων λέξεων και να προσπαθήσει να διευρύνει το λεξιλόγιο των μαθητών του μέσα από την επαφή τους με κείμενα;

= ΘΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΑ ΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΘΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΓΙΑ ΕΝΑ ΔΕΝΔΡΟ. ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΑΚΟΜΗ ΤΗ ΜΗΔΑΜΗΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ, ΛΟΓΩ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΗΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ, ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΙ ΜΗ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΗΤΡΙΚΗΣ Η ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΩΣΤΕ Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΜΟΝΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΦΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΚΕΙΜΕΝΑ. ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΟΤΙ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΜΟΝΟ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ, ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟ ΣΥΜΦΡΑΣΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΓΙΑΤΙ ΜΟΝΟ ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ. ΈΞΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟ, ΑΠΟΠΛΑΙΣΙΩΜΕΝΕΣ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΔΕ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΙΠΟΤΑ.

181ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) τονίζουν emphaticά τη σπουδαιότητα της αξιολόγησης του λόγου, και ειδικότερα του μαθητικού λόγου από την πλευρά των μαθητών. Ανάγουν μάλιστα την αξιολόγηση του λόγου σε βασικό εργαλείο για τη βελτίωσή του τονίζοντας την υψηλή μαθησιακή αξία της διαδικασίας. Στην ίδια λογική κινείται και το ΔΕΠΠΣ, το οποίο τονίζει τη σημασία αξιολογικών δραστηριοτήτων που βοηθούν τους μαθητές να αναγνωρίσουν και να συνειδητοποιήσουν εκείνα τα γλωσσικά χαρακτηριστικά που καθιστούν το λόγο κατάλληλο για τις εκάστοτε επικοινωνιακές περιστάσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει ΝΕ Γλώσσα, ολοκληρώνει τη διδασκαλία κάθε ενότητας με την παραγωγή γραπτού λόγου που αναθέτει στους μαθητές του και τη συνακόλουθη διόρθωση των μαθητικών γραπτών από τον ίδιο. Αποφεύγει να χρησιμοποιήσει συγκεκριμένα κάθε φορά κριτήρια αξιολόγησης του λόγου των μαθητών, γνωστά από πριν στους μαθητές και απορρέοντα από την ενότητα που διδάχτηκε, γιατί θεωρεί ότι δεν μπορεί να περιορίζεται η διόρθωση σε 3-4 ζητήματα που τίγονται στη συγκεκριμένη ενότητα, αλλά πρέπει να επεκτείνεται σε όλο το φάσμα των λαθών των μαθητών. Όμως τον προβληματίζει το γεγονός ότι οι μαθητές του μάλλον δεν αποκομίζουν πολλά οφέλη από τη διαδικασία διόρθωσης, μιας και επαναλαμβάνουν πολλές φορές τα ίδια λάθη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΑΦΕΝΟΣ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΑΠΑΡΑΛΛΑΚΤΟ ΤΡΟΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ. ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ ΜΟΝΟΝ Ο ΙΔΙΟΣ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να εστιάσει την παραγωγή λόγου από τους μαθητές και τη διόρθωση των γραπτών τους σε συγκεκριμένα κάθε φορά κριτήρια αξιολόγησης του λόγου;

= ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΗΝ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΕΛΛΙΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ. ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΑ ΘΑ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ: ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΝΑ ΑΝΑΓΑΓΕΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΒΑΣΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ, ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΥΨΗΛΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ. ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΠΠΣ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΤΟΝΙΖΕΙ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΕΚΕΙΝΑ ΤΑ ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΤΟ ΛΟΓΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ. ΤΕΛΟΣ, ΘΑ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΓΝΩΣΤΑ ΑΠΟ ΠΡΙΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΕΟΝΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΔΙΔΑΧΤΗΚΕ.

182ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι «η ανάγνωση του κόσμου προηγείται πάντα της ανάγνωσης της λέξης και η ανάγνωση της λέξης προϋποθέτει διαρκώς την ανάγνωση του κόσμου». Εδώ η έννοια της «ανάγνωσης» του κόσμου προσδιορίζει μια δημιουργική και κοινωνική διαδικασία άντλησης και απόδοσης νοήματος μέσα από την κοινωνική εμπειρία και γνώση που διαθέτουμε από την καθημερινή ζωή μας. Προτείνεται δηλ. η έμφαση στη γλωσσική διδασκαλία να δίνεται στην πραγμάτευση πολλαπλών προσωπικών αναγνώσεων των μαθητών που στηρίζονται στα βιώματά τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει νεοελληνική Γλώσσα, σε κάθε ενότητα διδάσκει μόνο λίγα κείμενα. Υποστηρίζει ότι αυτό συμβαίνει γιατί πρέπει να αναλύσει το κάθε κείμενο αρκετά προκειμένου να δώσει όλα τα απαραίτητα στους μαθητές του στοιχεία ώστε να μπορέσουν να το διαβάσουν σωστά. Πιστεύει ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού κατά το στάδιο προσέγγισης / κατανόησης των κειμένων είναι να αποκαλύψει στους μαθητές του τη μια και μοναδική «σωστή» ανάγνωση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ Η ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΝΑ ΔΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΒΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥΣ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ(;) ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΟΥ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ / ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΗ ΜΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΗ «ΣΩΣΤΗ» ΑΝΑΓΝΩΣΗ. ΟΔΗΓΕΙΤΑΙ ΕΤΣΙ ΣΕ ΜΙΑ «ΕΞ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ», ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΔΗΛΑΔΗ, ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να εμπλέξει τους μαθητές του σε απόπειρες προσωπικής «ενεργητικής» ανάγνωσης και προσπάθειες διεπίδρασής τους με το κείμενο;

= ΝΑ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΣΕ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΩΣ Η ΑΝΩΤΕΡΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ Η ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΝΑ ΔΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΒΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥΣ, ΚΑΙ ΟΧΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΟ ΠΟΥ ΤΟΥ ΕΜΦΥΤΕΥΤΗΚΕ ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ «ΕΞ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ».

183ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασική θεωρητική παραδοχή της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) αποτελεί η ολιστική προσέγγιση της γλώσσας. Η προσέγγιση των κειμένων και η μελέτη των τρόπων με τους οποίους συγκροτούνται, [= ΤΙ ΛΕΕΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΟ ΛΕΕΙ], διαμορφώνουν σταδιακά και εποικοδομητικά ένα σώμα γνώσης για τη γλώσσα ως σύνολο, που αξιοποιείται σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας στην παραγωγή λόγου από την πλευρά των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος διδάσκει Νεοελληνική Γλώσσα σε ένα Γυμνάσιο. Οι μαθητές δείχνουν να αδιαφορούν, παρά το γεγονός ότι επιλέγει κείμενα που φαίνεται να τους ενδιαφέρουν. Η προσπάθειά του να διδάξει τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, και το λεξιλόγιο της ενότητας μέσα από τα κείμενα είναι ανεπιτυχής: οι μαθητές δε βρίσκουν το φαινόμενο στο κείμενο, χάνεται χρόνος και διακόπτεται η ροή του μαθήματος. Έτσι ξαναγυρίζει στην παλιά τακτική του: προηγείται η κατανόηση του νοήματος του κειμένου και ακολουθεί η διδασκαλία της γραμματικής, του συντακτικού και λεξιλογίου με παραδείγματα (προτάσεις ή λέξεις) που επιλέγει ο ίδιος. Οι μαθητές και πάλι παρακολουθούν αμέτοχοι.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΝΤΙΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΔΥΟ ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ): ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ) ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ Η ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ, ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΜΕ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ (ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ Η ΛΕΞΕΙΣ) ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΓΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ. Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ: ΠΕΡΙΟΡΙΣΕ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ (ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ) ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΝΑ ΔΙΔΑΞΕΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ, ΚΑΙ ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ: ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ. Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΑΠΕΤΥΧΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΑΝ ΕΦΑΡΜΟΣΕ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΥΟ ΜΕΘΟΔΟΥΣ, ΓΙΑΤΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΕ ΤΗΝ ΟΛΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΝΑ ΕΠΙΛΕΓΕΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΝΑΙ ΑΛΛΑ ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟΝ Η ΜΙΑ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να συνεχίσει να μελετά ολιστικά τη Γλώσσα, παρά τις πρακτικές δυσκολίες που συνάντησε;

= ΑΝ ΘΕΛΕΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΑΜΕΤΟΧΟΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΟΙ ΙΔΙΟΙ, ΤΟΤΕ ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΟΛΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΝΑ ΕΠΙΛΕΓΕΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΤΑΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ => ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ => ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΜΕ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΝ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ..

184ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τόσο οι κειμενοκεντρικές θεωρίες (φορμαλιστική, δομιστική, νεοκριτική, σημειολογική), που εστιάζουν στην εσωτερική προσέγγιση του κειμένου, όσο και οι σύγχρονες αναγνωστικές θεωρίες, που καθιστούν τον αναγνώστη βασικό συντελεστή της νοηματοδότησης παρέχουν πολλές εναλλακτικές ερμηνευτικές πρακτικές που, σύμφωνα με αρκετούς μελετητές, ακόμη και κλασικούς φιλολόγους, μπορούν να αξιοποιηθούν στην προοπτική μιας πιο διευρυμένης φιλολογικής ερμηνευτικής ιδιαίτερα στη σχολική της εκδοχή, με στόχο να κάνει τους μαθητές κριτικούς αναγνώστες των κλασικών κειμένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση και Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από πρωτότυπο στο Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί, ακολουθούν την παραδοσιακή φιλολογική ερμηνευτική (προσέγγιση με βάση την υπάρχουσα φιλολογική ανάλυση, μεταφορά των έγκριτων ερμηνειών και αναπαραγωγή τους από τους μαθητές), που σε αρκετές περιπτώσεις προτείνεται και από τα επίσημα θεσμικά κείμενα (ΑΠΣ, βιβλίο Εκπαιδευτικού). Σε αυτό, ωστόσο, το διδακτικό πλαίσιο πολλοί μαθητές αντιμετωπίζουν διεκπεραιωτικά το μάθημα ή δεν συμμετέχουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΑΠΛΩΣ ΣΕ ΜΙΑ ΚΑΚΩΣ ΕΝΝΟΟΥΜΕΝΗ ΜΕΤΕΚΚΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΑΝΕΥ ΔΗΛΑΔΗ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΔΕΚΤΗ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ. Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΔΕΝ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές και να ξεφύγουν από τον φιλολογικό κανόνα με βάση τον οποίο εκπαιδεύτηκαν και είναι κυρίαρχος στη σχολική πρακτική ευρύτερα.

= ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΩΣ ΑΝΩ ΛΟΓΟΥΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ. ΕΠΙΣΗΣ ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ: ΤΟΣΟ ΟΙ ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ (ΦΟΡΜΑΛΙΣΤΙΚΗ, ΔΟΜΙΣΤΙΚΗ, ΝΕΟΚΡΙΤΙΚΗ, ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΚΗ), ΠΟΥ ΕΣΤΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ, ΠΟΥ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΤΗΣ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΠΟΛΛΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΑΡΚΕΤΟΥΣ ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ, ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΟΥΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥΣ, ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΜΙΑΣ ΠΙΟ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΧΗ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΡΙΤΙΚΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΩΝ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.

185ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στο Λύκειο στο πλαίσιο ενός σύγχρονου ανθρωπισμού, όπως επισημαίνεται, το σχολείο πρέπει και μέσα από την προσέγγιση των αρχαιοελληνικών κειμένων να εξασφαλίζει *«ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών αποβλέποντας σε ανθρώπους α) σκεπτόμενους, με ανεπτυγμένη την κριτική ικανότητα β) καλλιεργημένους και ευαίσθητους... γ) δημιουργικούς, οι οποίοι χωρίς να αποκόπτονται από το παρελθόν δρουν στο παρόν και διαμορφώνουν το μέλλον ως ελεύθεροι και δημοκρατικοί πολίτες ...»*. Βασικοί στόχοι του μαθήματος έτσι σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο είναι η κριτική ικανότητα, η καλλιέργεια ευαισθησίας, η δημιουργικότητα...

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από πρωτότυπο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί αναιρούν ουσιαστικά τον ανθρωπιστικό χαρακτήρα του μαθήματος προσαρμόζοντας τη διδασκαλία στις απαιτήσεις του εξετασιοκεντρικού συστήματος. Η κυρίαρχη διδακτική πρακτική που ακολουθούν είναι: Πλήρης συντακτική ανάλυση, διανομή της μιας και μοναδικής έγκριτης μετάφρασης και αναπαραγωγή των ερμηνευμάτων του σχολικού εγχειριδίου ή άλλων έγκριτων μελετητών.

Οι μαθητές έτσι μετατρέπονται σε δέκτες πολλών πληροφοριών, που μ' αυτό τον τρόπο τους είναι χρήσιμες μόνο για τις γραπτές εξετάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΡΟΛΩΝ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΜΕΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΕ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗ» ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΑΠΕΞΕΛΘΕΙ ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΙΟΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ. ΤΟΙΟΥΤΟΤΡΟΠΩΣ ΟΜΩΣ ΤΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΤΑΝΤΑΕΙ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΙΚΟ: ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΚΑΙ ΩΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΚΑΙ ΩΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ. ΝΑΙ ΑΛΛΑ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΑΛΛΗΛΟΑΠΟΚΛΕΙΟΜΕΝΟΙ, ΑΦΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΟΥΝ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΑ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ, ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΜΙΑ ΜΟΝΟΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ: ΜΑΘΗΤΗΣ + ΥΛΗ + ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΣ ΕΤΣΙ ΤΗΝ ΙΣΟΤΙΜΗ ΑΛΛΗΛΟΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΟΡΥΦΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ.

2. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να πείσουν τους μαθητές ότι ένας άλλος προσανατολισμός θα ήταν και ενδιαφέρων γι' αυτούς αλλά θα απέβαινε και χρήσιμος για τις εξετάσεις τους;

= 1. ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΟΥ ΘΑ ΕΔΙΝΑΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ. 2. ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΩΣ ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΠΤΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ. 3. ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΟΥΣ: ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ» ΑΛΛΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΝΤΑΞΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΟΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ.

186ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασικές διδακτικές αρχές συγγραφής του σχολικού εγχειριδίου της *Ελένης* του Ευριπίδη ήταν: «Η διεύρυνση της σχολικής φιλολογικής ερμηνευτικής των αρχαίων κειμένων με την αξιοποίηση σύγχρονων θεωρήσεων από το χώρο της θεωρίας της λογοτεχνίας και του θεάτρου, έτσι ώστε να ενθαρρύνονται οι μαθητές σε μια ανοιχτή, **άμεση και προσωπική αλλά όχι αυθαίρετη ανάγνωση του έργου, που λαμβάνει υπόψη τη φύση του κειμένου που μελετούν**». Η δημιουργία μιας γέφυρας ανάμεσα στο παρόν και το παρελθόν προωθώντας μια στάση απέναντι στον αρχαίο κόσμο και τα κείμενα που αυτός δημιούργησε που προκρίνει το διάλογο μεταξύ αρχαίου και σύγχρονου κόσμου και που διερευνά τη σχέση ανάμεσα στο χθες και το σήμερα.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ' Τάξη Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθώντας την κυρίαρχη ερμηνευτική πρακτική αξιοποιούν τα καινοτομικά στοιχεία του εγχειριδίου στην προοπτική της κατάκτησης μιας συγκεκριμένης γνώσης και της αναπαραγωγής μιας συγκεκριμένης ερμηνευτικής εκδοχής, αναιρώντας ουσιαστικά τον ανοικτό προσανατολισμό του σχολικού εγχειριδίου. Διδάσκουν έτσι την εισαγωγή με τον παραδοσιακό τρόπο (κατά ποσόν και κατά ποιόν μέρη της τραγωδίας), αξιοποιούν ελάχιστα το εικονογραφικό υλικό και τα παράλληλα κείμενα, δεν αξιοποιούν προτάσεις για σχέδια εργασίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι αρχές συγγραφής του σχολικού εγχειριδίου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΧΕΣΗ ΑΝΕΡΑΙΣΗΣ : ΑΝΑΙΡΟΥΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΟΝ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ.

2. Με ποια επιχειρήματα πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να πεισθούν να δοκιμάσουν την αξία των καινοτομικών στοιχείων του σχολικού εγχειριδίου στην προοπτική της ανανέωσης του μαθήματος;
= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΙΘΑ ΜΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΟΤΙ: Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ, ΟΔΗΓΕΙ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΑΝΟΙΧΤΗ, **ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ, ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟΨΗ ΤΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΜΕΛΕΤΟΥΝ**». ΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΜΙΑ ΓΕΦΥΡΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ. ΑΥΤΟ ΘΑ ΤΟ ΠΕΤΥΧΟΥΝ ΠΡΟΩΘΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΚΟΣΜΟ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΑΥΤΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ, ΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΚΡΙΝΕΙ ΤΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΜΕΤΑΞΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΥ ΔΙΕΡΕΥΝΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ.

187ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έννοιες διερευνητική μάθηση, οικοδόμηση της γνώσης (κονστρουκτιβισμός), βιωματική μάθηση και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης αποτελούν το βασικό πυρήνα της διδακτικής μεθοδολογίας που προτείνεται από τα θεσμικά κείμενα (ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ, σχολικά εγχειρίδια) για το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση στο Γυμνάσιο. Αυτοί άλλωστε οι άξονες προβάλλονται και από τους μελετητές ότι μπορούν να προσδώσουν έναν διαφορετικό προσανατολισμό στο μάθημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Πολλοί εκπαιδευτικοί, υπερτονίζοντας τη διάσταση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, υποστηρίζουν ότι η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου καθοριστικοί παράγοντες για τις επιλογές των διδασκόντων παραμένουν οι απαιτήσεις των εξετάσεων και το ασφυκτικό ωρολόγιο πρόγραμμα. Θεωρούν μάλιστα κάποια σχέδια εργασίας και κάποιες διαθεματικές εργασίες πολύ απαιτητικές. Κάποιοι επίσης υποστηρίζουν ότι τέτοιου είδους ασκήσεις, καθώς ουσιαστικά απευθύνονται σε λίγους μαθητές, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών. Στο πλέγμα αυτό των παραδοχών, κατά κανόνα αγνοούν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις, δεν ανανεώνουν τη διδασκαλία τους και οδηγούν τους μαθητές τους στην αδιαφορία και την απαξίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΧΕΣΗ ΑΓΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΔΙΑΣΤΑΤΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ: ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΤΑ ΚΑΝΟΝΑ ΑΓΝΟΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΔΕΝ ΑΝΑΝΕΩΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΟΥΝ ΤΟΥΣ

ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΞΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ, ΔΙΝΟΥΝ ΜΟΝΟΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΑΦΟΥ ΕΜΜΕΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ.. ΔΕΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΣΕ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ», ΑΦΟΥ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΜΟΝΟΝ Η «ΥΛΗ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ».

2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε, για να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την προτεινόμενη προσέγγιση;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟΔΙΑΣΤΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΑΓΝΟΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΔΕΝ ΑΝΑΝΕΩΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΞΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΑΚΟΜΗ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΜΕΘΟΔΩΝ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ (ΚΟΝΣΤΡΟΥΚΤΙΒΙΣΜΟΣ), ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟΝ ΒΑΣΙΚΟ ΠΥΡΗΝΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ, ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ) ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ.

188ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η **διαθεματικότητα**, βασικός πυρήνας του νέου ΔΕΠΠΣ του ΑΠΣ και των προδιαγραφών συγγραφής, υποστηρίζεται ότι θα μπορούσε **να προωθήσει διερευνητικές μεθόδους προσέγγισης της αρχαιοελληνικής γραμματείας** και μέσω αυτής και του αρχαίου κόσμου. Πολλές θεμελιώδεις έννοιες διαθεματικής προσέγγισης (Πολιτισμός, Μεταβολή, Εξέλιξη, Σύγκρουση, Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία, Σύστημα), οι δραστηριότητες που προτείνονται στο ΑΠΣ, αλλά και πολλά από τα θέματα διαθεματικών εργασιών που υπάρχουν στα νέα βιβλία και η μεθοδολογία των *σχεδίων δράσης* που εισηγούνται θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό, παρέμβαση κατά την προσέγγιση των αρχαιοελληνικών κειμένων.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Πολλοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσει συμπληρωματικά και παράλληλα προς την κυρίαρχη οργανωτική δομή του σχολείου. Διατηρούν επιφυλάξεις και συχνά υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια πρακτική αντιτιθέμενη προς την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή. Οι επιφυλάξεις τους ενισχύονται και από την μαξιμαλιστική τάση που διακρίνει κάποιες διαθεματικές δραστηριότητες και μπορεί να αποτρέψει εκπαιδευτικούς και μαθητές από τον όποιο πειραματισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΔΕΠΠΣ και του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΡΡΙΠΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ, ΑΦΟΥ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΣΑΝ ΠΟΤΕ ΤΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΘΕΣΗ

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την εναλλακτική αυτή διαθεματική προσέγγιση και να διερευνήσουν

στην πράξη τις δυνατότητες που τους παρέχει αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

= ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΜΟΥ ΘΑ ΤΑ ΣΤΗΡΙΖΑ ΣΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ: Η **ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ** ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ **ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ** ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΑΥΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ, ΠΟΛΛΕΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ (ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ, ΕΞΕΛΙΞΗ, ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ, ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΣΥΣΤΗΜΑ), ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΠΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ **ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ** ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΟΥΝΤΑΙ **ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΣΕ ΜΙΑ ΠΙΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ, ΑΡΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.**

189ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής των Αρχαίων Ελληνικών υποστηρίζουν ότι και αυτή καθαυτή η διερεύνηση της γλωσσικής έκφρασης των κειμένων δεν υπηρετεί παρά μόνο τη **νοηματική τους αποκωδικοποίηση**. Η προσέγγιση της γλώσσας του κειμένου αποτελεί το πρώτο βήμα για την αναγνώριση του γραμματειακού είδους, του συγγραφέα, του κοινωνικού και ιδεολογικού του πλαισίου. Μια τέτοια προσέγγιση δεν αρνείται την επισήμανση ή την αξιοποίηση των συντακτικών φαινομένων, τα διερευνά όμως σε σχέση με τη λειτουργία τους στη συνολική λογική του κειμένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από πρωτότυπο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθούν την κυρίαρχη για δεκαετίες διδακτική πρακτική, σύμφωνα με την οποία η διδασκαλία των συντακτικών φαινομένων γίνεται ανεξάρτητα από τα κείμενα, ενώ η συντακτική ανάλυση του κειμένου δεν συσχετίζεται με την ευρύτερη δομή του ούτε με την αναγνώριση του γραμματειακού είδους και του ιστορικού πλαισίου παραγωγής του. Υποστηρίζουν μάλιστα ότι αυτή είναι και η μόνη ενδεδειγμένη προσέγγιση, που θα επιτρέψει στους μαθητές να μάθουν αρχαία ελληνικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΣΩΣΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΟΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΙΝΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΝΟΝ ΟΤΑΝ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ, Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣΚΟΠΟΣ. ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΕΠΩΣ ΣΧΕΣΗ ΠΑΡΑΝΟΗΣΗΣ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

2. Με ποια επιχειρήματα πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να πεισθούν να αξιοποιήσουν την γλωσσική προσέγγιση των κειμένων με σκοπό την ανάδειξη των ουσιαστικότερων παραμέτρων του;

= 1.ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΟ ΑΤΕΛΕΣΦΟΡΟΝ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΓΙΝΕΤΑΙ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΔΕΧΘΟΥΝ ΟΤΙ ΛΑΝΘΑΝΟΥΝ ΟΤΑΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΟΤΙ Η ΜΟΝΗ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ, ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΤΡΕΨΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ. 2.ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΟΤΙ ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΑΤΡΕΨΕΙ ΤΟ ΜΕΣΟΝ ΣΕ ΣΚΟΠΟ. 3.ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΑ, ΣΥΝΕΠΩΣ, Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΟΥΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ, ΑΥΤΗ ΚΑΘΑΥΤΗ Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΕΝ ΥΠΗΡΕΤΕΙ ΠΑΡΑ ΜΟΝΟ ΤΗ **ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ**. Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟΥ ΕΙΔΟΥΣ, ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ, ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ. ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΕΝ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ Η ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ, ΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΑ ΟΜΩΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

190ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Μια από τις προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας από μια **διαπολιτισμική οπτική** είναι αυτή που στηρίζεται στην ιδέα ότι τα κείμενα πρέπει να κατανοηθούν ως προς τον τρόπο που συνομιλούν με τον σύγχρονο, εκτός πολιτισμικού πλαισίου αναγνώστη. Η προσέγγιση αυτή αναδεικνύει τον ενεργό ρόλο του αναγνώστη στις διαδικασίες της ανάγνωσης, και έχει θεωρηθεί ότι μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά στη διαπολιτισμική ανάγνωση των κειμένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας, όπου φοιτά ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών. Ο εκπαιδευτικός, προσπαθώντας να υποστηρίξει τη λογοτεχνική εκπαίδευση των αλλοδαπών, ακολουθεί μια θεματική προσέγγιση της λογοτεχνίας, αγνοώντας τις πολιτισμικές διαφορές ή προβάλλοντας τις συνδέσεις μεταξύ των πολιτισμών. Συχνά, όμως, διαπιστώνει ότι οδηγεί τους μαθητές σε σύγχυση καθώς οι τελευταίοι αρχίζουν να ερμηνεύουν τα χαρακτηριστικά μιας κουλτούρας με τα δεδομένα μιας άλλης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΧΕΣΗ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ: ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ: ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΑΓΝΟΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ Η ΠΡΟΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ.

2. Πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κινηθεί, για να βοηθήσει τους μαθητές του στην κατεύθυνση μιας διαπολιτισμικής ανάγνωσης των κειμένων, χωρίς να απολυτοποιεί, αλλά ούτε και να ισοπεδώνει τις πολιτισμικές διαφορές;

= ΘΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙ ΩΣ ΜΕΘΟΔΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΕΝΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΑΠΟ ΜΙΑ **ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ** ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΔΕΑ ΟΤΙ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΘΟΥΝ

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ, ΕΚΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ, Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΥΤΗ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΙ ΤΟΝ ΕΝΕΡΓΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ, ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.

191ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής των Αρχαίων Ελληνικών υποστηρίζουν ότι το αδίδακτο κείμενο δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα τυχαίο απόσπασμα, που το επεξεργαζόμαστε γλωσσικά ανεξάρτητα από τη θέση του και το ρόλο του στο συνολικό έργο στο οποίο ανήκει. Αντίθετα, το αδίδακτο κείμενο, που θα πρέπει να έχει νοηματική συνοχή και αυτοτέλεια, αντιμετωπίζεται ως ένα μικροκείμενο, κάποιες συντεταγμένες του οποίου πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές: το γραμματειακό είδος, τους εκφραστικούς κώδικες και τους ιδεολογικούς προσανατολισμούς του συγγραφέα του. **Το γεγονός ότι στο αδίδακτο κείμενο προκρίνουμε τη διερεύνηση της γλωσσικής έκφρασης δεν σημαίνει ότι πρέπει να υποτιμούμε τη νοηματική του σύνθεση.**

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β' και Γ' Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Θεωρητικής Κατεύθυνσης.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθούν την κυρίαρχη για δεκαετίες διδακτική πρακτική: γραμματική - συντακτική ανάλυση και κατά λέξη μετάφραση. Διαμαρτύρονται, ωστόσο, ότι η πλειονότητα των μαθητών είτε δεν μπορεί να μεταφράσει είτε παράγει έναν τεχνητό μεταφραστικό λόγο που δεν αποδίδει το νόημα του αρχαίου ελληνικού αποσπάσματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΤΑΙ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ, ΑΚΡΙΒΩΣ ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΣΩΣΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ: ΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΠΡΟΚΡΙΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΙΜΟΥΝ ΤΗ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την εναλλακτική αυτή προσέγγιση του αδιδακτου κειμένου;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ ΤΟ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΕΝΑ ΤΥΧΑΙΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ, ΠΟΥ ΤΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΜΑΣΤΕ ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΝΗΚΕΙ. ΑΝΤΙΘΕΤΑ, ΤΟ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟΚΕΙΜΕΝΟ, ΚΑΠΟΙΕΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ : ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟ ΕΙΔΟΣ, ΤΟΥΣ ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΥΣ ΚΩΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ. ΠΡΟΠΑΝΤΩΝ ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΑΘΗΤΙΚΑ, ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΑΠΛΩΣ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ. ΤΕΛΟΣ, ΘΑ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥΣ ΝΑ ΜΗΝ ΠΡΟΚΡΙΝΟΥΝ ΜΟΝΟΝ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΟΤΙΜΟΥΝ ΤΗ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ.

192ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Μέση Εκπαίδευση έχει δεχθεί κριτική για την αποσπασματικότητα και την αναντιστοιχία που διακρίνει τους στόχους που υπάρχουν στο Αναλυτικό πρόγραμμα ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ. Παρά την υιοθέτηση σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων στη διδακτική της μητρικής γλώσσας, ο παραδοσιακός πυρήνας του μαθήματος στη διδακτική πράξη συνεχίζει να ορίζεται από την έκθεση, τη γραμματική και το συντακτικό.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονται να προγραμματίσουν μια συνεκτική διδασκαλία στο συγκεκριμένο μάθημα. Δεν μπορούν να καλύψουν τους πολλούς και ποικίλους γνωστικούς στόχους του μαθήματος και, κυρίως, δεν γνωρίζουν πώς να αξιοποιήσουν τη λεγόμενη «επικοινωνιακή- κειμενοκεντρική» προσέγγιση στη διδακτική των μορφοσυντακτικών φαινομένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΙΠΕΣΤΑΤΗ Η ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, Ο ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΝΑ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ, ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ.

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό, για να προβληματισθεί και να οδηγηθεί σε πρακτικές με τις οποίες θα αμβλύνει τις δυσκολίες του μαθήματος;

= 1.ΝΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ, ΓΙΑΤΙ ΤΟΝ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΣΕ ΣΚΟΠΟ. Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΑΞΗ ΝΑ ΠΑΨΕΙ ΝΑ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ, ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ. 2. ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΝ ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΛΥΨΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΟΥΣ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ, ΚΥΡΙΩΣ, ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΠΩΣ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗ ΛΕΓΟΜΕΝΗ «ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ-ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΗ» ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ.

193ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Δηλωτική της πρόθεσης των συντακτών του ΔΕΠΠΣ της Γλώσσας για το Γυμνάσιο είναι η ενίσχυση της γλωσσικής ταυτότητας με όρους αλληλεπίδρασης και εμπλουτισμού, στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας. [= ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΑΝΥΠΟΣΤΑΤΟ ΙΔΕΟΛΟΓΗΜΑ ΑΝΕΦΑΡΜΟΣΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΑ]. Είναι ενδεικτική του γενικού προσανατολισμού του Προγράμματος η γενική αρχή ότι *«όπως συμβαίνει με όλες τις ευρωπαϊκές κοινωνίες, η σύνθεση της ελληνικής κοινωνίας μεταβάλλεται συνεχώς, εμπλουτιζόμενη με άτομα και φορείς διαφορετικών γλωσσικών και πολιτισμικών παραδόσεων, με αποτέλεσμα την αύξηση της πολιτισμικής ποικιλότητας, κατάσταση που μπορεί να θεωρηθεί υγιής υπό το πρίσμα της αναζωογόνησης των κυρίαρχων παραδόσεων»* [= ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΦΑΝΕΙΣ ΑΝΟΗΣΙΕΣ ΠΟΥ ΣΚΟΠΟ ΕΧΟΥΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ «ΠΛΥΣΗ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ» ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΟ. ΜΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ. ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙ ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΟΣ ΑΠΑΤΕΩΝΑΣ ΠΟΥ ΕΞΑΠΑΤΑ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΟ ΚΑΙ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΕ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΝΟΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΜΑΛΙΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΝΑ ΠΑΝΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ.

ΤΟ «ΣΧΕΔΙΟ ΚΙΣΣΙΝΓΚΕΡ» ΠΑΕΙ ΚΑΛΑ. ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΠΡΟΔΟΤΕΣ ΝΑ ΤΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΟΥΝ].

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γυμνάσιο στο κέντρο της Αθήνας με πολλούς αλλοδαπούς μαθητές. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί υιοθετώντας την παραδοσιακή γλωσσική διδασκαλία, στο πλαίσιο της εκμάθησης της μητρικής γλώσσας, κατευθύνουν τους μαθητές στην εκμάθηση ενός κανονιστικού – ρυθμιστικού γραπτού λόγου με βάση συγκεκριμένα γλωσσικά πρότυπα. Ορισμένοι μαθητές τα καταφέρνουν, οι περισσότεροι ωστόσο δείχνουν αμήχανοι και τελικά αδιάφοροι. Οι αλλοδαποί, στην πλειονότητά τους, οδηγούνται σε σχολική αποτυχία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΑΚΑΤΑΝΟΗΤΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΚΑΤΟΡΙΚΗ: ΔΗΛΑΔΗ ΔΕΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ; ΝΑ ΜΗΝ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΝΑ ΤΗ ΓΡΑΦΟΥΝ; ΝΑ ΜΗ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΝΑ ΓΡΑΦΟΥΝ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥΣ, ΓΙΑΤΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΗ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΟΥΤΕ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΤΗ ΜΑΘΟΥΝ;

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές;

= ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΣΚΟΠΟ; ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, Ή ΓΙΑ ΝΑ ΤΗΝ ΞΕΧΑΣΟΥΝ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ; ΑΣ ΜΗ ΞΕΧΝΑΜΕ ΟΤΙ ΚΑΘΕ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΙΛΑΝΕ ΓΙΑ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΩΡΕΣ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ. ΓΙ' ΑΥΤΟ ΤΗ ΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΕΛΕΙΑ. ΤΟΥΣ ΕΓΙΝΕ ΠΛΕΟΝ ΠΡΩΤΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ. ΑΛΛΩΣΤΕ ΜΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΕ ΓΙ' ΑΥΤΟ Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΤΟ ΒΗΜΑ», ΟΤΑΝ ΠΡΟ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ ΛΑΤΙΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ, ΔΗΛΑΔΗ ΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΜΕ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ. ΕΤΣΙ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΑ «ΓΚΡΙΚΧΛΙΣ». ΤΟ «ΣΧΕΔΙΟ ΚΙΣΣΙΝΓΚΕΡ ΑΦΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ. ΕΛΛΗΝΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ.

194ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής, αλλά και το ισχύον ΔΕΠΠΣ θέτουν ως γενικό και βασικό σκοπό διδασκαλίας της **Ιστορίας την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και της ιστορικής συνείδησης των μαθητών**. Συνδέουν μάλιστα την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και συνείδησης με την **κατανόηση ιστορικών γεγονότων και συμπεριφορών σε συγκεκριμένες καταστάσεις**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος που εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο διδάσκει την Ιστορία ως χρονολογική στατική περιγραφή, κυρίως πολιτικο-στρατιωτικών γεγονότων, που συνδέονται γραμμικά μεταξύ τους στη λογική μιας συνέχειας χωρίς αντιφάσεις. Παρόλο που καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια να κινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών του, αυτοί μάλλον αδιαφορούν. Η διαδικασία καταλήγει σε μια μηχανιστική

κάλυψη της διδακτέας ύλης από την πλευρά του εκπαιδευτικού, και πιστή αναπαραγωγή της από τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= 1. ΑΓΝΟΙΑ ΣΚΟΠΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. ΑΓΝΟΙΑ ΤΡΟΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον βοηθήσετε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει;
= 1.ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑ. 2.ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ. 3.ΝΑ ΘΕΣΕΙ ΩΣ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΟ ΣΚΟΠΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΝΑ ΣΥΝΔΕΕΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.

1950

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στο ισχύον ΑΠΣ της Ιστορίας ένας ειδικός σκοπός του μαθήματος αναφέρει: «να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα επιλογής και κριτικής αξιολόγησης των ιστορικών πηγών». Προβάλλεται, επομένως, η παραδοχή ότι η ιστορία δεν είναι απλή εξιστόρηση γεγονότων, αλλά αφήγηση που οικοδομείται πάντα με βάση την επιλογή από ένα πλήθος τεκμηρίων.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** οποιαδήποτε τάξη Γυμνασίου ή Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία.
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος διδάσκει Ιστορία, **κάνοντας κυρίως ιστορική αφήγηση**, χωρίς καμία αναφορά σε ιστορικά τεκμήρια. Έτσι, δε δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε ιστορική αφήγηση οικοδομείται με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεκμηρίων και συγκεκριμένης ιδεολογικής αφετηρίας. Με τον τρόπο αυτό, ο φιλόλογος αποσιωπά τη σχέση της αφήγησης με τα τεκμήρια που τη στηρίζουν και την πιθανή ύπαρξη διαφορετικών οπτικών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΜΟΝΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΗΜΙΣΥ. Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, ΔΗΛΑΔΗ, ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑ, **ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΚΥΡΙΩΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ**, ΧΩΡΙΣ ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ.
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να ενθαρρύνει τον κριτικό διάλογο ανάμεσα στον αναγνώστη-μαθητή και στον ιστορικό (συγγραφέα κάποια πηγής ή και ενός ιστορικού βιβλίου);
= ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ ΕΝΑΣ **ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΙΝΑΙ «ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ»**. ΠΡΟΒΑΛΛΕΤΑΙ, ΕΠΟΜΕΝΩΣ, Η ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΟΤΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΗ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ, ΑΛΛΑ ΑΦΗΓΗΣΗ ΠΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙΤΑΙ ΠΑΝΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ **ΕΠΙΛΟΓΗ** ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΛΗΘΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ. ΕΠΙΣΗΣ, ΘΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΑ, Η ΜΑΛΛΟΝ ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑ, **ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΚΥΡΙΩΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ**, ΧΩΡΙΣ ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ. **ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΑ, ΘΑ ΤΟΥ**

ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΤΡΟΠΟΝ ΩΣΤΕ ΝΑ ΔΙΝΕΤΑΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΤΙ ΚΑΘΕ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΦΕΤΗΡΙΑΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ, ΑΦΗΝΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΙΣΟ ΟΤΑΝ ΑΠΟΣΙΩΠΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΠΟΥ ΤΗ ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΙΘΑΝΗ ΥΠΑΡΞΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΟΠΤΙΚΩΝ.

196ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές συνδέουν τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με την εξοικείωση των μαθητών με τον αρχαίο ελληνικό λόγο ή με τη γνώση των βασικών μορφοσυντακτικών δομών του, που αποτελεί το πρώτο βήμα για την πρόσβαση στα αρχαιοελληνικά κείμενα στην πρωτότυπη μορφή τους. Στο σκοποθετικό αυτό πλαίσιο, η συνειδητοποίηση της ιστορικότητας της ελληνικής γλώσσας, η προσέγγιση δηλ. της ελληνικής γλώσσας στη δυναμική της διάσταση, από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, λειτουργεί μόνο συμπληρωματικά, οπότε και δεν μπορεί να αποτελεί τον βασικό άξονα της διδασκαλίας της.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί φιλόλογοι αντιμετωπίζουν την αρχαία γλώσσα ως γλώσσα πρότυπο, την οποία πρέπει να μάθουν οι μαθητές ως άμεσο θεραπευτικό μέσο της «λεξιπενίας». Θεωρούν ότι η προσέγγιση της αρχαίας ελληνικής γλώσσας έχει μάλλον χρηστικό προσανατολισμό, καθώς αποσκοπεί κυρίως στην ορθότερη χρήση της νεοελληνικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ Η ΣΚΟΠΟΘΕΣΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΜΕ ΤΗ ΣΚΟΠΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ: ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΓΛΩΣΣΑ ΩΣ ΓΛΩΣΣΑ ΠΡΟΤΥΠΟ, ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣ ΑΜΕΣΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΜΕΣΟ ΤΗΣ «ΛΕΞΙΠΕΝΙΑΣ. ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ, Η ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΟΡΙΖΕΙ ΟΤΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΙΝΑΙ Η ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟ Η ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΤΟΥ, ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥΣ.».

2. Με ποιους τρόπους θα προσπαθούσατε να πείσετε τους νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς να επαναπροσδιορίσουν την προσωπική τους αυτή θεωρία;

= ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

197ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής των Αρχαίων Ελληνικών υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία του αρχαίου ελληνικού λόγου μπορεί να φανεί ενδιαφέρουσα για τους μαθητές, αν αξιοποιηθούν **μέσα και τρόποι που θα εμπλέκουν τους ίδιους στη διαδικασία**. Σε ιδιαίτερα μάλιστα ετερογενείς τάξεις, όπως η πλειονότητα των τάξεων στο σύγχρονο

πολυπολιτισμικό σχολείο, η προσέγγιση αυτή μπορεί να ενδυναμώσει περισσότερους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθούν την γλωσσοκεντρική προσέγγιση (αυτόνομη διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού και εφαρμογή στο κείμενο), παρά το γεγονός ότι αρκετοί μαθητές, ημεδαποί και αλλοδαποί, δείχνουν να μην τους παρακολουθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΑΤΡΕΨΕΙ ΤΟ ΜΕΣΟΝ ΣΕ ΣΚΟΠΟ: ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΕ αυτόνομη διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού και εφαρμογή στο κείμενο, ΑΝΤΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

2. Με δεδομένη την ετερογένεια των μαθητών ποιους εναλλακτικούς τρόπους θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς για την προσέγγιση της αρχαιοελληνικής γλώσσας;

= Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΦΑΝΕΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΑΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ **ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΟΥ ΘΑ ΕΜΠΛΕΚΟΥΝ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**. ΣΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ, ΟΠΩΣ Η ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΥΤΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

198ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές συνδέουν συχνά τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όχι μόνο με την αισθητική ή πολιτισμική της αξία αλλά και με τη διαμόρφωση των ταυτοτήτων των μαθητών. Οι διαδικασίες για τη διαμόρφωση της ταυτότητας περιλαμβάνουν ευκαιρίες για τους μαθητές να εκτίθενται σε ευρύ φάσμα κειμένων με ενδιαφέρουσα για εκείνους θεματική αλλά και σε πολλαπλές οπτικές για το ίδιο θέμα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί που διδάσκουν λογοτεχνία αισθάνονται «ασφαλείς» μόνον όταν μεταφέρουν στους μαθητές τους την «έγκυρη» ερμηνεία των κειμένων, η οποία, κατά τη γνώμη τους, διασφαλίζεται είτε από το κύρος του ονόματος που έχει διατυπώσει την ερμηνεία είτε από τη συμπερίληψή της στο βιβλίο του καθηγητή ή και σε βοηθήματα του εμπορίου. Έτσι, μετατρέπουν την ερμηνευτική διαδικασία σε μια πάγια και ήδη ιεραρχημένη γνώση, την οποία οι μαθητές πρέπει να απομνημονεύουν και να ανακαλούν. Οι μαθητές αντιμετωπίζουν τη λογοτεχνία ως ένα ακόμη γνωστικό αντικείμενο, το οποίο, κατά κανόνα, δεν τους κερδίζει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ. ΈΤΣΙ, ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΑΓΙΑ ΚΑΙ ΗΔΗ ΙΕΡΑΡΧΗΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ, ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΚΑΛΟΥΝ.

2. Τι θα προτείνετε στους εκπαιδευτικούς, για να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες του μαθήματος προς την κατεύθυνση της διαμόρφωσης των ταυτοτήτων των μαθητών;
= ΝΑ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΣΥΧΝΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ Η ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΕΚΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΕ ΕΥΡΥ ΦΑΣΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΓΙΑ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΕ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΔΙΟ ΘΕΜΑ. ΝΑ ΜΗΝ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΑΓΙΑ ΚΑΙ ΗΔΗ ΙΕΡΑΡΧΗΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ, ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΚΑΛΟΥΝ.

199ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν **οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων διαδράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής)**. Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Όλα τα μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πολυπληθές Λύκειο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και προέλευσης. Οι φιλόλογοι συνεδριάζουν, για να επιλύσουν τα προβλήματα που τους δημιουργούν οι συχνές αλλαγές στις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος, των εγχειριδίων και των εξετάσεων. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανά για να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό δεν μπορούν να εγκαταλείψουν τις «δοκιμασμένες» πρακτικές τους, όπως λ.χ., τη «φροντιστηριακού τύπου» διδασκαλία με τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Από την άλλη, κάποιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους. Αποφασίζουν, έτσι, να καλέσουν τον σχολικό σύμβουλο ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ: ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΟΥΝ ΤΙΣ «ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΕΣ» ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ, ΟΠΩΣ Λ.Χ., ΤΗ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ» ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΠΕΙΔΗ ΔΕΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΙ ΙΚΑΝΑ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΤΕΠΕΞΕΛΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ **ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΝΑ ΑΝΑΛΥΟΥΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΑ ΤΙΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ, Σ' ΕΝΑ**

ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΔΙΑΔΡΑΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥΣ (ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ). ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ, ΤΑ ΌΣΑ ΑΠΟΚΟΜΙΖΟΥΝ Σ' ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΣΥΝΕΠΙΦΕΡΟΥΝ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

200ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, **μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.**

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Όλα τα φιλολογικά μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές διαφορετικών επιπέδων και προέλευσης. Οι φιλόλογοι, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη «ισχνή» επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες προτάσεις του ΔΕΠΠΣ : άλλοι αμφισβητούν την αξία του ίδιου του διαθεματικού ιστού που συνέχει τα γνωστικά αντικείμενα, ενώ άλλοι υποστηρίζουν ότι οι διαθεματικές συνδέσεις που προτείνονται (κυρίως με τις εργασίες) δεν είναι επιτυχημένες ούτε μορφωτικά επωφελείς. Πολλοί συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό & τρόπο. Αποφασίζουν, έτσι, να καλέσουν τον σχολικό σύμβουλο ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΑΦΕΝΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΙΠΟΥΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΠΠΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥΣ. ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ Η ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΡΙΝ ΑΚΟΜΑ ΕΦΑΡΜΟΣΘΟΥΝ ΤΑ ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ. ΑΡΑ Η ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες της μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

= ΤΟ ΕΝΑ ΣΚΕΛΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΑΡΟΤΡΥΝΘΟΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ. ΤΟ ΑΛΛΑ ΣΚΕΛΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ, ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΝ ΝΕΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ, ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΟΥΝ ΠΑΝΩ Σ' ΑΥΤΑ, **ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ.**

201ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι οι πεπιοθήσεις, οι αξίες και οι ιδεολογικές αναφορές των εκπαιδευτικών διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών. Ιδιαίτερα επηρεάζουν τη διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων, τα οποία έχουν αναπόφευκτα και τις δικές τους αξιακές και ιδεολογικές εγγραφές. Όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες δεν προβάλλουν ως απόλυτες αλήθειες, τότε μπορούν να

ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι φιλόλογοι ενός Πειραματικού Γυμνασίου που διδάσκουν λογοτεχνία κάνουν κάποιες συναντήσεις, στις οποίες, μεταξύ άλλων, συζητούν τις ερμηνευτικές τους προσεγγίσεις στα κείμενα. Άλλες φορές επισκέπτονται και τις τάξεις των συναδέλφων τους, ιδιαίτερα όταν εκείνοι προσφέρουν δειγματικές διδασκαλίες σε ασκούμενους φοιτητές. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια κείμενα, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία, πράγμα που κατανοούν ότι απορρέει από τους προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ιδεολογικά ζητήματα που ανακύπτουν, κάποιιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την «επίσημη» άποψη, ενώ κάποιιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες των κειμένων τις οποίες συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών έρχεται πια στην επιφάνεια. Οι φιλόλογοι αποφασίζουν να συμβουλευτούν το σύμβουλο ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΡΧΕΤΑΙ ΠΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ.

2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

= 1.ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΟΤΙ, ΟΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ, ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΧΕΟΝΤΑΙ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ, ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΩΣ ΑΥΤΟ ΝΑ ΤΟ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΑΞΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ. 2.ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ, ΕΠΙΣΗΣ, ΟΤΙ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΩΝ, ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΝ ΩΣ ΑΠΟΛΥΤΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ, ΤΟΤΕ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΞΙΑΚΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ.

2020

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται: α. στην **αδυναμία του σχολείου** να ανταποκριθεί στις **ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών**, ώστε να τους δημιουργεί **κίνητρα** για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και β. στην ελλιπή **κοινωνικοποίηση** των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Όλα τα μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα τμήμα Γυμνασίου της περιφέρειάς σας, 4 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη δράση τους την αξία του σχολείου. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές από τους καθηγητές τους

(αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΑ ΑΙΤΙΑ, ΕΝΩ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΣΤΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

= 1.ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΟΤΙ: ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ: Α. ΣΤΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ Β. ΣΤΗΝ ΕΛΛΙΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. 2.ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ, ΣΥΝΕΠΩΣ: (α) ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΟΥΤΩΣ ΩΣΤΕ ΑΥΤΗ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. (β) ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. (γ). ΒΑΣΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ Η ΣΩΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

203ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι πολλοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση στο γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας και, συχνά, στα σύγχρονα πορίσματα της επιστήμης της ιστορίας και της διδακτικής της, έχουν την τάση να δίνουν «ιστορικές διαλέξεις», τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο τη *μία* ιστορική αλήθεια.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα Λύκειο της περιφέρειάς σας οι φιλόλογοι, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση για τη χρήση των αντιτιθέμενων πηγών στη διδασκαλία της ιστορίας, είναι δύσπιστοι απέναντι στη συγκεκριμένη πρόταση. Σε συζήτηση με το σχολικό σύμβουλο φαίνονται να αμφισβητούν την ανάγκη της διερεύνησης και ερμηνείας από τους μαθητές των πολλαπλών οπτικών, υποστηρίζοντας ότι το χαμηλό τους επίπεδο και η πίεση της ύλης δεν επιτρέπουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας του μαθήματος. Εξάλλου, όπως ισχυρίζονται, έχουν ανανεώσει τον τρόπο της διδασκαλίας τους με συζητήσεις και χρήση πηγών από το Διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΙΝΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΑΚΗ: ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΕΧΟΥΜΕ ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ, ΠΟΥ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΟΠΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Η ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΗΡΙΧΤΗ ΑΠΟΨΗ-ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ, ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΟ ΝΑ ΔΙΝΟΥΝ «ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ», ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΟΝΟΜΑΖΟΥΝ «ΣΥΖΗΤΗΣΗ», ΚΑΙ ΝΑ

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΥΡΙΩΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΕΥΠΕΠΤΟ ΤΡΟΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ. ΜΠΕΡΔΕΥΟΥΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΤΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ: ΕΧΟΥΝ, ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΤΗΝ ΤΑΣΗ ΝΑ ΔΙΝΟΥΝ «ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ», ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΟΝΟΜΑΖΟΥΝ «ΣΥΖΗΤΗΣΗ», ΚΑΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΥΡΙΩΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΕΥΠΕΠΤΟ ΤΡΟΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ.

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

= 1.ΘΑ ΕΠΙΣΗΜΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΟΠΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Η ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ. 2.ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΥΡΙΩΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΕΥΠΕΠΤΟ ΤΡΟΠΟ ΟΧΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΤΟΥΣ ΓΝΩΜΗ «ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ», ΑΛΛΑ ΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ. 3.ΝΑ ΑΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΤΑΣΗ ΝΑ ΔΙΝΟΥΝ «ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ», ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΟΝΟΜΑΖΟΥΝ «ΣΥΖΗΤΗΣΗ», ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ.

204ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, **οι μαθητές δεν πρέπει πια να αποστηθίζουν, αλλά να κατανοούν το περιεχόμενο της σχολικής γνώσης.** Σε αυτό το στόχο συμβάλλουν οι **μαθητοκεντρικές διδακτικές προσεγγίσεις διερευνητικής φύσης**, διότι κινητοποιούν το ενδιαφέρον και τις διαδικασίες σκέψης των μαθητών και αναγνωρίζουν τη μοναδικότητα κάθε μαθητή. Σε αυτή τη λογική κινούνται οι αποκαλούμενες «Βιωματικές Δράσεις».

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Μικρές τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι εκπαιδευτικοί μιας σχολικής μονάδας επιμένουν ότι θα χάσουν πολύ χρόνο για την εκπαίδευση των μαθητών στον τρόπο ερευνητικής εργασίας σε ομάδες ή στην εκπαίδευσή τους στο πώς να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές, ενώ οι ίδιοι δεν διαθέτουν το χρόνο να ασχοληθούν με τη διαφοροποίηση της ύλης. Με τον τρόπο αυτό όμως δεν προωθούν του σύγχρονου σχολείου και δεν βοηθούν πάνω από όλα τους μαθητές τους, ειδικά όσους έχουν αυξημένες μαθησιακές ανάγκες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι της σύγχρονης διδακτικής συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= **ΝΑΙ ΜΕΝ ΠΑΡΑΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ, ΑΛΛΑ ΔΥΣΤΥΧΩΣ ΕΦΕΥΡΙΣΚΟΥΝ ΑΝΥΠΟΣΤΑΤΟ ΑΛΛΟΘΙ, ΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΟ ΣΕ ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΜΑΘΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ.**

2. Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

= **ΝΑ ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΙ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, ΜΕ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΙΣ «ΜΑΘΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ».**

205ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η **κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος** αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι **στόχοι** που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Κυρίως, όταν οι **διαδικασίες** στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε περιφερειακό Γυμνάσιο χρησιμοποιούν ελκυστικό εκπαιδευτικό υλικό (π.χ., χιουμοριστικά σκίτσα και υλικό από κόμικς στη διδασκαλία του συντακτικού, στίχους τραγουδιών ως παράλληλα κείμενα στη λογοτεχνία), για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο γοητείας, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται πια σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΞΗΓΟΥΣΑ ΟΤΙ ΕΧΟΥΝ ΣΥΓΚΕΧΥΜΕΝΗ ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΜΠΕΡΔΕΥΟΥΝ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ, ΔΗΛΑΔΗ, ΟΤΙ: ΑΛΛΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΛΚΥΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ. ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

= 1.ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΝΤΑΙ ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ. 2.ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥΣ. 3.ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΥΝ ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ. 4.Η ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΝΑ ΣΥΝΑΔΕΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ. 5.**ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΤΙ Η ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΓΙΑΤΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΜΑΛΙΣΤΑ, ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΡΜΟΝΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ, ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ. ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ ΕΧΟΥΝ ΝΟΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ, ΚΑΘΩΣ ΔΕΝ ΑΠΟΚΛΕΙΟΥΝ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ Η ΝΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΥΝ ΤΗ ΓΝΩΣΗ, ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΦΡΟΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑ.**

206ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η **κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος** αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι εκπαιδευτικοί τους τούς θέτουν μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που

προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της ανακάλυψης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε περιφερειακό Γυμνάσιο, για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν –όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν πλούσιο εποπτικό υλικό και εξηγούν τα πάντα. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΞΗΓΟΥΣΑ ΟΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟΝ ή ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΟΛΥ ΑΠΛΟΪΚΟ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ. ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΟ ΟΤΙ ΑΠΟΤΥΓΧΑΝΟΥΝ.

2. Τι και πώς θα του προτείνετε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

= 1.ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΘΕΤΑ ΥΠΟΨΗ ΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΟΤΙ: Η ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΓΙΑΤΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. 2.ΠΡΟΤΑΣΗ: ΓΙΑ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΘΕΤΟΥΝ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ «ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ», ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΡΗΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ, ΠΡΟΚΑΛΩΝΤΑΣ, ΕΤΣΙ, ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ. ΤΟΙΟΤΟΤΡΟΠΩΣ, ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ.

207ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στο ισχύον ΑΠΣ της Ιστορίας προβάλλεται ως ένας από τους **ειδικούς σκοπούς του μαθήματος η αναγκαιότητα επιλογής και κριτικής αξιολόγησης των ιστορικών πηγών**. Στην διδακτική επίσης μεθοδολογία η προτεινόμενη **σύγκριση πηγών που προσεγγίζουν το ζήτημα από διαφορετική οπτική** και η ενθάρρυνση των μαθητών να αναζητήσουν τους λόγους αυτής της διαφοράς ανοίγουν διερευνητικές προοπτικές στην προσέγγιση του παρελθόντος. Επισημαίνεται, όμως, συχνά από την έρευνα ότι οι πεπειθηθείσες και οι ιδεολογικοί προσανατολισμοί των εκπαιδευτικών ενδέχεται να καταστήσουν **προσχηματική** τη διερευνητική διαδικασία κατευθύνοντας τους μαθητές σε προκαθορισμένα συμπεράσματα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: οποιαδήποτε τάξη Γυμνασίου ή Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος διδάσκει Ιστορία κάνοντας χρήση αντιτιθέμενων ιστορικών μαρτυριών, θεωρώντας ότι παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε ιστορική αφήγηση οικοδομείται με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεκμηρίων και συγκεκριμένης ιδεολογικής αφετηρίας. Συχνά, όμως, τους εκμαιεύει συμπεράσματα σχετικά με την πιο «έγκυρη μαρτυρία», με διαστρεβλώσεις, υπερβολές ή αξιολογικούς χαρακτηρισμούς για τις υπόλοιπες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΠΑΡΑΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΚΑΙ Η ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΤΑΙ ΣΕ ΕΠΙΒΟΥΛΟ ΑΛΛΟΘΙ, ΑΦΟΥ ΚΑΤ' ΟΥΣΙΑΝ ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙΤΙΘΕΜΕΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ, ΑΛΛΑ ΕΚΜΑΙΕΥΕΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ «ΕΓΚΥΡΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ», ΜΕ ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΕΙΣ, ΥΠΕΡΒΟΛΕΣ Η ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ.

2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε ότι οι διερευνητικές προοπτικές στην προσέγγιση του παρελθόντος οφείλει να είναι μια πραγματικά ανοιχτή διαδικασία και όχι όχημα προβολής συγκεκριμένων πεποιθήσεων και ιδεολογικών απόψεων, είτε αυτές είναι οι επίσημες είτε οι προσωπικές;

= ΘΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΙ ΤΗΝ ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΕΠΙΒΟΥΛΟ ΑΛΛΟΘΙ. ΘΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙΤΙΘΕΜΕΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ: ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΙ, ΔΗΛΑΔΗ, ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΤΙ ΚΑΘΕ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΦΕΤΗΡΙΑΣ.. ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΝΑ ΕΚΜΑΙΕΥΕΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ «ΕΓΚΥΡΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ», ΜΕ ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΕΙΣ, ΥΠΕΡΒΟΛΕΣ Η ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ.

208ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της διδασκαλίας, μια καλή «εξήγηση» διακρίνεται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

(α) περιέχει μόνο εκείνες τις πληροφορίες και τα παραδείγματα που χρειάζονται για να φωτιστεί το υπό εξήγηση σημείο, (β) βασίζεται αποκλειστικά σε γνώσεις που ήδη ο μαθητής κατέχει, και προσπαθεί να τις ενεργοποιήσει, (γ) προσαρμόζεται στο κοινό για το οποίο προορίζεται, ακόμη κι αν ο διδάσκων χρειαστεί να αποσιωπήσει μια σημαντική –για εκείνον– παράμετρο και (δ) προσφέρεται με πειστικό και υπομονετικό τρόπο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Τρίτη Λυκείου. Μάθημα: «Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας» (Θεωρητικής Κατεύθυνσης)

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί προβληματίζονται με τις πολλές απορίες των μαθητών, την αδυναμία τους στην κατανόηση εννοιών, και τη δική τους αδυναμία να προσπελάσουν το πρόβλημα. Λ.χ., ένας μαθητής, σε μια τάξη 15 μαθητών, ενός τυπικού Λυκείου ρωτά: **Σε τι διαφέρει η αναθεωρητική από τη συντακτική βουλή;** Ο εκπαιδευτικός εκνευρίζεται, θεωρώντας ότι το έχει ήδη εξηγήσει και επαναλαμβάνει βιαστικά: *«Η αναθεωρητική βουλή είναι η βουλή που αναθεωρεί τα επιμέρους άρθρα του Συντάγματος αλλά δεν θέτει πολιτικά θέματα, πράγμα που κάνει η συντακτική»*. Στο επόμενο μάθημα, διαπιστώνει ότι δύο μαθητές, στους οποίους θέτει τη συγκεκριμένη ερώτηση, και πάλι δεν μπορούν να απαντήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΚΑΤ' ΟΥΣΙΑΝ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝ ΕΠΕΞΗΓΕΙ ΑΛΛΑ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗ ΡΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. ΤΟΥΤΟ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΑΓΝΟΕΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΕΞΗΓΗΣΗ», ΟΠΩΣ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΙΘΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ.

2. Σύμφωνα με τα κριτήρια μιας καλής εξήγησης, πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να επιλύσει το πρόβλημα;
- = 1.ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΟΤΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΖΗΤΑΕΙ «ΕΞΗΓΗΣΗ». 2.ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΠΟΙΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΗΓΗΣΕΙ. 3.Η ΕΞΗΓΗΣΗ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΜΕ ΠΕΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΥΠΟΜΟΝΕΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ.

209ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης διαπιστώνουν ότι **χωρίς διαφοροποίηση της μάθησης**, το σημερινό σχολείο, στο οποίο φοιτά εξαιρετικά ανομοιογενής μαθητικός πληθυσμός, θα κινδύνευε να γίνει αντιδημοκρατικό βαθαίνοντας τις προϋπάρχουσες διαφορές. Από την άλλη, η πλήρης διαφοροποίηση θα σήμαινε την απώλεια των κοινών αναφορών, τη διάλυση των πλαισίων και, ενδεχομένως, μια νέα «παιδαγωγική ζούγκλα» μισαλλοδοξίας, όμοια με εκείνη της μηδενικής διαφοροποίησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας, όπου φοιτά ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών που διδάσκονται τη Νεοελληνική ως δεύτερη γλώσσα. [**ΔΗΛΑΔΗ ΩΣ ΠΡΩΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ; ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ;**]. Ο εκπαιδευτικός δεν διαφοροποιεί τη διδασκαλία του ανάλογα με τους μαθητές που έχει απέναντί του, επικαλούμενος ότι η κάλυψη μιας κοινής για όλους ύλης θα ισοσταθμίσει τις διαφορές. Ένας συνάδελφός του, που διδάσκει σε άλλο τμήμα της ίδιας τάξης, κάνει το αντιδιαμετρικά αντίθετο: ετοιμάζει πολλές κατηγορίες κειμένων, εκπαιδευτικού υλικού, μεθόδων και ασκήσεων, για να καλύψει όλες τις περιπτώσεις. Και οι δύο διαπιστώνουν κάποια στιγμή ότι δεν ελέγχουν την πορεία της μάθησης των μαθητών τους αλλά ούτε και το τεταμένο κοινωνικό κλίμα των τάξεών τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
- = ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΠΡΩΤΗ, ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΟΤΙ ΠΛΕΟΝ ΠΡΩΤΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΟΥ ΤΕΙΝΕΙ ΝΑ – ΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΙ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να ασκήσουν μια ρεαλιστική και αποδοτική διαφοροποιημένη παιδαγωγική;
- = ΝΑ ΜΗΝ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΠΛΗΡΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟ ΘΑ ΣΗΜΑΙΝΕ ΤΗΝ ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ, ΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΚΑΙ, ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΣ, ΜΙΑ ΝΕΑ «ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΖΟΥΓΚΛΑ» ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑΣ, ΟΜΟΙΑ ΜΕ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗΣ ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ. ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ, ΝΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ.

210ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της **μετατροπής της τάξης σε κοινότητα διερεύνησης** είναι ότι τα μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες ο ένας του άλλου. Έτσι, στο βαθμό που ο κάθε συμμετέχων είναι σε θέση να εσωτερικεύσει τη μεθοδολογία της κοινότητας στο σύνολό της, ο καθένας είναι σε θέση να γίνει αυτο-διορθωτικός ως προς τη δική του σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγοι που διδάσκουν Νεοελληνική Λογοτεχνία σ' ένα τυπικό Γυμνάσιο επιχειρούν να οργανώσουν τα μαθήματά τους με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στους μαθητές τους να συνεργαστούν με 2-3 συμμαθητές που κάθονται δίπλα ή κοντά τους και να επεξεργαστούν μαζί τις ερωτήσεις ή/και ασκήσεις του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Οι διδάσκοντες συζητούν μεταξύ τους και αναζητούν τρόπους να κάνουν παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΟΔΕΙΚΝΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΔΕΝ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ, ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΛΩΣ ΣΕ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΙΟΥΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΧΩΡΙΣ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΟΛΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.

2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΜΗΝ ΜΕΝΟΥΝ ΣΤΙΣ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ ΤΟΝ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ. ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΚΑΛΑ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΑΥΤΗ.

211ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν γίνει τις τελευταίες δεκαετίες στο δυτικό κόσμο στην **προοπτική της άμβλυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων**, αυτές όχι μόνο συνεχίζουν να διέπουν τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα αλλά δείχνουν και να βαθαίνουν. Πολλές έρευνες δείχνουν ότι τα παιδιά ανάλογα με την κοινωνική τους προέλευση **φθάνουν στο σχολείο όχι στον ίδιο βαθμό εξοικειωμένα με τη γλώσσα και την κουλτούρα του σχολείου. [ΣΕ ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΑΧΤΑΡΜΑ, ΚΥΡΙΟΛΕΚΤΙΚΑ ΧΑΒΟΥΖΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ].**

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνάσια σε εργατική συνοικία της (συμ)πρωτεύουσας με αρκετά αλλοδαπά παιδιά. Όλα τα φιλολογικά μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα Γυμνάσια της συγκεκριμένης περιοχής οι εκπαιδευτικοί δεν λαμβάνουν υπόψη τους την κοινωνική και πολιτισμική προέλευση των παιδιών. Αποδίδουν έτσι τις όποιες διαφορές και τις δυσκολίες κάποιων παιδιών σε εγγενή χαρακτηριστικά (κάποια είναι περισσότερο και κάποια λιγότερο έξυπνα) ή σε αδιαφορία των γονέων. Έχοντας έναν υλοκεντρικό προσανατολισμό και τον πρότυπο μαθητή απευθύνονται ουσιαστικά στους λίγους που μπορούν να ακολουθήσουν. Επιπλέον η αρνητική αξιολόγηση των λιγότερο «ευνοημένων» μαθητών τους οδηγεί σταδιακά στη διαρροή από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. = Η ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗ: ΔΕΝ ΦΤΑΙΕΙ ΤΟ ΟΤΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΔΕΝ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ. ΟΥΤΕ ΤΟ ΟΤΙ ΑΠΟΔΙΔΟΥΝ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΠΟΙΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΕΓΓΕΝΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ (ΚΑΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΙΑ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΕΞΥΠΝΑ) Η ΣΕ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΕΠΕΙΔΗ ΠΛΕΟΝ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΑΤΡΑΠΕΙ ΣΕ «ΠΑΙΔΟΦΥΛΑΚΤΗΡΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ». ΑΥΤΟΙ ΟΜΩΣ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΟΥΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΠΡΩΤΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΤΟΥΣ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ. ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΙΤΙΟΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΈΧΟΝΤΑΣ ΕΝΑΝ ΥΛΟΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΤΥΠΟ ΜΑΘΗΤΗ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΥΣ ΛΙΓΟΥΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΟΥΝ, «ΒΑΦΤΙΖΟΝΤΑΣ» ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΩΣ «ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΤΕΛΕΣΦΟΡΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ».
3. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες αυθαίρετες επιστημονικά αντιλήψεις και τις ατελέσφορες πρακτικές που εφαρμόζουν;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΡΙΞΟΥΝ ΤΟ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ, ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΟΡΚΙΣΤΕΙ, ΧΩΡΙΣ ΒΕΒΑΙΑ ΝΑ ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΒΕΒΑΙΩΣ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟΙ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΠΡΩΤΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΤΟΥΣ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ, ΩΣ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ «ΣΧΕΔΙΟ ΚΙΣΣΙΝΓΚΕΡ».

212ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η Βιωματική-Επικοινωνιακή διδασκαλία, που εστιάζει στην ενίσχυση της επικοινωνιακής σχέσης ανάμεσα σε εκπαιδευτικό και μαθητές αλλά και μαθητές μεταξύ τους, στο πλαίσιο μιας συμμετρικής επικοινωνίας στη σχολική τάξη, συμβάλλει στην καλλιέργεια ενός **επικοινωνιακού κλίματος**, που ενισχύει τους κοινωνικούς δεσμούς και τονίζει το αυτοσυναίσθημα των ατόμων με τη λειτουργία τους μέσα στη δυναμική της ομάδας. Ιδιαίτερα σε ένα περιβάλλον που τυποποιεί σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων το σχολείο, αν στοχεύει σε εγγράμματους πολίτες, πρέπει να αναπτύσσει πολυδιάστατες επικοινωνιακές προσεγγίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Σχολεία σε ημιαστική περιοχή της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της συγκεκριμένης περιφέρειας **οι φιλόλογοι δεν εστιάζουν σε επικοινωνιακές δραστηριότητες**. Θεωρώντας ως σημαντικότερη την παροχή γνώσεων με το λόγο και τη δράση της εμποδίζουν ουσιαστικά την επικοινωνία. Πολλοί/ές προβάλλοντας ως πρόσχημα τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το Αναλυτικό Πρόγραμμα ή την πίεση των εξετάσεων και των γονέων, εστιάζουν σε παραδοσιακές συντακτικές και γραμματικές ασκήσεις. Έτσι παρά τις αντίθετες κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος τυποποιούν τη διδακτική διαδικασία, μετατρέποντάς τη σε διδασκαλία του γραπτού λόγου με τη μορφή της έκθεσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΕΝΟΣ «ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ» ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΑΓΝΟΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΕΝΟΣ **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ**, ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΔΕΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝΙΖΕΙ ΤΟ ΑΥΤΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ: 1. ΝΑ ΕΣΤΙΑΖΟΥΝ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΕΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΑΞΗΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΝΑ ΕΣΤΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ. 2. ΝΑ ΜΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΕ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ. 3. ΝΑ ΠΑΨΟΥΝ ΝΑ ΘΕΩΡΟΥΝ ΩΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΗ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΛΟΓΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ, ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΟΧΙ ΝΑ ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΑΛΛΑ ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ..

213ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, **βασικό χαρακτηριστικό ενός προγράμματος συνεργατικής μάθησης είναι η υιοθέτηση δημοκρατικών διαδικασιών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του.** Η συνεργατική αυτή στόχευση σημαίνει συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες, συνδιαμόρφωση του προγράμματος των δραστηριοτήτων, διαπραγμάτευση, ανάπτυξη του αισθήματος του «ανήκειν» και συμμετοχή σε μια κοινή προσπάθεια στην προοπτική μιας συλλογικής δράσης και δημιουργίας. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια ενός συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενδυναμώσουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις: Γυμνάσια σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στα σχολεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι εκπαιδευτικοί δεν οργανώνουν συνεργατικές δραστηριότητες με το πρόσχημα ότι σε τέτοιες δραστηριότητες λόγω της ανομοιομορφίας του μαθητικού πληθυσμού δημιουργούνται προβλήματα, διαταράσσεται η τάξη και εντείνονται φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών. Η εργασία επίσης σε ομάδες εντός του προγράμματος περιορίζεται στην παράλληλη εργασία των μαθητών στην προοπτική της επίτευξης απλώς ενός κοινού στόχου. Ακόμη και όσοι/ες «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική τους σημασία, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε με πρόσχημα την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος δεν επιχειρούν τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ, ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΧΑΒΟΥΖΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΙΟΥΤΩΝ ΙΔΑΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ. ΓΙΑΤΙ ΕΠΟΜΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕ ΤΗ ΧΑΒΟΥΖΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΤΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΤΗ ΠΛΕΟΝ ΑΝΟΜΟΙΟΜΟΡΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΝΑ ΔΙΑΤΑΡΑΣΣΕΤΑΙ Η ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΝΑ ΕΝΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Η/ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

= ΤΙΣ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΝΑ ΜΑΣ ΤΙΣ ΔΩΣΕΙ Ο ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ, ΓΙΑΤΙ ΜΑΛΛΟΝ ΕΧΕΙ ΑΓΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΣΧΟΛΕΙΟ. ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΑ, ΛΟΙΠΟΝ, ΛΕΓΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΟΤΙ «ΔΥΟ ΚΑΡΠΟΥΖΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΑΣΧΑΛΗ ΔΕΝ ΧΩΡΑΝΕ»: Η Η ΑΓΩΓΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ, Η ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ, ΩΣ ΤΗ ΘΕΛΕΙ Η «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΙΣΣΙΝΓΚΕΡ»: ΝΑ ΦΥΓΟΥΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΝΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΚΑΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Η ΧΩΡΑ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΝΟΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ. ΑΛΛΩΣΤΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΜΑΣ ΚΥΒΕΡΝΑΝΕ ΠΛΕΟΝ.

214ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η **διαφοροποίηση της διδασκαλίας** στα πλαίσια της θεωρίας της οικοδόμησης της γνώσης μπορεί να αποτελέσει την απάντηση στο **πρόβλημα της αυξανόμενης διαφορετικότητας στις τάξεις μεικτής ικανότητας και της δεδομένης ανομοιογένειας των σχολικών τάξεων**. Η **διαφοροποιημένη παιδαγωγική** εισηγείται ουσιαστικά μια μέθοδο διδασκαλίας, που βασίζεται στη δεδομένη ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού και τους αντιμετωπίζει ως μοναδικούς και όχι ως αντίγραφα της ίδιας εικόνας. Αναγνωρίζει τις προσωπικές τους δυνάμεις, και τους προσφέρει ευκαιρίες να τις αξιοποιήσουν και να καταδείξουν τις δεξιότητές τους. Οι εκπαιδευτικοί που υιοθετούν μια τέτοια προσέγγιση **λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές των μαθητών ως προς το βαθμό ετοιμότητάς τους, το μαθησιακό τους στυλ και τα ενδιαφέροντά τους**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλα τα σχολεία. Όλα τα μαθήματα .

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα Σχολεία της συγκεκριμένης περιοχής οι εκπαιδευτικοί είτε δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις διαφορές των μαθητών είτε τις αποδίδουν στην εθνικότητα ή/ και εγγενή χαρακτηριστικά. Επιπλέον, θεωρούν τις διαφορές εμπόδιο για την εκπαιδευτική διαδικασία. Έχοντας έναν υλοκεντρικό προσανατολισμό και θεωρώντας ότι είναι χρέος τους να απευθύνονται στον μέσο μαθητή, απευθύνονται ουσιαστικά σε όσους μπορούν να ακολουθήσουν. Με αυτή τη στάση απορρίπτουν ουσιαστικά τους υπόλοιπους μαθητές οδηγώντας τους σταδιακά στη διαρροή από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ

ΙΔΑΝΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΗ ΥΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΤΑΞΕΙΣ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΤΑΞΕΙΣ ΜΕΙΚΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΜΕ ΔΕΔΟΜΕΝΗ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ. ΣΥΝΕΠΩΣ, ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΟΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΝΑ ΘΕΤΟΥΝ ΕΝΑΝ ΥΛΟΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΝΑ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΜΕΣΟ ΜΑΘΗΤΗ, ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΑΝ, ΜΕ ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ, ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΣΤΑΔΙΑΚΑ ΣΤΗ ΔΙΑΡΡΟΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΘΕΤΑ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΟΤΙ: ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ Η ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΜΕΙΚΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΗΣ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ. Η ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΙΣΗΓΕΙΤΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΕΔΟΜΕΝΗ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΩΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ, ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΝΑ ΤΙΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΔΕΙΞΟΥΝ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ. ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΥΙΟΘΕΤΟΥΝ ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΤΟΥΣ ΣΤΥΛ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΟΥΣ.

215ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη **στοχαστική/κριτική(reflective) προσέγγιση** στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο **στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν**. Σημαντικό, λοιπόν, ρόλο στην αντιμετώπιση αρκετών προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου έχουν αποδεδειγμένα παίξει οι εκπαιδευτικοί, που έχουν τη δυνατότητα να διερευνήσουν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και, αξιοποιώντας ποικίλες θεωρίες, να σχεδιάσουν, να υλοποιήσουν και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά εναλλακτικών λύσεων στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Διαπιστώνεται, μάλιστα, ότι οι λύσεις αυτές δεν μπορούν να μεταφέρονται αυτούσιες σε άλλα περιβάλλοντα, αλλά προτείνονται στα υπόλοιπα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, ως υποθέσεις δράσης

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις: Όλα τα σχολεία. Όλα τα μαθήματα .

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στην περιφέρειά σας μερικοί εκπαιδευτικοί διστάζουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες βελτίωσης προβληματικών τομέων της εκπαίδευσης, είτε διότι αναλογίζονται τη δυσκολία και την ευθύνη του εγχειρήματος είτε διότι θεωρούν ότι οι λύσεις στα προβλήματα αυτά είναι ευθύνη και αρμοδιότητα «ανωτέρων κλιμακίων» και όχι του εκπαιδευτικού της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΔΙΣΤΑΖΟΥΝ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΟΥΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΠΑΡΑ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΠΑΡΑΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ Η **ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ/ΚΡΙΤΙΚΗ(REFLECTIVE) ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ** ΒΟΗΘΑΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ.

2. Με ποια επιχειρήματα α) θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις και β) θα υποστηρίζατε τις εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΕΠΕΜΠΑ ΣΤΗ **ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ/ΚΡΙΤΙΚΗ (REFLECTIVE) ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**, ΑΝ ΘΕΛΟΥΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. ΘΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΟΥΣΑ ΛΕΓΟΝΤΑΣ ΟΤΙ: ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΩΣ ΠΟΛΥΣΥΝΘΕΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΑ, ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΛΥΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ ΜΟΝΟ **ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ**. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ, ΛΟΙΠΟΝ, ΡΟΛΟ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΡΚΕΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΠΑΙΞΕΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ, ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΟΥΝ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ, ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ, ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΣΟΥΝ, ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΘΑ ΤΟΥΣ ΤΟΝΙΖΑ, ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΑ ΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΤΑΙ ΠΩΣ ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΑΥΤΕΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΥΤΟΥΣΙΕΣ ΣΕ ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ, ΑΛΛΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ, ΩΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ.

216ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της διδασκαλίας, η **ανάγνωση – κατανόηση ενός κειμένου στο σχολείο είναι μια δυναμική διαδικασία** με νόημα που βασίζεται στην **κινητοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών να αναζητήσουν κάτι στο κείμενο, να βρουν ένα σημείο συνάντησης με αυτό**. Η διαδικασία αυτή μπορεί να έχει είτε ατομικό χαρακτήρα, καθώς δίνει την ευκαιρία στο μαθητή να εκφράσει την αντίδρασή του σε αυτό που διάβασε, είτε ομαδικό με την έννοια ότι οι μεμονωμένες αντιδράσεις των μαθητών γίνονται αντικείμενο διαπραγματεύσεως, συζήτησης, εμβάθυνσης. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι το κείμενο τελικά κατανοείται, όταν οι μαθητές μέσα από αυτή τη διαδικασία [=ανάγνωσης – κατανόησης] παραγάγουν το δικό τους λόγο για το κείμενο ή/και τα θέματα που αυτό πραγματεύεται.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία και Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία τόσο στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας όσο και σε αυτό της Λογοτεχνίας οι εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται ότι **οι μαθητές αδιαφορούν για την ανάγνωση**. Οι περισσότεροι/ες το αποδίδουν στις σοβαρές γλωσσικές δυσκολίες που έχουν οι μαθητές – και όχι μόνο οι αλλόγλωσσοι – που δεν τους επιτρέπουν είτε να κατανοήσουν το κείμενο είτε να εκφράσουν αυτό που κατανόησαν και διαισθάνθηκαν. Παρόλα αυτά δεν αντικαθιστούν ούτε τα υπάρχοντα στα σχολικά βιβλία κείμενα με άλλα πιο επίκαιρα ή πιο ενδιαφέροντα για τους μαθητές, ούτε διαφοροποιούν τον τρόπο προσέγγισης των κειμένων αυτών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΥΝ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ: ΔΕΝ ΦΤΑΙΝΕ ΟΙ ΣΟΒΑΡΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ – ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΟΙ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΙ – ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΤΕ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΟΥΝ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΚΑΤΑΝΟΗΣΑΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΣΘΑΝΘΗΚΑΝ. ΦΤΑΙΕΙ ΤΟ ΟΤΙ ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΤΗ **ΜΕΘΟΔΟ «ανάγνωση – κατανόηση ενός κειμένου»** στο σχολείο. **ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΑΥΤΗ ΩΣ** μια δυναμική διαδικασία με νόημα που βασίζεται στην **κινητοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών να αναζητήσουν κάτι στο κείμενο, να βρουν ένα σημείο συνάντησης με αυτό.**

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές ανάγνωσης και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= 1.ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΟ ΑΤΕΛΕΣΦΟΡΟΝ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΑΚΑΣΙΑΣ. 2.ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΑ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ: (α) ΝΑ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΤΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΙΟ ΕΠΙΚΑΙΡΑ Η ΠΙΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. (β) ΝΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΟΥΝ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΥΤΩΝ. (γ) ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΝ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ, **Η ΑΝΑΓΝΩΣΗ – ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΕΝΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ** ΜΕ ΝΟΗΜΑ ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ **ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΟΥΝ ΚΑΤΙ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΕΝΑ ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΜΕ ΑΥΤΟ.**

217ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης), κατά τη διδασκαλία του γραπτού λόγου στο σχολείο πρέπει να δίνεται έμφαση όχι μόνο στην προετοιμασία των μαθητών και τον σχεδιασμό των γραπτών τους κειμένων με εστίαση στο επικοινωνιακό πλαίσιο, αλλά και στο πρώτο γράψιμο, τη διόρθωση, το δεύτερο, περισσότερο επεξεργασμένο, γράψιμο και στην τελική του αναθεώρηση. Σε αυτό το διδακτικό πλαίσιο **η επανατροφοδότηση των μαθητών στα γραπτά τους κείμενα εκ μέρους των εκπαιδευτικών είναι ένα από τα πιο σημαντικά στάδια μιας αποτελεσματικής διδασκαλίας του γραπτού λόγου.**

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στα σχολεία οι μαθητές γράφουν τα κείμενά τους και τα παραδίδουν στον εκπαιδευτικό προς αξιολόγηση, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να επέμβουν στο κείμενό τους μετά από ένα πρώτο σχολιασμό και να το βελτιώσουν. Η αξιολόγηση έτσι του γραπτού κειμένου των μαθητών είναι τελική και βασίζεται σε αδιαφανή πολλές φορές κριτήρια, με αποτέλεσμα πολλοί μαθητές/ήτριες να επαναλαμβάνουν τα ίδια λάθη και στα επόμενα γραπτά τους κείμενα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= **ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΔΕΝ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ.**

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική;

= (α) ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΟ ΑΤΕΛΕΣΦΟΡΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΔΙΔΟΥΝ ΣΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΕΠΕΜΒΟΥΝ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΝ. Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΤΣΙ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΑΔΙΑΦΑΝΗ ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ ΚΡΙΤΗΡΙΑ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΟΛΛΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΗΤΡΙΕΣ ΝΑ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΙΔΙΑ ΛΑΘΗ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΓΡΑΠΤΑ ΤΟΥΣ ΚΕΙΜΕΝΑ. (β) ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΑ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΝΑ ΔΙΝΕΤΑΙ ΕΜΦΑΣΗ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ ΤΟΥΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΕ ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΓΡΑΨΙΜΟ, ΤΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ, ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ, ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΟ, ΓΡΑΨΙΜΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ. ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ **Η ΕΠΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΓΡΑΠΤΑ ΤΟΥΣ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΜΙΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.**

218ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο αναλυτικό πρόγραμμα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας στο Λύκειο διατυπώνεται ρητά ότι η ερμηνευτική διαδικασία ανάμεσα στα άλλα «*δίνει έμφαση στην ανάλυση του νοηματικού περιεχομένου των έργων και στη διερεύνηση του ιδεολογικού πλούτου τους και των προβλημάτων του ανθρώπου και της ζωής της εποχής των ερμηνευόμενων έργων*» και παράλληλα επισημαίνεται ότι «*προσφεύγει σε λεξιλογικές και μορφολογικές διευκρινίσεις μόνο στο βαθμό που αυτές εξυπηρετούν την κατανόηση του κειμένου*»

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις: Α΄ και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στα σχολεία της περιφέρειάς σας πολλοί/ές εκπαιδευτικοί εστιάζουν στη **δομο-λειτουργική ανάλυση του πρωτοτύπου κειμένου** (συντακτική ανάλυση και γραμματική επεξεργασία), ακόμη και όταν πρόκειται για ποιητικό κείμενο με σοβαρές δυσκολίες και αποκλίσεις από την τυπική αρχαιοελληνική δομή. Αυτή η διδακτική επιλογή οδηγεί πολλούς από τους μαθητές να αδιαφορούν, καθώς είτε θεωρούν ότι δεν έχουν το γνωστική υποδομή για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μαθήματος, είτε δεν βρίσκουν νόημα στη συγκεκριμένη μηχανιστική διαδικασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ [=ΔΟΜΟ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ)] ΑΠΑΔΕΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ «ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ».

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική;

= ΑΦΕΝΟΣ ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟΝ ΑΥΤΟΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΝ. ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΘΑ ΤΟΥΣ ΥΠΕΔΕΙΚΝΥΑ ΟΤΙ Η ΣΩΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η **ΔΟΜΟ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ** (ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ), ΑΛΛΑ Η Ερμηνευτική Διαδικασία ΠΟΥ «Δίνει Έμφαση Στην Ανάλυση Του Νοηματικού Περιεχομένου Των Έργων Και Στη Διερεύνηση Του Ιδεολογικού Πλούτου Τους Και Των Προβλημάτων Του Ανθρώπου Και Της Ζωής Της Εποχής Των Ερμηνευόμενων Έργων». Παράλληλα ΘΑ ΤΟΥ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΝΑ «Προσφεύγει Σε Λεξιλογικές Και Μορφολογικές Διευκρινίσεις Μόνο Στο Βαθμό Που Αυτές Εξυπηρετούν Την Κατανόηση Του Κειμένου».

219ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο αναλυτικό πρόγραμμα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας στο Λύκειο διατυπώνεται ρητά ότι «στην αναλυτική φάση της η ερμηνευτική διαδικασία συμπληρώνεται και με τη μεταφραστική άσκηση για την απόδοση του αρχαίου σε άρτιο νεοελληνικό λόγο. Βασική επιδίωξη παραμένει να κρατήσει η μετάφραση το χαρακτήρα της σύνθετης γλωσσικής άσκησης που διαπλέκεται με την ερμηνεία του κειμένου και τη συμπληρώνει». Σε μια ολιστική επίσης προσέγγιση των κειμένων "...οι μαθητές δε μεταγλωττίζουν τυπικά το αρχαίο κείμενο αλλά αναζητούν τις νοηματικά ισοδύναμες εκφράσεις της νέας ελληνικής για να αποδώσουν το νόημα και το χρώμα του αρχαίου λόγου". Δεν πρέπει δηλαδή να επιχειρούν μια μετάφραση, που να στηρίζεται στην αντιστοίχιση των λέξεων ή που αντιμετωπίζει με μια ισοπεδωτική αντίληψη όλα τα γραμματειακά είδη (ποιητικά και πεζά, δραματικό και ιστοριογραφικό κείμενο...).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Α΄ και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας η μετάφραση που επιχειρείται από τους εκπαιδευτικούς και πολλές φορές διανέμεται ως πρότυπη στους μαθητές, υποκαθιστά το αρχαίο κείμενο. Το μεταφρασμένο αυτό απόσπασμα αποτελεί γνωστικό αντικείμενο για τις εξετάσεις τους (προφορικές ή γραπτές), δηλαδή ύλη για αναπαραγωγή και με βάση αυτό προχωρούν, στη συνέχεια, στην ερμηνεία του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΑΤΟΣ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΜΕΘΟΔΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΑΤΟΣ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΟΣ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΜΕΘΟΔΟ: ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΠΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΩΣ ΠΡΟΤΥΠΗ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΝΑ ΥΠΟΚΑΘΙΣΤΑ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟ. ΚΑΤΟΠΙΝ ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΘΕΤΑ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΟΕΒΑΙΝΑ ΣΕ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗΣ ΤΗΣ. ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ, ΤΕΛΟΣ, ΟΤΙ ΤΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΑΥΤΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥΣ (ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ Η ΓΡΑΠΤΕΣ), ΔΗΛΑΔΗ ΥΛΗ ΓΙΑ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΥΤΟ ΠΡΟΧΩΡΟΥΝ, ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, ΣΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

220ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, κατά την **ερμηνευτική προσέγγιση των αρχαίων ελληνικών κειμένων** οι διδάσκοντες αποδεχόμενοι τον ερμηνευτικό πλουραλισμό, [ΠΡΕΠΕΙ] να αντιληφθούν ότι μια σύγχρονη ανάγνωση των αρχαιοελληνικών κειμένων επιβάλλει υπέρβαση των συγκεκριμένων ερμηνευτικών σχημάτων και επέκταση ή ακόμη κι αναμόρφωση των ερμηνευτικών πορισμάτων. Υποστηρίζεται ότι μια τέτοια θεώρηση μπορεί να επιτρέψει τη διαμόρφωση ενός διερευνητικού προσανατολισμού στην τάξη, με βάση τον οποίο ο μαθητής μπορεί να συνειδητοποιήσει αφενός τη δυνατότητα των ποικίλων ερμηνευτικών εκδοχών κι αφετέρου το δικαίωμά του στην προσωπική ανάγνωση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Α΄ και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί είτε παρουσιάζουν στους μαθητές την κυρίαρχη ερμηνευτική εκδοχή είτε την αναζητούν μέσα από έναν κατευθυνόμενο διάλογο. Οι μαθητές εκλαμβάνουν τη συγκεκριμένη ερμηνευτική εκδοχή ως τη μόνη έγκυρη και θεωρούν ότι πρέπει να την αναπαράγουν. Με αυτό τον τρόπο αφενός αισθάνονται ξένη τη διαδικασία και συμμετέχουν τυπικά ή δεν συμμετέχουν αφετέρου δεν κατακτούν ερμηνευτικά εργαλεία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= «ΜΙΝΙΜΑΛΙΣΤΙΚΗ» ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΝΑ ΑΓΝΟΕΙΤΑΙ Ο ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= ΝΑ ΑΝΤΙΛΗΦΘΟΥΝ ΟΤΙ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ Η ΑΚΟΜΗ ΚΙ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ. ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΘΕΩΡΗΣΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΡΕΨΕΙ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΟΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΑΦΕΝΟΣ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΔΟΧΩΝ ΚΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ. ΤΟΥΤΟ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΒΕΒΑΙΑ ΟΤΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΦΕΝΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΨΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΟΝΟΝ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΟΧΗ, ΚΑΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΝΑ ΠΑΨΟΥΝ ΝΑ ΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΑΥΤΗ ΤΗ ΔΗΘΕΝ ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΟΧΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟ ΔΙΑΛΟΓΟ. ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΨΟΥΝ ΝΑ ΤΟ ΚΑΝΟΥΝ ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΚΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΟΧΗ ΩΣ ΤΗ ΜΟΝΗ ΕΓΚΥΡΗ ΚΑΙ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΟΥΝ. ΟΜΩΣ, ΜΕ ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΦΕΝΟΣ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΞΕΝΗ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΥΠΙΚΑ Η ΔΕΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΑΚΤΟΥΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ.

221ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, **το λάθος αντιμετωπίζεται ως μέρος της ίδιας της διαδικασίας, ως ένα δυναμικό στοιχείο που θα μπορούσε να διευκολύνει τη μάθηση.** Το λάθος άλλωστε υποστηρίζεται ότι προκαλεί μια ανισορροπία, μια «γνωστική σύγκρουση», καθώς μέσα από τη διαδικασία αντιμετώπισής του λάθους οι μαθητές συνειδητοποιούν αυτά που ξέρουν, τα

γνωστικά τους δηλαδή όρια, και προσπαθούν να οικοδομήσουν νέες γνώσεις, ανακαλύπτοντας νέες στρατηγικές και αλλάζοντας τις νοητικές τους δομές. Δηλαδή μαθαίνουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Όλα τα μαθήματα.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τα λάθη των παιδιών ως ένα πρόβλημα, μια δυσλειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. [ΘΕΩΡΟΥΝ ΛΑΘΑΣΜΕΝΑ ΟΤΙ] το λάθος δείχνει ότι [ΑΠΛΩΣ] ο μαθητής δεν έφτασε στο προσχεδιασμένο επίπεδο γνώσης, γι' αυτό και αξιολογείται αρνητικά, απορρίπτεται, οπότε και δεν αποτελεί μέρος της μαθησιακής διαδικασίας. Πολλοί μαθητές σε αυτό το πλαίσιο διστάζουν να απαντήσουν σε ερωτήσεις και πολύ περισσότερο να πάρουν πρωτοβουλίες, καθώς αισθάνονται ότι το «λάθος» τους έχει ως συνέπεια την αρνητική τελική αξιολόγησή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΠΟΞΕΝΩΝΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΥΤΟ ΤΩΝ ΛΑΘΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΤΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΩΣ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ, ΩΣ ΕΝΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΟ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΛΑΘΟΣ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΥΤΟ ΕΠΙΦΕΡΕΙ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΠΑΡΑΠΑΝΩ, ΟΤΙ ΔΗΛΑΔΗ, ΠΟΛΛΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΠΟΞΕΝΩΣΗΣ ΔΙΣΤΑΖΟΥΝ ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΝΑ ΠΑΡΟΥΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ, ΚΑΘΩΣ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΟΤΙ ΤΟ «ΛΑΘΟΣ» ΤΟΥΣ ΕΧΕΙ ΩΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΝ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΣ. ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΑ ΛΑΘΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΩΣ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ, ΩΣ ΕΝΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ΜΙΑ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ. ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΔΗΛΑΔΗ ΟΤΙ ΤΟ ΛΑΘΟΣ, ΑΛΛΩΣΤΕ, ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΜΙΑ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΑ, ΜΙΑ «ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ», ΚΑΘΩΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΛΑΘΟΥΣ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΟΥΝ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΞΕΡΟΥΝ, ΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΔΗΛΑΔΗ ΟΡΙΑ, ΚΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΝΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΟΥΝ ΝΕΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ, ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΝΕΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΝΟΗΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΔΟΜΕΣ. ΔΗΛΑΔΗ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ.

222ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, **οι διερευνητικές και διαθεματικές προσεγγίσεις** αποδεικνύονται αποτελεσματικότερες, διότι ενεργοποιούν τα μαθησιακά κίνητρα, αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών και δίνουν νόημα στη δράση τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας είναι επιφυλακτικοί στην εφαρμογή των Ερευνητικών Εργασιών που καθιερώνονται από το

τρέχον σχολικό έτος στην Α΄ Λυκείου, με το σκεπτικό ότι είναι ανέφικτες σε ένα υλοκεντρικό σχολείο και ένα εξετασιοκεντρικό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΧΕΙ ΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ, ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΑ. ΔΗΛΑΔΗ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΥΠΟΘΕΤΟΥΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΟΤΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΕΙΝΑΙ ΑΝΕΦΑΡΜΟΣΤΗ, ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΤΗΚΑΝ ΚΑΝ ΜΕ ΑΥΤΗ. ΣΥΝΕΠΩΣ Η ΣΧΕΣΗ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΑ ΛΕΓΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΟΤΙ, ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΝ ΘΑ ΜΕΤΑΤΡΕΨΟΥΝ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕ ΕΝΑ ΥΛΟΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ-«ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ» ΜΕ ΕΞΕΤΑΣΙΟΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, Η ΘΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, ΠΡΟΒΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΕ **ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥΣ, ΠΟΥ** ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΟΝΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΕΣ, ΔΙΟΤΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ, ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΝ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΝΟΥΝ ΝΟΗΜΑ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ.

223ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ανάπτυξη ικανοτήτων, αλλά και στάσεων, που απαιτούν η **αυτο-ρυθμιζόμενη μάθηση και η ενεργός συμμετοχή στα δρώμενα του σχολείου** σήμερα και της κοινωνίας αύριο, συντελείται μέσα σε πλαίσιο **φθίνουσας καθοδήγησης** (fading scaffolding) σε τάξεις όπου κυριαρχούν η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα. Μόνο έτσι διευκολύνεται αποτελεσματικά η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη στην καθοδηγούμενη, αρχικά, κατάκτηση της γνώσης και στη συνέχεια στην αυτο-ρυθμιζόμενη διερεύνηση και μάθηση.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις: Α΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε Λύκεια της περιφέρειάς σας, στο πλαίσιο των Ερευνητικών Εργασιών που καθιερώθηκαν στην Α τάξη από το τρέχον σχολικό έτος, μερικοί εκπαιδευτικοί, ενώ οργανώνουν τους μαθητές σε μικροομάδες των τεσσάρων μελών, διαπιστώνουν ότι σε μερικές ομάδες υπάρχουν σοβαρά προβλήματα λειτουργικότητας, τα οποία δεν επιλύονται με την πάροδο του χρόνου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΠΛΩΣ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ, ΠΑΡΑΜΕΝΟΝΤΑΣ ΜΟΝΟΝ Σ΄ ΑΥΤΟ ΤΟ ΔΕΔΟΜΕΝΟ. ΔΕΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΝΟΥΝ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙ Η **ΑΥΤΟ-ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΝΕΡΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΑ ΣΥΝΤΕΛΕΙΤΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ **ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ** (FADING SCAFFOLDING) ΣΕ ΤΑΞΕΙΣ ΟΠΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΟΥΝ Η ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ.**

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;
= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ. ΘΑ ΠΡΟΕΒΑΙΝΑ ΜΕΤΑ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΟΤΙ Η **ΑΥΤΟ-ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΝΕΡΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**, ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΑ ΣΥΝΤΕΛΕΙΤΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ **ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ** (FADING SCAFFOLDING) ΣΕ ΤΑΞΕΙΣ ΟΠΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΟΥΝ Η ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ. ΤΟΥΤΟ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

224ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, η **ετερότητα** αποτελεί ένα από τα βασικά ζητήματα, που θα πρέπει να μας απασχολήσουν στο σύγχρονο **πολυπολιτισμικό περιβάλλον**, μέρος του οποίου είναι και το σχολείο. **Ως εκπαιδευτικοί οφείλουμε να επισημαίνουμε και να διαχειριζόμαστε διδακτικά την ετερότητα**, πόσο μάλλον όταν αυτή ως θέμα προκύπτει κατά την εκπαιδευτική διαδικασία στην τάξη. Η ετερότητα, άλλωστε, με την ευρύτερη έννοιά της χαρακτηρίζει έντονα την όποια παιδαγωγική συνάντηση στις μέρες μας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική και Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στα σχολεία της περιφέρειάς σας, οι εκπαιδευτικοί έρχονται συχνά αντιμέτωποι με προβλήματα στερεότυπων αντιλήψεων των μαθητών, που μερικές φορές εξελίσσονται σε έκφραση ακραίων (έως και ρατσιστικών) απόψεων, μισαλλοδοξίας, λεκτικής ή και σωματικής βίας απέναντι σε συμμαθητές που διαφέρουν ή τους αντιπαρατίθενται. Συζητώντας με τους εκπαιδευτικούς, διαπιστώνετε ότι δεν πραγματεύονται στοιχεία της ετερότητας στα κείμενα που προσεγγίζουν αλλά ούτε στερεότυπα και προκαταλήψεις στο πλαίσιο του σχολείου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ ΟΙ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΟΥΤΕ, ΣΥΝΕΠΩΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΟΝΤΑΙ ΠΩΣ ΘΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΑΥΤΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ **ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ(;) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ Η **ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ** ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΟΥΝ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ **ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**, ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. **ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΟΦΕΙΛΟΥΜΕ ΝΑ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΑΣΤΕ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΤΗΝ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ**, ΠΟΣΟ ΜΑΛΛΟΝ ΟΤΑΝ ΑΥΤΗ ΩΣ ΘΕΜΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ. Η ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ, ΑΛΛΩΣΤΕ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕΙ ΕΝΤΟΝΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ.

225ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της διδασκαλίας, κατά την ερμηνευτική προσέγγιση των αρχαιοελληνικών τραγωδιών στο σχολείο ως κεντρικός άξονας της προσέγγισης μπορεί να ορισθεί ο διάλογος ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν με απώτερο στόχο την κριτική ανάγνωση του κόσμου, τόσο του αρχαιοελληνικού όσο και του σύγχρονου. Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να αναζητηθούν διδακτικοί τρόποι με τους οποίους μπορούμε να καλέσουμε τους μαθητές να πραγματευτούν το δραματικό έργο σε ένα πλαίσιο ανοικτού διαλόγου με το ίδιο το έργο, τους συμμαθητές τους, το διδάσκοντα αλλά και το σύγχρονο πολιτισμικό περιβάλλον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις: Γ΄ Γυμνασίου και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Δραματική Ποίηση.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί προσεγγίζουν το δραματικό κείμενο αξιοποιώντας την παραδοσιακή φιλολογική μέθοδο, που περιορίζει την ερμηνεία στα αντικειμενικά δεδομένα γένεσης του έργου: βιογραφικά, γραμματολογικά, ιστορικά και ιδεολογικά. Η ερμηνευτική αυτή πρακτική συναρτά άμεσα την ερμηνεία του κειμένου με τη φιλολογική σκευή του διδάσκοντος ή το σχολιασμό του έργου από έγκριτους μελετητές. Οι συγκεκριμένες τότε ερμηνευτικές προσεγγίσεις αποτελούν για τους μαθητές την επίσημη ερμηνεία, αυτή που, με τον κατευθυνόμενο διάλογο και τον καταγιισμό των κλειστών ερωτήσεων, οι διδάσκοντες προσπαθούν να εκμαιεύσουν από τους μαθητές. Μια τέτοια όμως πρακτική τονίζει την ιστορική απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στο κείμενο και στον αναγνώστη-μαθητή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΩΣ ΑΝΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΑΝΤΙ ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ **ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ** ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΛΕΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΟΥΝ ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΕ ΕΝΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΕΡΓΟ, ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ ΑΥΤΟΙ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ, ΠΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΕΝΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΟΤΙ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ **ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΓΩΔΙΩΝ** ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΩΣ **ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΟΡΙΣΘΕΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΜΕ ΑΠΩΤΕΡΟ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, ΤΟΣΟ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ.** ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΘΟΥΝ **ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ** ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΛΕΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΟΥΝ ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΕ ΕΝΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΕΡΓΟ, ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

226ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις διεθνώς για την παραγωγή λόγου και με τη διεθνή διδακτική πρακτική, η **εμπλοκή των μαθητών σε προσυγγραφικές δραστηριότητες συλλογής και ταξινόμησης του υλικού που θα αποτελέσει το περιεχόμενο του κειμένου συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων κειμένων**. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, στοιχείο που συνιστά βασικό στόχο του μαθήματος της γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Τάξη: Α' / Β' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε συγκεκριμένη ενότητα του εγχειριδίου της νεοελληνικής γλώσσας ο εκπαιδευτικός εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητα παραγωγής περιγραφικού κειμένου. Παρόλο που η άσκηση του σχολικού βιβλίου συνοδεύεται από ερωτηματολόγιο ή παραπομπές στα κείμενα της προηγούμενης ενότητας ως μέσα συλλογής υλικού σε προσυγγραφικό επίπεδο, το οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται, κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να παραγάγουν κείμενο ικανοποιητικό ως προς το περιεχόμενό του, ενώ άλλοι δυσκολεύονται να ξεκινήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΘΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ: Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΓΝΟΕΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η **ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΥΓΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ. ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΔΕΝ ΖΗΤΑΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΟΥΝ ΤΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΟΥ ΣΥΝΟΔΕΥΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Η ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΜΕΣΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΥΛΙΚΟΥ ΣΕ ΠΡΟΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.**

2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους κατευθυνόμενων και μη κατευθυνόμενων προσυγγραφικών δραστηριοτήτων συλλογής και ταξινόμησης υλικού.

= **ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΥΓΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ (= ΑΡΘΡΑ, ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ, ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΕΣ, ΔΟΚΙΜΙΑ, ΚΛΠ.) ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ (= ΑΙΤΙΑ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ, ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΑΞΙΕΣ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ, ΚΛΠ.) ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ. ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΕΣ ΣΥΝΤΕΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΑ ΒΑΣΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.**

227ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις διεθνείς θεωρητικές αντιλήψεις για την **παραγωγή λόγου και τη διεθνή διδακτική πρακτική στην συγγραφική δεξιότητα**, οι μαθητές κατά τη **συγγραφή της πρώτης κειμενικής εκδοχής**, η οποία θα υποστεί αξιολόγηση και αναθεώρηση κατά το μετασυγγραφικό στάδιο, δεν είναι σκόπιμο να σπαταλούν χρόνο στη διόρθωση μορφοσυντακτικών και ορθογραφικών λαθών, κάτι που θα πραγματοποιηθεί στη φάση της γλωσσικής επιμέλειας του κειμένου (editing). Αντίθετα, στο κυρίως συγγραφικό στάδιο ασχολούνται με τη δομή και το περιεχόμενο του κειμένου, σύμφωνα με την εργασία τους στην προσυγγραφική φάση, ώστε να μη διασπάται η προσοχή τους κατά την κειμενική σύνθεση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Τάξη: Γυμνάσιο. Μάθημα: Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός έχει θέσει στους μαθητές τη δραστηριότητα της σύνθεσης περιγραφικού κειμένου. Στις οδηγίες που τους δίνει πριν από τη συγγραφή του κειμένου περιλαμβάνεται και η ιδιαίτερη προσοχή στα ορθογραφικά και τα λεξιλογικά λάθη, όπως και στη χρήση των σημείων στίξης χωρίς να τους διευκρινίσει σε ποια φάση του διαδικαστικού προτύπου λαμβάνουν χώρα οι δραστηριότητες αυτές. Αποτέλεσμα είναι οι μαθητές να διακόπτουν τον ειρμό τους κατά τη σύνθεση του κειμένου τους σε ενέργειες διόρθωσης γλωσσικών λαθών, με συνέπεια την παραγωγή μη αποτελεσματικών κειμένων από τους μη ικανούς στην παραγωγή γραπτού λόγου μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διεθνείς αντιλήψεις για τη σύνθεση κειμένου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ **ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ**: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΧΕΙ ΘΕΣΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙ ΣΕ ΠΟΙΑ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΧΩΡΑ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΕΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΛΑΘΩΝ.

2. Ποιες οδηγίες θα δίνετε στους μαθητές, πριν εμπλακούν στη συγγραφή της πρώτης κειμενικής εκδοχής;

= ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΔΙΝΑ ΟΔΗΓΙΕΣ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΟΥΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΙΡΑ ΤΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΣΤΗ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑΣ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΘΑ ΤΟΥΣ ΤΟΝΙΖΑ ΟΤΙ ΚΑΤΑ ΤΗ **ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΧΗΣ**, ΕΠΕΙΔΗ ΑΥΤΗ ΘΑ ΥΠΟΣΤΕΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΕΤΑΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟ ΝΑ ΣΠΑΤΑΛΟΥΝ ΧΡΟΝΟ ΣΤΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΛΑΘΩΝ. ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ ΣΤΗ ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (EDITING). ΑΝΤΙΘΕΤΑ, ΣΤΟ ΚΥΡΙΩΣ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΦΑΣΗ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΗ ΔΙΑΣΠΑΤΑΙ Η ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ.

228ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις διεθνώς για την παραγωγή λόγου και με τη διεθνή διδακτική πρακτική, η **εμπλοκή των μαθητών σε μετασυγγραφικές δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης της πρώτης κειμενικής εκδοχής που συνέθεσαν οι μαθητές συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων κειμένων**. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, στοιχείο που συνιστά βασικό στόχο του μαθήματος της μητρικής, αλλά και της ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Β΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε συγκεκριμένη ενότητα του εγχειριδίου της γλώσσας ο εκπαιδευτικός εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητα παραγωγής **επιχειρηματολογικού κειμένου**. Παρόλο που η άσκηση του σχολικού βιβλίου συνοδεύεται από πίνακα ελέγχου ως μέσο αυτοαξιολόγησης σε μετασυγγραφικό επίπεδο, τον οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται, κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να διορθώσουν με αποτελεσματικό τρόπο το αρχικό κείμενό τους τόσο σε επίπεδο δομής και περιεχομένου, όσο και σε επίπεδο γλώσσας και ύφους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΓΝΟΗΣΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΒΗΜΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΩΣ Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού κειμένου, **ΑΛΛΑ ΚΑΙ Η ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΝΟΣ επιχειρηματολογικού κειμένου**. ΠΡΟΧΩΡΗΣΕ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ ΚΑΙ ΕΝΕΠΛΕΞΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ αυτοαξιολόγηση της πρώτης κειμενικής εκδοχής που συνέθεσαν. **ΠΩΣ ΛΟΙΠΟΝ ΝΑ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΕΓΡΑΨΑΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ, ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΠΩΣ ΝΑ ΣΥΓΓΡΑΨΟΥΝ ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ; ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΝΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΑΛΙ ΑΠΛΩΣ ΤΟΥΣ ΕΜΠΛΕΚΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΟΥΝ ΠΡΩΤΑ.**

2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους μετασυγγραφικών δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης των μαθητών.

= ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΦΕΡΝΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΔΙΟΡΘΩΣΟΥΝ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥΣ ΤΟΣΟ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΥΦΟΥΣ, ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΕΙΝΑΙ Η ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ. ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ Η ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ. ΤΡΙΤΟ ΒΗΜΑ Η ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΛΑΘΗ ΚΑΙ ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΠΕΔΙΑ: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, ΓΛΩΣΣΑ, ΔΟΜΗ. ΤΕΤΑΡΤΟ ΒΗΜΑ Η ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

229ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο φιλόλογος κατά την πάγια τακτική των περασμένων δεκαετιών ο εκπαιδευτικός διδάσκει το φαινόμενο με την παραγωγική μέθοδο (παραούσιαση του κανόνα και παραδείγματα εμπέδωσης).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής.

= Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΑ ΑΛΛΑ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΗ ΩΣ ΜΕΘΟΔΟΣ: ΑΠΑΙΤΕΙ ΥΨΗΛΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΥΨΗΛΟ ΒΑΘΜΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΣΕ ΠΡΑΞΗ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΔΥΣΚΟΛΑ ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους παρουσίασης των γραμματικών φαινομένων και κανόνων στους μαθητές.

= ΤΑ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ ΦΑΣΕΩΝ: ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ, ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ, ΤΗΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.

230ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο εκπαιδευτικός αποφεύγει να εμπλέξει τους μαθητές στις προτασιακές ασκήσεις του βιβλίου θεωρώντας τις παρωχημένες και απότοκες του συμπεριφοριστικού μαθησιακού προτύπου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής.

= Η ΒΑΣΗ ΟΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ Η ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗ, ΔΗΛΑΔΗ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ (ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ) ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ, ΑΛΛΟΙΩΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους εξάσκησης των μαθητών στα γραμματικά φαινόμενα.

= ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ ΦΑΣΕΩΝ: ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ, ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ, ΤΗΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.

231ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο εκπαιδευτικός αποφεύγει να εμπλέξει τους μαθητές σε διαδικασίες ρητής συναγωγής του γραμματικού κανόνα, θεωρώντας παραδοσιακές και παρωχημένες τέτοιου είδους δραστηριότητες, και εμμένει στη διαισθητική προσέγγιση των γραμματικών δομών κάποιων κειμένων από τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο εκπαιδευτικός.

= Η ΔΙΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΚΑΠΟΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΤΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΥΨΗΛΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΚΑΠΟΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ. ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΟΝΤΩΣ, ΕΧΕΙ ΚΑΛΩΣ, ΑΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΜΩΣ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΚΑΠΟΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους παρουσίασης των γραμματικών κανόνων στους μαθητές.

ΠΡΟΤΕΙΝΩ ΤΗΝ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ: ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ ΦΑΣΕΩΝ: ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ, ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ, ΤΗΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ. 2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ (=ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΑ) ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (= ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΑ).

232ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα γραμματικά φαινόμενα δε διδάσκονται στους μαθητές μόνο στη δομική αλλά και στη λειτουργική / πραγματολογική τους διάσταση μέσω της επεξεργασίας συγκεκριμένου λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2. Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο καθηγητής εμμένει στη μορφοκρατική διάστασή του κατά το παραδοσιακό και το δομιστικό πρότυπο χωρίς να εστιάζει και στις κειμενικές και πραγματολογικές του λειτουργίες είτε υπάρχουν στο σχολικό εγχειρίδιο είτε όχι (και θα έπρεπε να συμπληρωθούν).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής βάσει και των σύγχρονων παραδοχών για τη διδασκαλία της γραμματικής.

= Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΜΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ (=ΔΟΜΙΚΗ) ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ, ΔΗΛΑΔΗ ΣΤΗ ΜΟΡΦΟΚΡΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΑΣΗ (= ΠΟΙΑ ΜΟΡΦΗ ΕΧΕΙ ΑΥΤΟ), ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΜΜΕΝΕΙ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ. ΟΠΟΤΕ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΝ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΤΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της λειτουργικής διάστασης των γραμματικών δομών στους μαθητές τόσο σε επίπεδο παρουσίασης, όσο και σε επίπεδο πρακτικής και παραγωγής λόγου.

= ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΔΥΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ: ΝΑ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΕΙΤΕ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΙΤΕ ΟΧΙ (ΚΑΙ ΘΑ ΈΠΡΕΠΕ ΝΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΟΥΝ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ (ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΣΤΗ

ΔΟΜΙΚΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ) ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ / ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΛΟΓΟΥ.

233ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα γραμματικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές σε σχέση με το κειμενικό είδος στο οποίο απαντούν με μεγάλη συχνότητα για συγκεκριμένους επικοινωνιακούς λόγους (γραμματική των κειμενικών ειδών). Η συγκεκριμένη διδακτική φιλοσοφία διέπει και πολλά αναλυτικά προγράμματα σπουδών και διδακτικά εγχειρίδια μητρικής και ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο καθηγητής εμμένει στη δομική διάστασή του (κλιτικό σύστημα, κανόνες σχηματισμού) κατά το παραδοσιακό και το δομιστικό πρότυπο χωρίς να εστιάζει και στη συσχέτισή του με συγκεκριμένα είδη λόγου παρά τις σχετικές πληροφορίες και ασκήσεις του σχολικού εγχειριδίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής βάσει και των σύγχρονων παραδοχών για τη διδασκαλία της γραμματικής.

= ΔΕΝ ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΙ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ, ΑΛΛΑ ΕΜΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ (= ΚΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΔΟΜΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ), ΑΦΟΥ ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΔΕΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ, ΔΗΛΑΔΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της κειμενικής διάστασης των γραμματικών δομών στους μαθητές τόσο σε επίπεδο παρουσίασης, όσο και σε επίπεδο πρακτικής και παραγωγής λόγου.

= ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΔΥΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ: ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ, ΔΗΛΑΔΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ (ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ).

234ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας πρακτικών λειτουργικού και κοινωνικού γραμματισμού στους μαθητές, στοιχείο που αποτελεί σε διεθνές επίπεδο στόχο της γλωσσικής διδασκαλίας, οι μαθητές καλούνται να εξασκηθούν στην **παραγωγή και πρόσληψη αναφορικών και κατευθυντικών ειδών λόγου**, τα οποία διδάσκονται σε σχέση με τη δομή, το περιεχόμενο και το ύφος τους και σε συνάρτηση με το στόχο που επιτελούν, τον αποδέκτη και το καταστασιακό πλαίσιο σύνθεσης και ερμηνείας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού λόγου οι μαθητές δεν καταφέρνουν να αξιοποιήσουν το ερωτηματολόγιο και τον πίνακα ελέγχου που συνοδεύουν την άσκηση στο σχολικό

εγχειρίδιο, αλλά παράγουν κείμενο που χαρακτηρίζεται από αναποτελεσματική αξιοποίηση των τρόπων και των στρατηγικών πειθούς και των μεθόδων υποστήριξης ενός ισχυρισμού.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη κειμενοκεντρική διδασκαλία των ειδών λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΕΠΕΙΔΗ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΝ ΕΞΑΣΚΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΛΟΓΟΥ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΟΜΗ, ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΦΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΤΟΧΟ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝ, ΤΟΝ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΑΔΥΝΑΤΟΥΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΕΙΘΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΝΟΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των ειδών λόγου τόσο ως προς τη δομή τους, όσο και ως προς τη γλωσσικές επιλογές και το ύφος που τα χαρακτηρίζουν.

= Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΛΟΓΟΥ (τόσο ως προς τη δομή τους, όσο και ως προς τη γλωσσικές επιλογές και το ύφος που τα χαρακτηρίζουν) ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΟΜΗ, ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΦΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΤΟΧΟ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝ, ΤΟΝ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥΣ.

235ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας πρακτικών λειτουργικού και κοινωνικού γραμματισμού στους μαθητές, στοιχείο που αποτελεί σε διεθνές επίπεδο στόχο της γλωσσικής διδασκαλίας, οι μαθητές καλούνται να εξασκηθούν στην παραγωγή και πρόσληψη αναφορικών και κατευθυντικών ειδών λόγου, τα οποία διδάσκονται σε σχέση με τη δομή, το περιεχόμενο και το ύφος τους και σε συνάρτηση με τον επικοινωνιακό στόχο που επιτελούν, τον αποδέκτη και το καταστασιακό πλαίσιο σύνθεσης και ερμηνείας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα παραγωγής περιγραφικού λόγου ο καθηγητής εμμένει στα δεδομένα του σχολικού εγχειριδίου, το οποίο παρουσιάζει τα δομικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά ανεξάρτητα από τις διαφοροποιήσεις τους σε σχέση με το συγγραφικό σκοπό (π.χ. πληροφόρηση, πειθώ), τον κειμενικό τύπο (π.χ. τουριστικός οδηγός, επιστημονικό άρθρο) και την επικοινωνιακή περίσταση (φορμαλιστική προσέγγιση των κειμενικών ειδών).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη κειμενοκεντρική διδασκαλία των ειδών λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΣ ΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ: ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΝ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΕΞΑΣΚΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΛΟΓΟΥ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΟΜΗ, ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΦΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΤΟΧΟ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝ, ΤΟΝ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥΣ.

ΕΜΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ ΣΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΑ ΔΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΚΟΠΟ (Π.Χ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, ΠΕΙΘΩ), ΤΟΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΤΥΠΟ (Π.Χ. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΑΡΘΡΟ) ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ (ΦΟΡΜΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ).

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αποφυγής της φορμαλιστικής προσέγγισης κατά τη διδασκαλία των κειμενικών ειδών και αξιοποίησης του ατομικού εξοπλισμού των μαθητών.

= 1.ΤΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΛΟΓΟΥ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΟΜΗ, ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΦΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΤΟΧΟ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝ, ΤΟΝ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥΣ. 2. ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΑ ΔΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΝΤΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΚΟΠΟ (Π.Χ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, ΠΕΙΘΩ), ΤΟΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΤΥΠΟ (Π.Χ. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΑΡΘΡΟ) ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ (ΦΟΡΜΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ).

236ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν την αξία του **προαναγνωστικού σταδίου** ως βάσης αποτελεσματικότερης κατανόησης κειμένου μητρικής αλλά και ξένης γλώσσας, δεδομένου ότι συμβάλλει στη δημιουργία αναγνωστικών προσδοκιών και στην ανάκληση των προϋπαρχουσών γνώσεων ως εργαλείων ερμηνείας του κειμένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα κατανόησης λόγου ο καθηγητής ξεκινάει από την ανάγνωση του κειμένου χωρίς αξιοποίηση του τίτλου και των εικόνων και χωρίς αναφορά στο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο σύνθεσης του κειμένου και στο συγγραφέα του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΓΝΟΕΙ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟ ΠΡΟΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ, ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΛΟΓΟΥ, ΑΛΛΑ ΤΟ ΔΡΑΣΚΕΛΙΖΕΙ ΚΑΙ ΚΑΝΕΙ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΞΕΚΙΝΑΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΧΩΡΙΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους δημιουργίας αναγνωστικών προσδοκιών και ανάκλησης προηγούμενων γνώσεων σε προαναγνωστικό επίπεδο.

= Η ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΔΡΑΣΚΕΛΙΣΜΟΥΣ: Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΩΣ ΒΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΟ ΠΡΟΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΜΠΟΡΕΙ ΑΦΕΝΟΣ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ, ΚΑΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ.

237ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, η διδασκαλία των γραμματικών στοιχείων, δομών και λειτουργιών εστιάζει στη συγχρονική περιγραφή των συγκεκριμένων στοιχείων χωρίς μεταφορά δεδομένων και σύγχυση με τη διαχρονική τους εξέλιξη ή τη λειτουργία αντίστοιχων δομών στις κλασικές γλώσσες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Β, Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου (π.χ. υποτακτικής έγκλισης) ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τον κανόνα των παλαιότερων παραδοσιακών εγχειριδίων γραμματικής, που ήταν αποδεκτός επί δεκαετίες, αγνοώντας και ενίοτε αμφισβητώντας τις σύγχρονες γλωσσολογικές αναλύσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη της διδασκαλίας της γραμματικής με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ. ΔΕΝ ΣΥΝΑΔΟΥΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ. ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της συγχρονικής διάστασης των γραμματικών δομών και λειτουργιών στους μαθητές.

= Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΞΕΛΙΞΗ Η ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΔΟΜΩΝ ΣΤΙΣ ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.

238ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής και του λεξιλογίου της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας (όπως και των άλλων γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων), **ο ρόλος των νέων τεχνολογιών είναι ουσιαστικός και η αξιοποίησή τους απαραίτητη ως βασικού εργαλείου ανακαλυπτικής μάθησης και επικοινωνιακής κατεύθυνσης του μαθήματος** (και όχι ως σχολικού εγχειριδίου ηλεκτρονικής μορφής).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου (π.χ. σύνταξη συγκεκριμένου ρήματος) ή ορισμένου λεξιλογικού πεδίου ο εκπαιδευτικός κατευθύνει τους μαθητές στη χρήση του λεξικού και της γραμματικής ως εγχειριδίων αναφοράς, ώστε ανακαλυπτικά, μέσω της αξιοποίησης συγκεκριμένων κειμένων, να διαγνώσουν τη σύνταξη ή τη σημασία της διδασκόμενης δομής ή λέξης σε συγχρονικό επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη της διδασκαλίας της γραμματικής με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΛΟΓΩ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΗ ΜΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ. ΑΓΝΟΕΙ ΕΠΙΣΗΣ ΤΟ ΔΕΔΟΜΕΝΟ ΟΤΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΩΣ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΔΡΑ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΑ ΑΛΛΑ ΜΟΝΟ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ: ΔΗΛΑΔΗ ΑΠΛΩΣ ΒΟΗΘΑΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΔΙΑΓΝΩΣΟΥΝ ΔΙΑΓΝΩΣΟΥΝ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ Η ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗΣ ΔΟΜΗΣ Η ΛΕΞΗΣ. ΔΕΝ ΟΔΗΓΟΥΝ ΟΜΩΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της συγχρονικής διάστασης των γραμματικών δομών και λειτουργιών στους μαθητές με αξιοποίηση εργαλείων των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

= Η ΟΠΟΙΑ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΝΑ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.

239ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της **ενεργητικής ανάγνωσης κειμένων** (μητρικής αλλά και ξένης γλώσσας) από τους μαθητές μέσω επιτέλεσης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων (π.χ. διερεύνηση της επιβεβαίωσης των προσδοκιών, υπογράμμιση συγκεκριμένων στοιχείων του κειμένου που έκαναν εντύπωση, σχολιασμός στο περιθώριο κειμενικών εκφωνημάτων, έλεγχος και αξιολόγηση της αλληλουχίας ή της επιχειρηματολογίας του κειμένου).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα κατανόησης λόγου ο καθηγητής προβαίνει σε μια ανάγνωση του κειμένου κατά την οποία οι μαθητές περιορίζονται σε παθητικό ρόλο και ακολουθώντας σε ερμηνεία λέξεων και στις ερωτήσεις κατανόησης του σχολικού εγχειριδίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟΥ ΤΡΟΠΟΥ-ΜΕΘΟΔΟΥ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΛΟΓΟΥ, ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ, Ο ΟΠΟΙΟΣ ΑΠΛΩΣ προβαίνει σε μια ανάγνωση του κειμένου κατά την οποία οι μαθητές περιορίζονται σε παθητικό ρόλο και ακολουθώντας σε ερμηνεία λέξεων και στις ερωτήσεις κατανόησης του σχολικού εγχειριδίου.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους [ΚΑΙ] αποτελεσματικΕΣ δραστηριΟΤΗΤΕΣ ενεργητικής ανάγνωσης και κατανόησης κειμένων σε κυρίως αναγνωστικό επίπεδο. (ΟΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΙΚΕΣ ΜΟΥ).

= ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: 1.ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ. 2.ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΣΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΕΚΑΝΑΝ ΕΝΤΥΠΩΣΗ. 3.ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΚΦΩΝΗΜΑΤΩΝ. 4.ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑΣ Η ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

240ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ανάλυσης κειμενικών ειδών ως προς τη δομή και τις γλωσσικές επιλογές τους όχι μόνο στην αποτελεσματική κατανόηση αλλά και στην παραγωγή κειμένων μητρικής αλλά και ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού λόγου ο καθηγητής προτιμά να μην αξιοποιήσει σε κάποιο βαθμό κείμενα της ίδιας ή προηγούμενων ενοτήτων που ανήκαν στο ίδιο είδος λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗ ΧΡΗΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΛΟΓΩ ΑΓΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ. Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΑ ΤΥΦΛΑ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους σύνδεσης των δραστηριοτήτων κατανόησης λόγου και ανάλυσης κειμενικών ειδών με την παραγωγή λόγου.

= 1. ΠΡΟΣΦΟΡΟΤΕΡΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΥΣ. 2.ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ Η ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΑΝ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΕΙΔΟΣ ΛΟΓΟΥ.

241ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το σημαντικό ρόλο της αυθεντικότητας (ή της προσομοίωσης αυθεντικών καταστάσεων) στις δραστηριότητες παραγωγής λόγου στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών σε σχέση με την αξιοποίηση της επικοινωνιακής περίπτωσης, του σκοπού και του αποδέκτη του κειμένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού κειμένου ο καθηγητής προτιμά να μη χρησιμοποιήσει συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (συγκεκριμένο αποδέκτη, ένταξη της δραστηριότητας παραγωγής λόγου στις καθημερινές επικοινωνιακές ανάγκες της τάξης ή του σχολείου, σαφής επικοινωνιακός στόχος), αλλά χρησιμοποιεί μία άσκηση του σχολικού εγχειριδίου απλώς ως θέμα προς ανάπτυξη από τους μαθητές σε παραδοσιακά συγγραφικά πλαίσια (παραδοσιακή έκθεση).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΓΝΟΕΙ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Η ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΑΥΘΕΝΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ) ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗΣ, ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΑΠΛΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΜΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΑΠΛΩΣ ΩΣ ΘΕΜΑ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ (ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΗ).

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αυθεντικοποίησης των δραστηριοτήτων παραγωγής λόγου.

= ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗΣ, ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ : (α).ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΠΟΔΕΚΤΗ. (β).ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ ΣΤΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ Η ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ. (γ).ΣΑΦΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ.

242ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες περιορίζουν το ρόλο της παραγράφου στην πύκνωση / σύνοψη κειμένου και δίνουν έμφαση στα δομικά χαρακτηριστικά και στους μορφοσυντακτικούς και λεξιλογικούς μηχανισμούς συνοχής του κειμένου (κειμενικοί δείκτες, διαρθρωτικές λέξεις, λεξιλογικοί δείκτες κειμενικής οργάνωσης).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: ο καθηγητής ακολουθώντας σε μεγάλο βαθμό τις προτάσεις των σχολικών εγχειριδίων εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες πύκνωσης κειμένου βάσει της επεξεργασίας των παραγράφων και της εξαγωγής πλαγιότιτλου ή κεντρικής ιδέας για καθεμιά από αυτές. Ωστόσο, οι περισσότεροι μαθητές δεν κατάφεραν να ανταποκριθούν στο μέγιστο βαθμό στις απαιτήσεις πύκνωσης του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία πύκνωσης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΘΟΔΩΝ ΠΥΚΝΩΣΗΣ ΛΟΓΟΥ, ΑΛΛΑ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΙΑΣ ΜΟΝΟΝ ΜΕΘΟΔΟΥ, ΔΗΛΑΔΗ ΣΕ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΩΣ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΥ Η ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕΜΙΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της σύνοψης κειμένων βάσει των δομικών και συνοχικών μηχανισμών των κειμένων.

= ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΨΗΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΑ ΔΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΗΤΟΙ ΔΙΝΟΥΝ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ, ΣΤΙΣ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ, ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ (= ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ) ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ.

243ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες σχετικά με την πύκνωση / σύνοψη κειμένου δίνουν έμφαση στις στρατηγικές και τεχνικές παράφρασης λόγου και εκφωνημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: ο καθηγητής εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες πύκνωσης κειμένων χωρίς να τους έχει εξασκήσει σε προηγούμενα μαθήματα κατά τις μεταναγνωστικές δραστηριότητες πρόσληψης λόγου στους μηχανισμούς παράφρασης και μετατροπής ενός είδους λόγου σε άλλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία πύκνωσης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΟΤΙ, Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΓΝΟΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΥΚΝΩΣΗΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΠΥΚΝΩΣΗΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ, (ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΑΒΑΝ ΧΩΡΑ ΜΕΤΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΛΟΓΟΥ), ΣΤΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥΣ ΠΑΡΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΕΝΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΑΛΛΟ. ΟΜΩΣ, ΤΟ ΔΡΑΣΚΕΛΙΖΕΙ ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΗΜΑ ΚΑΙ ΚΑΝΕΙ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ: ΕΜΠΛΕΚΕΙ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΥΚΝΩΣΗΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των διαδικασιών παράφρασης κειμενικών αποσπασμάτων.

= Η ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΔΡΑΣΚΕΛΙΣΜΟΥΣ: ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΛΟΓΟΥ. ΚΑΤΟΠΙΝ (= ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ) ΝΑ ΕΜΠΛΕΚΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΦΡΑΣΗΣ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΕΚΦΩΝΗΜΑΤΩΝ. (= ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΤΟΙΜΕΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Γιάννη Νταουλτζή, *Η Περίληψη και η Παράγραφος*, έκδοση των «Εκπαιδευτηρίων Δούκα»).

244ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της χρήσης λεξικού ως μέσου αυτόνομης και εξατομικευμένης δράσης των μαθητών όχι μόνο κατά τις λεξιλογικές ασκήσεις αλλά και κατά τις δραστηριότητες παραγωγής και πρόσληψης λόγου, όσο και κατά τη διδασκαλία της γραμματικής. Για το λόγο αυτό στους μαθητές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν διανεμηθεί λεξικά.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος προβαίνει σε περιορισμένη χρήση του λεξικού αποκλειστικά κατά τις λεξιλογικές ασκήσεις όπου η χρήση του συγκεκριμένου βιβλίου αναφοράς προτείνεται από το εγχειρίδιο της γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη χρήση λεξικών στην τάξη με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΝΑΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΜΟΝΟΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ, ΑΓΝΟΕΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΩΣ ΜΕΣΟΥ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΛΟΓΟΥ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αξιοποίησης των λεξικών κατά τη γλωσσική διδασκαλία.

= ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΗΣΗ ΛΕΞΙΚΟΥ ΩΣ ΜΕΣΟΥ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΛΟΓΟΥ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ. ΑΛΛΩΣΤΕ, ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΟ ΑΥΤΟ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΝΕΜΗΘΕΙ ΛΕΞΙΚΑ.

245ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες αντιλήψεις για την **κατάκτηση του λεξιλογίου της μητρικής** αλλά και της ξένης γλώσσας αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της εφαρμογής της τεχνικής της εικασίας και της συναγωγής του λεξιλογικού νοήματος βάσει των περικειμενικών ενδείξεων του κειμένου, των συντακτικών ενδείξεων της πρότασης και της μορφολογικής δομής της λέξης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής προτιμά να δίνει ο ίδιος τη σημασία των άγνωστων λέξεων των κειμένων παρά να εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες αυτόνομης συναγωγής του νοήματός τους βάσει συγκεκριμένων δεδομένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία του λεξιλογίου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

3. = Η ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΗ (ΚΑΙ) ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ: ΔΥΣΤΥΧΩΣ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΝΤΙ ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΚΑΘΙΣΤΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥΣ ΔΕΚΤΕΣ.. ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΜΠΛΕΚΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥΣ ΒΑΣΕΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.

ΣΚΟΠΟΣ ΟΜΩΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους εφαρμογής της τεχνικής της εικασίας λεξιλογικού νοήματος κατά τις λεξιλογικές και προσληπτικές δραστηριότητες.

= ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΜΠΛΕΚΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥΣ ΒΑΣΕΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣΤΕ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΥ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ.

246ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες αντιλήψεις για την κατάκτηση του λεξιλογίου της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της **εφαρμογής ποικιλίας τεχνικών διδασκαλίας του ορισμού και της σημασίας των λέξεων.**

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατευθύνει τους μαθητές αποκλειστικά στη χρήση λεξικών για την αναζήτηση της σημασίας των άγνωστων λέξεων των κειμένων χωρίς να χρησιμοποιεί και εναλλακτικές τεχνικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία του λεξιλογίου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΝΑΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, για την κατάκτηση του λεξιλογίου της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΜΟΝΟΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, κατευθύνει τους μαθητές αποκλειστικά στη χρήση λεξικών ΜΟΝΟ ΚΑΙ ΜΟΝΟ για την αναζήτηση της σημασίας των άγνωστων λέξεων των κειμένων χωρίς να χρησιμοποιεί και εναλλακτικές τεχνικές. ΣΥΝΕΠΩΣ, ΑΓΝΟΕΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ, ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΟΧΙ ΜΟΝΟ τη χρήση λεξικών για την αναζήτηση της σημασίας των άγνωστων λέξεων των κειμένων, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΝ εφαρμογή ποικιλίας τεχνικών διδασκαλίας του ορισμού και της σημασίας των λέξεων.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της σημασίας των λέξεων.

= 1.ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΕ ΣΥΝΩΝΥΜΕΣ ΛΕΞΕΙΣ. 2.ΝΑ ΔΙΝΟΥΝ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΝΤΩΝΥΜΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

247ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών, η **διδασκαλία της πολυτροπικότητας** (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων στην κατασκευή νοήματος ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) **κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη** στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος κατά τη διδασκαλία κόμικς, αφισών, ή άλλων πολυτροπικών κειμένων, εστιάζει στις γλωσσικές πληροφορίες αγνοώντας ή υποβαθμίζοντας τις εικόνες, τα χρώματα και τις διαφορετικές γραμματοσειρές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ, ΕΝΩ ΕΧΕΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΕΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ, ΑΥΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΜΟΝΟΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ. ΕΠΟΜΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της εικόνας κατά την πρόσληψη κειμένων.

= ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΧΡΗΣΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΟΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΤΟΧΟ, ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ

248ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών η **διδασκαλία της πολυτροπικότητας** (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων στην κατασκευή νοήματος ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διδασκαλία κειμένων συνεξετάζει το ρόλο των εικόνων ανεξαρτήτως της λειτουργίας τους στο κείμενο (συναναφορική, πληροφοριακή, διακοσμητική).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ: ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, Η ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ (ΣΥΝΑΝΑΦΟΡΙΚΗ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ, ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ).

2. Προτείνετε τρόπους αξιοποίησης της εικόνας κατά τη διδασκαλία της πρόσληψης κειμένων.

= 1.ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΔΗΛΑΔΗ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΤΙ ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ: ΑΛΟΤΕ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΑΝΑΦΟΡΙΚΗ, ΑΛΛΟΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ, ΑΛΛΟΤΕ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ. 2.ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΟΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΟΗΜΑΤΟΣ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΤΟΧΟ, ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ.

249ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών, η **διδασκαλία της πολυτροπικότητας** (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων, τα οποία λειτουργούν συναναφορικά και αλληλοσυμπληρωματικά στην κατασκευή νοήματος, ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας, προσαρμογή του ύφους στην επικοινωνιακή περίσταση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διδασκαλία παραγωγής πολυτροπικών κειμένων (π.χ. κόμικς), ενώ αξιοποιεί τις ασκήσεις

μετατροπής εικόνας σε λόγο, δίνει έμφαση στην περιγραφική και όχι στη βιωματική και κοινωνικοπροθετική σημασιολογική διάσταση των εικόνων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝ ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΓΝΩΣΗ: ΔΕΝ ΔΙΝΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΕΚΤΟΣ ΤΑΞΗΣ.

2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της μετατροπής πολυτροπικών κειμένων σε μονοτροπικά.

= ΔΙΔΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: 1.ΤΟΥΣ ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΞΕΧΩΡΙΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. 2.ΤΟΥΣ ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΣΥΝΘΕΣΟΥΝ ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ, ΕΝΑΝ – ΕΝΑΝ ΤΡΟΠΟ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΕΜΠΕΡΙΕΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ.

250ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών, σύμφωνα με τις επικρατούσες αντιλήψεις σε διεθνές επίπεδο, **δεν επαρκεί μόνο η εξάσκηση των μαθητών σε παραγωγικές και προσληπτικές ασκήσεις γραπτού λόγου, αλλά απαιτείται εξάσκηση και στις αντίστοιχες δραστηριότητες προφορικού (ομιλία, ακρόαση).** Κατά τις ασκήσεις ομιλίας οι μαθητές καλλιεργούν δεξιότητες, όπως η εισαγωγή και η ολοκλήρωση συνομιλίας, οι κανόνες συνεισφοράς, η χρήση φορμουλαϊκών στερεότυπων εκφράσεων, η αποφυγή θεμάτων ταμπού, προσαρμογή του ύφους στην επικοινωνιακή περίσταση.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διεξαγωγή προφορικών δεξιοτήτων δίνει έμφαση μόνο στην ακρίβεια λόγου, δευτερευόντως στην ευχέρεια και αγνοεί τα χαρακτηριστικά δομής και περιεχομένου, όπως και τις κοινωνιογλωσσικές διαστάσεις, του συνομιλιακού λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των προφορικών δεξιοτήτων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΘΑ ΑΠΟΤΥΧΕΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ, ΛΟΓΩ ΑΓΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των προσληπτικών και παραγωγικών δεξιοτήτων προφορικού λόγου.

= ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΟΤΙ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΟΥΜΑΙ ΝΑ ΔΙΔΑΞΩ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ. ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ, ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΟΤΙ **ΔΕΝ ΕΠΑΡΚΕΙ ΜΟΝΟ Η ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΑΛΛΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ (ΟΜΙΛΙΑ, ΑΚΡΟΑΣΗ).** ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΡΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟΣ ΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΞΑΣΚΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΟΜΙΛΙΑΣ, ΩΣΤΕ ΚΑΤΑ ΤΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΕΣ (= ΟΜΙΛΙΑΣ) ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, ΟΠΩΣ Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΣ, ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ, Η ΧΡΗΣΗ ΦΟΡΜΟΥΛΑΪΚΩΝ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ, Η ΑΠΟΦΥΓΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΑΜΠΟΥ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΥΦΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ.

251ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών σύμφωνα με τις επικρατούσες αντιλήψεις σε διεθνές επίπεδο δεν επαρκεί μόνο η εξάσκηση των μαθητών σε παραγωγικές και προσληπτικές ασκήσεις γραπτού λόγου αλλά και στις αντίστοιχες δραστηριότητες προφορικού (ομιλία, ακρόαση), μέσω των οποίων καλλιεργούνται δεξιότητες ευχέρειας και ακρίβειας του μαθητικού λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διεξαγωγή προφορικών δεξιοτήτων δίνει έμφαση μόνο στην ακρίβεια λόγου, παρεμβαίνοντας συνεχώς και διορθώνοντας το μαθητή που μιλάει, δημιουργώντας του αισθήματα φόβου και αντικίνητρα συμμετοχής στην επικοινωνιακή δράση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των προφορικών δεξιοτήτων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΙΤΤΟ ΤΡΟΠΟ: ΑΦΕΝΟΣ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΓΝΟΕΙ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΟΛΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΗΣ. ΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑΣ Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΛΑΘΟΣ, Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΥ ΑΠΟΒΛΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΛΟΓΟΥ. ΑΦΕΤΕΡΟΥ, Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ, ΑΦΟΥ, ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΩΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΠΟΥ ΜΙΛΑΕΙ, ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΦΟΒΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους καλλιέργειας της ευχέρειας στον προφορικό λόγο.

= 1.ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. 2.ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ. 3.ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΝΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΕΙ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΩΣΤΕ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΧΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΤΟΣΟ ΤΟΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ, ΟΤΑΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ. ΘΑ ΤΟ ΠΕΤΥΧΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΦΕΝΟΣ ΣΕ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΚΑΙ ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΚΥΡΙΩΣ ΜΕ ΑΥΤΗ, ΣΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΟΜΙΛΙΑ, ΑΚΡΟΑΣΗ). ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΥΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΧΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

252ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις επικρατούσες απόψεις στο χώρο της παιδαγωγικής περί του γλωσσικού λάθους, η **διόρθωση του λάθους συνδέεται με τις αιτίες που το προκάλεσαν**, καθώς το γλωσσικό λάθος αντανακλά τη μεταβατική γλωσσική ικανότητα του μαθητή και αναδεικνύει την **πορεία** του στην κατάκτηση της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Ο καθηγητής κατά τη διόρθωση μαθητικών κειμένων υπογραμμίζει απλώς τα λάθη ή τα διορθώνει χωρίς να προβαίνει σε επεξηγήσεις και αντιπροτάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη παιδαγωγική του γλωσσικού λάθους με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΙΣΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΜΕΘΟΔΟΥ, Η ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΙΣΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ: Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ΑΠΛΩΣ ΤΑ ΛΑΘΗ Η ΤΑ ΔΙΟΡΘΩΝΕΙ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΤΑΣΕΙΣ. ΑΥΤΟ ΟΜΩΣ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟΝ ΤΟ ΜΙΣΟ.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διόρθωσης των γλωσσικών λαθών ανάλογα με τις αιτίες που τα προκαλούν.
= 1. ΝΑ υπογραμμίζει τα λάθη. 2. ΝΑ τα διορθώνει προβαίνΟΝΤΑΣ σε επεξηγήσεις. 3. ΝΑ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΑΝΤΙΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΝΑ ΓΡΑΦΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΑΠΟ ΚΑΤΩ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ Η ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΟΓΟΥ..

253ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις επικρατούσες απόψεις στο χώρο της παιδαγωγικής περί του γλωσσικού λάθους, η διόρθωση του λάθους συνδέεται τόσο με τις αιτίες που το προκάλεσαν, όσο και με τη βαρύτητα του γλωσσικού λάθους, καθώς το τελευταίο αντανακλά τη μεταβατική γλωσσική ικανότητα του μαθητή και αναδεικνύει την πορεία του στην κατάκτηση της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Ο καθηγητής κατά τη διόρθωση μαθητικών κειμένων διορθώνει ανεξαιρέτως όλα τα λάθη χωρίς διαβαθμίσεις ανάλογα με την ποσότητα και τη σπουδαιότητά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη παιδαγωγική του γλωσσικού λάθους με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
= ΘΕΩΡΩ ΟΤΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΛΑΘΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ. ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ Η ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΑ ΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΟ, Ή ΕΙΝΑΙ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΟ ΕΝΕΚΑ ΟΛΩΝ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΩΝ ΛΑΘΩΝ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΥΤΗ ΤΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, Ο καθηγητής ΣΩΣΤΑ ΠΡΑΤΤΕΙ, ΟΤΑΝ, κατά τη διόρθωση μαθητικών κειμένων, διορθώνει ανεξαιρέτως όλα τα λάθη ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΕΚΕΙ ΒΕΒΑΙΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΙΝΑΙ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΤΩΝ

ΛΑΘΩΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΤΟΤΕ ΘΑ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΙ ΠΟΙΑ ΛΑΘΗ ΠΡΕΠΕΙ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διόρθωσης των γλωσσικών λαθών ανάλογα με τη βαρύτητά τους.

= ΠΡΟΤΕΙΝΩ ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΛΑΘΩΝ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΟΣΟ ΜΕ ΤΙΣ ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΤΑ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΤΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΛΑΘΟΥΣ

254ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα σπουδών κατά την εποχή της γνώσης και της πληροφορίας, στην οποία ζούμε, βασική **επιδιωκόμενη δεξιότητα** για το μαθητή και μελλοντικό ενεργό πολίτη είναι η **διαχείριση πληροφοριών**. Δεδομένου ότι βασικό μέσο πληροφόρησης είναι το **διαδίκτυο στη σύγχρονη γλωσσική εκπαίδευση** ο ρόλος της **επεξεργασίας και της αξιολόγησης των διαδικτυακών πληροφοριών** είναι ουσιώδης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής έχει εμπλέξει τους μαθητές του σε διαδικασίες αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο, χωρίς, όμως, να τους έχει εξασκήσει στη διαχείρισή τους και στην προσεκτική επιλογή υλικού από αυτές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη καλλιέργεια της διαχείρισης ηλεκτρονικού πληροφοριακού υλικού με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙ, ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΕΙ ΚΑΙ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ, ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΕΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ **ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ** ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΕΧΕΙ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΛΙΚΟΥ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ, ΕΜΠΛΕΚΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.

2. Προτείνετε κριτήρια αξιολόγησης του διαδικτυακού πληροφοριακού υλικού από τους μαθητές που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διδασκαλία της πρόσληψης κειμένων.

=1.ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ. 2.ΝΑ ΤΙΣ ΕΧΕΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙ ΠΡΩΤΑ Ο ΙΔΙΟΣ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ. 3.ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΚΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ.

255ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών και διαγνωστικών αξιολογικών τεστ αναδεικνύουν μια **υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου**. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική στην παραγωγή και πρόσληψη λόγου είναι η ενημέρωση των μαθητών για το συγγραφέα, τον εκδότη και το γενικότερο κοινωνικό, ιστορικό και πολιτιστικό πλαίσιο σύνθεσης του υπό επεξεργασία κειμένου, ώστε βάσει των πληροφοριών αυτών να είναι δυνατό να εμπλακούν σε δραστηριότητες κριτικής προσέγγισης του λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα** ο εκπαιδευτικός κατά την ανάλυση δημοσιογραφικών κειμένων, ιστορικών πηγών, άρθρων κ.λπ. δε δίνει έμφαση σε ορίζουσες του κειμένου, όπως συγγραφέας, προθετικότητα, αποδέκτης, διακειμενικότητα, περιστασιακότητα, θεωρώντας ότι μόνη η πληροφορητικότητα του κειμένου αποτελεί παράγοντας επαρκούς και αποτελεσματικής ανάλυσης του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική πρόσληψη λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑΤΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΕΜΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΙΣ ΕΝΔΟΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΟΡΙΖΟΥΣΕΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ, ΟΜΩΣ, ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΝΑ ΔΩΣΕΙ ΕΜΦΑΣΕΙ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΞΟΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΟΡΙΖΟΥΣΕΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, (ΟΠΩΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, ΠΡΟΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ, ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ, ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΟΤΗΤΑ). ΜΕΝΟΝΤΑΣ, ΛΟΙΠΟΝ, ΣΤΗ ΜΙΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΡΙΖΟΥΣΕΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΕΠΟΜΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΥΣΤΕΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

2. Προτείνετε τρόπους και μεθόδους κριτικής προσπέλασης κειμένων σε παραγωγικό και προσληπτικό επίπεδο.

= 1. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΤΟΣΟ ΣΕ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (= ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ), ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΕ ΠΡΟΣΛΗΠΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (= ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ). 2. ΕΜΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΣΟ ΣΕ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (= ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ), ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΕ ΠΡΟΣΛΗΠΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (= ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ), ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟΥΣ ΛΕΙΠΕΙ ΚΑΙ ΥΣΤΕΡΟΥΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

256ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών, όπως της PISA, αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην **κριτική προσπέλαση κειμένου**. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική είναι ότι η έμφαση στη **λειτουργική διάσταση της γραμματικής** προάγει την κριτική γλωσσική επίγνωση των μαθητών, άρα **αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση στην κριτική πρόσληψη λόγου**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος κατά την εξέταση γραμματικών φαινομένων δίνει έμφαση αποκλειστικά στη δομή και στη σύνταξη (π.χ. μετατροπή ενεργητικής σε παθητική φωνή, σχηματισμός υποτακτικής) και όχι στην κειμενική και πραγματολογική τους λειτουργία (δήλωση του δράστη από την ενεργητική φωνή, ουδετερότητα παθητικής, παρουσίαση γεγονότος ως πραγματικού από την οριστική κ.λπ.). Με τον τρόπο αυτό, όμως, οι μαθητές δεν εξοπλίζονται αποτελεσματικά για δραστηριότητες κειμενικής ερμηνείας, αλλά απλώς κατανόησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσπέλαση κειμένων και το ρόλο της γραμματικής με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ. ΣΥΝΕΠΩΣ Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗ ΜΕΣΗ. ΑΥΤΟ ΒΕΒΑΙΑ ΟΔΗΓΕΙ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑ ΜΗΝ ΕΞΟΠΛΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΛΩΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ. ΕΝΝΟΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΠΕΡΧΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ-ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ. ΑΥΤΗ Η ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ.

2. Προτείνετε κατάλληλους τρόπους διδασκαλίας της γραμματικής σε λειτουργικό επίπεδο, ώστε η γραμματική γνώση να αξιοποιείται και στην πρόσληψη λόγου.

= ΟΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΤΟΙΜΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ, ΑΦΟΥ ΕΝΥΠΑΡΧΟΥΝ ΤΟΣΟ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ. ΠΡΟΧΕΙΡΩΣ ΕΔΩ ΚΑΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΤΑΙ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Η ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΗ ΣΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΥΤΟ ΔΙΤΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ: 1.ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ (Π.Χ. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ, ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ). 2.ΕΚ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ, ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΡΙΣΤΙΚΗ Κ.ΛΠ.). ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ, ΔΙΔΕΤΑΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ, ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΗ Η ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΑΓΕΙ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΛΟΓΟΥ.

257ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών, όπως της PISA, αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική είναι ότι η έμφαση στην πρόσληψη και ερμηνεία από τους μαθητές όχι μόνο λογοτεχνικών κειμένων αλλά και επεξεργασμένων χρηστικών κειμένων απαιτητικού λόγου (δημοσιογραφικών, κοινωνικών, δικαστικών, επιστημονικών) αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση στην καλλιέργεια του κοινωνικού και του κριτικού γραμματισμού των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής, στο πλαίσιο της καλλιέργειας αναγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών, προτιμά, κατά την επιλογή, από τα βιβλία λογοτεχνικών κειμένων, εκείνα τα κείμενα τα οποία θεωρεί πρότυπα λόγου. Συνεπώς, αποφεύγει τη διδασκαλία άλλων κειμενικών τύπων, στοιχείο που έχει σημαντικές επιπτώσεις στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για διδασκαλία των ειδών λόγου με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ ΟΤΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΕΡΧΕΤΑΙ ΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΤΟΣΟ ΜΕ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΟΣΟ ΚΑΙ ΜΕ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ ΧΡΗΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΕΙΝΑΙ ΑΔΙΑΝΟΗΤΟ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΝΟΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

2. Προτείνετε είδη λόγου και κειμενικούς τύπους που θα επιλέγατε με στόχο την καλλιέργεια πρακτικών κοινωνικού και κριτικού γραμματισμού των μαθητών.

= (Α).ΕΙΔΗ ΛΟΓΟΥ: ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ, ΔΙΗΓΗΜΑ, ΔΟΚΙΜΙΟ, ΚΛΠ. (Β).ΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ: ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ, ΑΦΙΣΣΑ, ΚΟΜΙΚΣ, ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ, ΑΡΘΡΟ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΚΛΠ. ΒΕΒΑΙΑ ΤΟ ΒΑΡΟΣ ΠΕΦΤΕΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ: ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΟΣΟ ΤΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟ ΘΑ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

258ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών και διαγνωστικών αξιολογήσεων αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική, κατά τη διδασκαλία της γραμματικής είναι σκόπιμο οι μαθητές να διδάσκονται τους **τρόπους μορφικής πραγμάτωσης συγκεκριμένων επικοινωνιακών λειτουργιών ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση, το κείμενο, τις επιδιώξεις του συγγραφέα κ.λπ.** (π.χ. ο δράστης δηλώνεται μέσω της ονομαστικής πτώσης σε θέση υποκειμένου ή ποιητικού αιτίου ανάλογα με την επιθυμία του ομιλητή να τον προβάλλει ή απλά να τον αναφέρει).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής στο πλαίσιο της διδασκαλίας της γραμματικής δε δίνει έμφαση στις επικοινωνιακές διαφορές των μέσω δήλωσης συγκεκριμένων λειτουργιών, με αποτέλεσμα οι μαθητές αν μην εστιάζουν σε τέτοιες υφολογικές και πραγματολογικές διαφοροποιήσεις κατά την πρόσληψη κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσέγγιση στη διδασκαλία της γραμματικής με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

= Η ΜΟΝΟΕΣΤΙΑΚΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ Η ΜΟΝΟΕΣΤΙΑΚΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ, ΑΥΤΗ ΔΗΛΑΔΗ ΠΟΥ ΕΜΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (= ΤΙ ΛΕΩ;) ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΟΡΦΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (= ΠΩΣ ΤΟ ΛΕΩ;) ΚΑΘΙΣΤΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΛΛΙΠΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΟ: Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΔΕ ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ, ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝ ΜΗΝ ΕΣΤΙΑΖΟΥΝ ΣΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΥΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.

2. Προτείνετε τρόπους καλλιέργειας της κοινωνιογλωσσικής και πραγματολογικής ικανότητας των μαθητών στο πλαίσιο της διδασκαλίας των γραμματικών φαινομένων είτε η ύλη και η διάρθρωση των σχετικών ενοτήτων του σχολικού του βιβλίου συντελούν σε αυτό το στόχο είτε όχι.

= ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΤΟΣΟ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ. ΠΡΟΧΕΙΡΩΣ ΕΔΩ ΚΑΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΤΑΙ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Η

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΗ ΣΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΥΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: ΕΙΝΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΜΟΡΦΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ, ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, ΤΙΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ Κ.ΛΠ. (Π.Χ. Ο ΔΡΑΣΤΗΣ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗΣ ΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΘΕΣΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ Η ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΙΤΙΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΗΤΗ ΝΑ ΤΟΝ ΠΡΟΒΑΛΕΙ Η ΑΠΛΑ ΝΑ ΤΟΝ ΑΝΑΦΕΡΕΙ).

259ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις για το **περιεχόμενο της σχολικής εκπαίδευσης και των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών**, αλλά και με τις θεωρίες απόκτησης της γνώσης, **η διαθεματικότητα (και η διεπιστημονικότητα)** διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη μάθηση, άρα και στην κατάκτηση της γλώσσας, στην καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος στο πλαίσιο της **καλλιέργειας της ικανότητας κριτικής ανάλυσης λόγου** των μαθητών εστιάζει αποκλειστικά στα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου της γλώσσας κατά τη διάρκεια του γλωσσικού μαθήματος και δεν αξιοποιεί κείμενα και δραστηριότητες κατά τη διεξαγωγή άλλων γνωστικών αντικειμένων (π.χ. ιστορικές πηγές).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσέγγιση κειμένων με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
= ΔΕΝ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ Η ΤΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑΣ, ΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΥΣΤΕΡΕΙ ΣΥΝΕΠΩΣ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΣΟ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ.
2. Προτείνετε μορφές διαθεματικών δραστηριοτήτων ή διεπιστημονικών προσεγγίσεων με στόχο την καλλιέργεια της ικανότητας κριτικής ανάλυσης λόγου των μαθητών.
= 1.ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ: ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΤΟΙΜΕΣ ΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ: 2.ΑΞΙΟΠΟΙΩ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ. 3.ΕΞΗΓΩ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΝ ΠΟΛΥΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗΣ : ΜΕ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ. 4.ΦΕΡΝΩ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ. 5.ΕΞΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ. 6.ΤΟ ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΟ ΕΙΝΑΙ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, Η ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (ΚΑΙ Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ) ΝΑ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΟΥΝ ΟΥΣΙΩΔΗ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΑΡΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ.

260ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ανάλυσης κειμενικών ειδών ως προς τη δομή και τις γλωσσικές επιλογές τους όχι μόνο στην αποτελεσματική κατανόηση κειμένων αλλά και στην παραγωγή τους. Ο ρόλος του διαδικτύου στον εντοπισμό και στη διδακτική αξιοποίηση αυθεντικών ειδών λόγου και κειμενικών τύπων της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας είναι ουσιαστικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού ειδησεογραφικού λόγου ο εκπαιδευτικός προτιμά να αξιοποιήσει σε κάποιο βαθμό σχετικά κείμενα της ίδιας ενότητας που ανήκουν στο ίδιο είδος λόγου, χωρίς να εμπλέξει τους μαθητές σε αναζήτηση σχετικών κειμένων στο διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

= ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΠΟΥΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΠΟΥΣ, ΜΑΛΛΟΝ ΜΟΝΟΜΕΡΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΜΕΣΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΕ: ΕΝΩ ΔΗΛΑΔΗ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟΝ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΙΝΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ, Ο ΩΣ ΑΝΩ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΡΟΤΙΜΑ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΜΟΝΟΝ ΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΕΙΔΟΣ ΛΟΓΟΥ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΜΠΛΕΞΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ. ΕΤΣΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΟΝΟΝ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ, (ΠΟΣΟ ΜΑΛΛΟΝ ΝΑ ΠΑΡΑΓΟΥΝ), ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΡΙΖΟΥΣΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΥ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΟΠΩΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, ΠΡΟΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ, ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ, ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΟΤΗΤΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΛΟΙΠΟΝ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΘΑ ΚΑΝΟΥΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΟΥΝ ΠΟΛΛΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΙΝΕΤΑΙ Η ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΓΟΥΝ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΟΓΟ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ ΑΠΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ, ΑΝ ΚΑΙ ΑΦΗΓΟΥΝΤΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΓΕΓΟΝΟΣ.

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους σύνδεσης των δραστηριοτήτων κατανόησης λόγου και ανάλυσης κειμενικών ειδών με την παραγωγή λόγου μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών.

= (1).ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ ΕΜΠΛΕΞΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ. ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΓΙΑΤΙ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΜΠΛΕΞΩ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΔΗΛΑΔΗ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΡΙΖΟΥΣΕΣ ΕΝΟΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΟΠΩΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, ΠΡΟΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ, ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ, ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΟΤΗΤΑ. (2).ΘΑ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑ ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΟΤΙ, ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΑΥΤΟ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΛΟΓΟΥ ΑΥΘΕΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ. ΣΥΝΕΠΩΣ ΠΡΩΤΑ ΠΡΕΠΕΙ Ο

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΑ ΒΕΒΑΙΩΘΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΟΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΖΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΛΟΓΟΥ. ΘΑ ΤΟ ΠΕΤΥΧΕΙ ΑΥΤΟ ΕΞΑΣΚΩΝΤΑΣ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ. (3). ΩΣ ΑΣΚΗΣΗ ΝΑ ΔΙΔΕΤΑΙ Η ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ Ο ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ.